

Програма за развитие на селските райони 2007–2013, Ос 4 – Лидер

Под-мярка 431-2 “Придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответните територии за потенциални местни инициативни групи в селските райони”

**Проект № 431-2-03-30
„МИГ Брезово, Братя Даскалови” – изграждане на капацитет и
гражданска активност за местно самоуправление”**

СТРАТЕГИЯ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ

**на
Сдружение “Местна инициативна група Брезово, Братя
Даскалови”
с териториален обхват – населените места на общините
Брезово и Братя Даскалови**

МАЙ 2011 г.

СЪДЪРЖАНИЕ И СТРУКТУРА НА СТРАТЕГИЯТА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА СДРУЖЕНИЕ “МИГ БРЕЗОВО, БРАТЯ ДАСКАЛОВИ”

<u>1.Описание на МИГ.....</u>	<u>4</u>
<u>1.1. Общини/територии, които попадат в територията на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.....</u>	<u>4</u>
<u>1.2.Карта на територията</u>	<u>4</u>
<u>1.3. Организационна структура на МИГ</u>	<u>5</u>
<u>1.4. Управление на МИГ</u>	<u>5</u>
<u>1.5. Механизъм за взимане на решения</u>	<u>6</u>
<u>2. Описание на процеса на разработване на стратегията – методология и подход</u>	<u>7</u>
<u>2.1. Описание на процеса – подход и стъпки.....</u>	<u>7</u>
<u>2.2. Списък на партньорите и тяхната роля в разработването на стратегията:.....</u>	<u>8</u>
<u>2.3. Консултанти и фасилитатори – вътрешни и външни, участвали в разработването на стратегията</u>	<u>8</u>
<u>3. Описание на ситуацията</u>	<u>9</u>
<u>3.1. Събрани и оценени данни за територията (социални, икономически, природни и материални ресурси и т.н.).....</u>	<u>9</u>
<u>3.2. Описателен анализ на социално-икономическата ситуация.....</u>	<u>16</u>
<u>3.3. Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите и анализ на проблемите.....</u>	<u>17</u>
<u>4. Цели на стратегията</u>	<u>18</u>
<u>4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие.....</u>	<u>18</u>
<u>4.2. Обвързаност с цели в други планове и стратегически документи – местни, регионални и национални</u>	<u>19</u>
<u>4.3. Специфични цели</u>	<u>20</u>
<u>4.4. Цялостна стратегическа рамка</u>	<u>23</u>
<u>5. Стратегическа рамка и интервенции</u>	<u>24</u>
<u>5.1. Мерки и дейности</u>	<u>24</u>
<u>5.2. Процедури за изпълнение на стратегията</u>	<u>25</u>
<u>5.3. Осигуряване на балансирано прилагане на стратегията</u>	<u>25</u>
<u>6. Подробен финансов план</u>	<u>27</u>
<u>6.1.Индикативно разпределение на средствата по мерки и по години</u>	<u>27</u>
<u>6.2.Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по оси, по мерки и по години</u>	<u>28</u>
<u>7. Мониторинг и оценка</u>	<u>29</u>
<u>7.1. Рамка за мониторинг и оценка.....</u>	<u>29</u>
<u>7.2. Оценка от външни експерти</u>	<u>31</u>
<u>7.3. Процедури за Годишните доклади за напредъка</u>	<u>31</u>
<u>7.4. Процедура за обновяване на стратегията</u>	<u>31</u>
<u>8. Съобразеност с хоризонталните политики на ЕС</u>	<u>32</u>
<u>8.1. Равенство между половете и липса на дискриминация</u>	<u>32</u>
<u>8.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда)</u>	<u>33</u>
<u>8.3. Насърчаване на заетостта и конкурентноспособността</u>	<u>33</u>
<u>8.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове</u>	<u>33</u>
 ПРИЛОЖЕНИЯ:	
<u>Приложение 1. Общини, които попадат на територията на МИГ</u>	<u>35</u>
<u>Приложение 2. Списъци на членове на върховния колективен орган и УС.....</u>	<u>37</u>
<u>Приложение 3. Структура и управление на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.....</u>	<u>41</u>

<u>Приложение 4. Длъжностни характеристики.....</u>	<u>46</u>
<u>Приложение 5. Процедури по прилагане на СМР от Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” на територията на двете общини</u>	<u>56</u>
<u>Приложение 6. Описание на процеса на разработване на стратегията на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”, методология и подход</u>	<u>75</u>
<u>Приложение 7. Мерки включени в СМР</u>	<u>88</u>
<u>Приложение 8. Съгласувателна таблица</u>	<u>111</u>
<u>Приложение 9. Индикатори за измерване на резултатите от реализацията на СМР</u>	<u>113</u>
<u>Приложение 10. Критерии за оценка и избор на проекти по прилагане на СМР от Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”</u>	<u>118</u>
<u>Приложение 11. Анализи на територията</u>	<u>127</u>
<u>Приложение 12. Таблица с датите и участниците в публичните инициативи.....</u>	<u>193</u>

1. Описание на МИГ

Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” е сдружение с нестопанска цел в обществена полза, което е учредено на 06.12.2010 г., вписано е в регистъра при ПОС с Решение №118/22.02.2011 г. и регистрирано в МП. Сдружението е публично-частно партньорство между: местната власт, бизнеса и НПО. Територията, която покрива МИГ, се състои от един град и 38 села, които на практика са всички населени места на общините Брезово и Братя Даскалови.

1.1. Общини/територии, които попадат в територията на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”

В териториалния обхват на МИГ са включени две **административно-териториални единици - община Брезово и община Братя Даскалови**. Двете общини се намират в различни области и райони за планиране: Община Брезово е в Пловдивска област и в ЮЦРП, а община Братя Даскалови - в Старозагорска област и в ЮИРП. Административните центрове са: гр. Брезово и с. Братя Даскалови. На територията на двете общини живеят общо **15472 жители**¹⁶. Община Брезово представлява 1,07% от населението на област Пловдив и едва 0,10% от населението на страната. Община Братя Даскалови представлява 2,53% от населението на област Стара Загора и 0,11% от населението на страната. Разпределението по пол е следното: 7875 (50,90%) от населението са жени, а 7597 (49,10%) - мъже. Градското население, живеещо на територията на МИГ, е 12,18%, а селското – 87,82% човека. Съотношението градско-селско население се различава съществено в сравнение с данните за страната и областите, които са: за страната селското население е 27,12%, а градското - 74,12%; Област Пловдив има градско - 74,18%, и селско – 25,82%, а област Стара Загора, градско - 70,83% и селско – 29,17%.

От населените места на територията 2 са с население до 50 човека, 7 - между 51 и 100 души, 19 - между 101 и 500 души, 8 са с население между 501 и 1000 души и 3 са с население над 1000 души. Най-голям е общинският център – гр. Брезово, следван от Призово и с. Черна гора, а най-малко е с. Славянин с 38 жители.

Площта на територията, обхваната от МИГ, е 947,807 км². Територията на община **Братя Даскалови**, включена в МИГ, представлява 9,36% от територията на област Стара Загора, а територията на община Брезово е 7,79 % от територията на област Пловдив. Общата територия на МИГ, спрямо територията на страната е 0,85%¹⁷. **Съотношението население-територия**¹⁸, **предопределя и ниската гъстота на населението**. За ареала на МИГ гъстотата е 16,32¹⁹ ч/кв.м, която е над 3 пъти по ниска от тази за страната (66,2 ч/м²)²⁰.

1.2. Карта на територията

¹⁶ Виж НСИ - www.nsi.bg, Предварителни данни от преброяването, февруари 2011 г.

¹⁷ Виж Бланс на територията, НСИ - www.nsi.bg

¹⁸ Данните са изчислени на база на резултатите от преброяването и площта на територията, НСИ - www.nsi.bg

¹⁹ Виж Пак там

²⁰ Виж Приложение 11

Териториите, включени в ареала на „МИГ Брезово, Братя Даскалови“ имат непрекъсната географска връзка по между си. Всички населени места на общините Брезово и Братя Даскалови са включени в МИГ. Територията на МИГ е разположена в североизточната част на ЮЦРП и в западната част на ЮИРП. Населените места на МИГ се намират в близост до главните транспортни коридори: главен път E80 и главен път E85.

1.3. Организационна структура на МИГ

Сдружение “Местна инициативна група Брезово, Братя Даскалови” има **70** членове²¹, които се разпределят така: **12** са юридически лица, от тях **2** са общини (Брезово и Братя Даскалови); **3** са юридически лица, регистрирани по ТЗ; **5** са читалища, регистрирани по ЗЧ и **2** са НПО, които са регистрирани по ЗЮЛНЦ.

Физическите лица са 58 на брой, от тях, земеделски производители са – 10, 2 е ЕТ, а останалите са активни граждани.

Органограма на “МИГ Брезово, Братя Даскалови”

Колективен върховен орган на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” е **Общото събрание (ОС)**, а колективен управителен орган е **Управителният съвет (УС)**.

Общото събрание се свиква от УС по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на сдружението и в него участват всички членове на сдружението.

ОС играе ключова роля по отношение на организационното и институционалното изграждане на сдружението. На общите събрания се решават основните въпроси на сдружението, които са свързани с дългосрочната му политика, с организационните му структури, с разработване и прилагане на механизмите за комуникация, координация, контрол и санкциониране. Подробното описание на компетентностите и функциите на ОС и УС са разписани в неговия Устав, както и в **Приложение 3**²², където са обобщени основните функции на ръководните и изпълнителските структури на МИГ.

1.4. Управление на МИГ-а:

²¹ Виж Приложение 2, Списък на членовете на колективния върховен орган (ОС и УС).

²² Виж Приложение 3, Организационна структура и управление на Сдружение “МИГ Брезово и Братя Даскалови”

Сдружението се управлява от УС, който се представлява от неговия Председател. УС се избира от Общото събрание за срок от 5 (пет) години.

УС се състои от 9 човека: 4 са представители на публ. сектор, 3 са представители на бизнеса, 2 физически лица, които са работещи като председател на читалище и председател на пчеларско дружество. Двама от членовете на УС са на възраст до 40 години, а останалите 7 са над тази възраст. Жените са - 4, а мъжете - 5.

Председател на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови" е Кмета на община Брезово, който е нейн представител.

От членове на УС 5-ма са с постоянен адрес на територията на МИГ-а, 1 представител на фирма и един ЕТ със седалища на територията на МИГ-а.

Членовете на УС отговарят на изискването на Регламент 1698/2005 – най-малко 50% от местното партньорство да включва представителите на икономическите и социалните партньори, както и други представители на гражданското общество.

Председателят на УС има право да извършва всички действия и сделки, които са свързани с дейността на сдружението, да го представлява и да упълномощава други лица за извършване на определени действия.

Изпълнителният директор²³ е с висше образование, отговаря на изискванията по Наредба 23. Избран е след конкурс от УС, обявен на сайта на Сдружението и в медиите.²⁴ Назначен е с предварително споразумение от Председателя на УС на Сдружението. ИД осъществява администр. ръководство на екипа по проекта, координира дейностите свързани с текущото администр. управление на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови" и отговаря за реализацията на СМР на територията на МИГ.

Експертите по прилагане на дейностите по СМР са избрани от УС след проведен конкурс, обявен на сайта на Сдружението и в медиите. Назначени са с предварително споразумение от Председателя на УС на Сдружението.

Асистентът е избран от УС след проведен конкурс. Назначен е с предварително споразумение от Председателя на УС.

Счетоводителят отговаря на изискванията, посочени в длъжностната характеристика и е назначен с предварително споразумение от Председателя на УС.

1.5. Механизъм за вземане на решения:

Общото събрание може да се проведе, ако са се явили повече от половината от всички негови членове. При липса на кворум УС насрочва ново събрание в срок един час по-късно на същото място и при същия дневен ред, независимо от броя на членовете.

Управителният съвет може да взема решения, ако на заседанието присъстват повече от половината от членовете на УС, лично или представлявани от друг член на съвета. Никой присъстващ член не може да представлява повече от един отсъстващ. Присъстващо е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващия заседанието.

Останалите правомощия на ОС, УС, Председателя и Изп.директор са подробно описани в Устава и в Приложение 3, а процедурите по вземане на решения, касаещи прилагането на СМР, са разработени подробно като Приложение 5 на СМР.

[Обратно в начало](#)

²³ Длъжностните характеристики на целия изпълнителен състав са описани подробно в Приложение 4 на СМР

²⁴ Виж Приложение 4

2. Описание на процеса на разработване на стратегията – методология и подход

2.1. Описание на процеса – подход и стъпки

Събирането на информация и становища, необходими за СМР, се реализираше от тримата експерти, покриващи групите: 1,2,3 и 4, от партньорите по проекта и от членовете на екипа, които активно участваха в процеса по прилагане на похода ЛИДЕР.²⁵

Процесът премина през два етапа. През **първия етап** акцентът на дейностите се постави върху информираността, идентифицирането на местните лидери, събирането на необходимата за разработване на СМР информация и нейния анализ. Целите на този етап бяха следвани и изпълнени.

Цел 1, Събиране на статистическа и друга информация за СМР, на базата на която се разработиха анализите за територията на МИГ. Средствата за регистриране на информацията бяха: Кабинетно проучване, Социологическо проучване, структурирано в пет лота, работни групи, събиращи информация и обсъждащи събраната информация. Основен информационен източник бе НСИ и различни местни източници, разполагащи с надеждна информация.

Цел 2, Проучване на нагласите и очакванията на хората за развитието на територията и събиране на различните идеи, становища, мнения, както и проектни предложения. Средствата за регистриране на информацията бяха: работни срещи, персонални интервюта, индивидуални срещи и разговори, дискусии, включено наблюдение, фокус групи и теренно проучване. Наблюдение се извършваше и по време на срещите с обществеността. Експертите и изпълнителят /НСМСБ с екип – доц. Б. Боянов, Ив. Тошев и С. Цветарски/ се включиха частично в живота на общността, анкетираха, интервюираха и събираха информация за територията и за нейните характеристики. Маркираха се и някои предложения за взаимноизгодни и допълващи се проекти.

Цел 3, Идентифициране на местните лидери: регистрираше се активността в информационни и обучителните инициативи, както и в работните срещи и дискуссионните форуми. Идентификация: чрез социологическото проучване, при срещите и дискусиите, проявен публичен интерес и ангажираност към инициативите, установени лични контакти, демонстриран потенциал и др. Социологическото проучване осигури най-голям брой потенциални участници в проектните инициативи.

Изпълнители на трите цели бяха: експертите, членовете на екипа, работните групи, НСМСБ и партньорите.

Търсеше се представителността на местните социално-икономически групи, които да осигурят синергията и мултипликацията на планираните в СМР дейности. Събраната от различни източници информация се обсъждаше и съгласуваше, потвърждаваха се или се отхвърляха част от данните, променяха се някои от решенията на местната общност. Привличаха се заинтересовани местни лидери, проявяващи интерес и нагласа за включване в плановия процес, като се търсеха оптималните възможности за използване на техния потенциал в реализацията на СМР. По този начин се въвеждаше подходът ЛИДЕР отдолу-нагоре и поетапно се осигуряваха условия за интегриране на многосекторното сътрудничество между основните ключови фигури на територията.

През **втория етап** на проекта акцентът се постави върху институционалното изграждане на МИГ, финализирането на стратегическото планиране, разработването на ясни процедури, индикатори и критерии за управлението и мониторирането на процесите, свързани с реализацията на СМР и популяризирането ѝ сред обществеността. Особено

²⁵ Виж Приложение 6, където подробно е описан цялостният процес по прилагане на методологията

значение имаше провеждането на **информационната кампания**, която уведомяваще местната общественост за приложението на Подхода ЛИДЕР и привличаше вниманието на по-активните местни лидери за участие в процеса.

В периода януари 2010 – април 2011 г. се проведеха една начална²⁶ и една заключителна информационни срещи, след което за окуражаване на активното участие на населението в процеса на подготовка на СМР, бяха проведени още 7 информационни срещи с 141 участници, 1 подготвителна и 5 срещи на работните групи, в които участваха общо 115 човека.

Значение за изграждане на местния капацитет имаше пътуващият семинар, който проведе 6 обучения с 188 участници. След това се организираха още 6 обучения с участието на още 131 човека. Чрез предоставяне на информация и консултации от страна на Експерт 3, 4 и 2 участниците успяха да придобият основни знания за административно-управленските механизми, формиращи потенциала на МИГ. Петте граждански форума освен информационен, дискуссионен, имаха и обучителен характер. На заседанията им се формира административният местен капацитет, там се утвърдиха функциите на МИГ и изискванията за реализацията на СМР. На тях присъстваха общо 240 човека.

2.2. Списък на партньорите²⁷ и тяхната роля в разработването на стратегията:

Водещият партньор в процеса на разработване на СМР бе община Брезово. Тя префинансираше изпълнението на дейностите, отговаряше за законосъобразното и целесъобразно разходване на средствата, както и за нормалното протичане на цялостния процес по изпълнение на дейностите по проекта. Община Братя Даскалови подкрепяше проекта с информация, средства, помещения, разгласа и т.н. Двете общини осигуриха информация за състоянието на техническата и производствената инфраструктура, социалните системи на територията, активно участваха със свои представители в проведените фокус-групи, обучения и работни срещи. Те осъществиха връзката с регионалните поделения на НСИ, Бюрата по труда и другите публични институции, които осигуриха актуална и надеждна информация. Служители на администрациите участваха във формулирането на стратегическите цели и приоритетите на СМР.

Партньори по проекта бяха: ЕТ „Братя Муевски-Иван Муевски” и НЧ ”Христо Ботев”, които участваха в събирането, обобщаването на информацията и в идентифицирането на ключовите фигури. Те регистрираха местните потребности, подпомагаха организацията на фокус-групите, включваха се в обученията, информационните събития и др. Разпространяваха информацията сред населението посредством своите информационни канали, подпомагаха комплексно процеса, водещ до подобряване на информираността и изграждането на административния капацитет на местната общност.

Дейността по разработване на СМР бе подкрепена с актуална информация и експертни мнения на множество представители на територията (служители на общ. администрация, представители на НПО, читалища, училища, местни предприемачи, земеделски производители и граждани). Тяхната помощ бе използвана както на етапа на проучване на фактическото състояние на територията, така и на етапа на формулиране на целите и интервенциите, необходими за бъдещото развитие на територията.

2.3. Консултанти и фасилитатори – вътрешни и външни, участвали в разработването на стратегията:

В процеса на разработване на СМР на „МИГ Брезово, Братя Даскалови”, участие взеха следните експерти: Елеонора Негулова – външен експерт, група 1 и 3; Елена Колева – външен експерт, група 4 и Иванка Душкова – външен експерт, група 2. Всеки един от

²⁶ 54 участника – Първа информационна среща гр. Брезово 31.03.2010 г.

²⁷ Виж Приложение 6, където подробно са описани всички партньори, техните координати и ангажименти

експертите имаше конкретни ангажименти. Иванка Душкова (Експерт 2) работеше с работните групи, чиито членове допълваха информацията, осигуряваха условията за максимално привличане на местните лидери и за оптимизация на тематичната експертиза. Тя консултираше, координираше и извършваше експертната работа, свързана с разработването на концепцията за СМР и регламентите за нейната реализация.

Експертите групи 1, 3 и 4 фасилитираха, обучаваха, събираха данни и доказателства, необходими за изработването на СМР. Обученията бяха провеждани главно от Елеонора Негулова, Експерт група 1 и 3 и Иванка Душкова, Експерт 2. В първия етап от обучението участие взе и Елена Колева, Експерт група 4.

В информационните срещи, в гражданските форуми и в общите събрания на МИГ участваха експертите и членовете на екипа. Материалите за информационните бюлетини разработи Иванка Душкова, а Ел. Негулова, отговаряше за провеждането на информационните срещи и консултирането на потенциалните бенефициенти. Членовете на екипа на проекта през цялото време осигуряваха логистиката на планираните инициативи.

В теренното проучване участие взеха външните експерти: доц. Б. Боянов, Ив. Тошев и С. Цветарски, както и анкетъори, наети от външния изпълнител (НСМСБ). Целите на проучването се реализираха благодарение на професионално разработената АК, приложените характеристики на подхода ЛИДЕР и квалифицираните експерти.

[Обратно в начало](#)

3. Описание на ситуацията

3.1. Събрани и оценени данни за територията (социални, икономически, природни и материални ресурси и т.н.)

При разработването на СМР се използваха данни на НСИ, както и резултати от проведените проучвания (кабинетно и социологическо²⁸). В допълнения на резултатите от проучванията местната общност набра информация за проблемите, очакванията и потребностите на органите на местното самоуправление, бизнеса, структурите на гражданското общество и самите граждани за развитие на територията. Това стана на проведените: фокус групи, раб. срещи, граждански форуми и информационни срещи. На базата на обобщената информация, се направи комплексна оценка, като се описаха основните характеристики на територията на общините Брезово и Братя Даскалови

Общият брой на населението на територията по данни от преброяването през месец февруари 2011 г. е 15 472 души. От тях мъжете са 7597, а жените – 7875. В трудоспособна възраст са 2264 души, в трудоспособна – 7733 и в надтрудоспособна – 5475 души. Град Брезово е единственият град и в него живеят 1885 човека (12,18%), останалата част от населението е селско – 13587 (87,82%).

Естественят прираст за последните десет години е отрицателен²⁹, което се дължи на високата смъртност, ниската раждаемост и високия процент на напусналите територията на МИГ жители. За периода от 2001 г. до 2010 г., естественят прираст освен за територията е отрицателен и за областите, в които се намира територията, така например за област Пловдив тя е - 28776, за област Стара Загора е - 19 884 души. От изселените жители най-многобройна е групата на лицата в работоспособна възраст между 18 и 64

²⁸ Анкетирани бяха 200 човека. Резултатите от анкетата са отразени в Анализа на резултатите от социологическото проучване, Април, 2010 г.

²⁹ Сайта на НСИ, <http://www.nsi.bg>

години. Голяма е външната и вътрешната миграция. Трайният спад в броя на населението, характерен за страната като цяло и в частност за областите Пловдив и Стара Загора, запазват тенденциите за намаляване на населението, регистрирани на територията на МИГ.

Демографските тенденции не се отличават от тенденциите, валидни за селските райони в страната. Застаряващо население, отрицателен естествен прираст, съпроводен от отрицателен механичен прираст, миграция към райони с по-благоприятни условия за живот и трудова реализация, ниска заетост, сравнително висока безработица³⁰, понижен икономически статус, който е резултат от липсата на публични и частни инвестиции и перспективни производства.

Състояние на социалната инфраструктура на територията на Община Брезово и Братя Даскалови не е с добри показатели. Затрудненията са свързани както с нейното изграждане, така и с осигуряването на финансови ресурси за поддържането и обновяването ѝ. На територията на МИГ съществуват: в община Брезово - 7 медицински практики, 6 стоматолози и един спешен център, а в община Братя Даскалови - 8 медицински практики, 4 стоматологични кабинета и един спешен център. Аптечната мрежа се състои от 2 аптеки в община Брезово и 3 аптеки в Братя Даскалови.

Застаряващото население поставя и проблема за разширяване на мрежата от специализирани услуги за нуждите на възрастните хора по населени места. Този проблем е решим чрез преустройството на съществуващия сграден фонд и кооперирането между публично-частните партньори.

Представяме ви по-важните образователни, здравни и културни местни структури.

Училища³¹ и детски градини в община Брезово и Братя Даскалови с наличния брой деца, ученици и учители в тях.

Учебни заведения в община Брезово за учебната 2010/2011 г.

	Име на училището /детското заведение	Бр. деца	Бр. учители	Бр. ученици
1.	СОУ „Христо Смирненски” гр. Брезово		24	347
2.	ПУ „Отец Паисий” с. Пъдарско		8	50
3.	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Стрелци		13	115
4.	НУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Борец	16	5	39
5.	ПГ „Златьо Бояджиев” гр. Брезово		14	96
6.	ЦДГ „Вела Благоева” гр. Брезово	101	10	
7.	ЦДГ „Роза” с. Борец	24	2	
8.	ЦДГ „Светлина” с. Стрелци	12	2	

Броят на децата в общината е 153, на учениците - 647, а броят на учителите – 78.

³⁰ Данните са предоставени от БТ. Безработицата в община Брезово към края на м.11.10 е 12.78% (Регистр. са 365 човека). От тях 186 са жени и 179 - мъже. Младешите са 61. Тенденция: увеличаване на безработицата от края на 2008 г. – (11%) до м. април 2011 г. с регистрирани 412 човека.

Безработицата в община Братя Даскалови е 16,23% за м. 01.11 при 15,05% за м.12.10 г., при средната за страната за м. януари е - 9,78%, Информационен бюлетин, за безработицата и мерките за насърчаване на заетостта през м.януари 2011 г. в района на Дирекция“Бюро по труда” - Брезово и Братя Даскалови

³¹ Данните са предоставени от община Брезово и Братя Даскалови

Учебни заведения в община Братя Даскалови за учебната 2010/2011 г.

	Име на училището /детското заведение	Бр. деца	Бр. учители	Бр. ученици
1.	СОУ "Христо Ботев" – с.Братя Даскалови		8	77
2.	ОУ "Пейо Крачолов Яворов" – с.Гранит		6	43
3.	ОУ "Д-р Петър Берон" – с.Мирово		7	43
4.	ОУ "Георги С.Раковски" – с.Пратизанин		10	72
5.	ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" – с.Черна гора		15	163
6.	ОДЗ "Детелина" – с.Оризovo		14	160
7.	ЦДГ "Смехоранчета" – с. Мирово	21	2	
8.	ЦДГ "Минзухар" -с.Горно Белево	12	2	
9.	ЦДГ "Буратино" - с. Черна гора	20	2	
10.	ЦДГ "Незабравка" - с.Братя Даскалови	12	2	
11.	ЦДГ "Боряна" -с.Партизанин	16	2	
12.	ЦДГ "Иглика" -с.Найденovo	12	3	
13.	ЦДГ "Н.Вапцаров" -с.Гранит	17	2	

Намаляващият брой ученици води до намаляване и броя на училищата и пренасочване на децата в съседните селища, което налага обезпечаването на ежедневните им пътувания. От селата без училища е осигурено ежедневното придвижване на учениците до училищата и връщането им по домовете.

Като цяло общините отчитат висок процент от населението със средно образование. Това е изключителен капитал за развитието на местната икономика, но за съжаление по-високият образователен статус е характерен за по-възрастното население. Необходимо е да бъде осигурена по-висока степен на образованост сред младежите, за да могат да се реализират на пазара на труда. Безпокойство поражда високият процент неграмотни или с начално образование хора в подтрудоспособна възраст, главно от ромски произход, които трудно могат да се реализират на трудовия пазар.

Състоянието на образованието позволява да направим няколко извода:

Материалната база на образованието е в добро състояние. Тя разполага с голям брой класни стаи, които не се използват ефективно;

Редуцирането на броя на децата, води до намаляване на заетите преподаватели;

Не изпращането на част от ромските деца на училище ги прави неграмотни и ги лишава от трудова реализация;

Налага се практиката на "пътуващите ученици и учители", което поставя нови изисквания както за безопасност, така и за комфорт на обучението;

Наличната сравнително добра транспортна инфраструктура, както и близостта на територията до големите административни центрове, създават предпоставки и възможности за привличане на човешки и технически ресурси с високо качество.

Европейската селскостопанска политика изисква въвеждането на нови технологии, които изискват по-високо образование и по-добър инвестиционен климат.

От данните става ясно, че **културната инфраструктура на територията** е доста добре развита и включва: Архитектурно-историческия резерват с. Свежен (паметник на културата от национално значение със 100 къщи); Музейна сбирка на образованието в Килийното училище - гр. Брезово; Църквата в гр. Брезово (паметник на културата от местно значение), както и църквите в селата: Тюркмен, Зелениково, Розовец, Стрелци, Сърнегор; Тракийска куполна гробница от ранноелинистичната епоха в Момина могила в землището на с. Братя Даскалови³². Съществуващата сградна база е основа за сериозна

³² В гробницата са открити останки от богато погребение /част от златна диадема, нишки от златотъкани дрехи или покров, части от гръцки амфори, както и част от бронзов погребален венец с позлата от началото на трети век пр.Хр.

бъдеща дейност. Проблеми възникват при текущото ѝ поддържане и развитието на културните и образователни дейности. Активизирането на местните структури и изграждането на партньорства, реализиращи съвместни проекти, биха решили тези проблеми.

Има 16 читалища в община Брезово и 20 читалища в община Братя Даскалови:

N	Име на читалището	Населено място	N	Име на читалището	Населено място
1.	Читалище "Пробуда"	с. Сърневец	1.	НЧ „Отец Паисий - 1976 г.”	гр. Брезово
2.	Читалище "Христо Ботев"	с. Гранит	2.	НЧ „Искра - 1883”	с. Чоба
3.	Читалище "Просвета"	с. Православ	3.	НЧ „Лъч-1918 г.”	с. Борец
4.	Читалище "Отец Паисий-1928 г."	с. Мирово	4.	НЧ „Хр. Ботев 1927 г.”	с. Пъдарско
5.	Читалище "Светлина-1921"	с.Опълченец	5.	НЧ „Наука – 1904 г.”	с. Стрелци
6.	Читалище "Отец Паисий-1934 г."	с.Марково	6.	НЧ „Христо Ботев 1936”	с. Отец Кирилово
7.	Читалище"Кирил и Методий-1956"	с.Горно Ново село	7.	НЧ „Г.С.Раковски – 1871 г.”	с. Зелениково
8.	Читалище "Христо Ботев-1927"	с.Черна гора	8.	НЧ „Развитие – 1868 г.”	с. Отец Кирилово
9.	Читалище "Отец Паисий-1928 г."	с.Горно Белево	9.	НЧ „Васил Левски - 1930”	с. Дрангово
10.	Читалище "Трифон Бонев-1926 г."	с.Голям Дол	10.	НЧ „Жеко Димов 1938”	с. Тюркмен
11.	Читалище "Отец Паисий-1927 г."	с.Найденено	11.	НЧ „Светлина 1929”	с. Златосел
12.	Читалище "Христо Ботев-1927"	с.Партизанин	12.	НЧ „Хр. Ботев 1930”	с. Върбен
13.	Читалище "Просвета-1927г.”	с.Съединение	13.	НЧ „Никола Банов 1939”	с. Бабек
14.	Читалище "Пейчо Минев-1905 г."	с.Братя Даскалови	14.	НЧ „Димитър Благоев - 1910”	с. Сърнегор
15.	Читалище "Христо Ботев-1908 г."	с.Верен	15.	НЧ „Сребрю Бабаков 1903”	с. Чехларе
16.	Читалище "Саморазвитие - 1907 г."	с.Медово	16.	НЧ. „Груд Георгиев 1868”	с. Свежен
17.	Читалище "Иван Белев"	с.Кольо Мариново			
18.	Читалище "Искра-1934 г.”	с.Долно ново село			
19.	Читалище "Просвета-1946г.”	с.Плодовитово			
20.	Читалище "Павел Матев - 1922 г.”	с.Оризovo			

Туристическа инфраструктура. И двете общини полагат усилия да предложат туристически продукти, основаващи се на тяхното културно-историческо наследство, архитектурните и природни забележителности, които са съчетани с разнообразен ландшафт. Стратегическите насоки за развитието на туризма в са ориентирани към увеличаване на неговата привлекателност, конкурентноспособност и по-пълното използване на местния потенциал. Търсят се нови възможности за разширяването и обновяването на туристическата инфраструктура. На територията на община Брезово

Гробницата принадлежи на владетел на земите на юг от Сърнена гора.Той е бил съвременник на тракийския цар Сент трети.В началото на 2011г. гробницата е обявена за паметник на културата – притежава статус недвижима културна ценност с категория „национално значение”.

функционират няколко хижи. Най-известната е хижа „Свежен”. Природните дадености предполагат развитието на “екологичен” и “селски” туризъм. По-известни са: Вековен летен дъб в с. Гранит, Вкаменената сватба в с. Медово и пещерата Чирпан бунар, необходимо е да се подобри достъпът и инфраструктурата.

Състояние на техническата инфраструктура. Инженерните мрежи и пътно-транспортната инфраструктура на територията създават основните предпоставки за социално-икономическото развитие и оживяване.

Пътно-транспортна инфраструктура. През територията на МИГ преминава трасето на еврокоридор 4, чийто елементи са: автомагистрала “Тракия” и автомагистрала “Марица”, която предстои да се изгради на територията на двете общини.

Общините Брезово и Братя Даскалови разполагат с добре изградена автомобилна пътна мрежа, обхващаща всички населени места в общините. Пътната мрежа, свързваща населените места на територията, възлиза на 345,78 км. Част от нея е амортизирана, с лоша настилка, липсват банкети и хоризонтална маркировка. Подобно е състоянието и на вътрешната улична мрежа, която е износена, с деформирана пътна настилка, на места в по-малките населени места липсват тротоари, а на места и настилка.

Развитието и модернизирането на транспортната инфраструктура изисква да бъдат предвидени сериозни мерки, включващи рехабилитацията на четвъртокласната пътна мрежа, рехабилитацията на вътрешноселищната пътна и пешеходната инфраструктура, както и целогодишната поддръжка на вече изградените.

Енергопреносната и електроразпределителната мрежа на двете общини са добре изградени и като цяло обслужват потребностите от електроенергия.

Всички селища на територията на общините са електрифицирани. Смушанията в захранването с електроенергия са редки, причинени са най-често от аварии, възникнали в резултат на природни явления, а в редки случаи от амортизирана мрежа. На места е проблем качеството на подаваната енергия, което налага **изграждането на нови трафопостове и стабилизиране на напрежението.**

Направен е ремонт на част от уличното осветление в Брезово, при което осветителните тела са заменени с енергоспестяващи.

Селищната телефонна мрежа в района на двете общини е много добре развита, с телефонна плътност над средната за страната, но с териториални диспропорции. Мрежата се модернизира с изпреварващи темпове, като повече от половината телефонни постове са цифровизирани, което подобрява качеството на предлаганите услуги.

Обслужването на територията на общините Брезово и Братя Даскалови по отношение на **водоснабдяването и отвеждането на отпадните води**, се осъществява от “ВиК” ЕООД – Стара Загора и “ВиК” ЕООД – Пловдив.

Общата дължина на намиращата се в експлоатация канализационна мрежа в община Брезово е 89 км, която е само за дъждовни води и е изградена в периода 1935-1960 г. Община Братя Даскалови се захранва от 19 водоизточника, но липсва битова канализация за отпадните води.

На територията на МИГ няма изградени и пречиствателни съоръжения за отпадните води.

Напоителната система се състои от мрежа от микроязовири и малки водоеми. Инфраструктурата, включително помпените станции на територията на МИГ, се нуждаят от ново изграждане. Организационна форма в тази посока са водните сдружения, които се очаква да заработят и да развият проектния си капацитет.

Екологичните ползи от една съвременна канализационна мрежа с пречиствателни станции са очевидни и включват неща като: подобряване на екологичното състояние

на района, намаляване здравния риск за местното население, използване водите за напояване и за промишлени нужди, запазване на биоразнообразието и т.н.

Сметосъбиране и сметоизвозване. На територията на двете общини все още не съществува отговарящо на стандартите депо за ТБО и за отпадъците от стопанската дейност на фирмите. Във всички населени места съществуват нерегламентирани сметища, които са заплаха за екологичното равновесие.

За община Брезово е постигнато споразумение с общините в района и МОСВ за изграждане на завод за обработване и обезвреждане на битови отпадъци в с. Шишманци.

Община Братя Даскалови е планирана да се включи в Регионално депо, с три претоварни станции и съоръжение за компостиране от закрит тип в землището на село Ракитница.

Заключения относно техническата инфраструктура на територията:

- *Водопроводната и канализационната мрежа на територията се нуждаят от изграждане на съвременна канализационна мрежа и пречиствателни станции;*
- *Лошо е състоянието на общинската пътна мрежа и уличната мрежа;*
- *Наложително е изграждането на новите депа за ТБО;*
- *Липсват хидромелиорационни системи, които са определящи за развитието на модерното земеделие на територията;*
- *Съществува голям общински сграден фонд, който е физически и морално остарял и създава трудности на общините за текущото му поддържане;*
- *Недостатъчно е развитието на услугите от сектора на телекомуникациите – няма качествен и евтин широколентов достъп. Недостатъчно се прилагат новите комуникационни технологии;*
- *Липсва дългосрочна политика за внедряване на нови енергийни източници, и въвеждане на системи от енергоспестяващи мерки;*
- *Липсва съвременна бизнес инфраструктура и устройствена готовност от страна на общините за подкрепа и обезпечаване на бъдещите инвестиции в областта на промишлените производства и услугите.*

Общ икономически профил на територията на „МИГ Брезово, Братя Даскалови”

Двете общини, включени в МИГ, имат сходни географски и икономически характеристики, въпреки че се намират в две различни области (Пловдив и Стара Загора). Те попадат и в два различни района за планиране: ЮЦРП и ЮИРП.

Община Брезово заема североизточната част на Пловдивски регион и покрива площ от 465,443³³ кв.км., което представлява 7,7 % от площта на Пловдивска област.

Община Братя Даскалови е разположена в Горнотракийската низина и заема 482,364 кв.км³⁴ от територията на Старозагорска област.

Общата територия на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” е 977,807³⁵ кв.км.

По време на провеждане на социологическото проучване бе направена снимка на състоянието на бизнес климата на територията, която показва тенденция на влошаване.

Секторът на услугите е в недобро състояние, както като качество, така и като териториално разпределение.

Туристическата индустрия е перспективна за МИГ. От изследването стана ясно, че част от местните лидери имат желание да разработват нови туристически услуги, включващи: къщи за гости, туристически атракции, хотелиерство, ресторантьорство и др.

³³ Данните са предоставени от община Брезово

³⁴ Данните са предоставени от община Братя Даскалови

³⁵ Данните са получени от общинските администрации

Аграрният сектор е основният сектор за територията. Той е формиран от частни земеделски кооперации и земеделски производители. Създаването на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор е основна цел на местните власти на територията. Бъдещето на селскостопанското производство в двете общини е в засиленото участие на високопроизводителна техника и на съвременни технологии. Добре развито е растениевъдството. Водещи браншове са: зърнопроизводството, лозарството и овощарството. Съществуват добри почвеноклиматични условия за развитие на маслодайната роза, лавандулата и памука. През последните няколко години се увеличиха лозовите насаждения.

Традиционно добре развитото в района животновъдство в миналото през последното десетилетие изживява криза. Броят на животните, структурата на стадата, както и видът на собствеността са намалели драстично. Преобладават животните в личните стопанства, затова и произведената в тези стопанства продукция не е предназначена за свободния пазар. Единични са животновъдните ферми, в които се отглеждат големи стада. Свитото вътрешно потребление и вноса на месо и месни продукти в страната се отразява неблагоприятно на развитието на животновъдството.

Промислеността в общините Брезово и Братя Даскалови е водеща по размер на ДМА. Те представляват около 1/5 от всички ДМА на територията. Независимо от първенството по отношение на ДМА, общините са с **ниска степен на индустриализация**. Основните промишлени предприятия на територията са от сектор хранително-вкусова промишленост, дървообработване и лека промишленост с приоритет на парфюмерийната промишленост.

Стопанските субекти на територията се включват в категорията МСП и приблизително 95 % от тях са микрофирми с персонал под 10 човека. Преобладават семейните фирми, в които собствениците се самонаемат или наемат членове на собственото си семейство. Голям е дялът на фирмите, работещи в сферата на търговията и ремонтните дейности.

Регистрираните трудности на производителите на земеделска продукция са: липсата на борса, млекосъбирателни и изкупвателни пунктове, помещения за временно съхраняване на продукцията, съпътствани от ниски изкупни цени, поради наложилите се прекупвачески модел за реализация на земеделската продукция и т. н.

Увеличението на броя на пчелните семейства в последните години се очертава като трайна тенденция. Можем да очакваме, че този увеличаващ се интерес ще се запази, тъй като всички пчелни продукти се търсят на вътрешния и на външния пазар.

Община Брезово е собственик на значителна част от горския фонд с основни дървесни видове: дъб, бук, габър, акация. Стопанисването на общинския горски фонд е предоставено на Държавно ловно стопанство “Чекерица”.

Дървесните видове в община Братя Даскалови са представени от върби и тополи. В северната, планинска част на общината са разпространени: дъб, благуи и цер, келяв габър, драка и други. Горските територии са локализирани основно по южните склонове на Сърнена гора и се състоят предимно от широколистни, но има засадени и борови гори. Горският ресурс се стопанисва и управлява от Държавно лесничейство - Чирпан.

Лесоустройството се базира на дългогодишна практика, но все още се концентрира изключително върху използването на дървесните ресурси, като липсва многофункционалното управление на горите. Освен дърводобивът, стопанско значение има вторичното използване на горите за събиране на билки, гъби и горски плодове, развитие на ловния туризъм и екотуризма. Поддържането на горите в добро състояние се осъществява чрез прилагане на безвредни биологични лесозащитни мероприятия и средства. Все по-широко се застъпва екологичният подход в лесозащитата.

Територията е с голям потенциал за развитие на основните земеделски дейности. Земеделското производство, дърводобивът и дървопреработването имат дългогодишни традиции, достигат умерена степен на производство и конкурентноспособност.

[Обратно в начало](#)

3.2. Описателен анализ на социално-икономическата ситуация (тенденции за последните 10 години):

Описателният анализ на социално-икономическата ситуация на територията, покриваща територията на МИГ, е резултат от качествен анализ, проведен през месец април 2010 г. Той се фокусира върху съществуващите проблеми, потенциала на територията и възможностите за развитие и областите за подкрепа.

Регистрираните негативни индикатори за социално-икономическа ситуация на територията през последните десет години и липсата на сериозни перспективи са очертани в следните проблеми, класифицирани в няколко основни групи:

- ниска степен на изграденост на техническата инфраструктура;
- слабо развита бизнес инфраструктура и услуги за бизнеса;
- недостатъчни условия, осигуряващи съвременно качество на живот на населението.

Голямо значение за тази констатация имат ниското равнище на доходите на населението, липсата на възможности за професионална реализация, усещането за изолираност, миграционните процеси, водещи до намаляване на населението, влошаване на възрастовата структура на работната сила и населението въобще и като резултат трайно обезлюдяване на територията³⁶.

Извършената през последните години икономическа трансформация на територията доведе до:

- а/ загуба на съществуващите пазари;
- б/ закриване на някои производства и стартиране на нови;
- в/ намаляване като цяло на промишлените производства;
- г/ трудности при производството на конкурентни стоки за пазарите;
- д/ ограничени финансови и човешки ресурси;
- е/ физически и морално остаряла производствена и сградна база.

При човешкия ресурс се регистрира липсата на организирана система за професионална квалификация³⁷ и преквалификация. Липсват възможности за обучение на управленчески и оперативен състав в областта на туризма, преработващата промишленост и горското стопанство.

Диверсификацията на местната икономика по различни икономически сектори е слаба. Малките семейни фирми преобладават, а производителността им е по-ниска от средната за страната. Някои от проблемите в общинската икономика са свързани с концентрацията на заетостта в малко на брой фирми, имащи слаб потенциал за развитие, повлияни силно от повишената безработица и лошите темпове на икономически растеж.

Новите МСП, възникнали като микрофирми са със семейна ангажираност и обслужват главно местния пазар. При икономически затруднения нямат защитни механизми. Освен това традиционните сектори, като търговия и ремонтни дейности, действат в силно конкурентна среда, предизвикана от пазарната инвазия на средни и

³⁶ Виж, Анализ на проведеното социологическо проучване на територията на община Брезово и Братя Даскалови

³⁷ Резултат от обсъжданията в работните групи

по-големи фирми, които са с по-добро качество на услугите и разполагат със по-големи финансови ресурси.

Тези и други подобни явления, характеризиращи икономиката, са предпоставка за високия процент безработни на територията. Относителният дял на **безработните в БТ**³⁸ постепенно нараства. Така например, за община Брезово през м. април 2011 г. регистрираните безработни са 412 човека, към края на м. декември 2010 г. са регистрирани 365 човека (12.78%), от тях 186 са жени и 179 мъже, а младежите са 61. През м. 12.2009 г. техният дял е 12,43%. Тези показатели за община Братя Даскалови са по-драстични и са съответно – 746 човека (21,67%) при 19,49% за м. 12.2009 г. и 11% към 31.12.2008 г. Регистрира се тенденция на покачване на процента на безработните, предполага се, че реалната безработица е значително по-висока.

Безработните жени, регистрирани в БТ през м. януари 2011 г. на община Братя Даскалови, са 307 от 701 безработни. Значителен е делът на жените с основно и по-ниско образование – 76,22 %, което регистрира една тревожна тенденция, задълбочаваща се през последните години.

Безработните младежи до 29 години са с относителен дял 28,96%. Тяхното разпределение по професионален признак и образование показва, че с най-висок относителен дял са групите с начално и без образование – 72,47%.

Средният доход на домакинство на територията е 240 лева. От анализа на резултатите за предходните години този показател бележи сравнително устойчиви темпове, което показва, че приходите на населението се запазват дълго време ниски.

Миграционните нагласи се характеризират като умерени, изключение правят младите хора, които търсят трудова реализация в по-големите населени места, където качество на живот е по-високо и има по-добри възможности за трудова реализация. Близостта на градовете Пловдив и Стара Загора осигуряват възможността да се живее на територията на МИГ и да се работи в по-големите фирми и държавни институции, намиращи се в тези градове. От друга страна, квалифицирани кадри от тези градове да работят на територията. По всяка вероятност поради тенденциите на застаряване на населението, както и липсата на средни и големи предприятия на територията на МИГ, този процес ще се запази и задълбочи в близкото бъдеще, което ще влоши допълнително демографската картина на територията.

Следващите години са изключително важни за развитието на региона и привличане вниманието на ключовите фигури към местните ресурси и изграждането на публично-частни партньорства. Ако не се създадат предпоставки за реализиране на успешни местни проекти, финансирани от различни програми, то процесите на затихващите стопански инициативи на територията ще станат необратими.

[Обратно в начало](#)

3.3. Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите и анализ на проблемите

SWOT анализът на територията е разработен с активното участие на представители на трите сектора³⁹. Базиран е на техниките, изисквани от методологията, които се използват в работата с групите на местната общност, въввлечена в процеса на планиране. При всички обсъждания се е търсело постигането на консенсус по основните фактори, свързани с местното развитие.

Очертаните Силни и Слаби страни, Възможности и Заплахи, в основната си част са валидни за развитието и на другите селски райони в България.

³⁸ Данните са предоставени от БТ Брезово и БТ Братя Даскалови

³⁹ Виж Подробно Приложение 11

SWOT анализът очертава няколко групи фактори на развитието, чието влияние е от съществено значение за бъдещото развитие на територията.

Първи фактор. Създаване на предпоставки за устойчиво развитие на територията.

Втори фактор. Изграждане на адекватна на потребностите бизнес среда и бизнес възможности.

Трети фактор. Приоритетно развитие на неземеделските дейности и предлагане на качествени услуги на територията, осигуряващи условия за подобряване качеството на живот на местното население.

Положителни качества на средата са: получаване на сравнително добро административно обслужване в общините и здравни грижи за гражданите, наличие на домашен патронаж, развитие на активна читалищна дейност по населени места.

Отрицателни качества на средата са проблеми, които влияят негативно върху качеството на живот, като: липса на работни места, лоша транспортна обезпеченост между населените места и общинския център, лошо състояние на общинската пътна мрежа, влошено здравно и социално обслужване, липса на банкови и на други публични услуги, отсъствие на възможности за професионална квалификация и преквалификация, обособени ромски гета с голям процент незаконни постройки, отсъствие на условия за спорт, отдих и туризъм, на подходящи места за срещи на младите хора, опасност от битови кражби и криминални прояви, липса на аптеки в по-малките населени места и др.

Основните **предимства**, които биха повишили конкурентноспособността:

- Стратегическото географско положение и близостта на големи градски центрове като Пловдив и Стара Загора;
- Плодородна земя, климатични дадености и разнообразен ландшафт;
- Добре развита пътна мрежа и предстоящото изграждане на нова пътна инфраструктура;
- Сравнително голям обем от свободен сграден фонд;
- Сравнително чиста природа и богато биоразнообразие, създаващи условия за екологичен туризъм и биоземеделие;
- Наличие на културно-исторически обекти и сериозни културни традиции на територията с потенциал за развитие на културния туризъм;
- Традиции в областта на розопроизводството, зеленчукопроизводството и лозарството;
- Наличие на горски фонд, който е предпоставка за многофункционалното му използване и устойчивото управление.

Тези предимства са определящи за бъдещото развитие на територията. Умелото им използване ще осигурят устойчивото ѝ развитие и ще я превърнат в една атрактивна и привлекателна за живот територия.

[Обратно в начало](#)

4. Цели на стратегията

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие:

В интегрираното планиране на територията участие взеха представителите и на трите сектора, които планираха целите, приоритетите и мерките за съживяване на територията, за намаляване на миграцията и за осигуряване на условия за реализация на младите хора.

Визия: Да се превърне територията на МИГ в екологично чист район, известен с традиционното си винопроизводство, алтернативен туризъм, предлагащ неповторими

атракции и места за отдих, разнообразно селско, горско стопанство и преработваща промишленост⁴⁰.

Основните стратегически цели на СМР са четири на брой и очертават насоките на развитие на територията:

1 ОСЦ. Развитие на конкурентоспособни и иновативни земеделски, горски стопанства и хранително-вкусова промишленост. Тя акцентира върху постигане на устойчива и подкрепяща среда, отчитаща реалностите пред бизнеса и опасностите на икономическата криза. Насочена е към изграждане на производствени обекти и структури, технологии и иновации, увеличаващи конкурентноспособността на местната икономика. В основата на тази цел стои засиленият диалог между заинтересуваните страни.

2 ОСЦ. Опазване на природните ресурси и околната среда на територията. Особено важно условие за устойчивото развитие на територията е умелото използване на съществуващите местни ресурси, като се съобразят европейските изисквания за чиста природа и запазване на биоразнообразието на територията.

3 ОСЦ. Подобряване качеството на живот и разнообразяване на възможностите за заетост на територията на МИГ. Създава условия за качествени услуги, осигуряващи съвременни условия за живот и бизнес, привлекателна и оживена територия. Интервенциите в рамките на двата приоритета ще доведат до увеличаване на заетостта, доходите и до повишаване качеството на живот на местното население.

4 ОСЦ. Повишаване на местния организационен и административен потенциал на територията, обхваната от МИГ. Тази цел в насочена към изграждане на местен капацитет, който ще се реализира чрез активизиране на съществуващите структури, партньорствата и активните граждани.

След идентифицирането на местни ресурси се определиха и насоките, водещи до постигане на визията и целите за развитие на територията.

Всяка ОСЦ ще бъде постигана на базата на мерките, включени в структурата на СМР определена от параметрите на различните приоритети и техните специфични цели.

4.2. Обвързаност с цели в други планови и стратегически документи – местни, регионални и национални:

При дефинирането на целите, приоритетите и мерките на СМР е използван комплексен подход за постигане на устойчивост, съчетаващ основните принципи, залегнали в ПРСР 2007 – 2013 г. и допълващ съществуващите общи стратегически и секторни документи на ниво регион, област и община. Плановият процес на СМР бе подчинен на подхода за интегрирано развитие, при равнопоставеност на различните заинтересовани социални, икономически, публични и граждански страни и съгласуваност с политиките на ЕС.

СМР е резултат от усилията на местните структури, планиращи на базата на стратегическите документи в областта на селскостопанската и регионалната политика като: РПР на ЮЦР и ЮИР, ОСР на област Пловдив и област Стара Загора, стратегическите и плановите документи на община Брезово и община Братя Даскалови.

СМР допълва **Общинските планове за развитие (ОПР) 2007 – 2013 г.**, подкрепяйки визиите⁴¹ за развитие на двете общини. Освен това разработената СМР е в тясна връзка с

⁴⁰ Земеделските стопанства и местните преработватели добре са овладели технологията за отглеждането на рози, етерично-маслодайни култури и тяхната преработка. Територията се отличава с развита съвременна техническа, спортна и здравна инфраструктура, модерни комуникации и качествени услуги. Множеството културни обекти, атрактивни къщи за гости, хотели и почивни станции са възстановени и предлагат съвременни услуги за своите гости. Всички туристически обекти са разработени и осигуряват чудесни условия за отдих, почивка и възстановяване на желаещите да отдъхнат в нетрадиционна обстановка или лекуващите белодробните си заболявания. Населението на територията има висока степен на трудова заетост и социална реализация.

⁴¹ Община Брезово да се превърне в устойчиво развиваща се и просперираща община с ефективна конкурентноспособна икономика, хармонична жизнена среда и условия за пълноценна изява на личността

Генералната стратегическа цел на ОПР на община Брезово, а именно: “Постигане на икономически растеж, подобро качество на живот на своите граждани, запазено и оценено природно и културно наследство” и с акцента, поставен в ОПР на Община Братя Даскалови - **развитие на малки и средни предприятия (МСП)**, които стават все по-важен стълб на местната икономика и са източник на бърз икономически растеж.

В тази насока са формулираните и 4 основни цели на СМР, които са декомпозирани в 6 приоритета и в специфичните ѝ цели. СМР допълва мерките на общинските планове, но търси и нови възможности за подкрепа на местните структури, работещи в партньорство.

СМР на „МИГ Брезово, Братя Даскалови” допринася пряко и за постигане на ОСЦ на областите Пловдив и Стара Загора. Актуализираната ОСЦ през 2010 г. за Пловдивска област е: “Да се утвърди като динамично развиваща се територия, възползваща се от своите сравнителни предимства, залагаща на принципите за интегрираност в развитието и ефективно усвояваща средствата от националния бюджет и европейските фондове, с цел подобряване конкурентоспособността на местната икономика, повишаване инвестиционната атрактивност на територията на областта и подобряване на живота на местната общност на основата на съхранена природа и прилагането на устойчиви модели на земеползване”, а *главната цел на регионалното развитие на Област Стара Загора* за периода до 2015 г. е: “Постигане на устойчиво и балансирано развитие”.

Другото ниво на допълняемост са връзките между СМР и РПР на двата района за планиране (ЮИРП и ЮЦРП). Стратегическата рамка на СМР изцяло кореспондира със стратегическите им цели. Особено тясна е връзката на СМР със СЦ1 на ЮЦРП - “Намаляване на вътрешно-регионалните различия и подобряване на средата за живот и бизнес в ЮЦР, чрез инвестиции във физически и човешки капитал” и СЦ1 на ЮИРП: “Създаване на условия за икономически растеж с темпове, изпреварващи средните за страната”.

От гледна точка на намаляване на вътрешно-регионалните различия на територията и нейния периферен характер, СМР конкретизира част от приоритетите, залегнали в РПР на районите за планиране. Най-високо ниво на хармонизиране и допълняемост СМР на „МИГ Брезово, Братя Даскалови” постига спрямо трите приоритетни оси на ПРСР 2007-2013 г.: **Ос 1. Развитие на конкурентоспособни и основани на иновации земеделие, горско стопанство и ХПС;** **Ос 2. Опазване на природните ресурси и защита на околната среда в селските райони;** **Ос 3. Подобряване качеството на живот и насърчаване на възможностите за заетост в селските райони.**

4.3. Специфични цели

Изведените специфични цели детайлизират основните стратегически цели и приоритетите. В рамките на всеки изведен приоритет са формулирани специфичните цели, постигането на които ще се осигури чрез инструментариума на 10 от разписаните в ПРСР и избираеми по ЛИДЕР мерки. Ето как е структурирана стратегическата рамка:

1 ОСЦ. Развитие на конкурентоспособни и иновативни земеделски, горски стопанства и хранително-вкусова промишленост.

Приоритет 1.1: Повишаване на икономическото състояние на земеделските и горските стопанства чрез реструктуриране и модернизиране на технологичните производства и повишаване икономическата им стойност.

Ниското равнище на външни инвестиции, съчетано с ниските доходи на населението е пречка за създаване на малки мощности за съхранение и преработка на произведената продукция на място като: мляко, зеленчуци, плодове, билки и др. Подобряването на икономическото състояние на местните преработвателни предприятия ще се реализира чрез по-доброто използване на производствените фактори, включително чрез

въвеждането на нови технологии и иновации при разработването на нови продукти, процеси и технологии, съхраняващи околната среда и покриващи стандартите на ЕС.

СпЦ 1.1.1: Осъвременяване на теологичната база и подобряване на икономическото състояние на земеделските и горските стопанства.

- Мярка 121 Модернизиране на земеделските стопанства;
- Мярка 122. Подобряване икономическата стойност на горите;
- Мярка 123. Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти.

Приоритет 1.2. Подобряване устойчивостта на местните стопански и нестопански структури чрез развитие на неземеделски дейности.

Предполага се, че развитието на туризма, малките производствени предприятия и услугите ще увеличат доходите на домакинствата, ще намалят зависимостта им от селскостопански дейности и ще повишат перспективите им. Туризмът се идентифицира от местната общност като алтернативна възможност за развитие, основана на природните и културните дадености, които ще се обогатят с атракции, заведения за хранене, къщи за гости и др.

СпЦ 1.2.1. Развитие на преработващата промишленост, туризма и услугите за населението.

- Мярка 311. Разнообразяване към неземеделски дейности;
- Мярка 312. Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия;
- Мярка 313. Насърчаване на туристическите дейности;
- Мярка 321. Основни услуги за икономиката и населението в селските райони.

2 ОСЦ. Опазване на природните ресурси и околната среда на територията.

Приоритет 2.1. Прилагане на съвременни практики за биологично производство и опазване на околната среда.

Увеличаващото се замърсяване на планетата предполага мерки за опазване на природната среда, биоразнообразието и засиленото търсене на био-продукти. От значение е въвеждането на екологичното земеделие и разкриването на цехове за преработка на екологично: месо, мляко, плодове, зеленчуци, билки, етерични масла и др.

СпЦ. 2.1.1. Въвеждане на иновативни практики и биологични производства в земеделските и горските стопанства.

- Мярка 121. Модернизиране на земеделските стопанства;
- Мярка 123. Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти.

СпЦ 2.1.2. Въвеждане на безотпадни производствени технологии, опазващи природната среда.

- Мярка 311. Разнообразяване към неземеделски дейности;
- Мярка 312. Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия.

3 ОСЦ. Подобряване качеството на живот и разнообразяване на възможностите за заетост на територията на МИГ.

Трудният достъп до редица услуги, от които се нуждае всеки съвременен човек, е причината за обезлюдяване на територията. СМР ще осигури достъпа до основни административни и културни услуги, ще съдейства за изграждането на нова техническа и комуникационна инфраструктура, ВЕИ съоръжения, както и социални и здравни услуги.

Приоритет 3.1. Подобряване условията на живот и качеството на услугите на територията на МИГ

СпЦ 3.1.1. Подобряване достъпа до основни услуги и развитие на туризма на територията на МИГ Брезово и Братя Даскалови.

- Мярка 313. Насърчаване на туристическите дейности;

- Мярка 321. Основни услуги за икономиката и населението в селските райони;
- Мярка 322. Обновяване и развитие на селата.

Богатото културно–историческо наследство, наред с благоприятните природни, климатични и географски дадености са основните местни ресурси за развитие на туризма. Необходимо е създаването на туристически атракции, на заведения за хранене и къщи за почивка, които да предлагат местни специалитети и интересна обстановка за отход и забавления. Планира се подобряване на качеството на услугите и повишаване доходите на местните хора.

СпЦ 3.1.2. Подобряване качеството на инфраструктурата на територията на „МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

- Мярка 313. Насърчаване на туристическите дейности;
- Мярка 321. Основни услуги за икономиката и населението в селските райони;
- Мярка 322. Обновяване и развитие на селата.

Приоритет 3.2. Повишаване доходите на местното население и намаляване на безработицата.

СпЦ 3.2.1. Разнообразяване възможностите за заетост и повишаване доходите на местното население.

- Мярка 121 Модернизиране на земеделските стопанства;
- Мярка 122. Подобряване икономическата стойност на горите;
- Мярка 123 Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти;
- Мярка 313. Насърчаване на туристическите дейности;
- Мярка 321. Основни услуги за икономиката и населението в селските райони;
- Мярка 322. Обновяване и развитие на селата.

4 ОСЦ. Повишаване на местния организационен и административен потенциал на територията, обхваната от МИГ.

Приоритет 4.1. Създаване на местен капацитет за реализация на СМР.

Качеството на човеш. ресурси е от голяма важност за прилагането на СМР. В рамките на допустимите дейности, ще се провокира интереса на всички заинтересовани лица към местното развитие, ще се обучат местните ключови фигури, които ще реализират дейностите по прилагането на СМР в условията на информираност и прозрачност.

СпЦ 4.1.1 : Повишаване на административния капацитет на МИГ.

- Мярка: 431-1. Разходи за управление, придобиване на умения и постигане на обществена активност - за избрани и одобрени МИГ.

СпЦ 4.1.2: Създаване на условия за изграждане на партньорства и работа в мрежи.

- Мярка: 421. Между-териториално и транс-национално сътрудничество.

При изпълнението на СМР МИГ ще обучава и консултира, ще мониторира и ще подкрепя проектите, финансирани от СМР. Успоредно с това, ще осъществява сътрудничество с други МИГ от района и страната с цел обмяна на идеи и опит, както и участие в съвместни проекти от общ интерес за развитие на териториите.

[Обратно в начало](#)

4.4. Цялостна стратегическа рамка

Визия: Да се превърне територията на МИГ в екологично чист район, известен с традиционното си винопроизводство, алтернативен туризъм, предлагащ неповторими атракции и места за отдих, разнообразно селско, горско стопанство и преработваща промишленост.

Първа цел: Развитие на конкурентоспособни и иновативни земеделски, горски стопанства и хранително-вкусова промишленост

Втора цел: Опазване на природните ресурси и околната среда на територията

Трета цел: Подобряване качеството на живот и разнообразяване на възможностите за заетост на територията на МИГ

Четвърта цел: Повишаване на местния организационен и административен потенциал на територията, обхваната от МИГ

П 1.1. Повишаване на иконом. състояние на земед. и горските стопанства, чрез реструктуриране и модернизиране на технологичните производства и повишаване икономическата им стойност.

П 1.2. Подобряване устойчивостта на местните стопански и нестопански структури, чрез развитие на неземеделски дейности.

П 2.1. Прилагане на съвременни практики за биологично производство и опазване на околната среда.

П 3.1. Подобряване условията на живот и качеството на услугите на територията на МИГ.

П 3.2. Повишаване доходите на местното население и намаляване на безработицата.

П 4.1. Създаване на местен капацитет за реализация на СМР.

СпЦ 1.1.1 Осъвременяване на технологичната база и подобряване на икономическото състояние на земеделските и горските стопанства.

СпЦ 1.2.1. Развитие на преработващата промишленост, туризма и услугите за населението.

СпЦ 2.1.1. Въвеждане на иновативни практики и биологични производства в земеделските и горските стопанства.

СпЦ 2.1.2. Въвеждане на безотпадни производствени технологии и опазващи природната среда.

СпЦ 3.1.1. Подобряване достъпа до основни услуги и развитие на туризма на територията на МИГ Брезово и Братя Даскалови.

СпЦ 3.1.2. Подобряване качеството на инфраструктурата на територията на МИГ Брезово и Братя Даскалови.

СпЦ 3.2.1. Разнообразяване възможностите за заетост и повишаване доходите на местното население.

СпЦ 4.1. 1 Повишаване на административния капацитет на МИГ.

СпЦ 4.1. 2 Създаване на условия за изграждане на партньорства и работа в мрежи.

М 121
М 122
М 123

М 311
М 312
М 313
М 321

М 121
М 123

М 311
М 312

М 313
М 321
М 322

М 313
М 321
М 322

М 121
М 122
М 123
М 313
М 321
М 322

М 431-1

М 421

5. Описание на интервенциите

5.1. Мерки и дейности

Планирани са 10 мерки²⁷, които са описани в таблицата по-долу и са разписани в ПРСР (2007-2013). Посочените мерки се прилагат от ПРСР и в момента, за всяка мярка има публикувани отделни наредби на МЗХ. В СМР в рамките на настоящия програмен период не са разработвани мерки, съгласно Регламент 1698 или допълнителни за територията мерки. Изпълнението на СМР ще стартира с мерките, посочени в разработените към нея процедури, а усвояването на парите по мерките ще доведе до постигането на целите на СМР. 10-те мерки ще се прилагат през целия програмен период до изчерпване на планираните по тях ресурси.

Ос /Мярка		
1.	121	Модернизиране на земеделските стопанства
2.	122	Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти
3.	123	Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти
4.	311	Разнообразяване към неземеделски дейности
5.	312	Подкрепа за създаване и развитие на микро-предприятия
6.	313	Насърчаване на туристическите дейности
7.	321	Основни услуги за икономиката и населението в селските райони
8.	322	Обновяване и развитие на селата
9.	421	Между-териториално и транс-национално сътрудничество
10.	431-1	Разходи за управление, придобиване на умения и постигане на обществена активност - (За избрани и одобрени МИГ)

Мерките ще се прилагат съобразно условията, принципите и процедурите, разписани в Наредбите на МЗХ за съответната мярка. Има изключения по отношение на минималните и максималните финансови прагове на подкрепяните проекти, които са отразени в описаните по-долу мерки.

Правилата за държавна помощ ще се прилагат в съответствие с обхвата и условията, разписани в ПРСР (2007-2013 г.)

Максималната безвъзмездна помощ е 200 000 евро. Освен това, общата публична помощ, отпускана на един получател (бенефициент) през който и да е период от три финансови години от всички източници на помощ, предвид правилата за минимална помощ (de minimis) не трябва да превишава 200 000 евро.

Изисквания, свързани с околната среда: Когато дейностите включват инвестиционна подкрепа, задължително се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изискват от ЗООС.

Всички проекти, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие със ЗБР и подзаконовите нормативни актове за неговото прилагане, както и ограниченията в решенията за определяне на местата и планове за управлението им.

Други изисквания: При строителни (реконструкционни) дейности, кандидатите трябва да представят технически проект на етапа на кандидатстване. Само при мерки: 313, 321 и 322, изготвянето на технически проект може да е част от инвестиционния проект;

²⁷ Виж мерките в Приложение 7

Когато проектите предвиждат инвестиции със стопанска цел, всички кандидати по мерки: 121, 123, 311 и 312 трябва да представят бизнес план;

Инвестиционните проекти по мерки: 313, 321, 322 трябва да са съобразени с приоритетите на Общинския план за развитие 2007-2013 на всяка община.

5.2. Процедури за изпълнение на стратегията

Регламентираният и прозрачен процес на прилагане на всяка процедура в различните етапи до голяма степен определя успешното изпълнение на СМР.

Кандидатстването се извършва веднъж съобразно отворените покани. Първата покана за прием на заявления се публикува не по-късно от четири месеца след подписването на договора за финансиране на СМР от МЗХ. С Първата покана се отваря прием на заявленията по мерките: 121, 122, 123, 311 и 312. Втората покана обявява приема на заявления по мерките: 313, 321 и 322. Всички следващи покани са отворени за всички мерки от СМР, поради което МИГ организира постоянен процес на прием на заявления. Мерките от СМР за периода 2007-2013 г. са отворени (най-късно до 30 юни 2013 г.), като заявленията за кандидатстване се приемат до последния ден на всяко календарно тримесечие.

Ролите и отговорностите на участниците се разпределят и дефинират детайлно на всички етапи от приложението на СМР. Прозрачността и информираността в процеса на кандидатстване, оценяване, контрактиране и изпълнение гарантират подпомагането на бенефициентите при подготовката и депозирането на качествени и обосновани предложения, почиващи на реални ресурси и капацитет.

В рамките на СМР са разработени необходимите изисквания и процедури²⁸, които са оформени като отделен документ в СМР като Приложение 5 „Процедури за прилагане на СМР от Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” на територията на община Брезово и община Братя Даскалови”. Разработените процедури ще осигурят избора на заложените в СМР мерки без м. 431-1 и м. 421. Финансирането на ново проектно предложение ще се допуска само при изпълнен предходен проект и подадено заявление за окончателно плащане. Изключения се правят в случаите, когато бенефициент е община.

5.3. Осигуряване на балансирано прилагане на стратегията

Финансово ще се подпомагат проекти, които прилагат СМР, съобразно нейните приоритети, специфичните ѝ цели и необходимите интервенции за развитие на територията. Земеделският характер на територията налага с 30,83% от ресурсите в СМР да се финансират неземеделски дейности на частните производители, насочени към подобряване качеството на живот. Високият потенциал на територията за развитие на земеделието и преработката на земеделските и горските продукти предопределя високия дял на тези мерки, които са в размер на 30,63%. Тяхната цел е подобряването на конкурентноспособността на земеделието и горското стопанство. Изграждането на инфраструктурата на територията е отчетено като особено важно, но за нея са отделени само 11,02%. Планирано е да се подпомогнат туристически дейности с 7,51%. Смята се, че общините и НПО имат и други възможности за нейното изграждане, ако станат по-активни, но за всеки случай са отделени и средства за решаване на неотложните инфраструктурни проблеми. За между-териториално и трансграничното сътрудничество са предвидени 1,50%. Както се вижда, разпределението на мерките извън изграждането на местния административен капацитет на МИГ е балансирано. Не са предвидени средства за подобряване на състоянието на околната среда (Ос2), въпреки това разработената политика на МИГ е изцяло насочена към индиректната подкрепа на подобни мерки, тъй като преимуществено ще се финансират проекти, които съхраняват природната среда. За управлението на МИГ и за придобиването на умения за обществена активност са отделени средства в рамките на 18,52%.

²⁸ Наредба 23 от 18.12.2009 г.

Подкрепата за проекти, представени за финансиране на получателите от публичния и частния сектор, се разпределя така: частни получатели 75% и публични получатели 25%. Данните показват, че СМР подкрепя приоритетно частните бенефициенти, тъй като се смята че те в по-голяма степен ще съживят територията и ще мултиплицират ефекта. В групата на публичните получатели са включени и организациите, представляващи гражданския сектор на територията на МИГ.

Мерки	Бюджет в лева	Отн. дял
Частни получатели	2 401 759,24	75,4%
Публични получатели	782 332	24,6%
Всичко:	3 184 091,24	100%

Разпределението на финансовия ресурс по мерки, наред с по-горе описаните фактори, се обосновава и от регистрираната готовност на избираемите бенефициенти да предлагат завършени проектни идеи, основаващи се на реален финансов капацитет. Поради слабия интерес от страна на местната общност и съществуващите възможности за финансиране на национално ниво не е заделен финансов ресурс по Ос 2.

Индикативното разпределение по мерки показва приоритетите на стратегията и относителната балансираност на включените в нея мерки.

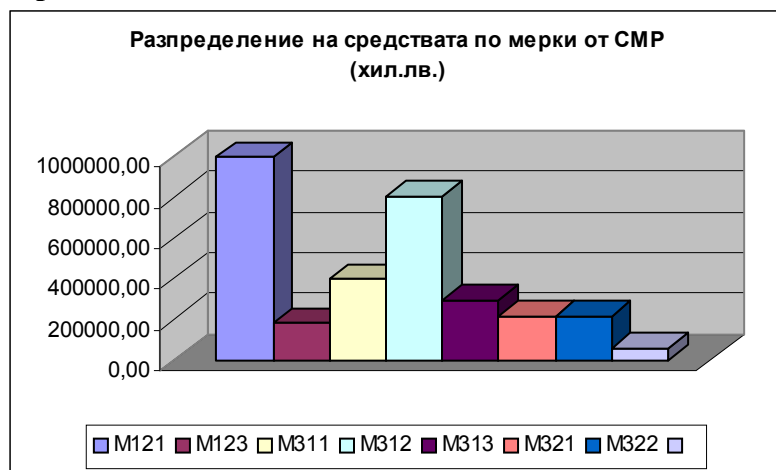
[Обратно в начало](#)

6. Подробен финансов план

6.1. Индикативно разпределение на средствата по мерки и по години

Код на мярката	Име на мярката	ИНДИКАТИВНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ПО ОСИ, МЕРКИ И ГОДИНИ					
		Общ публичен принос за	Общ публичен принос за	Общ публичен принос за	Общ публичен принос за	Общо за периода на Стратегията	
						2010 г.	2011 г.
лева	лева	лева	лева	лева			
4.1.1. Мерки насочени към конкурентоспособността (в това число мерките от ос 1 на ПРСР)		0.00	0.00	508515,80	688452,16	1196967,96	30,63%
121	Модернизиране на земеделските стопанства	0,00	0.00	398989,32	598483,98	997473’30	25,53%
122	Подобряване икономическата стойност на горите	0,00	0.00	19558,30	0	19558,30	0,50%
123	Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти	0,00	0.00	89968,18	89968,18	179936,36	4,60%
4.1.2. Мерки насочени към околната среда/стопанисване на земята (в това число мерките от ос 2 на ПРСР)		0.00	0.00	0,00	0,00	0,00	0,00%
4.1.3. Мерки насочени към качеството на живота/ разнообразяване (в това число мерките от ос 3 на ПРСР)		0.00	0,00	1013119,94	915328,44	1928448,38	49,35%
311	Разнообразяване към неземеделски дейности	0.00	0.00	199494,66	199494,66	398989,32	10,21%
312	Подкрепа за създаване и развитие на микро-предприятия	0,00	0.00	402900,98	402900,98	805801,96	20,62%
313	Насърчаване на туристическите дейности	0,00	0.00	176024,70	117349,80	293374,50	7,51%
321	Основни услуги за икономиката и населението в селските райони	0,00	0,00	117349,80	97791,50	215141,30	5,51%
322	Обновяване и развитие на селата	0,00	0.00	117349,80	97791,50	215141,30	5,51%
4.2.1. Между-териториално и транс-гранично сътрудничество		0.00	0,00	0.00	58674,90	58674,90	1,50%
4.3.1. Управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия		0.00	0,00	277639,14	446017.96	723657.10	18,52%
1.	Административни разходи (управление на МИГ) – до 60 % от разходите по М431	0.00	0.00	153527,44	279257,96	432785,40	11,08%
2.	Придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията – минимум 40% от разходите по М431	0.00	0,00	124111,7	166760	290871,70	7,44%
ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯТА:		0.00	0	1799274.88	2108473,46	3907748.34	100%

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по оси, по мерки и по години

Ос	Бюджет в лева	Отн. дял
1	1 196 967,96	33%
2	0	0%
3	1 928 448,38	53%
421	58 674,9	1%
4	723 657,10	19%
Всичко:	3 907 748,34	100%

Разпределението на финансовите ресурси в СМР по оси и мерки е резултат от поредица работни срещи и обсъждания с местните лидери и партньорите по проекта. Разпределението по оси е базирано на оценката на нуждите на територията и местния потенциал. По Ос 1 са планирани средства в размер на 31%, по Ос 3 – 49% и по Ос 4 – 20% (в нея са включени средствата по м.421 и м.431-1). При разпределянето на средствата е отчетен и факторът риск поради липсата на опит.

Най-висок относителен дял имат частните мерки: м. 121 – 25,53% , м. 312 – 20,62%, и м. 311 – 10,21%. Разликата между относителните дялове на мерките варира от 2 до 24%. На база на целите и приоритетите местната общност реши да се подкрепят основно частните предприемачи и земеделски производители, за да развият неземеделски дейности на територията. Затова с най-нисък относителен дял са публичните мерки: м. 321 и м. 322, които са само с по 5,51%, а м. 313 е с 7,51%. Тези мерки са предвидени основно за реализация от страна на читалищата и НПО. Общините ще се включат в случаите, когато не се разполага с друг местен ресурс. С мерките, включени в СМР, се дава възможност на местните частни предприемачи да развият собствения си капацитет. Мярка 421 заема 1,5% от бюджета, тъй като възможност за общините се предоставят от ПРСР и други програми. Разходите по мярка 431-1 са 19% и са съобразени с изискванията на Наредба 23 да не надвишават 20% от общата сума на СМР.

Поради краткия времеви хоризонт за изпълнението на СМР 46% от ресурса по СМР е съсредоточено в първата година. Големият процент се дължи на факта, че през първата година ще се закупи цялостното оборудване и ще се проведат проучванията, които са необходими за развитието на територията и за ориентацията на бенефициентите на СМР. За следващите години (2013 г., 2014 г. и 2015 г.) ще се разпределят останалите 54%, които са включени в бюджета за 2013 г. Предполага се възникването на затруднения по повод префинансирането на МИГ, за което се търсят алтернативни възможности още на този етап.

[Обратно в начало](#)

7. Мониторинг и оценка

7.1. Рамката за мониторинг и оценка, в т. ч. въпроси, на които да отговаря оценката, индикатори за мониторинг и оценка, основни показатели, нива които се преследват:

Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови“ организира, наблюдава, консултира и контролира качествено изпълнение на мерките, залегнали в СМР, като извършва мониторинг с помощта на изходни индикатори и индикатори за резултат. В офиса на МИГ се предвижда изграждането и поддържането на информационна база данни за текущото изпълнение на Стратегията. Тя предвижда възможност за проследяването на определен набор от финансови индикатори, между които: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти. Тези базисни индикатори се допълват от поредица от индикатори за резултат, които ще се регистрират от информационната система. МИГ поддържа актуална информация по отношение на напредъка по изпълнението на СМР, като редовно проследява изпълнението на заложените индикатори.

Процедури за наблюдение и оценка

Процедурите за наблюдение и оценка имат за цел да осигурят надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите по Стратегията, постигнати от самото Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови“ и от бенефициентите на СМР. Чрез наблюдението ще се събира текущо информация за договорените средства, финансираните дейности/инвестициите и непосредствените резултати от изпълнението на проектите. На базата на събраната информация ще могат да се вземат адекватни управленски решения.

Информационната база данни на МИГ ще съдържа част данните за наблюдение и оценка. Тя ще събира информация за базовите индикатори, включително данни за икономическото развитие на отделните сектори в общинския план, както и социално-икономическите характеристики на територията. Основен източник на данните ще бъде НСИ. Източниците за тези данни ще бъдат и анализите на Дирекция “Агростатистика” към МЗХ, включ. Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ). За набиране на информация ще се използва и базата данни за селските райони на Дирекция “РСР”.

Системата за наблюдение и оценка ще осигурява информацията, която е необходима на УС и на ОС на МИГ, на УО на ПРСР и на други проверяващи органи.

Наблюдението върху изпълнението на СМР ще се извършва от АЕУС, като отговорен за състоянието на системата ще бъде Изп. директор на МИГ. Пряко ангажирани с попълването на информация в базата данни ще бъдат двамата експерти по прилагане на СМР и асистента. Още при попълване на заявленията бенефициентите ще предоставят необходимата информация. За целта ще се подготвят формуляри за наблюдение по всяка една мярка, които ще са неразделна част от заявлението за подпомагане. Данните, представени от бенефициента, подлежащи на наблюдение, трябва да бъдат попълвани в електронен вид. Те ще се актуализират от МИГ на етап сключване на договор и плащане. Данните от наблюдението при прилагането на СМР и изследванията на територията ще се ползват от МИГ при подготовката на годишните доклади за напредъка.

Оценката на Стратегията е важен управленски и контролен инструмент за по-доброто насочване на ограничените ресурси към нуждите на територията и отделните сектори, по-доброто идентифициране на програмния процес и нуждите от промени в него.

В годината на приключване на стратегията се планира и извършването на оценка, т.е. последваща оценка. Тя ще има за цел да осигури предприемането на коригиращи действия в процеса на програмиране за следващия програмен период.

МИГ извършва наблюдение и оценка на програмата чрез поредица от индикатори, обединени в две основни групи – изходни индикатори или индикатори за изпълнение и индикатори за резултат. Поради липсата на достатъчно данни и официална статистическа информация на ниво община индикатори за въздействие няма да бъдат дефинирани.

Индикаторите по отношение на цялостното прилагане на стратегията за местно развитие на МИГ Брезово и Братя Даскалови са посочени в следващата таблица.

ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по СМР	брой	53	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	брой	53	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на публичния принос	хил. лв.	3 907	База данни и отчети на МИГ
	Подкрепени новосъздадени микропредприятия	брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Подкрепени проекти за интегриран туризъм	брой	5	База данни и отчети на МИГ
	Проекти реализирани извън общинските центрове	брой	25	База данни и отчети на МИГ
	Брой проекти на частни бенефициенти	брой	20	База данни и отчети на МИГ
	Брой проекти на публични бенефициенти	брой	30	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Създадени работни места	брой	60	Отчети на бенефициенти, база данни на МИГ
	Участници, завършили успешно обучение	брой	55	База данни и отчети на МИГ
	Жени, завършили успешно обучение	брой	35	База данни и отчети на МИГ
	Млади хора до 40 г. и жени, успешно реализирали проекти по СМР	брой	20	База данни и отчети на МИГ
	Население от територията, което се ползва от подобрени услуги	брой	6000	База данни, проучвания на територията
	Увеличение на реализираните ношувки в бази за настаняване на територията	дял	10%	Отчети на бенефициенти, ТСБ
	Стопанства, прилагащи биологично земеделие	брой	3	База данни и отчети на МИГ

За прилагането на мерките, включени в Стратегията на Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови“, са определени индикатори за наблюдение, ръководейки се от индикаторите по отделните мерки, заложи в ПРСР и съобразно специфичните цели разписани в Стратегията.

Индикаторите по всяка една от мерките можете да видите в Приложение 9.

[Обратно в начало](#)

7.2. Оценка от външни експерти, по желание, външен счетоводен одит, ако е необходимо:

С цел осигуряването на откритост и прозрачност в дейността както на изпълнителния орган на Сдружението (АЕУС), така и на неговите управителни органи, ежегодно в съответствие със Закона за счетоводството Сдружението ще извършва външен независим финансов одит на годишните счетоводни отчети. Резултатите от одита ще се предоставят на Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза към МП. Изборът на одитор ще се извършва от УС. Годишният финансов отчет, отчетът за дейността и докладът на регистрирания одитор се приемат от Управителния съвет, след което се внасят за разискване на редовното годишно Общо събрание.

За оценка на цялостната дейност по прилагането на СМР, МИГ възлага на външен изпълнител извършването на такава оценка през последната година от прилагането на СМР. На базата на регистрираните от оценката недостатъци и положителни страни, ще се търси през следващия програмен период обезпечаването на по-качествен и по-пълноценен програмен процес.

[Обратно в начало](#)

7.3. Процедури за Годишните доклади за напредъка:

До края на всяка календарна година изпълнителният директор на Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови“ разработва Годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие. Докладът включва описание на извършената дейност през годината, анализ на постигнатите резултати и допуснатите слабости, както и мерки за преодоляване на слабостите през следващата година. Годишният доклад се съпътства и от финансов отчет, както и друга информация за нуждите на УО на ПРСР. Годишният доклад се приема от УС и се одобрява от ОС на МИГ до 31 декември на текущата година. Одобреният от общото събрание годишен доклад се предоставя на УО на ПРСР съгласно изискванията на Наредба 23 на МЗХ до 15 февруари на следващата година.

Управляващият орган на ПРСР: 1. Разглежда и одобрява годишните доклади на МИГ за отчитане изпълнението на СМР; 2. Извършва посещения на МИГ за оценка на напредъка в прилагането на стратегията и съответствието с договора за финансиране изпълнението на Стратегията за местно развитие.

В срок до 14 дни след изтичане на всяко тримесечие (през първата година и полугодията на всяка следваща година), МИГ представя на управляващия орган на ПРСР заявка за одобрение на извършените дейности и разходи за съответния отчетен период, ведно с доклад за отчитане на изпълнените дейности за същия период (приложение № 6 от Наредба 23 на МЗХ). Докладите и заявките по този член се разработват от Изп. директор и се одобряват от УС. Решението на УС се удостоверява с подписа на Председателя на УС.

7.4. Процедура за обновяване на стратегията:

Процедурата за обновяване на СМР на „МИГ Брезово, Братя Даскалови“ е валидна само по отношение на финансовите ѝ параметри. В случай, че МИГ договори успешно целия

бюджет на стратегията за местно развитие, МИГ може да подаде заявление до Управляващия орган на ПРСР за увеличаване на финансовата помощ в размерите, които са допустими и съобразно абсорбиционния капацитет на територията.

В случаите, когато се налага актуализация на Стратегията на МИГ, Изпълнителният директор на МИГ, подпомаган от АЕУС изготвя/актуализира проект на Стратегията за местно развитие. В етапа на подготовка, екипът предварително съгласува с местната общност промените, които водят до съществени отклонения от първоначално одобрения вариант на СМР. След този етап Изп. директор я представя на редовно заседание на УС на МИГ за приемане. Актуализацията на Стратегията може да се извършва ежегодно, като задължително се одобрява от УС на МИГ. Същата може да бъде одобрена и/или от Общото събрание на МИГ и/или на разширен публичен форум. След приемане на актуализираната Стратегия, Изпълнителният директор на МИГ е длъжен да информира и съгласува всички извършени промени с Управляващия орган, съгласно Наредба 23. Актуализацията на Стратегията ще се извършва единствено в рамките на допустимите възможности и правилата, действащи по силата на Наредбите за прилагане на ПРСР и подхода ЛИДЕР. След актуализация на Стратегията офисът на МИГ е длъжен да информира чрез своите информационни канали местната общност на територията на МИГ относно извършената актуализация. Цялостният процес на актуализация на Стратегията за местно развитие, както и общите правила и процедури за нейното изпълнение, ще се извършва спазвайки принципите на публичност и прозрачност.

[Обратно в начало](#)

8. Съобразеност с хоризонталните политики на ЕС

Стратегията за местно развитие на Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови” е иницирана и разработена с прякото участие публично-частните партньорства на социални, икономически и публични заинтересовани страни. На базата на регистрираните местни потребности и цели за развитие на територията, отчитайки принципите и целите на Програмата за развитие на селските райони на България 2007 – 2013 г. и политиките на Европейската общност за икономическо и социално сближаване е разработена интегрираната СМР. Сред основните хоризонтални принципи, залегнали в рамките на Стратегията, са опазване на околната среда и спазване на принципите за равнопоставеност на половете и създаване на условия за превенция на дискриминация на всякаква основа.

8.1. Равенство между половете и липса на дискриминация

В процеса на разработване на СМР активно участие взеха както представители на двата пола, с активното участие на жените, така и представителите на различни етнически общности. Техните предложения наравно с предложенията на останалите участници са отчетени и включени в СМР.

При реализацията на СМР АЕУС (директор, експерти и сътрудници), управителните органи на МИГ и другите помощни временни органи ще съблюдават и спазват принципа на равнопоставеност между половете. В рамките на процеса на оценка на проектите като хоризонтално правило се насърчава равно участие на половете и не дискриминиране по този признак. В допълнение Стратегията ще съблюдава и равнопоставеност и не дискриминация по отношение на религиозни, етнически, политически и социални признаци. Ще бъдат осигурени достатъчно инструменти и информационни канали за превенция на дискриминацията.

8.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда)

Хоризонтален приоритет в стратегията е **опазването и щадящото ползване на природните ресурси**. Всички проекти, предложени за финансиране, ще бъдат преценявани дали не водят до увреждане на околната среда. Ще се съблюдава Стратегията на ЕС за горите и Планът за защита от горски пожари. Устойчивото управление и съхраняването на биологичното биоразнообразие на територията, на многофункционалното използване на горите и екологосъобразното прилагане на горскостопанските практики, ще допринесе за изпълнението на Стратегията на ЕС за горите.

Ще се финансират и насърчават проекти, които създават екологични производства. Прилагането на принципа за опазване на околната среда не само се насърчава посредством цялостна промяна на нагласите, но и посредством оценки (ОВОС) на инвестиционните проекти.

8.3. Насърчаване на заетостта и конкурентноспособността

Водещ хоризонтален принцип, който ще се спазва и насърчава в рамките на реализацията на Стратегията, е свързан с насърчаването на заетостта на територията на МИГ. В рамките на разработената стратегия освен хоризонтален принцип, насърчаването на заетостта и повишаването на конкурентноспособността са двата приоритета на, основата на които са формулирани и част от специфичните цели. Основен критерий, според който ще се оценяват голяма част от проектите на местно ниво, е свързан с това дали и доколко всяка местна инициатива, подкрепена чрез Стратегията, създава заетост в местната икономика. От друга страна, ще бъдат насърчавани проекти, които демонстрират иновативност, водят до повишаване на конкурентноспособността и разширяват пазарния си дял на територията и извън нея.

8.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове:

На територията на Сдружение „МИГ Брезово, Братя Даскалови” местните власти кандидатстват за финансиране на различни проекти по оперативните програми, ПРСР и структурните фондове на ЕС. Ограниченият общински бюджет и липсата на финансови ресурси за НПО и Читалищата са ограничителна мярка пред развитието на територията. Стратегията за местно развитие по подхода ЛИДЕР отчита и надгражда всички останали възможности, произтичащи от Оперативните програми на България за програмния период 2007 – 2013 г. Взаимодействието и синергичният ефект се търси между Стратегията и останалите финансови възможности по линия на Структурните фондове на ЕС, като ОП “Регионално развитие”, ОП “Развитие на човешките ресурси” и ОП „Административен капацитет”

В допълнение към това Стратегията търси и стимулира потенциалните бенефициенти за осъществяване на паралелни, по-мощни проекти и дейности по мерки от ПРСР в т.ч. свързани с компенсаторни плащания, които се осъществяват на национално ниво за повишаване на инвестиционния потенциал на територията.

Оперативна програма “Регионално развитие”

Оперативната програма подкрепя и ще подкрепя дейности по възстановяване и подобряване на градския потенциал, второкласната, третокласната и общинската пътна инфраструктура, достъпа до Интернет, развитието и маркетинга на туризма, подобряване на образователната и социалната инфраструктура на територията и трансрегионалното сътрудничество.

Територията на МИГ може да допълва политиката за местно развитие, прилагана чрез Стратегията, посредством възможността си да реализира проекти по приоритетна област 3 – развитие на туризма и приоритетна област 4 – междуобщинско сътрудничество. По

отношение на териториалния обхват, територията на МИГ не попада в определените в ОП „Регионално развитие” агломерационни ареали.

Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”

ОП “Развитие на човешките ресурси” е насочена към намаляване на безработицата и повишаване качеството на работната сила, което е сериозен проблем в селските райони, посредством мерки за активизиране пазара на труда и подпомагане на безработните или застрашените от безработица. Населението в ареала на МИГ ще бъде облагодетелствано и от дейностите, насочени към повишаване годността на работната сила за заемане на свободните работни места. ОП за човешките ресурси ще подкрепи онези приоритети и специфични цели от СМР, които са насочени към решаване именно на тези проблеми.

Чрез координирани усилия на местни власти и местни НПО може да се оптимизират и по-пълноценно да се използват възможностите на тази Оперативна програма.

Програмата за развитие на селските райони

Избираемите бенефициенти по ПРСР и най-вече местните власти ще осигуряват инвестиции за публичната инфраструктура в по-големите населени места и за по-машабни проекти и дейности, като кандидатсват за финансиране от ПРСР на национално ниво. СМР ще допълва без да дублира подобряването на публичната среда чрез дребномащабни проекти, които местната общност определя като важни и приоритетни.

[Обратно в начало](#)

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1

ОБЩИНИ/ТЕРИТОРИИ, КОИТО ПОПАДАТ В ТЕРИТОРИЯТА НА СДРУЖЕНИЕ “МИГ БРЕЗОВО, БРАТЯ ДАСКАЛОВИ”

(по предварителни данни на НСИ от преброяването през месец февруари 2011 г.)

наименование		население	мъже	жени	Територия в кв.км.	Гъстота на населението
Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”		15472	7597	7875	947,807	16,32
Община	Брезово	7168	3490	3678	465,443	15,4
1	с. Бабек	81	36	45	16,667	4,86
2	с. Борец	730	356	374	21,898	33,34
3	гр. Брезово	1885	929	956	50,433	37,38
4	с. Върбен	183	90	93	31,010	5,90
5	с. Дрангово	367	185	182	14,429	25,43
6	с. Зелениково	469	210	259	49,505	9,47
7	с. Златосел	133	65	68	20,409	6,52
8	с. Отец Кирилово	285	128	157	13,912	20,49
9	с. Пъдарско	602	296	306	17,141	35,12
10	с. Розовец	245	124	121	48,339	5,07
11	с. Свежен	143	69	74	60,022	2,38
12	с. Стрелци	545	264	281	31,007	17,58
13	с. Сърнегор	139	72	67	16,580	8,38
14	с. Тюркмен	356	171	185	15,833	22,48
15	с. Чехларе	79	39	40	21,506	3,67
16	с. Чоба	926	456	470	36,752	25,20
	Братя Даскалови	8304	4107	4197	482,364	17,22
1	с.Братя Даскалови	700	332	368	35.197	19,89
2	с. Верен	194	96	98	20.280	9,57
3	с. Голям дол	88	45	43	10.183	8,64
4	с. Горно Белево	260	125	135	17.914	14,51
5	с. Горно ново село	167	79	88	36.227	4,60
6	с. Гранит	677	341	336	32.300	20,96
7	с. Долно ново село	61	30	31	10.811	5,64
8	с. Колю Мариново	83	39	44	23.951	3,47
9	с. Малко Дряново	92	48	44	24.160	3,81
10	с. Малък дол	59	28	31	9.200	6,41
11	с. Марково	44	25	19	10.552	4,17
12	с. Медово	209	102	107	27.458	7,61
13	с. Мирово	749	378	371	20.270	36,95
14	с. Найденово	138	69	69	19.836	6,96

15	с. Опълченец	377	188	189	19.554	19,28
16	с. Оризово	1407	693	714	20.622	68,23
17	с. Партизанин	494	247	247	17.032	29
18	с. Плодовитово	656	321	335	14.058	46,66
19	с. Православ	186	94	92	27.385	6,79
20	с. Славянин	38	20	18	20.049	1,9
21	с. Съединение	105	51	54	19.324	5,43
22	с. Сърневец	121	62	59	20.687	5,85
23	с. Черна гора	1399	694	705	25.314	55,27

Брой населени места с население до 50 души	2
Брой населени места с население от 51 до 100 души	7
Брой населени места с население от 101 до 500 души	19
Брой населени места с население от 501 до 1000 души	8
Брой населени места с население над 1000 души	3

[Обратно в начало](#)

СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОЛЕКТИВНИЯ ВЪРХОВЕН ОРГАН (ОБЩОТО СЪБРАНИЕ) И ЧЛЕНОВЕТЕ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ

Списък на членовете на колективния върховен орган

№	Име, презиме, фамилия Наименование	Организация (ако е приложимо)	Сектор	Позиция и сфера на опит/експертиза
1	Румен Дончев Дойчинов		Физическо лице	Предприемач/ Развива търговска дейност/Прекупвач на мляко
2	Иван Димитров Караджов		Физическо лице	Кмет на с.Борец
3	Стоян Нанев Зайков	„Садина агро” ООД с.Зелениково	Стопански	Мениджър фирма „Садина агро” ООД
4	Петя Танева Иванова	НЧ”Лъч- 1918”с.Борец	Неправителствен	Председател на Читалищно настоятелство
5	Стоянка Василева Караджова		Физическо лице	Мл. спец. АИОН кметство с.Борец
6	Красимир Рангелов Караджов	Земеделски производител	Стопански	Животновъдство
7	Антон Троев Троев	Земеделски производител	Стопански	Предприемач/Производител на етерично-маслени култури
8	Минчо Василев Минчев		Физическо лице	Км.наместник в с.Сърнегор
9	Грозю Кочев Грозев	НЧ”Сърнегор” с.Сърнегор	Неправителствен	Пенсионер, подпомага дейността на НЧ „Сърнегор”/Упълномощен представител на НЧ с. Сърнегор община Брезово
10	Анна Динева Троева		Физическо лице	Студентка, специалност начална педагогика
11	Адраман Бекташ Агаджик	Земеделски производител	Стопански	Земеделски производител. Студент – „екология-опазване на околната среда”
12	Марийка Иванова Георгиева		Физическо лице	Секретар – библиотекар/ НЧ с. Партизанин
13	Румяна Георгиева Димова		Физическо лице	Счетоводител на читалище с. Партизанин
14	Марийка Атанасова Александрова		Физическо лице	Общински съветник/ агроном по професия
15	Христо Вълев Иванов		Физическо лице	Предприемач/Притежава собствена фирма в сектора на шивашкото производство, спално бельо и др.
16	Видьо Калев Видев		Физическо лице	Директор на дирекция ФСДАПИОТ/ Частна дейност - Пчеларство
17	Мария Стоянова Димитракиева		Физическо лице	Председател на пчеларско дружество в с.Братя Даскалови
18	Марияна Бинева Манева		Физическо лице	Управител домашен социален патронаж към община Братя Даскалови
19	Емилия Христозова Костова	НЧ ”П.Минев” - Бр.Даскалови	Неправителствен	Секретар на читалището
20	Жана Генова Милева		Физическо лице	Младши специалист - общинска собственост

21	Миля Георгиева Иванова		Физическо лице	Младши специалист – търговия и транспорт – Община Братя Даскалови
22	Нели Маринова Минчева		Физическо лице	Консултант по внедряване на ISO стандарти
23	Теодора Тодорова Тошева		Физическо лице	Офис-сътрудник, гр. Брезово/ „Глобъл бизнесконсулт” ЕООД и ЕТ-Натали 98
24	Теодора Димитрова Воденичарова	„Моторисимо”ЕО ОД гр.Брезово	Стопански	Предприемач, Управител на фирма „Моторисимо” ЕООД
25	Красимира Иванова Стамболова	Земеделски производител	Стопански	Земеделие
26	Бисер Димитров Стамболов	Земеделски производител	Стопански	Предприемач/Рибовъдство
27	Желязко Колев Колев	Земеделски производител	Стопански	Предприемач / Управител на фирма „Сън шайн”/ Магистър по политически науки/ Опит в търговска дейност
28	Пенка Петрова Кюркчийска		Физическо лице	Икономист, Секретар на НЧ с.Пъдарско
29	Тоню Василев Цанев		Физическо лице	Председател на читалище „Хр.Ботев”с.Гранит/ Художник
30	Илия Стефанов Илиев		Физическо лице	Производител
31	Цанка Чонова Иванова	НЧ”Стрелци” с.Стрелци	Неправителствен	Секретар- библиотекар/Упълномощен представител
32	Пенка Делчева Делчева		Физическо лице	Секретар/ НЧ”Хр.Ботев” с.Гранит
33	Генка Стоянова Ташева		Физическо лице	Председател НЧ”Хр.Ботев” с.Партизанин/ учител по математика/ бивш директор на училище
34	Елена Стоева Киранчева		Физическо лице	Пенсионер, земеделски производител
35	Стоян Аврамов Чорбаджийски		Физическо лице	Зам.кмет община Брезово/ икономист по образование
36	Минка Иванова Григорова		Физическо лице	Гл.специалист „Образование и култура” в Община Брезово/ филолог по образование
37	Калина Динева Калчорова	НЧ”Хр.Ботев - 1936” с.Отец Кирилово	Неправителствен	Секретар НЧ/ Упълномощено лице
38	Иван Маринов Муевски	ЕТ „Братя Муевски-Иван Муевски”	Стопански	Управител на фирма в сферата на транспорта/ предприемач
39	Петър Неделчев Петров		Физическо лице	Общински съветник, зем. производител, председател на ФК с. Пъдарско
40	Дочка Петкова Иванова		Физическо лице	Председател на читалище, готвач
41	Нанка Пенева Паскова		Физическо лице	Кмет на село Найденово община Братя Даскалови
42	Таньо Стоянов Стоянов		Физическо лице	Кмет на село Черна гора, община Братя Даскалови
43	Стоян Ганчев Стоянов		Физическо лице	Кмет на с.Оризovo,община Братя Даскалови
44	Тодорка Колева Христова	Земеделски производител	Стопански	Животновъд

45	Стоян Радев Узунов	„Савеко” ЕООД	Стопански	Предприемач в сферата на строителството/ мениджър на фирма
46	Христо Рангелов Христов		Физическо лице	Работи в сферата на спорта/ поддръжка на спортни обекти. ОФК „Сокол” с. Пъдарско, Община Брезово
47	Златка Петрова Събчева	Земеделски производител	Стопански	Земеделие
48	Радко Събчев Събчев	Земеделски производител	Стопански	Земеделие, Общински съветник с. Чоба
49	Димитър Костадинов Мурджов		Физическо лице	Кмет на с.Мирово, община Братя Даскалови
50	Таньо Иванов Иванов		Физическо лице	Кмет на с.Горно Белево, община Братя Даскалови
51	Тодорка Атанасова Глушкова	Сдружение”Учил. настоятелство при СОУ”Хр.Смирненски”гр.Брезово	Неправителствен	Преподавател по математика, информатика, инф.технологии/ Преподава в СОУ „Хр. Смирненски” гр. Брезово и ПУ Паисий Хилендарски гр. Пловдив
52	Георги Иванов Русинов	Земеделски производител	Стопански	Животновъдство, земеделие
53	Желязко Рангелов Димитров		Физическо лице	Ветеринарен лекар, Земеделски производител
54	Пеньо Димитров Пенев		Физическо лице	Председател на НЧ”отец Паисий”с.Горно Белево, община Братя Даскалови
55	Димитър Георгиев Илиев		Физическо лице	Зам.Управител на „Зеленчукова борса”с.Плодовитово
56	Диана Илиева Хаджиатанасова	Представител на община Бр. Даскалови в Общото събрание	Публичен	Директор на дирекция ТРСИСЕ – Община Братя Даскалови/ икономист
57	Недялка Енчева Маринска		Физическо лице	Служител в Община Брезово/ завеждащ канцеларията на кмета
58	Иван Георгиев Ангелов		Физическо лице	Общински съветник в община Братя Даскалови
59	Димитър Янков Ушатов		Физическо лице	Земеделие/ Земеделски производител
60	Таня Генова Стоева		Физическо лице	Библиотекар към читалище
61	Милко Генов Сарафов		Физическо лице	Директор на СОУ „Хр.Смирненски” Брезово/ Филолог по образование
62	Радка Видева Стайкова		Физическо лице	Земеделски производител
63	Христо Димитров Топов	Земеделски производител	Стопански	Земеделски производител
64	Добринка Минчева Гърдева		Физическо лице	Кмет на с.Медово, община Братя Даскалови
65	Таньо Тотев Танев		Физическо лице	Секретар на НЧ”Павел Матев”с.Оризovo, община Братя Даскалови
66	Добринка Тодорова Вълкова		Физическо лице	Секретар-библиотекар на НЧ”Хр.Ботев”с.Верен, община Братя Даскалови
67	Иман Емин Филинта		Физическо лице	Озеленител към община Братя Даскалови и читалищен секретар.

68	Стоян Генчев Минчев	Представител на община Брезово на общото събрание	Публичен	Кмет на гр.Брезово/ Инженер по образование
69	Александър Атанасов Чолчев	Фондация "Чолчеви къщи" – с.Свежен	Неправителствен	Пълномощник
70	Рангел Петков Танев		Физическо лице	Земеделски производител

Списък на членовете на управителния орган

№	Име,презиме,фамилия	Организация ,която представлява(ако е необходимо)	Сектор	Позиция и отговорности
1	Стоян Генчев Минчев	Кмет на община Брезово	публичен	Председател
2	Диана Илиева Хаджиатанасова	Директор на дирекция ТРСИСЕ с.Братя Даскалови	публичен	Зам.председател
3	Генка Стоянова Ташева		Физическо лице Председател на НЧ"Хр.Ботев" - с.Партизанин	Член
4	Иван Георгиев Ангелов	Общински съветник в община Братя Даскалови	публичен	Член
5	Адраман Бекташ Агаджик		Стопански Земеделски производител	Член
6	Мария Стоянова Димитракиева		Физическо лице Председател на пчеларско дружество в с.Братя Даскалови	Член
7	Желязко Колев Колев	Управител на фирма, ЕТ "Сън шайн"с.Братя Даскалови	Стопански, земеделски производител	Член
8	Марийка Атанасова Александрова	Общински съветник Община Брезово	Публичен	Член
9	Стоян Радев Узунов	„Савеко” ЕООД	Стопански	Член

[Обратно в начало](#)

Организационна структура и управление на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”

Организационна структура на МИГ:

⇒ **състав на МИГ, на управителния орган и техните отговорности:**

Сдружение “Местна инициативна група Брезово, Братя Даскалови” („МИГ Брезово, Братя Даскалови”) е учредено на 06.12.2010 г., вписано е в регистъра при Пловдивския окръжен съд с Решение № 118 от 22.02.2011 г. и актуализирано с Решение № 357 от 30.03.2011 г.

Сдружението включва **70** членове, от които:

- **12 са юридическите лица**, в т. ч.:
 - 2 общини - Община Брезово и Братя Даскалови;
 - 3 юридически лица, регистрирани по Търговския закон;
 - 5 читалища, регистрирани по Закона за народните читалища;
 - 2 НПО, регистрирано по ЗЮЛНЦ.
- **58 са физически лица**, от които **10** - земеделски производители и **2** Еднолични търговци, а останалите 46 човека са активни граждани.
- Публичният сектор е представен от две общини - представителите на община Брезово и община Братя Даскалови;
- Стопанският сектор е представен от 15 свои представителя - три юридически лица, двама ЕТ и 10 земеделски производители;
- НПО сектор е представен от 7 организации, от които 5 са читалища и 2 са НПО;
- Жените учредителки са – 33
- Мъжете - 37
- Младите хора на възраст до 40 години са: 13 на брой.

Всички учредители споделят идеята за подпомагане развитието на територията на двете общини Брезово и Братя Даскалови.

Сдружението има седалище и адрес на управление: град Брезово, ул. „Г. Димитров” 25, община Брезово, Област Пловдив.

Седалището се намира на територията, покрита от Сдружение “Местна инициативна група Брезово, Братя Даскалови”.

Органи за управление на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” са:

- **Общо събрание**, като колективен върховен орган на управление;
- **Управителен съвет**, като колективен управителен орган на Сдружението.

В **Общото събрание** участвуват всички членове на Сдружението (лично или чрез упълномощен свой представител). Общото събрание се свиква от Управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на Сдружението.

Компетентност на Общото събрание

1. Приема и изменя Устава;
2. Избира и освобождава членовете на Управителния съвет;
3. Приема годишна програма за дейността и отчета за изпълнението ѝ;
5. Определя ежегодно размера на членския внос и размера на встъпителната вноса, реда и срока за внасянето им, в случай че такива се гласуват като дължими;
6. Приема основните насоки и стратегическа програма за дейността на сдружението;
7. Приема отчета за дейността на Управителния съвет;
8. Приема бюджета на сдружението;
9. Отменя решения на другите органи на сдружението, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението;
10. Взема решение за преобразуване или прекратяване на сдружението;
11. Взема решения по всички въпроси, които не са изрично предвидени като правомощия на УС и Председателя на УС.

(2) Правата по ал. 1, т. 1 до 10 не могат да се възлагат на други органи на сдружението.

(3) Решенията на Общото събрание по т.1 и 10 (+ т.8) се вземат с мнозинство от 2/3 от присъстващите. Решения по чл. 41, ал. 3 от ЗЮЛНЦ се вземат с мнозинство от 2/3 от всички членове. Решенията по всички други въпроси се вземат с обикновено мнозинство - половината +1 от всички присъстващи, освен тези за които в ЗЮЛНЦ е предвидено друго.

Всички решения на ОС са задължителни за другите органи на сдружението.

Върховният орган (Общо събрание) е колективен и има представители на трите сектора: публичен, неправителствен и стопански. Подробно неговите членове са описани в Приложение 2. Там са описани: трите имена (при физическите лица), наименованието (при юридическите лица), сектора и организацията, които представляват, както и ролята и сферата им на опит. Данните показват, че в Сдружението има балансирано представителство на трите сектора – публичен, неправителствен и стопански. В него са включени представители:

- По един представител на Община Брезово и на Братя Даскалови - 2;
- Стопанският сектор е представен от 15 учредителя - три са юридическите лица, двама ЕТ и 10 са земеделските производители;
- НПО сектор е представен от 7 организации, от които 5 са читалища и 2 НПО;
- 46 са физическите лица, които работят в различни сектори.
- Жените участващи в учредяването като представители на различните структури или като физически лица са – 33 на брой.
- Мъжете са 37;
- Младите хора на възраст до 40 години са: 13.

Спазено е изискването членовете на Общото събрание да са с постоянен адрес или седалище на територията на действие на МИГ. Проверени са личните документи на учредителите, предоставят се и доказателства за това.

Права и задължения на членовете на МИГ.

Всеки член на Сдружението има право:

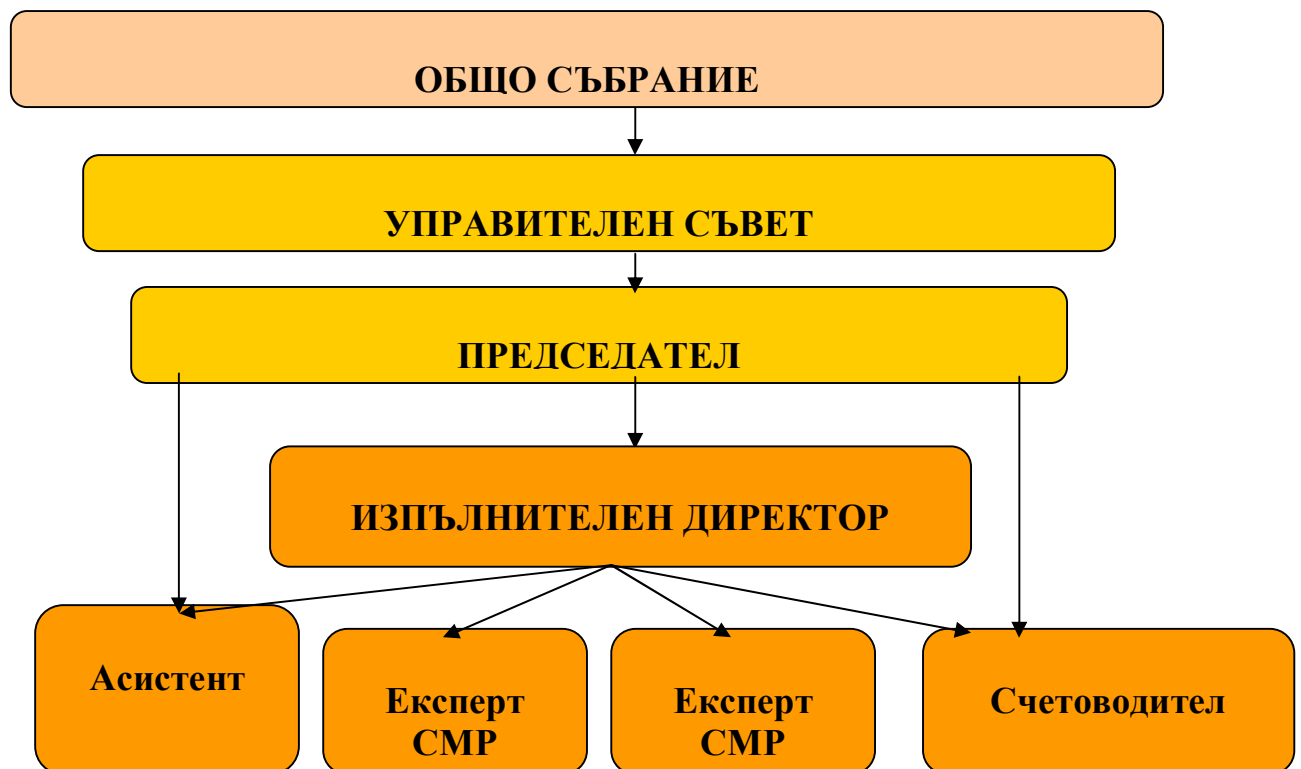
1. Да участва в дейността му;
2. Да ползва материално - техническата и информационна база;
3. Да избира и да бъде избран в ръководните органи;

4. Да получава всякаква информация, свързана с дейността на Сдружението;
5. Да получи удостоверение, подписано от Председателя на Сдружението, което удостоверява неговото членство;
6. Да получи надлежен документ, който удостоверява плащането на членския внос и на встъпителната вноска, когато те са предвидени .

Всеки член на Сдружението е длъжен:

1. Да спазва устава;
2. Да изпълнява решенията на управителните органи;
3. Да плати встъпителна вноска и заплаща редовно определения членски внос, когато те са предвидени;
4. Да пази доброто име и престижа на Сдружението.

Графично изображение на организационната структура на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”

Управление на МИГ-а:

Управителен съвет - Сдружението се управлява от Управителен съвет, който е колективен орган на управление. УС се представлява от неговия Председател. Управителният съвет, се избира от Общото събрание за срок от 5 (пет) години и се състои от 9 члена.

В УС са избрани: **четирима** представители на публичния сектор, вкл. представителите на Община Брезово и Братя Даскалови; един е представителят на неправителствения сектор, трима са представителите на бизнес сектора и едно е физическо лице. Съотношението между различните сектори в УС е следния:

- Публичен: 4 (44,44%);
- Стопански сектор – 3 (33,33%);

- Физическо лице: 2 (22,22%), които са работещи като Председател на НЧ "Хр.Ботев" - с. Партизанин и Председател на пчеларско дружество с.Братя Даскалови

Разпределението по пол е следното: жените са 4, а мъжете – 5.

Разпределението по възраст е като следва: двама са на възраст до 40 години, а 7 са над 40 години.

Председателят на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови" е представител на публичния сектор, това е кметът на община Брезово.

Разпределението на членовете по сектори отговаря на изискването на Регламент 1698/2005 – най-малко 50% от местното партньорство да включва представителите на икономическите и социалните партньори, както и други представители на гражданското общество, като селски стопани, жени, млади хора и др.

Всички членове на УС имат постоянен адрес на територията на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

Компетентност на Управителният съвет

1. Организира изпълнението на решенията на Общото събрание;
2. Ръководи работата по цялостната дейност на Сдружението и осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. Управлява дейността на сдружението, като определя реда и организацията на дейността, включително и като носи отговорност за нейната ефективност;
4. Отчита пред Общото събрание дейността на Сдружението;
5. Избира измежду своите членове Председател и Заместник Председател на УС с мнозинство от 2/3;
6. Управлява имуществото на Сдружението, вкл. се разпорежда с имуществото при спазване изискванията на настоящия устав и всички изисквания на нормативните актове и съответстващото европейско законодателство;
7. Взема решения за приемане на нови членове;
8. Изготвя и внася за одобрение от ОС годишна програма за дейността на Сдружението;
9. Подготвя и внася в Общото събрание проекта за бюджет;
10. Приема основните документи свързани с изграждането и развитието на МИГ, както и други стратегически документи свързани с развитието на територията на "МИГ - БРЕЗОВО, БРАТЯ ДАСКАЛОВИ", които се изискват от финансиращите го програми.

Управителният съвет се избира за срок от **пет** години и заседава най-малко веднъж на три месеца, както и при отправено писмено искане на всеки един от членовете му. Ако Председателят не свика заседание на Управителния съвет в седмичен срок, то може да се свика от всеки един от заинтересуваните членове на управителния съвет. Решенията на УС се вземат с мнозинство.

Заседанията на управителния съвет се свикват и ръководят от Председателя, освен ако уставът не предвижда друго. При отсъствие на председателя заседанието се ръководи от определен от управителния съвет негов член.

Управителният съвет може да взема решение, ако на заседанието му присъстват повече от половината от неговите членове.

Присъстващо е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващото заседание.

Решенията се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите, а решенията по чл. 13, ал. 2, т.5 от Устава с мнозинство от 2/3 от всички членове, а решенията по чл. 13, ал. 2, т.3. и т.6.и чл. 25 алинея (2) от Устава - с мнозинство от всички членове.

Управителният съвет може да вземе решение и без да бъде провеждано заседание, ако протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на управителния съвет.

Председателят на УС има право да извършва всички действия и сделки, които са свързани с дейността на сдружението, да го представлява и да упълномощава други лица за извършване на определени действия.

Изпълнителният директор²⁹ е с висше образование, отговаря на изискванията по Наредба 23. Избран е след конкурс от УС, обявен на сайта на Сдружението и в медиите.³⁰ Назначен е с предварително споразумение за ангажираност от Председателя на УС на Сдружението. ИД осъществява администр. ръководство на екипа по проекта, координира дейностите свързани с текущото администр. управление на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” и отговаря за реализацията на СМР на територията на МИГ.

Експертите по прилагане на дейностите по СМР са избрани от УС след проведен конкурс, обявен на сайта на Сдружението и в медиите. Назначени са с предварително споразумение за ангажираност от Председателя на УС на Сдружението.

Асистентът е избран от УС след проведен конкурс. Назначен е с предварително споразумение от Председателя на УС.

Счетоводителят отговаря на изискванията, посочени в длъжностната характеристика и е назначен с предварително споразумение за ангажираност от Председателя на УС.

След финансирането на проекта трудовите договори на екипа ще бъдат подписани от Председателя.

[Обратно в начало](#)

²⁹ Длъжностните характеристики на целия изпълнителен състав са описани подробно в Приложение 4 на СМР

³⁰ Виж Приложение 4

ДЛЪЖНОСТНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕКИПА

Длъжностна характеристика на Изпълнителния директор

Утвърдил:

.....
Председател на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови"

А. ПРАВИЛА ПРИ НАЗНАЧАВАНЕТО

НАЧИН НА НАЗНАЧАВАНЕ

Назначаването се извършва от Председателя на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ:

1. **Процедура за избор:** Изп.директор се избира от членовете на УС /50%+1/ и отговаря на долупосочените изисквания за необходима квалификация, образователни и лични качества на кандидата.
2. **Образование:** Висше образование
3. **Професионални изисквания:**
 - Общ професионален стаж, най-малко 5 години;
 - Наличие на управленски опит, най-малко 2 години;
 - Наличие на опит в реализирането на проекти (минимум 2 проекта над 100 000 лева);
 - Отлична компютърна грамотност;
 - Владеенето на английски, немски или френски език е предимство.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ:

- ☐ Добро познаване на спецификата на институциите и социално-икономическите условия на територията на Община Брезово, Братя Даскалови.
- ☐ Добро познаване на българската и европейската нормативната база в областта на политиката в селските райони;
- ☐ Да има чисто съдебно минало.
- ☐ Да притежава умения, необходими за изготвянето на финансовите и техническите отчети по проекта.
- ☐ Да познава изискванията за изграждане на електронна база данни и работа в Интернет и Интранет;
- ☐ Да е запознат/а с изискванията към разработването, съхраняването и опазването на документацията на МИГ.

- Да умее да работи с медиите, да познава и ползва комуникационните канали за разпространение на информация от МИГ към бенефициентите и обратно.
- Да е запознат с комуникацията необходима за създаване и поддържане на връзката между партниращите си организации в националната и международната селска мрежа.
- Да бъде предприемчив/а и иновативен/вна.
- Да притежава и показва при изпълнение на задачите си управленски, комуникационни и организаторски умения.

Б. ФУНКЦИИ, ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ

I. Основни функции и задължения:

- Организира и координира дейностите свързани с текущото административно управление на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”;
- Ръководи управлението на дейностите свързани с реализацията на Стратегията за местно развитие и други проекти, реализирани от МИГ-а;
- Разработва изискваните от закона или УО политики, обезпечавачи управлението и наблюдението върху дейностите и резултатите постигнати от членовете на екипа.
- Сформира, назначава и освобождава членовете на екипа на МИГ-а, както и външните експерти, лектори и консултанти;
- Ръководи действията на екипа по проекта и контролира качествено то им изпълнение;
- Консултира бенефициентите при попълване на документите за кандидатстване, при попълване на заявките за плащане и при реализацията на дейностите;
- Провежда инструктажи, съвещания и работни срещи с членовете на екипа;
- Създава организационни предпоставки за реализиране на дейностите по проекта и текущо следи за изпълнението на проектните планове;
- Отговаря за изпълнението на одобрения бюджет по проекта, като следи за целесъобразното и законосъобразното изразходване на финансовите средства по проекта;
- Участва в проверката на реализираните от бенефициентите дейности на място;
- Представя пред УО на ПРСР, партньорите и Управителния съвет междинните и окончателните технически и финансови отчети;
- Отчита се пред УС, ОС и Управляващия орган на ПРСР за реализираните дейности и направените разходи по проекта;
- Стопанисва и управлява предоставеното му имущество;
- Подпомага организационно и технически дейността на: експертите, счетоводителя, асистента, членовете на УС, оценителите, лекторите и др. външни специалисти наети по проекта, като следи за спазването на регламентиранияте срокове и поетите ангажименти;
- Поддържа връзките на МИГ с медиите, провежда пресконференции, участва в различни радио и телевизионни предавания, като презентира и промоцира МИГ и постигнатите от екипа и бенефициентите резултати;

- ❑ Установява и поддържа връзките на МИГ с местните власти, бизнеса, неправителствени организации, читалищата и другите потенциални бенефициенти на МИГ;
- ❑ Отговаря за правилното организиране на информационната обезпеченост в офиса, както и за неговата постоянна ангажираност по отношение на събирането, актуализирането и разпространяването на информацията.

Права и отговорности:

- ❑ Взема всички необходими управленски решения, които се изискват от специфичната ситуация, не противоречат на Устава на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” и отговарят на изискванията поставени от УО на ПРСР.
- ❑ Представява Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” пред хора и организации, съгласно дейностите и процедурите предвидени в проекта.
- ❑ Следи и контролира дейността на счетоводителя и подписва договорните и разходните документи по проекта.
- ❑ Поддържа конфиденциалност на информацията, станала достояние в резултат на служебните си ангажименти.

Организационни връзки:

- ❑ **Йерархични:** подчинен/а е на Председателя на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”, на Управителния съвет и на Общото събрание.
- ❑ **Функционални:** поддържа връзки с УО на ПРСР, със сродни организации, български и международни партньори, публични институции от страната и чужбина.

Специализирани:

- ❑ поддържа връзка с представители на МЗХ, както и други министерства, работещи по въпросите на селските райони, икономическото развитие, комуникациите, туризма и екологията, както и с експерти в различни области;
- ❑ установява и поддържа контакти с ръководителите на производствени и обществени организации, с журналисти от регионалната и националната преса;
- ❑ осъществява срещи и контакти с всички останали лица и институции, с които се налагат комуникации при изпълнението на проектните ангажименти на МИГ.

Запознат/та съм и имам екземпляр от длъжностната характеристика.

Дата:2011 г.

Подпис:

/...../

Длъжностна характеристика на Експерт СМР

Утвърдил:

.....
Председател на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови"

А. ПРАВИЛА ПРИ НАЗНАЧАВАНЕТО

НАЧИН НА НАЗНАЧАВАНЕ

Назначаването се извършва от Председателя на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ:

1.Процедура за избор: Експертът се избира от членовете на УС /50%+1/ и отговаря на долупосочените изисквания за необходима квалификация, образователни и лични качества на кандидата.

2.Образование: Висше образование.

3.Професионални изисквания:

- ☐ Общ професионален стаж най-малко 3 години;
- ☐ Наличие на експертен опит в реализирането на минимум 2 проекта;
- ☐ Отлична компютърна грамотност.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ:

- ☐ Да притежава познания в областта на разработването, управлението и мониторирането на проектите.
- ☐ Добро познаване на местните структури, публичните институции и социално-икономическите условия на територията на Община Брезово, Братя Даскалови;
- ☐ Да притежава умения за разработване на информационни, обучителни и презентационни материали.
- ☐ Да има чисто съдебно минало;
- ☐ Да умее да работи в екип;
- ☐ Да познава добре ПРСР, Подхода ЛИДЕР и техните изисквания.
- ☐ Да притежава знания, необходими за реализацията на Стратегията за местно развитие.
- ☐ Да познава Наредбите по Ос1, Ос2, Ос3 и Ос4 към ПРСР, третиращи мерките включени в СМР.
- ☐ Да познава всички процедури за подаване, оценяване, финансиране и реализация на проектите по мерките, залегнали в СМР.

- Да знае и борава с проектната документация и изискванията към нейното разработване.
- Да умее да комуникира и поддържа добри контакти с потенциалните и реалните изпълнители на мерките от СМР, да е отзивчив/а при консултациите и при срещите си с бенефициентите по проекта.

Б. ФУНКЦИИ, ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ

II. Основни функции и задължения:

- Установява контакти с потенциалните бенефициенти и ги информира за възможностите, които предоставя СМР.
- Прави проверка за административното съответствие на проектите и уведомява потенциалните бенефициенти за регистрираните нередности;
- Поддържа връзка с оценителите и организира втория етап от техническото оценяване;
- Информира потенциалните бенефициенти за изискванията и процедурите регламентирани в СМР.
- Консултира проектните предложения подготвяни за кандидатстване по мерките, залегнали в СМР.
- Отговаря на всякакви въпроси свързани с реализацията на СМР от бенефициенти, медии, институции и др.
- Да информира и подпомага бенефициентите по проекти към СМР;
- Да консултира бенефициентите при подготовката на заявления за подпомагане;
- Консултира заявките за плащане и участва в проверката на място;
- Организира и координира дейностите свързани с разработването на обучителни, методически и информационни материали необходими при реализацията на СМР.
- Ръководи управлението на обучителните дейности свързани с административния капацитет при реализацията на Стратегията за местно развитие от **Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”**.
- Разработва заданията, спецификациите и консултира обучителните материали, когато се изготвят от външен изпълнител или външни експерти;
- Разработва обучителните и информационните материали, необходими за реализацията на СМР.
- Осигурява или разработва методическите указания в Интернет страницата на МИГ.
- Консултира Председателя, УС, Изп.директор и членовете на екипа при възникнал казус в областта на разработването и управлението на проектите;
- Отговаря за спазване изискванията на СМР от бенефициентите и докладва на Изп.директор при регистрирани нарушения.

Права и отговорности:

- Дава експертното си становище, когато това се изисква от проекта, при поискване от ръководните органи, при възникнала необходимост, при казус и др.
- Да консултира бенефициентите на СМР.
- Да осигурява и да получава необходимата информация от ръководните органи на **Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”**.
- Следи и контролира дейността на лектори, обучители и външни експерти, наети да подпомагат дейностите при реализацията на СМР.
- Поддържа конфиденциалност на информацията, станала достояние в резултат на служебните си ангажименти.

Организационни връзки:

- **Йерархични:** подчинен/а е на Изп.директор на **Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”**.
- **Функционални:** поддържа връзки с Изп.директор, останалите членове на екипа, с бенефициентите на СМР и с експертите от МЗХ.
- **Специализирани:**
 - поддържа връзка с представители на МЗХ, други експерти от МИГ за поддържане нивото на собствената си информираност и компетентност.
 - поддържа контакти с бизнес, НПО, читалища, публични институции, журналисти и др., за да може необходимата информация да достига сред представителите на основните целеви групи.
 - осъществява срещи и контакти с всички останали лица и институции, с които се налагат комуникации при изпълнението на проектните ангажименти на МИГ.

Запознат/та съм и имам екземпляр от длъжностната характеристика.

Дата:2011 г.

Подпис:

/...../

Длъжностна характеристика на Счетоводителя

Утвърдил:

.....
Председател на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови"

А. ПРАВИЛА ПРИ НАЗНАЧАВАНЕТО

НАЧИН НА НАЗНАЧАВАНЕ

Назначаването се извършва от Председателя на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ:

- **Процедура за избор:** Счетоводителя се избира от членовете на УС /50%+1/ и отговаря на долупосочените изисквания за необходима квалификация, образователни и лични качества на кандидата.
- **Образование:** Висше икономическо или средно специално образование.
- **Професионални изисквания:**
 - Общ професионален стаж най-малко 5 години;
 - Компютърна грамотност – работа със счетоводни и текстообработващи програми;
 - Професионален опит като счетоводител при изпълнение на минимум 2 проекта, финансирани от национални и европейски програми и фондове.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ:

- Да познава основните закони свързани с осчетоводяването на приходите и разходите на неправителствения сектор;
- Да е запознат/а с подзаконовите документи регламентиращи спецификите по различните оперативни програми.
- Да ползва свободно съвременните счетоводни продукти;
- Умения за самостоятелно вземане на решения, свързани с изпълнение на задълженията си;
- Аналитични способности;
- Финансова дисциплина.

Б. ФУНКЦИИ, ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ

III. Основни функции и задължения:

- Стриктно спазва разходите по одобрения бюджет на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови" и бюджетите на отделните проекти.

- ❑ Осчетоводява финансовите приходи и разходи отделно за всеки проект.
- ❑ Следи за законосъобразното оформяне на първичните и вторични счетоводни документи.
- ❑ Да консултира бенефициентите при попълване на заявките за плащане;
- ❑ Да участва в проверката на реализираните от бенефициентите дейности на място;
- ❑ Изплаща командировъчните разходи и възнагражденията на екипа.
- ❑ Контролира изразходването на средствата, съобразно одобрения бюджет и изискванията на донора.
- ❑ Оформя необходимите финансови документи и следи за постъпленията и разходите в касата и банковите сметки на сдружението.
- ❑ Подготвя междинните и финалните отчети.
- ❑ Подготвя договорите с административния, техническия персонал и гражданските договори.
- ❑ Съдейства на мониториращите и одитиращите органи при извършване на проверките.
- ❑ Събира, осчетоводява, съхранява и предоставя при поискване от управляващите или проверяващите органи цялата финансова документация.
- ❑ Подпомага и съдейства за изпълнението на времевия график на проекта и съпътстващите ги плащания .

Права и отговорности:

- ❑ Взема решения в областта на своите професионални ангажименти, когато специфичната ситуация налага това.
- ❑ Спазва финансовата дисциплина регламентирана в нормативните документи и изискванията на УО на ПРСР и другите оперативни програми;
- ❑ Отговаря за законосъобразното и целесъобразно изразходване на средствата.
- ❑ Представя на Изп.директор, Председателя, УС и УО исканата финансова информация и периодичните финансови отчети.
- ❑ Поддържа конфиденциалност на информацията, станала достояние в резултат на служебните си ангажименти.

Организационни връзки:

- ❑ **Йерархични:** подчинен/а е на Изп.директор на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.
- ❑ **Функционални:** поддържа връзки с Изп.директор, останалите членове на екипа, с бенефициентите на СМР и с експертите от МЗХ.

Специализирани:

- поддържа контакти с бизнес, НПО, читалища, публични институции и др.
- поддържа връзката със сродни организации от страната и чужбина;
- осъществява срещи и контакти с всички останали лица и институции, с които се налагат комуникации при изпълнението на проектните ангажименти на МИГ.

Запознат/та съм и имам екземпляр от длъжностната характеристика.

Дата:2011 г.

Подпис:

/...../

Длъжностна характеристика на Асистента

Утвърдил:

.....

Председател на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови"

А. ПРАВИЛА ПРИ НАЗНАЧАВАНЕТО

НАЧИН НА НАЗНАЧАВАНЕ

Назначаването се извършва от Председателя на Сдружение "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ:

- **Процедура за избор:** Асистентът се избира от членовете на УС /50%+1/ и отговаря на долупосочените изисквания за необходима квалификация, образователни и лични качества на кандидата.
- **Образование:** Висше и/или средно образование.
- **Професионални изисквания:**
- Общ професионален стаж най-малко 2 години;
- Наличие на умения в областта на работата с проектни документи, воденето на кореспонденция и архивирането;
- Отлична компютърна грамотност.

СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ:

- Да познава ПРСР, Подхода ЛИДЕР и техните изисквания.
- Да притежава знания и умения, необходими за реализацията на Стратегията за местно развитие.
- Да познава мерките залегнали в СМР.
- Да познава, да ползва и да работи компетентно с проектната документация.
- Да умее да разработва информационни, обучителни и презентационни материали.

Б. ФУНКЦИИ, ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ

IV. Основни функции и задължения:

- Води официалната кореспонденция и обезпечава информационния поток между офиса и бенефициентите.
- Събира, обобщава, систематизира, съхранява и предоставя при необходимост наличната информация, материали и документи.
- Да консултира бенефициентите при попълване на документите за кандидатстване, при попълване на заявките за плащане;
- Да участва в проверката на реализираните от бенефициентите дейности на място;
- Разработва и публикува информация на електронната страница на "МИГ Брезово, Братя Даскалови".
- Поддържа електронната база данни.

- ❑ Разработва и издава Информационния бюлетин на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.
- ❑ Приема документите на кандидатстващите за одобрение проекти и води регистъра на МИГ.
- ❑ Подготвя и предлага на Изп.директор за одобрение документите и материалите, които са свързани с дейностите по проекта.
- ❑ Подготвя и предлага на Изп.директор за одобрение документи и материали, които са свързани с планираните дейности.
- ❑ Води протоколите от заседанията, събранията и работните срещи, следи и напомня за сроковете и отговорниците за конкретни дейности и инициативи по проекта.
- ❑ Обработва и обобщава резултатите от анкетните карти, попълвани от бенефициентите и предоставя обратната информация за подобряване качеството на дейностите.
- ❑ Актуализира текущата информация в Интернет страницата на МИГ.
- ❑ Подпомага и съдейства за изпълнението на времевия график на проекта.
- ❑ Подпомага дейността по разработване на нови проекти за привличане на средства от национални и международни програми и организации.
- ❑ Осъществява техническата подготовка (логистиката) на семинарите, конференциите, работните срещи и другите инициативи на сдружението.
- ❑ Отговаря за логистиката при наемането на външни лектори, обучители и експерти, наети да подпомагат дейностите при реализацията на СМР.
- ❑ Отговаря за събирането, съхранението и разпространението на информацията, учебните и рекламните материали.
- ❑ Приема подадените проекти, съхранява ги, предоставя копията на оценителите и подготвя уведомителните писма за бенефициентите.
- ❑ Подготвя документите изисквани от: УО на програмата, Председателя на УС, ОС или от Изп.директор.

Права и отговорности:

- ❑ Взема решения в областта на своите професионални ангажименти, когато специфичната ситуация налага това.
- ❑ Отговаря за оформянето, съхранението и архивирането на документите по проекта, както и за защита на личните данни на наетите служители и външни изпълнители.
- ❑ Поддържа конфиденциалност на информацията, станала достояние в резултат на служебните си ангажименти.

Организационни връзки:

- ❑ **Йерархични:** подчинен/а е на Изп.директор на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.
- ❑ **Функционални:** поддържа връзки с Изп.директор, останалите членове на екипа, с бенефициентите на СМР и с експертите от МЗХ.
- ❑ **Специализирани:**
 - поддържа контакти с бизнес, НПО, читалища, публични институции и др.
 - поддържа връзката със сродни организации от страната и чужбина;
 - осъществява срещи и контакти с всички останали лица и институции, с които се налагат комуникации при изпълнението на проектните ангажименти на МИГ.

Запознат/та съм и имам екземпляр от длъжностната характеристика.

Дата:2011 г.

Подпис:
/...../

[Обратно в начало](#)

ПРОЦЕДУРИ

ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СМР ОТ СДРУЖЕНИЕ “МИГ БРЕЗОВО, БРАТЯ ДАСКАЛОВИ” НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНИТЕ БРЕЗОВО И БРАТЯ ДАСКАЛОВИ

Тези процедури уреждат пътя и правилата за прилагане на Стратегията за местно развитие (СМР), включително условията и реда за кандидатстване, оценка и одобрение на заявления, мониторинг и проверки на място, консултиране и информиране на бенефициентите, както и текущата комуникация на МИГ с Регионалната разплащателната агенция (РА), МЗХ и бенефициентите. В приложението са разгледани 15 броя процедури, които са съобразени с Наредба 23 на МЗХ от 18.12.2009 г. и с нейните допълнения, които регламентират изискванията към функциите на МИГ по отношение изпълнението на СМР.

Правилата са обсъдени на проведените работни срещи и граждански форуми със заинтересованите представители на трите сектора, живеещи и работещи на територията на двете общини. Същите са одобрени от УС на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

Раздел I: Общи положения

Чл. 1. (1) Процедурите уреждат изпълнението на СМР на територията на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” за периода 2007 – 2013 година и свързаната с това финансова помощ, предоставена от ЕЗФРСР и националното правителство, финансирана по ОС 4 ЛИДЕР на ПРСР 2007 – 2013 г.

(2) Обхватът на дейностите, финансовите условия, изискванията към кандидатите, изискванията към проектите, допустимите и **недопустими разходи** се прилагат съобразно наредбите по прилагане на съответните мерки от ПРСР.

(3) Максималният и минималният размер на проектите по мерки и критериите за избор, са описани в СМР.

(4) Един кандидат може да кандидатства по СМР с повече от един проект при условие, че:

/1/ общата помощ по СМР в текущия програмен период, отпускана на един получател по частни мерки, не превишава **200 000 Евро**.

/2/ общата помощ по СМР в текущия програмен период, отпускана на един получател по публични мерки, не превишава **360 000 Евро**.

/3/ са спазени условията за максимална помощ, която може да бъде получена от един бенефициент съгласно наредбите на ПРСР за съответната мярка, включена в СМР.

/4/ са спазени изискванията на Закона за държавните помощи за мерките в случаите когато е приложим.

Раздел II: Роли и отговорности на ръководните и изпълнителни органи на местната инициативна група (МИГ) при изпълнението на СМР

Чл. 2. (1) Изпълнителният орган на МИГ се нарича - административен екип за управление на стратегията (АЕУС). Той администрира реализацията на СМР. Изпълнителният директор, Експертите по СМР и Асистента, се избират от УС на базата на изискванията включени в одобрените от УС длъжностни характеристики.

2) АЕУС приема, регистрира и мониторира проектите, външни оценители правят техническата им оценка, а Комисията за избор на проекти (КИП), която се състои от членове на УС и външни експерти, ги утвърждава.

(3) УС, КИП и административният екип за управление на стратегията (АЕУС) при изпълнение на СМР се ръководят от Устава на МИГ и от разработените за прилагане на СМР процедури, които са утвърдени от УС на "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

(4) При възникнала необходимост приетите процедури, могат да бъдат променяни след решение на УС на МИГ и последващо одобрение от УО на ПРСР.

Чл. 3. (1) За изпълнение на Стратегията за местно развитие (СМР) отговаря АЕУС на МИГ, който включва: Изпълнителен директор, двама експерти по прилагане на СМР, Асистент и Счетоводител.

/1/ Членовете на АЕУС се избират съгласно изискванията на Наредба 23 на МЗХ, наемат се на трудов договор и действат през целия период на изпълнение на СМР.

/2/ Изпълнителният директор определя територията и областта на действие на втория Експерт по прилагане на СМР.

(2) Отговорността за управлението на екипа на МИГ, за реализацията на СМР и за администрирането на проектите, носи Изпълнителният директор;

(3) АЕУС носи отговорността за:

/а/ Разработване Плана за реализация на СМР, който се актуализира всяка година.

/б/ Разработване и актуализация на Ръководство за кандидатстване, формулярите на заявлението, съпровождащите ги документи и публикуването им на страницата на МИГ в границите на определените от процедурата срокове.

/в/ Подготовка и публикуване на покана за набиране на проектите и документите, които я съпровождат;

/г/ Провеждане на информационна кампания популяризираща възможностите на СМР за финансиране на мерките включени в съответната покана.

/д/ Осигуряване на необходимата публичност и прозрачност на процеса за кандидатстване пред МИГ и списъка на изискваните документи, чрез публикуването им в медиите, на Интернет страницата на МИГ, в общинските сайтове и на други общодостъпни публични места.

/е/ Консултиране на проектните идеи и отчетните форми в сроковете, определени в различните процедури.

/ж/ Организиране набирането на външни консултанти за техническата оценка на проектите и се грижи за прозрачността и публичността на конкурсите.

/з/ Приемане на заявленията за кандидатстване и съпровождащите ги документи от бенефициентите.

/и/. Регистриране на проектните предложения в специален регистър.

/й/ Организиране процедурата по проверка и оценка на съответствието, като:

- се проверява административното съответствие и допустимостта на внесените проекти;
- се осигурява техническата и финансовата им оценка.

/к/ Подготовка и провеждане на информационни и работни срещи на външните консултанти с потенциалните бенефициенти.

/л/ Въз основа на Заповед на Председателя на УС за свикване на Комисията за избор на проекти (КИП), членовете на екипа подготвят документите и организират заседанията на КИП.

/м/ Подписаният от членовете на КИП протокол за избор на проекти, е основание АЕУС да:

- изпрати до РА протокола с одобрените проекти и заверените копия на съпровождащите ги документи;
- публикува техния списък на Интернет страницата на МИГ, след одобрението от РА.

/н/ На базата на получено писмо от страна на РА за одобрените проекти, Изпълнителният директор пуска заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на съответните кандидати, а членовете на екипа уведомяват писмено официалните им представители и ги канят за подписване на тристранния договор. Подробна информация за окончателното одобряване на проектите, се публикува и на Интернет страницата на МИГ.

/о/ АЕУС извършва финансов и технически контрол върху изпълнението на финансираните проектни предложения.

/п/ Проверява за изкуствено създадени условия, функционална несамостоятелност на инвестицията или конфликт на интереси.

/р/ Извършва консултантски и обучителни дейности по места, подпомагащи изпълнението на проектите, финансирани от СМР.

/с/ Приема и консултира отчетите за извършени дейности по финансираните проекти, прави проверки на място и уведомява за това членовете на УС, РА и УО към ПРСР.

/т/ Поддържа Интернет страницата на МИГ, изработва и издава информационните и рекламните материали свързани с реализацията на СМР.

/у/ Изготвя „Доклад за нередностите по прилагане на СМР”, който изпраща до УО на ПРСР и до РА.

/ф/ Административният екип за управление на стратегията (АЕУС) води всички регистри, изисквани от регламентите на процедурите;

/х/ АЕУС управлява дейностите залегнали в мерките 431.1 и 421, разработва необходимите отчети, които представя пред УС на МИГ и УО на ПРСР.

/ц/ АЕУС участва в инициативи на Националната и Европейска селска мрежа.

/ч/ Финансирането на АЕУС на МИГ се извършва от предвидените за издръжката на МИГ средства, регламентирани в Наредба 23 на МЗХ.

/щ/ Разходите за издръжката на административните структури на МИГ обслужващи други програми, се отчитат и осчетоводяват отделно от разходите по мярка 431 на ПРСР.

Чл. 4. (1) Дейностите на АЕУС по изпълнението на СМР се управляват и контролират от:

/1/ Председателят на УС, който осъществява текущия контрол върху административния екип и следи за степента на изпълнение на основните им функции, включени в длъжностните им характеристики;

/2/ Управителният съвет, който периодично (минимум четири пъти годишно) се запознава с реализацията на дейностите, постигнатите резултати и срещнатите трудности, взема решения а при необходимост предприема мерки водещи до промяна;

/3/ Общото събрание, което най-малко веднъж годишно се запознава с цялостната дейност на АЕУС по прилагане на СМР, прави оценка и на тази база приема или отхвърля дейността на АЕУС.

(2) УС утвърждава графика за публикуване на поканите и бюджетите на отделните покани.

Раздел III: Видове процедури

Първа процедура: Подготвителни дейности за обявяване на поканата

Чл. 5. (1) Въз основа на действащите наредби по прилагане на мерките от ПРСР и свързаните с тях указания административния екип на МИГ разработва Ръководство за кандидатстване по конкретните мерки и утвърждава проектните формуляри. В Ръководството подробно се описват изискванията към документите и към кандидатите, желаещи да получат финансовата помощ.

(2) Достъпът до Ръководството ще се осигури, чрез неговата публикация на сайта на МИГ или при поискване на ръка в офиса на МИГ.

Чл. 6. (1) Обявите за отваряне приема на заявления, обхващат две или повече мерки от СМР и определят максималната сума за усвояване за конкретния конкурс.

(2) Всяка обява съдържа: обхвата от мерки, максималната сума за всяка мярка, датата на публикуване на обявата, периода за приемане и периода за консултиране на заявленията.

(3) Съдържанието на обявата се определя с решение на УС на МИГ и се обявява със Заповед на Изпълнителния директор на МИГ.

(4) Предварителната програма, планираща отварянето на мерките е следната:

/1/Първата покана за прием на заявления се обявява не по-късно от четири месеца след подписването на договора за финансиране на СМР с МЗХ и включва мерките - 121, 122, 123, 311 и 312.

/2/ Втората покана е за прием на заявления включващи мерките - 313, 321 и 322.

/3/ Всяка следваща покана след втората, обхваща всички мерки включени в СМР за периода 2011 – 2013 г.

/4/ Мерките от СМР са постоянно отворени до 30 юни 2013 г., като заявленията за кандидатстване се приемат до последния ден на всяко календарно тримесечие след старта на изпълнение на СМР.

(5) Три работни дни преди публикуване на обявата, АЕУС на МИГ подава информация за предстоящата обява до РА и до УО на ПРСР.

(6) Обявата съдържа информация относно:

- а) обхвата на мерките, по които ще може да се кандидатства;
- б) общата допустима сума за финансиране, по съответните мерки включени в текущата обява;
- б) периода на приемане на заявления;
- в) периода на консултиране подготовката на заявленията;
- г) информация относно обхвата на дейностите, финансовите условия, изискванията към кандидатите, изискванията към проектите и допустимите разходи, разписани в Стратегията за местно развитие.

(7) Обявата се публикува както следва:

- а) на електронната страница на “МИГ Брезово, Братя Даскалови”;
- б) на Интернет страниците на общините Брезово и Братя Даскалови;
- в) в Информационния бюлетин, издаван от “МИГ Брезово, Братя Даскалови”;
- г) в поне два от регионалните и/или местни медии;

д) на общодостъпно публично място, като сградите на общинските администрации или кметствата на по-малките населени места, разположени на територията на МИГ.

(8) Периодът на консултиране, приемане на заявленията и проверка на административното съответствие и допустимостта е с продължителност 90 календарни дни. Той започва от датата на публикуване на обявата и се прекратява при спиране приема на заявленията;

(9) Срокът за техническата оценка и вземане на окончателно решение за отхвърляне или одобряване на заявлението е 60 календарни дни след спиране приема на заявленията.

Чл. 7. (1) За финансиране може да кандидатства всеки бенефициент, отговарящ на изискванията за допустимост и решил да кандидатства за финансиране пред МИГ.

(2) Кандидатите трябва да са:

1. Земеделски производител, регистриран по реда на Наредба № 3 от 1999 г. и нейните допълнения за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители;
2. Земеделски стопани, регистриран в ИСАК;
3. Собственик на гори;
4. Призната организация на производители;
5. Лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за занаятите;
6. Община;
7. Юридическо лице с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ;
8. Читалище, регистрирано по Закона за читалищата;
9. Гражданско дружество, учредено по Закона за задълженията и договорите;
10. Местно поделение на религиозна общност, регистрирано по Закона за вероизповеданията;
11. Физическо лице с адресна регистрация на територията на МИГ.

(3) Всички кандидати изброени в ал. 2 следва да имат постоянен адрес – за физически лица, и седалище за еднолични търговци и юридически лица на територията на МИГ.

(4) Не са допустими за подпомагане юридически лица или еднолични търговци, имащи клон на територията на МИГ, ако юридическите лица или едноличните търговци, открили клона, не отговарят на изискванията по ал. 3.

(5) Не се предоставя безвъзмездна финансова помощ в случай, че кандидатът/получателят на помощта или негов законен или упълномощен представител попадат в някоя от категориите, определени в чл. 93, параграф 1, чл. 94 и чл. 96, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности.

(6) Не са допустими за подпомагане кандидати/получатели на помощта:

1. при които кандидатът/получателят на помощта - физическо лице, или представляващият кандидата/получателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;

2. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта - гражданско дружество, и съдружник - физическо лице, член/ове на управителния орган, прокурист или търговски пълномощник на юридическо лице - съдружник в гражданско дружество, както и временно изпълняващ такава длъжност, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;

3. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси;

4. имат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие";

5. имат изискуеми публични задължения към държавата.

(7) Липсата на обстоятелствата по ал. 5 и 6 се доказва от кандидата/получателя на помощта:

1. с декларация към момента на кандидатстване;

2. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, и с декларация за всички останали обстоятелства, включително и за обстоятелствата по чл. 23 от Закона за търговския регистър, в срок 15 работни дни от датата на получаване на уведомително писмо от МИГ за представянето им.

(8) Изискванията на ал. 5, 6 и 7 не се прилагат, когато кандидат е община.

(9) Финансова помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, за които бъде установено наличие на изкуствено създадени условия и/или функционална несамостоятелност на инвестицията, целящи получаване на предимство в противоречие с целите и условията на съответната мярка.

(10) Не се предоставя финансова помощ за следните дейности:

1. изграждане и обновяване на инфраструктура и закупуване на оборудване за лов, скално катерене и голф;

2. дейности в сектор рибарство и аквакултури;

3. хазарт.

Чл. 8. (1) Консултирането на заявленията включва:

а) Провеждане най-малко на 2 информационни дни, по един за двете общини на територията на МИГ;

б) Лично консултиране на проектите предложения от членовете на административния екип, след писмена заявка от желаещите и по ред, определен от Изпълнителния директор;

в) Разпространение на информационните материали във всички населени места, включени в територията на МИГ;

г) Информация на Интернет страницата на МИГ, включително чрез модул от „Въпроси и отговори”.

(2) При консултирането членовете на АЕУС правят разяснения за попълването на формуляра, включително относно допустимостта на дейностите и разходите, критериите за избор на предложенията, и друга информация, която може да е от полза на кандидата, без да осигурява конкурентно предимство спрямо останалите кандидати.

(3) Консултирането не включва съдействие по формулирането на идеята на проекта, нито по действителното попълване на заявлението.

(4) Консултирането се извършва на база на предварително подадена писмена молба до Изп. Директор в която се определя обхвата на исканата консултация. На базата на тази молба в рамките на 3 работни дни Изпълнителният директор определя времето на консултацията и представителя на АЕУС, който да консултира бенефициента.

Втора процедура: Ред за кандидатстване

Чл. 9. (1) Срокът за набиране на проектни предложения по всяка покана е три месеца от датата на тяхното обявяване.

(2) Консултации и помощ при подготовката на проекти ще се предоставят непрекъснато в офиса на МИГ, **но не по-късно от 15 календарни дни преди крайната дата за съответната покана.**

(3) Краен срок за обявяване на поканите по СМР е до 31 март 2013 г.

(4) Краен срок за сключване на договори с бенефициентите по СМР е 31 декември 2013 г.

(5) Краен срок за изпълнение и отчитане на проекти по Стратегията за местно развитие е 30.06.2015 г.

(6) Крайният срок за отчитане на дейностите за управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност за територията на МИГ е 30.09.2015 г.

Чл. 10. (1) При кандидатстване с проектно предложение, съпътстващите оригиналното заявление фирмени и други документи трябва да отговарят на следните изисквания:

/1/. Да са в оригинал или нотариално заверено копие. В изключителни случаи копие може да бъде заверено от кандидата, чиито оригинали се представят за проверка от приемащия и проверяващ административното съответствие специалист, който след проверката на документите също го заверява със своя подпис;

/2/. Да се подават лично от кандидата или от упълномощено от него лице с нотариално заверено пълномощно, специално издадено за целта;

/3/. Да се представят на български език, а в случаите, когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс, той трябва да бъде легализиран или с апостил;

/4/. Броят на подадените хартиени и електронни копия да се определи в разработеното Ръководство за кандидатстване.

Чл. 11. (1) Кандидатите за финансиране от СМР подават заявленията за проектните идеи в офиса на МИГ по формуляр, разработен от АЕУС, отговарящ на изискванията на МЗХ, който е достъпен за всички потенциални бенефициенти през целия период на публикуваната обява.

(2) Заявленията се подават на място в офиса на МИГ и се документират с подписването на протокол, регистриращ внасянето на документите от кандидата. Протоколът се подписва от приелия и внеслия заявлението. Към протокола се прилага опис, в който се изброяват приложените от кандидата документи и се записва часа на тяхното внасяне.

(3) Заявленията за подпомагане се приемат от членове на АЕУС в офиса на МИГ, който се намира в гр. Брезово по ред определен със заповед на Изпълнителния директор.

(4) Заявленията за подпомагане и придружаващите ги документи, подадени от кандидата се регистрират в Регистър на заявленията, в който се вписва всеки внесен проект, получил уникален номер за регистрация /УНР/, с който той и съпровождащите го документи се индикират. Чрез този номер се следи по-нататъшното движение и статуса на проекта, следят се преписките между различните структури и институции през периодите на оценка, одобрение или отхвърляне.

(5) Регистрационният номер съдържа:

- а) номера на поканата за набиране на предложения (ех. 1,2,3 и т.н.);
- б) мярката по която се внася предложението (ех. 121,122 и т.н.);
- в) общината в която живее вносителя на предложението (ех. Б – Брезово, БД – Братя Даскалови)
- г) поредния номер на внесеното предложение по дадената мярка (ех. 03, 04, 05 и т.н.);
- д) записва се и датата на подаване.

Наборът от различните цифри, формиращ регистрационни номер на проекта има такава примерна конфигурация – 1-322-Б-05/02.09.2011.

(6) Не се приемат и регистрират документи, подадени след 17.00 часа на съответния работен ден. Не се приемат документи, подадени след крайния срок за набиране на заявления, посочен в обявата.

Трета процедура: Ред за проверка на съответствията и допустимостта на заявленията

Чл. 12. (1) След подаване на заявлението от потенциалните кандидати, АЕУС извършва оценка на административното съответствие на заявлението и прави оценка на допустимостта на кандидата като:

- а) извършва необходимите проверки за съответствие на представените документи, заявените данни и други обстоятелства, свързани с изискванията към кандидатите и заявлението за финансиране;
- б) административното съответствие и допустимостта на подаденото заявление се приема с решение „да” или „не”.

(2) Оценката за административно съответствие и допустимост на заявлението за подпомагане се извършва от двама члена на административния екип, които я правят независимо един от друг. Те се определят със заповед на Изпълнителния директор. Единият от служителите приема, регистрира заявлението и прави административната оценка за съответствие и допустимост. Другият служител от административния екип прави констатацията си само за административното съответствие и оценката си за допустимост. И двамата изготвят **чек лист за всеки проект**, в който се отбелязва:

- /1/ наличието или липсата на изискваните документи;
- /2/ регистрираните проблеми;
- /3/ обобщава се становището, с което се констатира степента на административно съответствие и допустимост на дадения кандидат;

(3) В случаите, когато има различия в констатациите на членовете на административния екип, заявлението се преглежда от Изпълнителния директор, който дава окончателната си оценка за съответствието на проектното предложение;

(4) В случай на нередовност на документите или непълнота и неяснота в заявените данни и посочените факти по чл.12, ал. 2, т. 1 административният екип информира кандидата, който трябва да отстрани регистрираните пропуски в срок до 10 работни дни.

(5) Заявлението за подпомагане се отхвърля в случаите, когато:

- /1/ в определения срок не се предоставят липсващите документи;
- /2/ не се отстранят констатираните пропуски;
- /3/ предостави се информация, противоречаща на изискванията за кандидатстване.

Чл. 13. (1) При оценката на административното съответствие и допустимостта, административният екип се ръководи единствено от публично обявените в поканата за набиране на предложения изисквания към кандидатите по съответната мярка от поканата. Изисквания, които не са били предварително известни на кандидатите не могат да бъдат причина за отхвърляне на заявлението.

(2) Въз основа на оценката административният екип изготвя следните списъци:

а) списък със заявленията, които отговарят на критериите за административно съответствие и допустимост;

б) списък със заявленията, които не отговарят на критериите за административно съответствие;

в) списък със заявленията, които не отговарят на критериите за допустимост.

(3) При вписването на конкретно заявление в даден списък, се посочват съответните основания, които налагат включването му. Заявленията, които не отговарят на критериите за административно съответствие и допустимост, отпадат от по-нататъшно разглеждане.

(4) След приключване на приема на заявленията, АЕУС изготвя общ протокол за всички заявления на база на извършените оценки на административното съответствие и допустимост, който се подписва от Изпълнителния директор. Към Протокола се прилагат списъците по ал. 2.

Четвърта процедура: Ред за техническа оценка и одобряване на подадените заявления

Чл. 14. (1) Заявленията с одобрено административно съответствие и допустимост се подлагат на техническа оценка от независими външни оценители.

(2) След публикуване на първата покана за набиране на заявления, АЕУС обявява и покана за набиране на независими външни оценители за извършване на техническа оценка на постъпилите проектни предложения. Поканата се публикува въз основа на заповед на Изпълнителния директор на МИГ. Конкурсът е прозрачен и широко достъпен до кандидати от цялата страна, които отговарят на определените в заповедта минимални изисквания.

(3) Задължително условие е външните оценители да не живеят (по настоящ или постоянен адрес) и да не работят (по трудово или служебно правоотношение, както и по договор за управление и контрол) на територията на "МИГ Брезово, Братя Даскалови".

(4) Веднага след обявяване на поканата и не по-късно от 15 дни преди датата за прием на заявления, специално назначена от Изпълнителния директор комисия, определя кандидатите, които покриват определените минимални изисквания. Комисията съставя протокол с имената на кандидатите отговарящи на изискванията, който предоставя на членовете на УС.

(5) Управителният съвет на МИГ, провежда среща/интервю с кандидатите, покриващи минималните изисквания за оценители и избира минимум 5 оценители за мерките от ос 1 на ПРСР, които са включени в СМР и минимум 7 за мерките от ос 3.

(6) Външните експерти участват в оценяването на заявленията за кандидатстване в зависимост от областта на притежаваната от тях експертиза и областта на подадените заявления за кандидатстване.

(7) С одобрените експерт-оценители се сключва рамков договор със срок на действие до края на 2013 г. За всяка партида подадени заявления за кандидатстване експерт-оценителите подписват декларация за липса на конфликт на интереси.

(8) В случай, че не бъдат набрани достатъчно кандидатури за външни оценители се публикува нова покана до набиране на необходимия брой експерт-оценители.

Чл. 15. (1) Техническото оценяване се извършва на два етапа в рамките на 30 календарни дни след обявяване на резултатите от оценката за административно съответствие и допустимост. Изискванията, на които трябва да отговарят външните експерт-оценители, ще бъдат разработени от екипа на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

(2) Задължително условие е експерт-оценителите **да не живеят и да не работят (по трудово или по служебно правоотношение, както и по договор за управление и контрол)** на територията на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

(3) Членове от АЕУС на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” и членовете на Управителния съвет или Комисията за избор на проекти **НЯМАТ ПРАВО ДА УЧАСТВАТ** в процедурата по извършване на техническа експертна оценка на подадените заявления за кандидатстване.

(4) Екипът на МИГ има задължението да осигури конфиденциалност и неразпространение на информацията, свързана с проектните предложения и техните оценки. Всеки член на екипа подписва **декларация за поверителност, безпристрастност и липса на конфликт на интереси**. Такава декларация трябва да подпише и специалистът (или ръководителят на фирмата), осигуряваща софтуерното обслужване на информационната банка на “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

(5) Всички подадени заявления по конкретната мярка, заложили в съответната наредба и последващите ѝ изменения, прилагат резюме – до 4000 знака, в което представят концепцията на проекта и отговарят на въпросите:

- Как предложеният проект съответства на стратегическата цел и приоритетите на СМР?
- Как ще бъде осигурена публичност на дейностите и финансовия принос осигурен от ПРСР?

(6) Всяко заявление за кандидатстване се оценява от минимум двама външни оценители и протича по следния начин:

/1/ Първи етап на техническото оценяване. След като бъдат определени външните оценители, които да извършат оценка на подадените заявления по съответната партия, те ще бъдат осведомени писмено за заявленията, които трябва да оценяват. Заявленията се изпращат по електронен път на оценителя. Всеки експерт-оценител работи дистанционно, като по време на оценяването той/тя не знае кой/кои са другите/другия оценител/и за конкретното заявление. Всеки експерт-оценител, извършва оценката на база на критериите за експертна/ техническа оценка, определени за всяка мярка от стратегията (Виж приложените „Критерии за оценка и избор на проекти”). Оценителите оценяват качеството на проектното предложение, като търсят съответствие с определените критерии. Покриването на тези критерии се отразява с „Да” или когато не са налични определени обстоятелства с „Не”. Проектното предложение се квалифицира като „качествено”, ако на всеки един от критериите с „Да” е посочено, че се покрива от проекта.

/2/ Втори етап на техническото оценяване. Всички проекти с потвърдено от оценителя качество («Да» на всички критерии), продължават да се разглеждат в следващата фаза, в която проектните предложения се оценяват на база критерии за избираемост. Всеки оценител присъжда определен брой точки в рамките на определените в **Приложението критериите за оценка и избор на проекти за всяка мярка**. Оценката е средноаритметичната от отделните оценки на оценителите. Този етап завършва с индивидуалната оценка на всеки експерт-оценител, която се изпраща на АЕУС.

(7) При условие, че има различие в оценките на двамата оценители на първия етап от оценяването (ех. единият от тях постави, оценка „да” на всички критерии, другият постави „не” на един или на повече критерии”), проектното предложение се оценява от трети оценител. В този случай неговата оценка е окончателна.

(8) Ако разликата между общите оценки на двамата експерт-оценители на втория етап е в рамките на 20% от максималния възможен брой точки на дадено проектопредложение, то консенсусната оценка се формира като средно аритметично на оценките на двамата експерт-оценители.

(9) Ако разликата между крайните оценки на двамата експерт-оценители е по-голяма от 20 т. се предприемат следните действия:

/1/ провежда се консенсусна среща на оценителите за обсъждане на двете индивидуални оценки и за постигане на съгласие за единна консенсусна оценка, която се доказва с протокола от срещата.

/2/ Ако по време на консенсусната среща оценителите не успеят да постигнат съгласие и да сближат индивидуалните си оценки, то тогава се назначава арбитраж, като се привлича трети експерт, на който се възлага оценяването на проекта на базата на заповед на Изпълнителния директор на МИГ, която удължава срока на техническата оценка с още 7 работни дни. Във този случай окончателната оценка е средно-аритметична от трите индивидуални оценки на експерт-оценителите.

/3/ Консенсусна среща може да се организира и за всички проектни предложения. Тя се провежда задължително в офиса на Сдружение "МИГ Брезово-Братя Даскалови". В рамките на тази среща се постига съгласие по окончателната оценка на отделните заявления, изготвя се протокол и списък на кандидатите, включващ окончателната оценка на всяко заявление одобрено за финансиране.

/4/ При назначен арбитраж, получената оценка се изчислява като средна аритметична оценка от трите индивидуални оценки, след което кандидатът и неговата средна оценка се дописват в общия списък (а трите индивидуални оценки на външните експерти се прилагат като доказателство).

/5/ Списъкът с кандидатите за финансиране и техните оценки се предоставя на Комисията за избор на проекти (КИП).

Пета процедура: Избор на проекти за финансиране на СМР

Чл.16. Изборът на проекти за финансиране от СМР се извършва от Комисия за избор на проекти (КИП).

(1) Комисията за избор на проекти се сформира до 15 календарни дни след крайната дата за прием на заявления за кандидатстване по съответната партия.

(2) Членове на Комисията за избор на проекти към "МИГ Брезово, Братя Даскалови" са членовете на управителния орган на МИГ и външни експерти.

(3) В комисията делът на представителите на общините, централната или териториалната администрация на изпълнителната власт и общински съветници не може да превишава 49 процента.

(4) Външните експерти - членове на комисията, трябва да притежават необходимата квалификация и опит съобразно вида на оценяваните проекти.

(5) С цел осигуряване на публичност и прозрачност на дейността на КИП, като наблюдатели за участие в нейната работа се канят следните външни лица: представител на Общото събрание на МИГ, (определен с решение на ОС), представител на местни неправителствени организации (редът за неговото излъчване се определя допълнително) и един представител на местна медия или на група/и граждани. В рамките на всяка партия или за отделни заседания на Комисията за избор се допуска да бъдат излъчвани различни наблюдатели.

(6) За подпомагане на своята дейност КИП може да кани за участие в своите заседания и външни оценители, участвали в оценката на заявленията за подпомагане по съответната покана.

(7) Членовете на КИП нямат право на глас при вземане на решения, свързани с проекти по отношение на които е налице конфликт на интереси.

- 1) Ако член на КИП се опита да скрие подобен факт, конфликтът на интереси може да се докаже с факти или документи от други членове на КИП или от членове на ОС.
- 2) При всеки признат случай на конфликт на интереси съответния член на КИП си прави самоотвод.
- 3) При непризнат, но доказан конфликт на интереси членът на КИП не се допуска до гласуване, а УС взема решение дали провиненото лице да бъде наказано.

(8) Съставът на КИП включва:

- 1) председател на КИП (председателя на УС на МИГ или упълномощен от него член на УС);
- 2) членове на УС;
- 3) външни експерти;
- 4) Изпълнителният директор на МИГ е с право на съвещателен глас;
- 5) секретар, който се определя със Заповед на Председателя на КИП измежду членовете на АЕУС на МИГ;
- 6) наблюдатели .

(9) Право на глас в КИП имат само членове на УС. Секретарят и наблюдателите нямат право на глас.

(10) Заседанията на КИП са редовни, ако на тях присъстват 2/3 от членовете на УС на МИГ. На всяко заседание всички лица, участващи в процеса на подбор, се подписват в присъствен списък.

(11) Решенията на КИП се вземат с мнозинство от повече от половината от членовете на УС. Когато член на КИП гласува против взето решение, той подписва съответния протокол с особено мнение, като писмено излага мотивите си за това свое решение.

(12) При необходимост от проверка, пояснение или уточнение на обстоятелства от заявленията, КИП може да се обърне за информация и разяснения към съответните институции. Кореспонденцията на КИП е писмена и се подписва от Председателя на КИП. Информацията може да се обмени по: пощата, по факс, по електронен път или да се комбинира между няколко от изброените средства.

(13) Председателят на КИП:

- /1/ ръководи организационно и методически работата на КИП, с оглед законосъобразното извършване на възложените й дейности, осигурява безпристрастност и прозрачност на процеса и координира оценяването на проектните предложения;
- /2/ подписва писма към компетентните органи/институции;
- /3/ отговаря за изготвянето на протоколите от отделните етапи на оценката и на оценителния доклад и проверява дали докладът е подписан от всички членове на КИП;
- /4/ подписва протоколите от оценката, таблиците за оценка и оценителния доклад от работата на КИП.

(14) Секретарят на КИП:

- /1/ подпомага председателя и КИП в дейността им;
- /2/ изпълнява всички административни дейности, свързани с оценителния процес;
- /3/ осигурява техническата обезпеченост на дейността на КИП;
- /4/ подписва протоколите от оценката, таблиците за оценка и оценителния доклад от работата на КИП.

(15) Членовете на КИП:

/1/ разглеждат постъпилите проектни предложения и правят избора на проекти за финансиране на базата на подреждането на проектите от външните оценители и в съответствие с политиките формулирани в СМР.

/2/ подписват протоколите за подбора на проектните предложения и докладите от работата на КИП.

Чл.17. Организация на работа на КИП

(1) КИП се събира на датата, мястото и в часа, посочени в заповедта на Председателя на КИП. Преди започване на работата на КИП, секретаря на КИП предава на председателя на КИП постъпилите заявления, преминали успешно оценките за административно съответствие и допустимост, както и списъка на регистрираните проектни предложения.

(2) Всички членове на КИП подписват декларации за безпристрастност, поверителност, липса на конфликт на интереси по смисъла на ал. 1 т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване на конфликт на интереси, липса на свързани лица и липса на йерархична зависимост след което се запознават със списъка на заявленията от съответните кандидати в процедурата. В подписваната декларация лицата поемат и задължение за опазване на тайна на всички обстоятелства, които са узнали във връзка с работата им в КИП. Когато се регистрира наличие на конфликт на интереси се процедира съгласно изискванията на т.1,т.2 и т.3 от ал.(4) на чл. 16 от настоящите процедури.

(3) Членовете на КИП без право на глас подписват само декларация за поверителност.

(4) След приключване на работата на комисията за избор на проекти изпраща до МЗХ и РА списъка на одобрените и отхвърлените проекти и списък и заверени копия на сключените договори.

Чл. 18. Одобрение на проектните предложения за финансиране

(1) Когато сумата на предложените за разглеждане заявления за подпомагане надхвърля наличния бюджет по мярката или гарантирания бюджет по СМР е изчерпан, за финансиране се одобряват класираните кандидати в низходящ ред съобразно техническите оценки.

(2) За класираните по реда на ал. 1 заявления с еднакъв брой точки, за които е установен недостиг на средства, се извършва допълнително класиране по реда на приемане на заявленията за подпомагане.

(3) В случаи когато сумата на предложените за разглеждане заявления за подпомагане е под наличния бюджет по мярката за съответната покана КИП може да реши да се класират всички предложения.

(4) В случаи на ал. 3 остатъкът от средствата по съответната мярка се преразпределя за финансиране на проекти по други мерки на СМР съгласно изискванията на нормативните документи.

Шеста процедура: Проверка на факти и обстоятелства

Чл. 19. (1) Всички одобрени за подпомагане кандидати се посещават на място от членове на КИП за потвърждаване достоверността на посочените в кандидатурата данни и обстоятелства. Ако в резултат от проверката се потвърди достоверността на посочените данни и обстоятелства, КИП предлага за одобрение кандидатите, планираните дейности и разходите отразени в заявлението.

(2) При идентифициране на неверни факти и обстоятелства при извършената проверка, съответният кандидат отпада и се одобрява следващия кандидат в класирането.

(3) Проверка на факти и обстоятелства се извършва и от РА, която прави преглед на спазването на процедурите, описани в Стратегията за местно развитие, критериите за

допустимост на кандидата, критериите за допустимост на проекта и на планираните разходи.

(4) В случаите на частичен отказ по ал. 1 кандидатът има право да сключи договор за отпускане на финансова помощ за одобрената част от допустимите разходи или да кандидатства отново за същата инвестиция по реда на тази процедура.

(5) В случаите на пълен отказ по ал. 1 кандидатът има право да кандидатства отново за същата инвестиция по реда на тази процедура.

Седма процедура: Подписване на договорите, изпълнение и отчитане на проектите

Чл. 20. Подписване на договор. Изпращане до МЗХ и РА.

(1) Въз основа на решението на КИП, извършените проверки и съобразно наличния бюджет, секретарят на КИП изготвя Протокол за окончателна оценка, който се подписва от председателя, от членовете на КИП и от секретаря. Към Протокола се прилагат:

- а) присъствен списък;
- б) таблици за техническа оценка (индивидуални таблици и таблица с комплексната оценка за всяко от заявленията);
- в) кореспонденция с компетентните органи/институции (РА);
- г) особено мнение (ако има такова);
- д) протоколи с констатации от посещения на място.

(2) Въз основа на окончателния протокол за оценка на КИП, Изпълнителния директор в рамките на 7 работни дни изготвя и изпраща до РА протокола на КИП с одобрените проекти, заверените копия на заявленията и на придружаващите ги документи, за извършване на допълнителна проверка за съответствие с процедурите, описани в СМР, критериите за допустимост на кандидата, критериите за допустимост на проекта и планираните разходи.

(3) Регионалната разплащателна агенция одобрява или не одобрява допустимостта на кандидатите, дейностите и проектите предложени за финансиране от Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”, проверява основателността на предложените разходи, липсата на двойно финансиране или изкуствено създадените условия, както и спазването на процедурата за избор на проекти.

(4) В случай на неодобрение на допустимостта на кандидатите, дейностите и разходите, или при установяване на функционална несамостоятелност, двойно финансиране, изкуствено създадените условия за получаване на помощта или неспазване на процедурата за избор на проекти по СМР, РА уведомява Изпълнителния директор на МИГ, че по съответния проект с кандидата НЕ МОЖЕ да се сключи договор за безвъзмездна финансова помощ.

(5) В случай на частично неодобрение на разходите, РА уведомява МИГ че по съответния проект преди подписването на договора с кандидата разходите следва да се редуцират. За целта АЕУС към МИГ разработва нов вариант на проекто-договор, съобразен с изискванията на РА.

(6) На базата на получено писмо от страна на РА за одобрените от специализираното звено проекти, Изпълнителният директор на МИГ пуска заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на съответните кандидати.

(7) В срок, определен от РА и МЗХ кандидатът следва да подпише договор за отпускане на финансовата помощ с РА спрямо условията и реда на Наредба 23.

(8) Договорът урежда правата, задълженията и отговорностите на страните, включително основанията за изискуемост на финансовата помощ. Цялата документация свързана с подписването на договори с бенефициентите, като: проекто-договори, приложения, образци декларации за бенефициента, образци на искания за одобрение на

направените разходи, доклади за изпълнените дейности, заявки за плащания и други документи обслужващи изпълнението, финансирането и мониторирането на проекта се изготвя от МИГ и се одобрява от УС.

(9) Ако кандидатът не подпише договора в определения срок по ал. 7, губи правото си на финансова помощ. Същият може да кандидатства отново за финансиране на дейността, по реда на тези правила след обявяване на следващата покана.

(10) Списък на сключените договори с приложените и заверени копия на договорите, се изпраща до УО на ПРСР и до РА в срок от 7 работни дни след подписване на договорите.

Осма процедура: Изплащане на финансовата помощ

Чл. 21.(1) Финансовата помощ се изплаща след извършване на цялата инвестиция.

(2) Допустими са и авансово и междинно плащане. Размерите и сроковете на плащанията са съобразно регламентите на наредбата определяща процедурите по съответната мяка

(3) Начините за подаване на заявките за авансово, междинно или финално плащане се регламентира в Ръководството за кандидатстване за финансиране в СМР.

(4) След приемане на документите за плащане ползвателят на помощта получава идентификационен номер на заявката, посредством който следи нейното придвижване.

(5) При регистриране на определена нередност от страна на МИГ или РА, документите заедно с писменото изложение на липсите и нередностите се връщат на заявителя.

(6) След отстраняване на констатираните пропуски, ползвателят на помощта има право, отново да подаде заявка за плащане, като спази определените от наредбата срокове.

Девета процедура: Отчетност и публичност

Чл. 22. (1) След приключване на избора, протоколите и оценителния доклад на КИП, стават достъпни за кандидатите, участвали в процедурата за избор, както и за всички членове на МИГ. Достъпът се осигурява чрез подаване на писмена молба до Изпълнителния директор на МИГ.

(2) На всички редовни или извънредни заседания на Общото събрание на МИГ, УС се отчита за резултатите от завършената кампания за набиране на проектни предложения по последната обява. Административният екип и КИП се отчитат текущо за своята работа пред УС.

(3) Общото събрание има право да определи свои представители за участие като допълнителни членове в Комисията по мониторинг и проверки по прилагането на СМР. То дава препоръки на УС и административния екип за подобряване на кампанията организирана по времето на следващата обява.

(4) Административният екип организира и осъществява дейности обезпечаващи информирането, консултирането и обучението на представителите на общността, както и организацията по избора на проектните предложения.

Десета процедура: Ред за мониторинг и проверки на място

Чл. 23. (1) В едномесечен срок след сключване на договорите УС взема решение за състава и упълномощава Изпълнителния директор да назначи със заповед „Комисия за мониторинг и проверки по прилагането на СМР” (Комисията) се назначава с начален и краен срок за действие и включва списъка на проверяваните проекти.

(2) Комисията е в състав най-малко от 3-ма души.

(3) Задължителни членове на Комисията са:

- 1) външен експерт от съответния сектор или експерт по прилагане на СМР;
- 2) външен експерт-финансист;
- 3) служител на административния екип.

(4) Допълнителни членове на Комисията са представители на общността в лицето на:

- 1) членовете на УС;
- 2) членовете на Общото събрание;
- 3) представителите на местни НПО.

(5) Съставът на допълнителните членове на комисията се определя с решение на съответните органи и институции.

Чл. 24. (1) Комисията извършва проверки по техническото и финансовото изпълнение на проекта, като установява:

- 1) На какъв етап е изпълнението на дейностите, предмет на договора;
- 2) Степента на съответствие на изпълнението с предвидените в договора клаузи;
- 3) Ефективността и ефикасността на проектните дейности;
- 4) Спазване на изискванията за публичност и промоция на резултатите от проекта;
- 5) Степента на постигане целите и резултатите на проекта. Заключение се прави на база на посочените индикатори и надеждността на събраната информация;
- 6) Съответствието между предаваните отчети, изпълнените проектни дейности и постигнатите резултати;
- 7) Спазването на финансовата дисциплина, регистрираща разходването на финансовите ресурси в съответствие с одобрения бюджет и с поставените финансови изисквания;
- 8) Валидността на съпътстващите документи;
- 9) Наличието и съответствието на активите, придобити със средствата, отпуснати от РА съгласно изискванията залегнали в договора.

(2) Комисията има право да изисква от получателите на финансова помощ информация, документи, сведения и справки свързани с изпълнението на договора.

(3) Получателят на помощта е длъжен да предоставя на Комисията всяка поискана информация за осъществяването на дейността по проекта.

(4) Членовете на Комисията са длъжни да се легитимират пред получателя на помощта и да извършват проверки в съответствие с предоставените им правомощия.

(5) МИГ е длъжен да уведоми получателя на помощта за датата и мястото на проверката, една седмица преди проверката, като изпрати писмо с обратна разписка или факс.

Чл. 25. (1) Комисията за всеки проект прави поне едно задължително посещение на място.

(2) Комисията провежда и извънредни посещения по проектите. Техният брой се определя според възникналата необходимост. Извънредните посещения на място се назначават при наличие на поне едно от следните основания:

- 1) Съмнения за незаконосъобразност и нецелесъобразност на изпълнението на проектните дейности и за нарушения в цялостното изпълнение на договорите;
- 2) Подадени сигнали от страна на заинтересовани граждани или правораздавателни органи за незаконосъобразност и нецелесъобразност на изпълнението на проектните дейности и за нарушения в цялостното изпълнение на договорите;
- 3) Аргументиран отказ на получателя на финансовата помощ да подпише доклада за проверка при предишно посещение;
- 4) Липсата на подадени доклади за отчитане в определения в договорите срок;
- 5) Аргументирано писмено искане от страна на получателите на финансовата помощ.

(3) При посещение на място получателите на финансова помощ следва да представят при поискване цялата документация, свързана с изпълнението на проекта, както и други документи, които не са включени в изискваните приложения към отчетите.

(4) В рамките на посещенията бенефициентите могат да се обръщат към членовете на Комисията по въпроси от техническо естество, за да получат консултации и съвет, включително и по подготовката на частичните и окончателни доклади на проекта, подобряване на комуникациите и осигуряване на прозрачност и промоция на проекта.

(5) Резултатите от посещението се описват от членовете на Комисията в протокол, който се попълва на място и по време на осъществяване на проверката. Протоколът се подписва от Председателя на комисията и от Получателя на помощта.

(6) В случай, че Получателят на финансова помощ не е съгласен с констатациите и изводите на Комисията, отразени в протокола, той има право да не го подпише, но задължително посочва причините за несъгласието си в съответната секция от протокола, като собственооръчно вписва писмената си забележка и се подписва.

(7) При отказ на получателя на финансова помощ да подпише доклада от посещението на място Комисията провежда извънредно посещение. При отказ на Получателя на финансова помощ да подпише доклада от извънредното посещение, следва установената процедура в РА и МЗХ за докладване на нередности.

(8) Протоколът от извършената проверка се изпраща до Изпълнителния директор и до Председателя на УС на МИГ.

Единадесета процедура: Мерки при установени нередности

Чл. 26. (1) На основата на извършените проверки Комисията документира установените при проверките нередности и ги предоставя за съхранение на член на АЕУС, който Изпълнителния директор определя.

(2) АЕУС води Регистър на извършените проверки и установените нередности в който вписва всяка регистрирана нередност.

(3) В срок до 15 дни след всяко тримесечие АЕУС изготвя „Доклад за нередностите по прилагане на СМР”, който изпраща до УО на ПРСР и РА.

(4) В случай когато се регистрират нередности, застрашаващи изпълнението на даден проект или надхвърлят сумата от 10 000 лв., административния екип информира УО на ПРСР и РА в срок от 3 работни дни след получаване на протокола от Комисията.

Дванадесета процедура: Ред за консултиране на заявките за плащане до РА и изготвяне на докладите за отчитане на изпълнението от страна на получателите на помощта

Чл. 27. (1) Получателите на помощта имат право на консултации и подпомагане относно попълването на заявките за плащане към РА и отчитане изпълнението на проекта.

(2) Консултирането става в офиса на МИГ след предварителна заявка от страна на получателя на помощта.

(3) По време на консултирането служителите и експертите на МИГ извършват преглед на документите и подпомагат бенефициентите при попълване на заявките за авансово, междинно и окончателно плащане, подготовката и окомплектоването на необходимите документи за РА и/или при изготвянето на необходимите доклади за отчитане на изпълнението на проекта.

(4) Извършените консултации се регистрират в „Регистър на консултациите”, воден в офиса на МИГ.

Чл. 28. (1) Проверката на обосноваността на разходите се извършва от екипа на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” и се прави на базата на определен набор от критерии, регламентирани в Ръководството за кандидатстване.

Тринадесета процедура: Ред за разработване на годишните доклади за напредъка по прилагането на СМР

Чл. 29. (1) До края на всяка календарна година Изпълнителният директор на МИГ разработва Годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие въз основа на осъществената дейност.

(2) Докладът включва техническо описание на извършената дейност през годината и финансов доклад, както и друга информация, изисквана от УО на ПРСР.

(3) Годишният доклад се приема от УС и се одобрява от Общото събрание на МИГ до 31 януари на следващата година.

(4) Одобреният от общото събрание доклад се предоставя на МЗХ до УО на ПРСР съгласно изискванията на Наредба 23 на МЗХ до 15 февруари на следващата година.

Чл. 30. (1) След изтичане на всяко тримесечие за първата година и полугодие на всяка следваща година в срок 14 дни МИГ представя на управляващия орган на ПРСР заявка за одобрение на извършените дейности и разходи за съответния отчетен период, ведно с доклад за отчитане на изпълнените дейности за същия период (съгласно приложение № 6 от Наредба 23 на МЗХ).

(1) Докладите и заявките по този член се разработват от Изпълнителния директор и се одобряват от УС. Решението на УС се удостоверява с подписа на Председателя на УС.

Четиринадесета процедура: Проверка на основателността на предложените разходи, за липса на двойно финансиране и наличие на изкуствено създадени условия

Чл. 31. (1) МИГ не предоставя финансова помощ на кандидати, за които бъде установено наличие на изкуствено създадени условия и/или функционална независимост на

инвестицията, целящи предоставяне на предимство в противоречие с целите и условията по мярката за която се кандидатства.

(2) Всеки кандидат за финансиране в рамките на СМР, декларира липсата на обстоятелствата по ал.1, в подготвена от МИГ и приложена в пакета за кандидатстване, декларация.

Чл.32. (1) Всеки кандидат за финансова помощ подписва декларация, че не е налице условие за двойно финансиране за инвестицията за която кандидатства.

(2) Липсата на обстоятелство по ал.1 първоначално се установява на етап административно съответствие от лицето оторизирано за извършване на тази оценка и по-късно от Разплащателната агенция на етап предварително съгласуване на договори за финансиране с избраните бенефициенти.

Чл.33. Основателността на предложените разходи се установява на етап административно съответствие (когато това е възможно и установимо) и на етап техническа оценка от външните експерт оценители.

Петнадесета процедура: Създаване и подържане на база данни за подадените и изпълнявани проекти

Чл.34. (1) За целите на прилагането на СМР, МИГ създава и поддържа информационна база данни. Базата данни се създава върху вътрешната компютърна мрежа в офиса на МИГ.

(2) Базата данни следва да осигурява информация за всички подадени в офиса на МИГ предложения за проекти, за тяхното състояние и движение, както и показателите за изпълнените проекти.

(3) Изпълнителният директор дефинира нива на достъп към входа на системата, както и задължения за постоянното актуализиране на данните.

(4) Базата данни съдържа съвкупността от регистрите обслужвани от АЕУС, като:

- 1) Регистър на всички подадени заявления за кандидатстване;
- 2) Регистър на резултатите от проверката за административно съответствие и допустимост, включително име на извършилия проверката и датата, на която е извършена проверката;
- 3) Регистър на резултатите от техническата експертна оценка на проектите;
- 4) Регистър на резултатите от Комисията за избор на проекти;
- 5) Регистър на сключените договори за финансиране с УО на ПРСР и РА;
- 6) Регистър на поисканите и одобрени/отказани промени в договорите за финансиране;
- 7) Регистър на консултациите;
- 8) Регистър на извършените проверки и установените нередности.

(5) Базата данни осигурява съхраняване на документацията, която включва:

- 1) планове за изпълнение на СМР;
- 2) досиетата на подадените заявления на хартиен носител в папки за всеки отделен проект;
- 3) досиетата на всеки получател на помощ от УО на ПРСР;
- 4) цялостната кореспонденция, която изпраща и получава АЕУС на МИГ;
- 5) протоколите и докладите на КИП;
- 6) докладите от проверките на Комисията;

- 7) всички заповеди на Председателя на УС, на Изпълнителния директор, на Председателите на комисии и др.;
- 8) годишните, тримесечните и шестмесечните доклади за изпълнение на СМР и всеки документ, който е важен за устойчивото функциониране на МИГ.

[Обратно в начало](#)

ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА НА РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА „СДРУЖЕНИЕ МИГ БРЕЗОВО, БРАТЯ ДАСКАЛОВИ”

1. Описание на процеса – подход и стъпки

1.1 Описание на процеса на разработване на СМР

Прилаганата методология при разработването на СМР от тримата експерти покриващи групите: 1, 2, 3 и 4, както от членовете на екипа, изцяло се определяше от Подхода ЛИДЕР, от неговите основни характеристики и от изискванията за интегрирано развитие на територията. Всяка една от седемте характеристики допълваше позитивното взаимодействие с останалите по време на прилагане на подхода ЛИДЕР, който определяше в голяма степен механизмите на интегрирано планиране на територията на МИГ и придобиване на умения сред членовете на местната общност. Процесът целеше да изгради капацитет, предпоставки и възможности за решаване на местните проблеми, чрез партньорство, комуникация, подкрепа и широко обсъждане със заинтересованите страни.

Въвеждането на подхода ЛИДЕР на местно ниво стартира с широкото му популяризиране, с представянето на проекта и на неговите цели, със запознаването на максимален брой хора с проектните дейности и въвличането в процеса на разработване на Стратегията за местно развитие.

Процесът премина през два етапа. През **първия етап** акцента на дейностите се постави върху информираността, идентифицирането на местните лидери, събирането на необходимата за разработване на СМР информация и нейното анализиране. Този етап си постави няколко основни цели, които следвахме и изпълнявахме.

Първата цел бе насочена към събиране на статистическа и всякаква полезна за СМР информация, на базата на която се направиха различни анализи за територията на двете общини (кабинетно проучване, социологическо проучване, включващо пет лота, сформирани на работни групи, които събираха информация и участваха в процеса на нейното анализиране). Основният информационен източник беше НСИ, но голямо количество от информацията беше събирана от членовете на екипа, на работните групи и от представителите на общинските администрации.

Втората цел бе насочена към проучване на нагласите и очакванията на хората за развитието на територията и събиране на различните проектни предложения, които да бъдат обсъдени като бъдещи проекти, които ще могат да получат финансиране от СМР. За регистриране на съществуващото обществено мнение и формираните нагласи за участие в разработването и изпълнението на СМР се приложиха различни изследователски методи, като: персонални интервюта от страна на членовете на работните групи, включено наблюдение, фокус групи и теренно проучване. Членовете на работните групи на базата на личните си контакти проведоха срещи, разговори и интервюта за събиране на проектни предложения, по-голямата част от които се включиха в СМР.

Третата цел бе насочена към идентифициране на местните лидери, голяма част от които се включиха в информационните и обучителните инициативи на проекта, както и в работните срещи и дискусийните форуми. Идентификацията ставаше по различни начини, чрез: социологическото проучване, открояване на активните участници в информационните срещи, демонстриран личен интерес към предстоящите инициативи, лични контакти и други. Социологическото проучване осигури най-голям набор от потенциални участници в проектните инициативи.

Събраната от различни източници информация се обсъждаше, съпоставяше и съгласуваше, потвърждаваха се или се отхвърляха регистрирани вече данни или взети решения от местната общност.

Чрез прилагането на различните механизми се търсеше ефектът на максималното покриване на територията на потенциалния МИГ и широкото представителство на основните социално-икономически групи, живеещи и работещи на територията на МИГ. Привличаха се голям брой заинтересовани местни лидери, които не само имаха нагласата да се включат в плановия процес, но имаха и потенциала да се възползват от бъдещите възможности на СМР. Така реално се работеше за въвеждане на подхода отдолу-нагоре, като поетапно се осигуряваха условия за многосекторно сътрудничество при планирането, бъдещото изпълнение на СМР и изграждане на капацитет за поемане на по-голямата отговорност от местните формални и неформални лидери.

Друг акцент през **втория етап** на проекта бе поставен върху институционалното изграждане на МИГ, финализирането на стратегическото планиране, разработването на ясни процедури, индикатори и критерии за управлението и мониторирането на процесите, свързани с реализацията на разработената СМР и нейното популяризиране сред широката общественост.

Постигането на поставените цели доведе до включването на представителите на трите сектора, живеещи и работещи на територията, в различни информационни и обучителни форми според личната си ангажираност и възможности. Местните лидери участваха в процеса на планиране и споделяне на събраната информация, изказваха своите съображения и гледни точки, коментираха основните проблеми на територията, заедно търсеха решения и оформяха обществената позиция по обсъжданите теми. С помощта на различните средства и подходи се изграждаше местният капацитет, който ще бъде от особена полза при реализацията на СМР.

1.2. Конкретни стъпки

По време на информационните срещи и обученията експертите и членовете на екипа се стремяха да събират данни в областите, важни за изготвянето на реалистична и изпълнима СМР. В процеса на планиране те регистрираха:

- а) Готовността на местното население да се включи в изграждането и управлението на бъдещия МИГ, който ще се превърне в основна местна структура, управляваща и мониторираща финансовите средства при реализацията на СМР;
- б) Потребностите, желанията и капацитета на потенциалните бенефициенти на СМР за да могат да бъдат отчетени и съобразени при разработването на СМР.

На базата на регистрирания местен потенциал, нагласи и обществен консенсус се определиха и размерите на планираните средства за всяка мярка, включена в СМР. Бяха посочени и индикативните средностатистически финансови параметри на проектите и техния брой, за да може на по-късен етап шансът за тяхното реализиране да бъде реалистичен.

Събирането на данни, покриването на територията и основните целеви групи бе постигнато в резултат на използването на методология, включваща няколко взаимодопълващи се подхода като:

- 1) Теренно проучване;
- 2) Изследване чрез действие;
- 3) Консултации и съгласуване на позиции и решения;

- 4) Публично обсъждане на проблеми и изказвания на мнения и становища;
- 5) Индивидуални срещи и интервюта.

Стъпките при реализирането на тези подходи бяха определени от графика на предварително разписаните в проекта дейности и полагането на максимални усилия за постигане на планираните в проекта резултати. В течение на изследователските дейности се предприеха и някои непредвидени дейности като: сформирание на работни групи от местни лидери, които покриваха и отговаряха за различни части от територията на МИГ и провеждане на индивидуални интервюта с потенциалните бенефициенти от членовете на работните групи.

Изброените подходи се прилагаха с променлив интензитет през различните етапи от развитието на проекта. Освен това те се различават и по отношение на целевите групи, личната активност и желание за включване и изразената съпричастност.

1.3. Теренни проучвания и изследване чрез действие

Теренното проучване целеше да събере информация за местните особености на територията, да се определи обхватът на проблематиката, оказваща пряко въздействие върху нейното развитие. Теренното проучване се извършваше по време на срещите с широката общественост. Експертите и външните изпълнители се включиха частично в живота на общността, анкетираха, интервюираха и събираха информация, характеризираща територията и нейните основни характеристики. В това време дори се маркираха и някои предложения за взаимноизгодни и допълващи се проекти.

Подходът на изследване чрез действие беше използван основно при провеждането на срещите с широката общественост. Основната задача на тези срещи бе да бъде информираната местната общественост за развитието на проекта, да се ангажира с него чрез проектни предложения и идеи, както и чрез включване на активни представители в групата на местните лидери. Същевременно тези срещи бяха натоварени и с изследователски задачи, в които участваха двама от експертите (експерт 1 и 4). Изводите от тези обсъждания бяха систематизирани и интегрирани с данните, получени чрез други изследователски методи (теренното проучване, анкети, интервюта, фокус групи, статистическа информация и пр.). По този начин, чрез допълващите се методи и подходи, се формира цялостна картина на състоянието и тенденциите в местната общност и развитието на територията.

1.4 Основни дейности при изработване на СМР

За постигането целите на проекта особено значение имаше успешното провеждане на информационната кампания, която целеше да държи в течение местната общественост за реализацията на цялостния процес по приложението на Подхода ЛИДЕР, да изгради комуникационните канали и местните партньорства между различните сектори и целевите групи и да осигури условия за широкото включване на представителите различните социални групи. Прозрачността на всяка инициатива и съгласуването ѝ с представителите на местната общественост, бяха основната отличителна черта на информационната кампания, която включваше:

- Публикации в местните медии и интервю по повод стартирането на проекта по Българското национално радио³¹ (в. „Тракийски агровести”, в. „Чирпански новини”, в. „Здравей, Чирпан”, в. „Братядаскаловски новини”)³²;
- Периодично се излъчваха съобщения по общинската радио точка, разлепяха се информационни плакати във всички 39 населени места;
- Публикуваха се информации, обяви и покани на интернет страниците на проекта и на двете общини;
- Разпространяваха се информационни брошури, листовки и пет броя информационни бюлетини;
- Като информационни центрове бяха използвани и кметствата на територията, в които на информационните им табла се поставяше текущата информация за инициативите по проекта, работните версии на СМР, устава, процедурите, критериите, индикаторите, раздаваха се рекламни и информационни материали и др.;
- В периода януари 2010 – юни 2011 г. се проведеха една начална³³ и една заключителна информационни срещи;
- С цел окуражаване на активното участие на населението в процеса на подготовка на СМР и подготовка на местни лидери и активни граждани за предстоящите пътуващи семинари, работните групи и екип на проекта организираха 6 информационни срещи в различни населени места на територията на двете общини в периода 02.07 – 20.07.2010 г.³⁴;
- В заключителния етап на проекта се проведеха 6 информационни срещи с цел популяризиране на СМР, които бяха съпътствани и от обучения по подготовка на проекти и индивидуални консултации по различни проектни идеи на участниците.³⁵

Всички информационни материали и информационни събития се организираха от екипа и експертите по проекта. Те целяха събирането на мнения и предложения и насърчаване на участието в пътуващия обучителен семинар. След идентифициране на потенциалните лидери на местните общности, част от тези лидери бяха включени в обучението, в процеса на планиране и вземането на решения, с помощта на проведените консултативни срещи, заседанията на работните групи и работните срещи. Тези инициативи целяха да се съберат и анализират мненията на специалисти, ключови фигури и местно население за перспективните в социално-икономическото развитие на територията. За постигане на целта бяха проведени общо 10 работни и консултативни срещи, в това число и 6 работни заседания на работните групи и няколко работни срещи в отделните работни групи между общите заседания³⁶. В тези срещи взеха участие общо 158 представители на местната

³¹ Интервю на Боян Ранделов, директор на дирекция Обща администрация, Община Брезово известяващо стартирането на проекта. 07.01.2010 г.

http://bnr.bg/sites/radiobulgaria/Lifestyle/Bulgaria_EU/Pages/07_01_lider.aspx

³² **Списък с публикации в местни вестници:** в. „Тракийски агровести” (1 публикация) – бр. 26 от 22-28.07.2010 г.; в. „Чирпански новини” (5 публикации) – бр. 12 от 12.06.2010 г., бр. 21 от 20.11.2010 г., бр. 22 от 04.12.2010 г., бр. 18.12.2010 г., бр. 10 от 16.05.2011 г.; в. „Здравей, Чирпан” (1 публикация) бр. 23.03.2011 г.; в. „Братядаскаловски новини” (1 публикация) бр. 5 от 30.11.2010 г.

³³ 54 участника – Първа информационна среща гр. Брезово 31.03.2010 г.

³⁴ Дати и населени места, в които са проведени информационни срещи предхождащи Пътуващия семинар: 02.07.2010 г. – гр. Брезово; 09.07.2010 г. – с. Братя Даскалови; 20.07.2010 г. с. Пъдарско; 20.07.2010 г. с. Партизанин; 20.07.2010 г. с. Гранит; 20.07.2010 г. – с. Зелениково.

³⁵ Дати на провеждане на Информационните срещи за популяризиране на СМР: с. Братя Даскалови 07, 08 и 09. 02.2011 г.; гр. Брезово 14.04.2011; с. Пъдарско 15.04.2011; с. Чоба 16.04.2011.; Брой на участниците: 131 човека.

³⁶ Дати на провеждане на работните и консултативни срещи: 15.01.2010 – гр. Брезово; 11.04.2010 г. – гр. Брезово; 11.04.2010 г. с. Братя Даскалови; 05.05.2010 г. гр. Брезово; 09.05.2010 г. с. Братя Даскалови; 21.05.2010 г. – гр. Брезово; 21.05.2010 г. – с. Братя Даскалови; 07.06.2010 г. – с. Братя Даскалови; 02.07.2010 г. гр. Брезово; 13.01.2010 г. с. Братя Даскалови.

общност, които бяха представители на предприемачите, земеделските производители, неправителствения и публичния сектор, представителите на малцинствата и граждани.

По-важните мнения и предложения на местните лидери бяха регистрирани на проведените заседания на работните групи, информационните и обучителните инициативи, работните срещи, гражданските форуми. Процесът на регистрация се извършваше чрез направените от тях изказвания, предложения, коментари и мнения.

Обучения на екипа и местните формални и неформални лидери:

В рамките на проекта бяха проведени цикъл от семинари и обучения на две нива.

Първи цикъл от обучения бе предназначен за екипа и партньорите по проекта и бе проведен на 20-21.02 и на 09-10.07.2010 г. В него участие взеха общо 36 души.

Втори цикъл от обучения (Пътуващ семинар) бе насочен към по широк кръг от хора и включи пътуващия семинар за популяризиране на Подхода ЛИДЕР, който бе проведен в 6 населени места (гр. Брезово; с. Пъдарско; с. Зелениково; с. Братя Даскалови; с. Партизанин и с. Гранит) в периода 24,25 и 26.07.2010 г. В него се включиха 188 участника.

Трети цикъл от обучения касаеше подготовката на членовете на Общото събрание на МИГ и потенциалните бенефициенти по отношение на институционалното изграждане и знанията за разработване на проекти, които ще се финансират от СМР. Обученията бяха 6 на брой, проведени съответно на 07, 08 и 09 февруари 2011 г. в с. Братя Даскалови; 14.04.2011 г. в гр. Брезово; 15.04.2011 г. с. Пъдарско; 16.04.2011 г. с. Зелениково. Заедно с тези цели третия цикъл от обучителни инициативи целеше и популяризирането на СМР. В него се включиха общо 131 участника.

Целите, които имаха обучителните инициативи бяха следните:

- Да се запознаят участниците в детайли с Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 година и подкрепата, осигурена от Европейския земеделски фонд за развитие на земеделието и селските райони и по-специално с приложението на подхода ЛИДЕР;
- Да се въвлекат участниците в процеса на изследване, анализ и оценка на собствените им общности;
- Да се повиши информираността и представите на партньорите за процеса на създаване и управление на Местната Инициативна Група и плановия процес, необходим за изработването на Стратегията за местно развитие. След което участниците да се включат в процеса на създаване на МИГ и разработване на СМР, като се насърчават да свързват получените знания със своя опит и да преосмислят този опит през призмата на проекта и неговите задачи;
- Да се придобият знания и умения за развитието на селските територии, модернизацията на инфраструктурата и услугите, както и развитието на общности, които да моделират този процес и да обвържат устойчиво стратегическите цели на европейската селскостопанска политика с целите на територията;
- Да се въведат основни знания в областта на организационното управление и развитието, като се акцентира върху специфичните цели на работа в местните общности и реализацията на междусекторните инициативи;
- Да се представят европейските практики в селските райони и възможностите, които предоставя ЕЗФРСР и европейските структурни фондове за финансиране на местните общности.

За да постигнат поставените цели експертите използваха съчетание от обучителни методи, съобразени с потребностите, нагласите и активността на участниците. В обучителните

сесии се редуваха презентации, дискусии, работа в групи и упражнения. Обучителите следваха включените в проекта теми, но отчитаха и интересите на обучаваните, като се стремяха да интегрират теоретичното знание и ученето чрез опита.

Основните знания, свързани със стратегическото планиране и развитието на СМР, бяха въведени по време на обучението на екипа на проекта и чрез пътуващия семинар.

Въвличане на местните лидери в процеса на събиране на информация, планиране и вземане на решения за развитие на територията на МИГ.

Особено значение за създаването на местната общност, за изграждането на местен административен капацитет за планиране на икономическото и социалното развитие на територията имат **работните групи и гражданските форуми.**

Бяха сформирани 6 работни групи с общо 27 членове, които покриваха териториите на двете общини както следва:

Първа работна група, която работи на територията на община Брезово и отговаря за селата: Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово и включва 6 човека;

Втора работна група, която работи на територията на община Брезово и отговаря за селата: Зелениково, Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен и включва 6 човека;

Трета работна група, която работи на територията на община Брезово и отговаря за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор и включва 8 човека;

Четвърта работна група, която работи на територията на община Братя Даскалови и отговаря за село Братя Даскалови и включва 5 човека;

Пета работна група, която работи на територията на община Братя Даскалови и отговаря за село Гранит и включва 4 човека;

Шеста работна група, която работи на територията на община Братя Даскалови и отговаря за село Партизанин и включва 3 човека.

Проведени 2 предварителни консултативни срещи с работните групи с цел инструктиране и разпределяне на конкретни задачи и отговорности и 6 общи работни заседания на сформираните работни групи. Общите заседания на работни групи се водеха от Експерт 2. Между общите работни срещи, членовете на работните групи събираха: информация, мнения, предложения, проектни идеи, обсъждаха ги вътре в работната група, а на общите работни срещи представител на всяка работна група докладваше за събраната и обобщена от членовете на групата информация. Всички участници в общите работни срещи обсъждаха представените данни, анализираха ги и вземаха отношение. При възникване на проблеми или неясноти, всяка работна група си набелязваше какво още трябва да проучи или каква информация да осигури за следващата обща работна среща, за да могат да се вземат адекватни на обстановката решения. След обследване на ситуацията, се вземаха колективни решения по обсъжданите теми. Разработените материали и събраната информация се представяха по време на гражданските форуми, където тези документи се презентираха пред широката общественост. Според конкретната ситуация разработените вече материали се допълваха, коригираха или отхвърляха. Така постепенно се очертаха най-активните представители на местната общност, които изградиха първите местни неформални структури, а именно - работните групи. Чрез тези работни групи голяма част от местното население беше въвлечено в стратегическото планиране, което от своя страна осигури широка гражданска основа и актуална информация за разработването на СМР. Така започна изграждането на местното ядро, което на по-късен етап се използва за изграждането на МИГ.

Публичните събития, на които се отчиташе свършеното от работните групи бяха гражданските форуми. По проекта се проведе общо 5 граждански форума (ГФ) с общ

брой от 229 участника. По-долу в таблицата са изброени датите и участниците във всеки форум.

ГФ-1 - Бр. Даскалови	17.09.2010	42 участника
ГФ-2 - Брезово	13.10.2010	42 участника
ГФ-3 - Брезово	22.11.2010	68 участника
ГФ 4 - Бр. Даскалови	06 12.2010	27 участника
ГФ 5 - Брезово	03 05.2011	50 участника

Най-значителен принос за изработването на СМР участниците направиха по време на провежданите работни срещи, по време на пътуващия семинар и преди всичко по време на гражданските форуми, които регистрираха различните етапи от разработването на СМР и изграждането на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”.

Организационно и административно укрепване

Чрез предоставяне на информация и консултации от страна на Експерт 3 участниците успяха да придобият основни знания за административно-управленските механизми, формиращи потенциала на МИГ-а. Форумите освен информационен, дискуссионен имаха и обучителен характер. Особено важно значение в тази посока имаше представената и коментирана информация на Първия, Втория и особено на Третия граждански форум, проведен в гр. Брезово на 22.11.2010 г. На тези три форума присъстваха представителите на екипа на проекта, на местните лидери и на общинската администрация. На тях се обсъждаха паралелно процесите, свързани с планирането на мерките, които да влязат в СМР и създаването на местна общност, която да учреди МИГ. Методологията отрежда сериозна роля на тези граждански форуми за изграждането на административния капацитет и за разработването на СМР, защото тези две насоки са неразделна част от един общ процес, представян от подхода ЛИДЕР. Обществените форуми приеха основополагащите политики за развитието на територията, учредиха Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” и по този начин осигуриха необходимите административни предпоставки и капацитет на МИГ, които ще гарантират успешната реализация на СМР в бъдеще.

1. Списък на партньорите и тяхната роля в разработването на стратегията:

Стоян Минчев	Представител на община Брезово	Участва в работните групи, в информационните срещи, в гражданските форуми, в идентифицирането на местните лидери, в учредяването и управлението на новосъздадения МИГ и др.
Иван Муевски	Представител на ЕТ „Братя Муевски-Иван Муевски”, партньор по проекта	Участва в инициативите по проекта насочени към събиране на информация, идентифициране на потенциалните бенефициенти и лидерите, обучава се и подпомага процеса подобряващ информираността и административния капацитет на местната общност.
Генка Ташева	Представител на НЧ ”Христо Ботев”, партньор по проекта	Участва в инициативите по проекта насочени към събиране на информация, идентифициране и привличане на потенциалните бенефициенти и лидерите, обучава се и подпомага процеса подобряващ информираността и административния капацитет на местната общност. Участва в обсъждането на основните документи на МИГ и в неговото учредяване.
Кольо Колев	Представител на община Братя Даскалови	Участва в инициативите по проекта насочени към събиране на информация, идентифициране на потенциалните бенефициенти и лидерите, обучава се и подпомага процеса подобряващ информираността и административния капацитет на местната общност.

2. Консултанти и фасилитатори – вътрешни и външни, участвали в разработването на стратегията:

N	Име и презиме	Длъжност	Участие при разработването на СМР и създаването на МИГ
1	Боян Костадинов	Координатор проект	Организира и координира дейностите по проекта
2	Иванка Душкова	Експерт 2 група	Води работните групи, консултира местната общност и подизпълнителите при събирането на информация, при провеждане на изследванията, при идентифициране на лидерите, разработва и консултира с местната общност СМР
3	Елеонора Негулова	Експерт 1 и 3 група	Фасилитира информационните и обучителните събития, обучава местните лидери, консултира учредяването на МИГ, работи за изграждане на административния капацитет
4	Елена Колева	Експерт 4 група	Фасилитира информационните и обучителните събития, обучава местните лидери, подготвя материалите за информационния бюлетин, пресконференциите и други информационни събития
5	Марияна Божилова	Техн. асистент	Подготвя и комплектова документите за различните събития и дейности по проекта, води кореспонденцията, съдейства за организиране на проектните дейности
6	Доц. Боян Боянов	Ръководител екип за провеждане на социологическото проучване	Участва в разработването на методологията на социологическото проучване, събирането на статистическа информация и изработването на анализите на проучването
7	Сергей Цветарски	Член на екипа за провеждане на социологическото проучване	Участва в провеждането на социологическото проучване, анкетирането и събирането на статистическа информация. Участва във включеното наблюдение и идентифицирането на лидерите.
8	Иван Тошев	Член на екипа за провеждане на социологическото проучване	Участва в провеждането на социологическото проучване, анкетирането и събирането на статистическа информация. Участва във включеното наблюдение и идентифицирането на лидерите.

Членове на работните групи:

Първа работна група

1	Иван Романов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово
2	Звезда Бръмбарова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово
3	Недялка Маринска	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово
4	Тодорка Глушкова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово
5	Иван Муевски	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово
6	Стоян Узунов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: с.Тюркмен, Чоба, Дрангово, Отец Кирилово на община Брезово

Втора работна група

1	Гънчо Прасков	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово
2	Валери Кирилов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово
3	БельоКарагенски	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово
4	Илия Халимбаков	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово
5	Веселина Копанарова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово
6	Йордан Иванов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Зелениково,Чехларе, Розовец, Бабек, Свежен на община Брезово

Трета работна група

1	Петър Петров	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
2	Радка Стайкова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
3	Христо Христов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
4	Слав Славов	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
5	Велка Генчевска	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
6	Нела Молова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
7	Вълка Димитрова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
8	Стоянка Караджова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово

Четвърта работна група

1	Кольо Колев	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Братя Даскалови, на община Братя Даскалови
2	Емилия Христовова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
3	Цветанка Атанасова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Братя Даскалови, на община Братя Даскалови
4	Биляна Славова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за селата: Пъдарско, Борец, Стрелци, Върбен, Сърнегор, на община Брезово
5	Тодорка Христова	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Братя Даскалови, на община Братя Даскалови

Пета работна група

1	Йосиф Делгянски	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Гранит на община Братя Даскалови
2	Пенка Делчева	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Гранит на община Братя Даскалови
3	Тоньо Цанев	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Гранит на община Братя Даскалови
4	Антоний Димитров	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Гранит на община Братя Даскалови

Шеста работна група

1	Неделчо Матев	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Партизанин на община Братя Даскалови
2	Маньо Манев	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Партизанин на община Братя Даскалови
3	Генка Ташева	Участник в работна група	Местен лидер включен в различните инициативи по разработване на СМР. Отговарящ за село Партизанин на община Братя Даскалови

МЕРКИ, ВКЛЮЧЕНИ В СМР

Мярка 121	„Модернизиране на земеделските стопанства”
Описание на целите	1) Да подобри цялостната дейност и конкурентноспособност на земеделските стопанства чрез модернизиране на производствените условия и въвеждането на нови процеси и технологии, целящи производство на качествени земеделски продукти; 2) Да подобри опазването на околната среда; 3) Да допринесе за спазване на стандартите на Общността и подобряване на условията в земеделските стопанства, особено по отношение на сигурността и безопасните условия на труд, хигиената и хуманното отношение към животните.
Обхват на мярката	Географски обхват на мярката – цялата територия на МИГ. Ще се отпуска помощ за инвестиции в материални и нематериални активи, които: а) Отговарят на стандартите на Общността, отнасящи се до съответната инвестиция б) Подобряват цялостната дейност на земеделското стопанство.
Допустими кандидати	1. Земеделски производители; 2. Организации на земеделски производители.
Допустими дейности	▪ Внедряване на нови продукти, процеси и технологии и подобряване на наличните производствени материални и/или нематериални активи, и/или ▪ Подобряване на вертикалното сътрудничество с производителите и преработвателите на земеделски продукти, и/или ▪ Опазване на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или ▪ Увеличаване използването на възобновяеми природни ресурси и подобряване на ефективността на използването при производството суровини, и/или ▪ Подобряване условията на труд, и/или ▪ Подобряване на хигиенните, ветеринарните, фито-санитарните, екологичните и другите производствени изисквания, и/или ▪ Подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти, и/или Подобряване на възможностите за производство, преработка и маркетинг на биологични земеделски продукти.
Допустими разходи	Подкрепата по мярката ще бъде предоставяна за материални и/или нематериални инвестиции: <u>Материални инвестиции (индикативен списък):</u> 1. Закупуване/придобиване, строителство или обновяване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство на ниво стопанство, включително такава използвана за опазване на околната среда; 2. Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен

	процес, включително за: ▪ опазване на околната среда, ▪ съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция от стопанството, ▪ получаване на топлинна и/или електро- енергия, необходими за земеделските дейности на стопанството, чрез използването на биомаса. ▪ подобряване на енергийната ефективност. 3. Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове (за производство на мед) и други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия. 4. Инвестиции за постигане на съответствие с нововъведените стандарти на Общността. 5. Инвестиции за постигане на съответствие със съществуващи стандарти на Общността - за млади земеделски производители, получаващи подкрепа по мярка 112 <i>“Създаване на стопанства на млади фермери”</i>. 6. Инвестиции за съоръжения (например, <i>транспортни средства, съоръжения за рационализиране на подвижното пчеларство, за съхраняване и първична преработка на мед/пчелните продукти, развъдни клетки, технологични линии, и т.н.</i>) и съответно оборудване необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки. 7. Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови дренажни съоръжения и свързана малка инфраструктура, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация. 8. Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства, такива като камиони цистерни за събиране мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици, и т.н. 9. Инвестиции за напоителни съоръжения и оборудване за рехабилитация/подобряване на съществуваща мрежа в стопанството, включително <i>нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, малки помпени станции, техники/съоръжения за съхраняване/опазване на водата, и т.н.</i> <u>Нематериални инвестиции:</u> 1. Достигане на съответствие с международно признати стандарти³⁷, такива като: ▪ Въвеждане на системи за управление в земеделските стопанства (напр. <i>ISO 9000: 2005; ISO 9001: 2000; ISO 14001: 2004 (EMAS); ISO 22000: 2005; ISO/TR 10013: 2001; ISO 19011: 2002; ISO 27001; системи за управление базирани на информационни технологии, и др.</i>); ▪ Подготовка за сертификация по HACCP (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки)³⁸; ▪ Въвеждане на <i>Добри производствени практики (ДПП)</i> в земеделските
--	--

³⁷ Инвестиции за достигане на съответствие с международно признати стандарти, които също са задължителни по законодателството на ЕС и са допустими за подкрепа, съгласно условията на мярката, относно достигането на съответствие с нововъведените стандарти на Общността

³⁸ Сертифицирането по HACCP не е допустим разход по мярката.

	стопанства . 2. Закупуване на ноу-хау, патенти права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта. 3. Закупуване на софтуер. 4. Общи разходи свързани с предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги <i>(предмет на ограниченията за общи разходи, определени в Раздел 5.1.2).</i>
Недопустими разходи	■ Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009 ■ Капацитетът на техниката и оборудването за обработка на почвата и прибиране на реколтата подкрепяни по мярката, трябва да бъдат в съответствие с размера на обработваната от земеделския производител земя
Финансови параметри за проектите	Максимумът на общите допустимите разходи по тази мярка за целия период на прилагане на ПРСР 2007-2013г са 200 000 евро на кандидат за подпомагане. Минимумът на общите допустими разходи е 3 500 евро на проект.
Размер на помощта (в % за различните видове бенефициенти)	Съгласно приложимата Наредба, като в общия случай е следната: – 60% от общите допустими разходи за млади фермери в необлагодетелствани райони и/или в обхвата на местата по Натура 2000; – най-малко 60% от допустимите инвестиционни разходи са за постигане на стандартите на Общността³⁹; – 50% от общите допустими разходи за млади фермери в други райони; – 50% от общите допустими разходи за други земеделски производители в не облагодетелствани райони и/или в обхвата на местата по Натура 2000; – 40% от общите допустими разходи за останалите земеделски производители в други райони.
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА №8 от 03.04.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Модернизиране на земеделските стопанства" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007–2013 година (последна актуализация: ДВ. бр. 75 от 2010 г.).

³⁹ „Проект за постигане на стандартите на Общността” е всеки проект, по който най-малко 60% от допустимите инвестиционни разходи са за постигане на стандартите на Общността.

Мярка 122	" Подобряване икономическата стойност на горите"
Описание на целите	1. Подобряване на сечите за семенно възобновяване на горите, както и продължаване на осветленията за създаване на високостъблени гори; 2. Подобряване на качеството и количеството на дървесината посредством подходящи лесовъдски дейности(отгледни сечи и кастрене); 3. Подпомагане модернизацията на специфичното оборудване за лесовъдски дейности, както и производството и добива на не-дървесни продукти от горите.
Обхват на мярката	Географски обхват на мярката – цялата територия на МИГ. Недържавните гори на цялата територия на МИГ. От подпомагане ще бъдат изключени следните територии: – Гори и залесени територии притежавани от централните или регионалните власти, или от фирми притежавани от тях; – Гори притежавани от юридически лица, повече от 25% от чиито капитал се притежава от горепосочените институции. Всички инвестиции в горски стопанства над 0.5 ха трябва да са основани на ЛУП.
Допустими кандидати	За подпомагане могат да кандидатстват: 1. физически лица, еднолични търговци и юридически лица - собственици на гори с площ, по-голяма от 0,5 ха; 2. общини, притежаващи над 10 ха гори. • Юридическите лица и едноличните търговци се подпомагат, при условие че са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията. • Юридическите лица по са допустими за подпомагане, в случай че не повече от 50 % от капитала им са притежание на публично правни субекти, с изключение на общини. • Едноличните търговци и юридическите лица, с изключение на регистрираните по Закона за вероизповеданията, трябва да са вписани в търговския регистър към Агенцията по вписванията. • Подпомагането на дейностите е допустимо, в случай че кандидатът притежава одобрен или влязъл в сила лесоустройствен проект, план или програма за съответната гора, с която се кандидатства, валиден за най-малко 5 години напред, считано от началото на годината на кандидатстване.
Допустими дейности	1. Осветления и прочистки в семенно възобновени издънкови насаждения на възраст до 10 години; 2. Отгледни сечи във високостъблени насаждения и култури до 40-годишна възраст; 3. Кастрене на минимум 80 стъбла на хектар в иглолистни гори до 40-годишна възраст; 4. Закупуване на специализирана горска техника и оборудване,

	включително чрез финансов лизинг: а) оборудване за сеч - харвестъри, процесори и моторни триони; б) машини за извоз и товарене на дървесина - сортиментовози, трактори, кранове и товарачи, въжени линии и лебедки. 5. Финансова помощ се предоставя и за предварителни разходи за подготовка на проекта, включително разходите за изработване на лесоустройствени проекти, планове и програми за гори и земи от горския фонд, собственост на физически или юридически лица и общини, технологичен проект за кастрене, подготовка на инвестиционния проект като: подготвителни проучвания, бизнес план, такси за архитекти, инженери и др., свързани с изпълнението на проекта, с изключение на разходи за адвокатски услуги.
Допустими разходи	1. Действително доставените и платени разходи през периода на извършване на дейността за стоки/услуги; 2. Предварителните разходи по т. 5 от допустимите дейности, които не надвишават 10 % от стойността на допустимите разходи по проекта; 3. Предварителните разходи за изработка на бизнес план, които не надвишават 1 % от стойността на допустимите разходи по проекта. 4. Разходите по т. 2 и 3 са допустими, в случай че са извършени преди не повече от една година назад, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане.
Недопустими разходи	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009
Финансови параметри за проектите	Максимумът на общите допустимите разходи по тази мярка за целия период на прилагане на ПРСР 2007-2013г са 10 000 евро на кандидат за подпомагане. Минимумът на общите допустими разходи е 1 000 евро на проект.
Размера на фин. помощ (в % за различните бенефициенти)	Финансовата помощ е: 1. шестдесет процента от общите допустими разходи за проекти в необлагодетелствани райони на територията на МИГ и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на МИГ; 2. петдесет процента от общите допустими разходи за проекти, които не отговарят на горните условията по т. 1. 3. Проекти в необлагодетелствани райони на територията на МИГ и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на МИГ са проектите, за които са изпълнени едновременно следните условия: най-малко 75 % от територията, на която се осъществява проектът, се намира в необлагодетелстван район на територията на МИГ и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на МИГ;

	• движимите активи, които се подпомагат, се използват за дейности на територия най-малко 75 % от която се намира в необлагодетелстван район на територията на МИГ и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на МИГ (в случай че се кандидатства за подпомагане натакива активи). 4. Разликата между пълния размер на одобрените разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата. 5. Участието на кандидата може да бъде само в парична форма.
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 21 от 07.07.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Подобряване икономическата стойност на горите" по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.

Мярка 123 "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти"	
Описание на целите	1) Подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентноспособността на предприятията в хранително-преработвателната и горската промишлености на територията на МИГ Брезово и Братя Даскалови чрез: • по-добро използване на факторите за производство, • въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, • подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост. 2) Постигане на съответствие със стандартите на Общността. 3) Подобряване опазването на околната среда.
Обхват на мярката	Географски обхват на мярката – цялата територия на МИГ. Допустими за подпомагане са следните сектори, свързани с преработка и/или маркетинг на продукти, описани в Приложение I на Договора за ЕС: 1. Мляко и млечни продукти, 2. Месо и месни продукти, 3. Плодове и зеленчуци, включително гъби, 4. Пчелен мед, 5. Зърнени, мелничарски и нишестени продукти, 6. Растителни и животински масла и мазнини, 7. Индустриални и медицински култури, включително маслодайна роза и билки, 8. Готови храни за селскостопански животни (фуражи),

	9. Гроздова мъст, вино и оцет, 10. Производство на енергия чрез преработка на растителни и животински продукти от първична и вторична биомаса, с изключение на биомаса от рибни продукти. Преработката и маркетинга на горски продукти също е допустимо за подпомагане, но преди индустриалната преработка и без производство на мебели.
Допустими кандидати	• физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, които са микро, малки и средни предприятия, дефинирани съгласно Препоръка на ЕС 2003/361/ЕС, включително пазари на производители⁴⁰, • предприятия, които не са микро, малки и средни, но са с по-малко от 750 работника или с оборот по-малък от 200 милиона евро.
Допустими дейности	Подпомагат се проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез: а) внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или б) внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или в) намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или г) постигане на съответствие със стандартите на Общността, и/или д) подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или е) опазване на околната среда (включително намаляване на вредните емисии и отпадъци), и/или ж) увеличаване на производството и използването на енергия от възобновяеми енергийни източници, и/или з) подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или и) подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или й) подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти, и/или к) подобряване на защитата и хуманното отношение към животните.
Допустими разходи	По мярката ще се подкрепят разходи на предприятия (вкл. пазари на производители) за инвестиции както следва: <u>Материални инвестиции (индикативен списък)</u> • Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга, • Закупуване и инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производството, преработката и маркетинга в т.ч. за: ○ преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване, сушене и съхраняване, ○ производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси,

⁴⁰ Това са пазари на производители, регистрирани съгласно Закона за стоковите борси и тържищата. Според този закон пазарите на производители са места и инфраструктура за търговия на едро, където регистрираните производители продават на търговците своята земеделска продукция.

	○ опазване на околната среда, ○ производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса, ○ подобряване на енергийната ефективност; ○ подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните. • Закупуване на специализирани транспортни средства, като например хладилни превозни средства за превоз на суровините и/или на готовата продукция и т.н., • Изграждане и/или модернизиране на лаборатории за нуждите на предприятието, • Материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Общността, • Материални инвестиции за постигане на съответствие с действащи стандарти на Общността за предприятия с преходен период в секторите “мляко и млечни продукти” и “месо и месни продукти”, • Закупуване на земя, необходима за производствена дейност (условията са упоменати в Раздел 5.1.2. на ПРСР). <u>Нематериални инвестиции-индикативен списък:</u> • Достигане на съответствие с международно признати стандарти⁴¹, такива като: ○ въвеждане на системи за управление в предприятията (напр. ISO 9000:2005; ISO 9001:2000; ISO 14001:2004 (EMAS); ISO 900; ISO/TR 10013:2001; ISO 19011:2002; ISO 27001; включително системи за управление, базирани на информационни технологии и др.), ○ подготовка за сертификация по HACCP⁴² (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки), ○ въвеждане на <i>Добри производствени практики</i> (ДПП) в предприятията. • Закупуване на ноу-хау, патенти и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта, директно свързан с мярката, • Закупуване на софтуер, • Общи разходи, като пред-проектни проучвания, хонорари за архитекти и консултанти и други общи разходи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта (стойностите на общите разходи са упоменати в Раздел 5.1.2. на ПРСР).
Недопустими разходи	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009
Финансови параметри	Минималният размер на общите допустими инвестиционни разходи за един проект е левовата равностойност на 3 500 евро.

⁴¹ Инвестиции за покриване на международно признати стандарти, които са задължителни по законодателството на ЕС, са допустими съгласно условията на мярката за подкрепа въвеждането на новоприети стандарти.

⁴² Сертификацията по HACCP е недопустима за подкрепа по тази мярка.

за проектите	Максималният размер на общите допустими инвестиционни разходи за целия период на изпълнение на ПРСР 2007-2013 г. за един ползвател по тази мярка е левовата равностойност на 135 000 евро.
Размера на фин. помощ (в % за разл. видове бенефициенти)	Финансовата помощ (публичен принос) е в размер на 50 % от общите допустими разходи по проекта за микро-, малки и средни предприятия;
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 18 от 26.06.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.

Мярка 311	„Разнообразяване към неземеделски дейности”
Описание на целите	- Насърчаване на разнообразяването към неземеделски дейности, чрез земеделския сектор; - Насърчаване на създаването на възможности за заетост и на повишаване на доходите на населението от селските райони; - Насърчаване на развитието на интегриран туризъм в селските райони.
Обхват на мярката	Мярката предоставя безвъзмездна помощ на земеделски производители за инвестиции в неземеделски дейности с изключение на: производство и преработка на земеделски продукти, посочени в Приложение № 1 на Наредба № 30 от 11.08.2008г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Разнообразяване към неземеделски дейности” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 година. Прилага се на цялата територия на МИГ.
Допустими кандидати	- Земеделски производители - Юридически лица с приходи от земеделска дейност поне 50 % от дохода на предприятието (съгласно чл. 13 от Наредба 30)
Допустими дейности	- Създаване/обновяване или подобрене на работилници за поддръжка и ремонт на машини и съоръжения; - Производство и продажба на възобновяема енергия; - Развитие на селски туризъм и възстановяване на занаятчийски практики; - Развитие на социални услуги за населението; - Преработка и маркетинг на земеделски продукти, които не се подпомагат по мярка 123 и крайният продукт не е включен в Приложение I на Договора за създаване на ЕО;

Допустими разходи ⁴³	1. изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост; 2. закупуване на транспортни средства за неземеделски дейности, пряко свързани с дейността; 3. закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника до пазарната им стойност; 4. закупуване на коне за неземеделска дейност; 5. общи разходи: а) свързани с консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери; б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта.
Недопустими разходи	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009 и чл. 23 (8) от Наредба 30
Финансови параметри за проектите	Минималният размер на общите допустими разходи е 3 500 евро. Максималният размер на общите допустими разходи е 200 000 евро.
Размера на финансовата помощ	70 на сто от одобрените разходи
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 30 от 11.08.2008г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Разнообразяване към неземеделски дейности” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 година (Обн., ДВ бр 77 от 02.09.2008 г.)

Мярка 312	„Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия”
Описание на целите	Насърчаване на растежа и създаване на нови работни места в неземеделски микропредприятия на територията на МИГ; Насърчаване на предприемачеството; Насърчаване развитието на знакови за територията туристически атракции и услуги.
Обхват на мярката	Мярката се прилага на цялата територия на МИГ. Мярката предоставя безвъзмездна помощ за инвестиции и съвети за маркетинг и мениджмънт за нови и съществуващи микропредприятия. Мярката подпомага неземеделски микропредприятия за инвестиции за създаване или развитие на неземеделски дейности.

⁴³ Чл. 23 от Наредба 30

Допустими кандидати	Новорегистрирани или съществуващи микропредприятия ⁴⁴ , работещи в неземеделски сектори в общини от селските райони;
Допустими дейности	Подпомагат се инвестиции и свързани с тях външни услуги по маркетинг и мениджмънт в неземеделски сектори като: Услуги – развитие на дейности свързани със селски туризъм от частни микропредприятия, отдих и спорт, създаване и развитие на консултантски и бизнес услуги, социални грижи и здравеопазване, транспортни услуги и т.н. Преработвателна промишленост - леко машиностроене, производство на мебели, и т.н. Производство на възобновяема енергия (до 1 мегават) Други сектори (например „медии“ и енергоспестяващи строителни дейности) с изключение на първична преработка на земеделски продукти, рибарство и аквакултури, секторите за преработка и маркетинг, допустими по други мерки. Недопустими дейности са тези от чл. 4 (2) от Наредба 29
Допустими разходи ⁴⁵	- изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост; - закупуване на транспортни средства за неземеделски дейности, пряко свързани с дейността; - закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника до пазарната им стойност; - закупуване на коне за неземеделска дейност; - общи разходи: - свързани с консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери; - разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта.
Недопустими разходи	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009 и чл. 23 (8) и (9) от Наредба 29
Финансови параметри за проектите	Минималният размер на общите допустими разходи е 5 000 евро. Максималният размер на общите допустими разходи е 200 000 евро.
Размера на финансовата помощ	До 70 на сто от одобрените разходи
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10, „Критерии за оценка и избор на проекти“
Минимална помощ	спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

⁴⁴ Микропредприятия са предприятия, които имат средно списъчен брой на персонала по-малък от 10 души и годишен оборот и/или годишен счетоводен баланс, които не превишават левовата равностойност на 2 000 000 евро и съответстват на всички изисквания на Препоръката на Комисията (ЕС) 2003/361 за дефиницията за малки и средни предприятия.

⁴⁵ Чл. 23 (1) от Наредба 29

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 29 от 11. 08. 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г. (Обн., ДВ бр. 76 от 29.08.2008 г.)

Мярка 313	„Насърчаване на туристическите дейности”
Описание на целите	- Насърчаване на растежа на доходите и създаването на заетост в селските райони чрез подпомагане развитието на интегриран селски туризъм; - Разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура, атракциите и съоръжения за посетители на територията на МИГ;
Обхват на мярката	Мярката предоставя помощ за инвестиции за развитие на туристическа инфраструктура, която е общинска или държавна собственост и/или на организации с нестопанска цел, за атракции за посетителите⁴⁶, както и развитие и маркетинг на туристически продукти на местно ниво. Мярката се прилага на територията на всички населени места на МИГ
Допустими кандидати	Общините на територията и ЮЛНЦ от територията на МИГ.
Допустими дейности	- изграждане или обновяване на туристическа инфраструктура, съоръжения и/или атракции за посетителите: - атракции за посетителите и места за отдих и развлечения: посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; изграждане на малки по размер атракции на открито и закрито; малки по размер центрове за изкуство и занаяти, както и центрове за временни изложения с туристическа цел; - съоръжения и места за спорт и отдих: туристически и колоездачни пътеки; инфраструктура и съоръжения за рафтинг, пешеходен туризъм, планински туризъм и други спортове; - съоръжения за обществената инфраструктура - информационни пунктове, информационни табла и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, заслони и съоръжения за безопасност и т.н.; - разработване и маркетинг на туристически продукти: - разработване на туристически маркетингови стратегии на местно ниво и информационни материали; - разработване на електронни системи на местно ниво за резервации в селските райони.
Допустими разходи ⁴⁷	- изграждане, реконструкция и/или ремонт на сгради, съоръжения, помещения и/или друга недвижима собственост: - разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности; - непредвидени разходи в размер до 5 процента от стойността на одобрените разходи по буква "а"; - закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника (до пазарната им стойност);

⁴⁶ Дейност, чиято основна цел не е генериране на доходи.

⁴⁷ Виж Чл. 20 от Наредба 32

	3. общи разходи свързани с: а) консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери и за други дейности и услуги, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта; б) маркетинг на туристически продукти на местно ниво, разработване и разпространение на маркетингови стратегии, рекламни и информационни материали, разработване на електронни системи, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта.
Недопустими разходи	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009 и чл. 20 (7) от Наредба 32
Финансови параметри за проектите	Минималният размер на общите допустими разходи е 1 000 евро. Максималният размер на общите допустими разходи е 150 000 евро.
Размера на финансовата помощ	100 % от одобрените разходи за проекти на общини; За проекти на юридически лица с нестопанска цел – съобразно условията на Наредба 32 и промените към нея
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 32 от 12.09.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Насърчаване на туристическите дейности" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г., издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ бр. 83 от 23.09.2008 г.

Мярка 321	„Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”
Описание на целите	• Да се подобри достъпа на населението на селските райони до културни, спортни и свързани със свободното време и отдиха услуги; • Да се подобри достъпа на населението от селските райони до социални услуги и по-специално този на децата и уязвимите групи от населението; • Да се подобри достъпа до услуги свързани с информационните и комуникационни технологии.
Обхват на мярката	Цялата територия на МИГ. Мярката предоставя подкрепа за инвестиции целящи подобряване на основните услуги за икономиката и населението в селските райони. Подкрепата е за създаване на основни услуги, отнасящи се до едно селище или група от населени места и свързаното с това обезпечаване/рехабилитация на местна малко-мащабна инфраструктура.
Допустими кандидати	Община Брезово и Братя Даскалови, юридически лица с нестопанска цел по т. 2, 3, 4 и 5 от допустимите дейности в мярката (ПРСР), читалища по т. 2, 3, 4 и 5 от допустимите дейности в мярката (ПРСР).
Допустими дейности	1.изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги (културни центрове, театри, библиотеки),

	включително създаването на мобилни такива; 1. изграждане или подобряване на центрове за отдих, свободно време и спорт (спортни и младежки центрове и др.); 2. изграждане или подобряване на центрове за социални услуги: а) грижи за деца (детски ясли, детски градини), включително специализиран транспорт; б) грижи за възрастни хора и хора с увреждания (като дневни центрове и др.), включително специализиран транспорт; 3. изграждане или подобряване на центрове, предоставящи услуги, свързани с използването на ИКТ (здравни съвети, подпомагане на бизнеса, общински услуги и др.), включително създаването на мобилни центрове. 4. изграждане или рехабилитация на малка инфраструктура за управление на животинските отпадъци (само трупосъбирателни площадки) изграждане или рехабилитация и оборудване на инсталации/мощности за производство на топлинна и/или електрическа енергия за сгради общинска собственост и/или сгради, които предоставят различни обществени услуги, от ВЕИ; изграждане на разпределителна мрежа за био-горива или произведена от биомаса или други възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) топлинна/електрическа енергия; 5. инвестиции за подобряване на енергийната ефективност на общински или други сгради, използвани за предоставяне на обществени услуги;
Допустими разходи ⁴⁸	Разходи за строителство, реконструкция и рехабилитация; закупуване на нови машини, съоръжения, обзавеждане и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника, до пазарната им стойност; закупуване на книги, аудио- и видеоматериали до пазарната им стойност, ако са част от инвестиция за предоставяне на нова услуга; разходи за закупуване на превозни средства и общи разходи, свързани с консултации, разходи за архитекти и инженери, включващи разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект.
Недопустими разходи ⁴⁹	Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009. и чл. 24 от Наредба 25 от 2008 г. Финансова помощ не се предоставя за: 1. реконструкция/рехабилитация на паметници на културата от национално значение, обявени за такива от Националния институт за паметниците на културата (НИПК); 2. инфраструктура за ширококолов достъп до интернет; ○ инвестиции в сгради за обучение и здравеопазване; ○ инвестиции за голф, скално катерене, лов и риболов; ○ текущ ремонт на сградите/инфраструктурата; ○ оперативни разходи свързани с предоставянето на услугите.
Финансови параметри за проектите (минимален и максимален)	Минималният размер на общите допустими разходи, е 1 000 евро. Максималният размер на общите допустими разходи, е 80 000 евро.

⁴⁸ Виж чл. 23 на Наредба 25 от 2008 г.

⁴⁹ Виж чл. От чл. 24 от Наредба 25 от 2008 г.

размер)	
Размера на финансовата помощ (в % за различните видове бенефициенти)	100% от общите допустими разходи за проекти на общини и за проекти, подадени от кандидати - юридически лица с нестопанска цел, или читалища, които не генерират приходи и са в обществен интерес. 70 % от общите допустими разходи за проекти извън горните случаи.
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007- 2013 година (Обн., ДВ бр. 72 от 15.08.2008 г. *изм. ДВ. бр.11 от 9 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.37 от 18 Май 2010г., изм. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.55 от 20 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.78 от 5 Октомври 2010г.*)

Мярка 322	„Обновяване и развитие на населените места”
Описание на целите	Да се подобри привлекателността на средата за живот в населените места от територията на МИГ.
Обхват на мярката	Мярката предоставя подкрепа за инвестиции в паркове, зелени площи, улици, площади, тротоари и улично осветление, и обновяване на сгради в населените места от селските райони.
Допустими кандидати	Община Брезово и Братя Даскалови; Читалища, регистрирани по Закона за читалищата; Местни поделения на вероизповедания, регистрирани като юридически лица, съгласно чл. 20 на Закона за вероизповеданията; Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за Юридически лица с нестопанска цел, с регистрация на територията на МИГ.
Допустими дейности	- Рехабилитация на обществени зелени площи – паркове и градини, детски площадки и съоръженията към тях; - Реконструкция и ремонт на сгради с местно религиозно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка; - Реконструкция и изграждане на улична мрежа, тротоари, площади, осветление на територията на населеното място;
Допустими разходи ⁵⁰	1. реконструкция/рехабилитация или ремонт на сгради и/или помещения и друга недвижима собственост, в т. ч. паркове и градини, детски площадки и

⁵⁰ Чл. 21от Наредба 24, ал.(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13)

	съоръженията към тях; изграждане, реконструкция или ремонт на улична мрежа, тротоари, площади, улично осветление; реконструкция, реставрация и ремонт на сгради с религиозно значение, консервационно-реставрационни работи на обществени сгради, които са със статут на недвижима културна ценност и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка: а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности; б) непредвидени разходи в размер до 5 % от стойността на одобрените разходи по буква "а"; 2. закупуване на съоръжения (до пазарната им стойност), включително чрез финансов лизинг; 3. за изготвяне на интегрирани планове за обновяване на населеното място; 4. общите разходи, свързани с консултации, за архитекти и инженери, в т.ч. разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект, в обхват съгласно Наредба № 4 от 2001 г., за изготвяне на доклад за оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, строителен надзор, такси, анализ на икономическите и социалните ползи, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна/и табела/и или билборд/ове; Закупуването чрез финансов лизинг на активи по ал. 1, т. 2 е допустимо при условие, че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване до РА на заявката за окончателно плащане.
Недопустими разходи	Чл. 22 от Наредба 24 и Всички разходи по чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 на Наредба 23 от 18.12.2009
Финансови параметри за проектите (минимален и максимален размер)	Минималният размер на общите допустими разходи, е 1 000 евро Максималният размер на общите допустими разходи, е 80 000 евро.
Размера на финансовата помощ	1) 100 % от общите допустими разходи за проекти на общини и за проекти, подадени от кандидати - юридически лица с нестопанска цел, читалища или местни поделения на вероизповедания, които не генерират приходи и са в обществен интерес. 2) Финансовата помощ е в размер на 70 % от общите допустими разходи за проекти извън случаите посочени в ал. 1. 3) Размерът на помощта трябва да е в съответствие с условията, установени в Регламент № 1698/2005, когато същият е приложим
Критерии за избор на проекти	Виж Приложение 10 „Критерии за оценка и избор на проекти”
Минимална помощ	Спазване на ограниченията и условията, наложени по правилата за минимална помощ (de minimis) (Регламент на Комисията (ЕС) № 1998/2006)

В рамките на Стратегията мярката ще се прилага изцяло съгласно изискванията на НАРЕДБА № 24 от 29.07.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Обновяване и развитие на населените места” от Програмата

за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 година (Обн., ДВ бр. 71 от 12.08.2008 г., изм. ДВ. бр.11 от 9 Февруари 2010г.,изм. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.55 от 20 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.78 от 5 Октомври 2010 г.

Мярка 421	„Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество”
Описание на целите	Да се подпомогнат съвместни дейности и проекти (съвместни обучения, изграждане на капацитет, споделяне на опит, обмен на ноу-хау); Да се подпомогнат иновациите в продукти и услуги в селските райони, комбинирайки разнообразните им възможности и да развият добавената стойност за селските райони; Да се подпомогне създаването на европейска идентичност в допълнение към местната, регионалната и националната идентичност.
Обхват на мярката	- две или повече територии от селски райони, обхванати от МИГ – Лидер, в България; - селски райони, обхванати от МИГ в България и други страни-членки, както и между селски райони, обхванати от МИГ – Лидер в България и други подобни структури в трети страни.
Допустими кандидати	МИГ Брезово и Братя Даскалови
Допустими дейности	Дейности само за подготвителна техническа помощ в това число за пред проектни проучвания, маркетингови проучвания, изследвания, техническо планиране /технически заседания, разработване на съвместни планове за действие и др./, провеждане на партньорски срещи.
Допустими разходи	А. Подготвителна техническа помощ: • Разходи, свързани със срещи с потенциални партньори (напр. пътни разходи, разходи за нощувки и хонорари за експерти, пълен пансион и настаняване, , хонорари на преводачи, разходи за комуникация); • Разходи за командировки на персонала съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина • Разходи, свързани с организирането на заседания за планиране и мероприятия; • Разходи свързани с разработването на проекта (напр. предварителни проучвания, консултации по специфични въпроси, хонорари на експерти, работещи по плана за действие и др., разходи за превод, разходи за допълнителен персонал).
Финансови параметри за проектите	до 30 хил. евро, съгласно „Подробен финансов план” на СМР
Размер на финансовата помощ	100 %
Критерии	Неприложимо

за избор на проекти	
---------------------	--

Мярка 431-1	„Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие”
Описание на целите	1. Да насърчи развитието на МИГ като силна и ефикасно действаща структура; 2. Да осигури ресурси - човешки, технически и финансови, за цялостно обезпечаване на дейностите на МИГ и за прилагане на стратегията за местно развитие; 3. Да повиши информираността и уменията на местните жители относно подхода Лидер и да насърчи активното им участие в процеса на прилагане на стратегията за местно развитие
Обхват на мярката	Територията на МИГ Брезово и Братя Даскалови
Допустими кандидати	МИГ Брезово и Братя Даскалови
Допустими дейности	Дейности по управление на МИГ: - Сформиране на екипа; - Осъществяване на връзка с медиите и провеждане на пресконференции; - Разработване на необходимите за кандидатстване от страна на бенефициентите от СМР указания, заявления и съпътстващите ги документи; - Разработване на документите и провеждане на процедурите за избор на изпълнители и доставчици; - Закупуване на необходимата техника за дооборудване на офиса; - Публикуване и разпространение на разработените пакети документи необходими за кандидатстване от СМР; - Управление реализирането на СМР и дейностите включени в нея; - Осигуряване провеждането на работни срещи на МИГ (включително с външни експерти) по прилагане на дейности по СМР и процедурите свързани с тях; срещи на КИП; - Организиране на различни информационни и други инициативи за членовете на екипа и УС, вътрешни обсъждания на напредъка и др.; - Събиране на информация за актуализация на Интернет страницата от членовете на АЕ; - Захранване и поддържане на електронния масив от членовете на АЕ с данни за резултатите и бенефициентите изпълняващи проекти по СМР; - Изработване на информационни материали, за Информационния бюлетин и в рекламните издания на МИГ; - Провеждане на индивидуални срещи и посещения свързани с предварително и текущо консултиране на бенефициентите;

	- Мониторингови и др. посещения свързани с изпълнението на СМР; - Изготвяне на доклади за напредъка, финансови отчети, съобразно Наредба 23 и процедурите; - Оценка за прилагането на СМР; - Одит (всяка календарна година); Дейности по придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията на МИГ: - Изследване готовността и потенциала на местните животновъди, покриващи нормативните изисквания за изграждане на животновъдни ферми, съгласно европейските изисквания. Обследване на подходящи терени и даване на предложение пред общините за тяхното преотреждане. - Анализ: "Оптимизация на организацията и възможностите за технологично усъвършенстване на селскостопанското производство в основните видове земеделски производства, намиращи се на територията на МИГ" . - Проучване: „Природни условия, организация и капацитет за отглеждане на нови, нетрадиционни култури с висока добавена стойност". - Социологическо проучване, регистриращо мнението на гражданите за резултатите от прилагането на СМР, вкл. оценка за въздействието на СМР върху социално-икономическото развитие на територията. Ще се провежда ежегодно след първата година от старта на проекта. - Анализ: "Условия за развитие на биологичното земеделие на територията на Сдружение "МИГ Брезово и Братя Даскалови". Включващо: Добри практики, изискванията на българското законодателство към биопродуктите и сертифицирането им. Разработване на информационна брошура, съдържаща кратко описание на възможности, технологии, нормативна среда и чужд опит. - Информационни срещи за населението и социално-икономическите партньори на територията на МИГ при откриване на всяка покана за кандидатстване. - Информационни срещи за отчитане напредъка по реализиране на СМР и общи събрания на МИГ и УС; - Срещи в населените места за предоставяне на консултации за потенциални бенефициенти: по 4 срещи (за групи населени места) за всяка покана за набиране на проектни предложения - общо 20 срещи. - Организиране на двудневни семинари за отчитане напредъка по реализиране на СМР и обсъждане на проблемите с бенефициентите с цел да се изчистят проблеми в координацията и да се стимулира проектната активност сред потенциалните бенефициенти на СМР. - Организиране на тридневно обучение за персонала и членовете на УС на тема: „Административен капацитет на НПО, финансово управление и планиране на дейностите по изпълнение на СМР" за целите на институционалното укрепване на МИГ (3 дни x 15 човека). - Участие на членовете на УС в обучителни курсове за управление, мониторинг и оценка на проекти, актуализиране на СМР и нейното успешно прилагане (7 човека, 2 пъти за периода). - Включване на персонала в ежегодни обучителни курсове на национално и регионално ниво за прилагането на Подхода ЛИДЕР. Предвидени са 5
--	---

	обучения по 5 човека. - Включване на персонала и членовете на УС в ежегодни обучения, семинари, конференции, информационни събития по въпросите на европейската селскостопанска политика с цел актуализиране на знания и практики за нуждите на качествено консултиране на потенциални бенефициенти и избора на проекти за финансиране. - Техническа поддръжка на Интернет страницата и публикуване на предоставената от членовете на АЕ информация. - Създаване, софтуерна и техническа поддръжка на базата данни. - Издаване на 12 бр. информационен бюлетин (Предпечат и печат). - Публикации в различни печатни медии на резултатите от проекта. - Предпечат и печат на брошура с отчет за дейността през годината (на български и английски). - Публикуване на покани за събития организирани от МИГ. - Отпечатване на брошури, рекламни материали, формуляри за кандидатстване, материали за обучение и други свързани с популяризиране дейността на МИГ. - Отпечатване на 3 броя рекламни листовки за подхода ЛИДЕР и изпълнението на СМР. - Отпечатване на 3 броя рекламни листовки за покани за кандидатстване. - Отпечатване материали за кандидатстване по мерките на стратегията (5 пъти x 7 мерки x 20 комплекта). - Подготовка и печат на сборник (на български и английски език), отразяващ добрите практики, финансирани по СМР (30 стр. тираж 1000 бр.). - Отпечатване на реклами и обяви в местни, регионални и национални медии. - Реализиране на радио- предавания и реклами за популяризиране на Подхода ЛИДЕР, СМР и МИГ. - Реализиране на телевизионни предавания и реклами на Подхода ЛИДЕР, СМР и МИГ. - Преводи на материали и международни срещи. - Изработка и монтаж на билбордове пред офиса на МИГ (2м x1.5м). - Изработка и монтаж на табели за популяризиране на МИГ (1м x 0.80) - монтирани на важни пътни подходи и кръстовища на територията на МИГ. - Изработване на 2 вида банери за събития (1 за информационен ден при откриване на процедури за кандидатстване и 1 за публични и информационни събития на МИГ). - Изработване на рекламни артикули за МИГ, като: тениски, шапки, химикали, чанти и др. - Провеждане Ден на добрите проектни практики по ЛИДЕР. - Два двудневни семинара на тема: „Възможности за кредитиране, финансова и гаранционна подкрепа при реализиране на проекти по СМР”, за обучението на 30 човека. - Обучително посещение на местни лидери от различни сектори за придобиване на знания и обмен на "добри практики" в страна членка ЕС.
--	--

	- Две обучения на тема: "Европейски стандарти и практики в областта на биологичното земеделие". - Обучително пътуване в страна членка на ЕС за подготовка на СМР за следващия програмен период. - Обучителни пътувания за обмяна на опит с други български МИГ-ове. - Две обучения по темите: "Умения за разработването и управлението на проекти по СМР", "Финансово управление и отчитане на проекти". МИГ провежда процедура за избор на изпълнител за доставки на стоки и/или услуги на стойност над левовата равностойност на 2500 евро без ДДС за една календарна година с изключение на разходите за доставка на електроенергия, вода, горива, топлоенергия, телефонни услуги, пощенски услуги, Интернет услуги, наем на помещение, възнаграждения за членовете на комисията за избор, разходи за заплати и други възнаграждения на персонала и разходите за командировки;
Допустими разходи ⁵¹	Допустимите разходи за управление дейността на МИГ Брезово и Братя Даскалови (оперативни разходи) са следните: 1. разходи за заплати и други възнаграждения за персонала (изпълнителен директор, експерт/и по прилагане на дейностите по Стратегията за местно развитие, счетоводител, асистент и др.), в т. ч. социални и здравни осигуровки за персонала; 2. разходи за експерти и други платени услуги, свързани с прилагането на стратегията, възнаграждения на експерти (възнаграждения на консултанти, външни експерти, одитори и др.); 3. разходи за командировки на персонала; 4. разходи за наем на един офис; 5. разходи за наем и/или закупуване на офис техника, в т. ч. правен и счетоводен софтуер и офис оборудване и обзавеждане; 6. закупуване на офис консумативи и канцеларски материали; 7. разходи за закупуване на лек автомобил с под 150 к. с. и с над 5+1 места; 8. разходи за закупуване горива за лек автомобил; 9. разходи за организиране срещи на МИГ; 10. разходи за комуникация (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги), транспорт, топло- и електроенергия и други разходи, необходими за оперативното функциониране на офиса; 11. разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и Европейската селска мрежа за развитие на селските райони; Допустимите разходи за дейности за придобиване на умения и постигане на обществена активност за развитието на територията са: 1. разходи за проучвания на съответната територия (териториални, икономически и социални анализи и други анализи и проучвания); 2. разходи за осигуряване на информация за територията и за стратегията за местно развитие (изследвания, наблюдения и др.); 3. разходи за обучение на екипа, ангажиран в прилагането на Стратегията за местно развитие; 4. разходи за популяризиране, информиране и публичност: а) разходи за поддръжка на интернет страница;

⁵¹ Виж чл.39 от Наредба 23

	б) създаване и поддръжка на актуални новини; в) публикации, печат, в т.ч. издаване на списание, публикации на резултати от дейността, на реклами за дейността, на покани за организирани събития; г) отпечатване на брошури, рекламни материали, формуляри за кандидатстване, материали за обучение и други свързани с популяризиране дейността на МИГ; д) реализиране на радио- и телевизионни предавания и реклами; е) преводи; ж) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на проекта; з) други разходи за популяризиране, информиране и публичност; 5. разходи за организиране на обучение на местни лидери. Възстановяват се единствено разходи, които: 1. са извършени и платени от МИГ след подписване на договора за финансово подпомагане на Стратегията за местно развитие; 2. могат да бъдат установени и потвърдени с оригинали на документи съгласно българското законодателство, удостоверяващи извършените и платени разходи.
Недопустими разходи	Не се финансират разходите посочени в чл.41 на Наредба 23
Финансови параметри за проектите	Ще се финансират дейности по един проект до 356 000 евро общо за целия период на изпълнение на СМР
Размера на финансовата помощ	100%
Критерии за избор на проекти	не е приложимо

[Обратно в начало](#)

Приложение 8

СЪГЛАСУВАТЕЛНА ТАБЛИЦА
(съгл. т. 20 от Указания към Наредба 23 на МЗХ)

№	Лице, изразило становище	Направени предложения	Отразяване на предложенията (Приемане или отхвърляне)	Мотиви за неприетите бележки
1	Неделчо Матев с.Партизанин	Цех за пакетиране и етикиране на земеделска продукция. Овощарство	21.05.2010г на заседание на работните групи	Приети
2	Видьо Калев с.Братя Даскалови	Пчеларство	21.05.2010г. на заседание на работните групи	Отхвърлено предложение/ Съществува отделна Национална програма за подпомагане сектор пчеларство. Съгласно Наредбите подобен род дейности и мерки не могат да попаднат в СМР.
3	Елена Киранчева с.Братя Даскалови	Къща за гости	21.05.2010г. заседание на работните групи	Приети
4	Маньо Манев	Лозарство	11.04.2010 г Заседание	Приети

			на работните групи	
5	Генка Ташева	Овощарство	11.04.2010г .Заседание на работните групи	Приети
6	Тоньо Цонев	Екопътека и градинка за отдих до най стария дъб „гранитовския”	26.07.2010г. пътуващ семинар	Приети
7	Тодорка Христова	Краеферма със затворен цикъл	11.04.2010г. заседание на работните групи	Приети
8	Михаил Тотев Петков	Зеленчуко-производство	17.09.2010г първа сесия на граждански форум по ЛИДЕР	Приети
9	Видьо Тонев	Зъболекарски кабинет	От проведено проучване	Приети
10	Миля Г.Иванова	Автосервиз с кафене	6.12.2010г.Четвърта сесия на граждански форум по ЛИДЕР	Приети
11	Христо Вълев Иванов	Селски туризъм/Къща за гости в с. Свежен с демонстрационна малка ракиджийница под формата на атракция за гостите и магазинче за сувенири	От проведено проучване	Приети
12	Веселина Копанарова	Селски туризъм/ Къща за гости в архитектурен резерват с. Свежен/ Обекта е вече изграден/ Ще се инвестира в допълнително развитие на предлаганите услуги	От проведено проучване	Приети
13	Иван Муевски	Допълнително оборудване на автосервиз	11.04.2010 Инструктаж на работните групи	Приети
14	Георги Русенов	Животновъдство/краеферма	11.04.2010 Инструктаж на работните групи	Приети
15	Николай Златанови	Ферма за отглеждане на охлюви	От проведено проучване	Приети
16	Александър Чолчев	Изграждане на малка фотоволтаична централа с. Свежен	Трети ГФ	Приети
17	Александър Чолчев	Туристически атракции по М313	Трети ГФ	Приети
18	Пенка Делчева	Развитие на туристически атракции свързани с „гранитовския дъб” – фестивал.	От проведено проучване	Приети
19	Биляна Иванова Славова	Изграждане на малка кланица към ферма за зайци с. Верен	02.07.2010 Информационни събития на РГ	Приети
20	Георги Златанов	Ферма за отглеждане на охлюви	Пътуващ семинар	Приети
21	Мими Николова Зенкова и Николай Венков Зенков	Модернизиране на ферма за Отглеждане на патки/ с. Розовец	Пътуващ семинар	Приети
22	Община Брезово	Реставрация на паметници на културата от местно	От проведено проучване Попада в М322/Прието	Приети

		значение/Реставрация на Църковен комплекс Св. Димитър – град Брезово		
23	Община Брезово	Популяризиране на местните туристически дестинации/ Музей на Розата/ Празник на розата	От проведено проучване/МЗ13 и 322/Прието	Приети
24	Видьо Калев/ Бр. Даскалови	Закупуване на пчели майки/ лекарствени препарати за грижа за пчелите	4-ти ГФ	Отхвърлено предложение/

[Обратно в начало](#)

Приложение 9

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА СМР

МИГ извършва наблюдение и оценка на програмата чрез поредица от индикатори, обединени в две основни групи – изходни индикатори или индикатори за изпълнение и индикатори за резултат.

Поради липсата на достатъчно данни и официална статистическа информация на това статистическо ниво (община и група общини) индикатори за въздействие няма да бъдат дефинирани.

Индикаторите по отношение на цялостното прилагане на стратегията за местно развитие на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” са посочени в следващата таблица.

ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по СМР	брой	53	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	брой	53	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на публичния принос	хил.лв.	3 907	База данни и отчети на МИГ
	Подкрепени новосъздадени микропредприятия	брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Подкрепени проекти за интегриран туризъм	брой	5	База данни и отчети на МИГ

	Проекти, реализирани извън общинските центрове	брой	25	База данни и отчети на МИГ
	Брой проекти на частни бенефициенти	брой	20	База данни и отчети на МИГ
	Брой проекти на публични бенефициенти	брой	30	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Създадени работни места	брой	60	Отчети на бенефициенти, база данни на МИГ
	Участници, завършили успешно обучение	брой	55	База данни и отчети на МИГ
	Жени, завършили успешно обучение	брой	35	База данни и отчети на МИГ
	Млади хора до 40 г. и жени, успешно реализирали проекти по СМР	брой	20	База данни и отчети на МИГ
	Население от територията, което се ползва от подобрени услуги	брой	6000	База данни, проучвания на територията
	Увеличение на реализираните нощувки в бази за настаняване на територията	дял	10%	Отчети на бенефициенти, ТСБ
	Стопанства, прилагащи биологично земеделие	брой	3	База данни и отчети на МИГ

За прилагането на мерките, включени в Стратегията, “МИГ Брезово, Братя Даскалови” е определила индикатори за наблюдение, ръководейки се от индикаторите по отделните мерки, заложили в ПРСР и съобразно специфичните цели разписани в Стратегията.

Индикатори по всяка една от мерките са посочени по-долу:

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 121 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Исходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	10	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв.	997	База данни и отчети на МИГ
	Брой, подпомогнати стопанства от животновъдния сектор	брой	3	База данни и отчети на МИГ
	Модернизирани земеделски стопанства	брой	7	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Дял на млади фермери, подкрепени по мярката	процент	30	База данни и отчети на МИГ

	Дял на инвестициите, директно свързани с модернизиране на животновъдни ферми	процент	10	База данни и отчети на МИГ
	Стопанства, прилагащи биологично земеделие	брой	3	База данни и отчети на МИГ, отчети на бенефициенти

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 122 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	1	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	1	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв	20	База данни и отчети на МИГ
	Дял на инвестициите, пряко свързани с въвеждане на иновации	процент	10	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Предприятия, въвели нови продукти, процеси и технологии	брой	1	База данни и отчети на МИГ
	Създадени работни места	брой	3	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 123 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв	180	База данни и отчети на МИГ
	Дял на инвестициите, пряко свързани с въвеждане на действащи и нововъведени стандарти на ЕС	процент	10	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Предприятия, въвели нови продукти, процеси и технологии	брой	2	База данни и отчети на МИГ
	Създадени работни места	брой	6	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 311 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв	399	База данни и отчети на МИГ
	Дял на инвестициите, пряко свързани с въвеждане на действащи и нововъведени стандарти на ЕС	процент	10	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Създадени нови производства, услуги, дейности на територията	брой	2	База данни и отчети на МИГ
	Създадени работни места	брой	6	База данни и отчети на МИГ
	Дял на младежите, заети чрез реализираните проекти	процент	50	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 312 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв	806	База данни и отчети на МИГ
	Подпомогнати/създадени микропредприятия	брой	4	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Създадени нови производства, услуги, дейности на територията	брой	2	База данни и отчети на МИГ
	Създадени работни места	брой	12	База данни и отчети на МИГ
	Дял на младежите, заети чрез реализираните проекти	процент	50	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 313 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	База данни и отчети на МИГ

	Общ обем на инвестициите	хил.лв	293	База данни и отчети на МИГ
	Брой на подпомогнатите нови туристически дейности	брой	3	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Увеличен дял на реализираните нощувки	процент	10	База данни и отчети на МИГ
	Създадени работни места	брой	6	База данни и отчети на МИГ
	Увеличен дял на едnodневните посещения	процент	10	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 321 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	11	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв.	215	База данни и отчети на МИГ
	Проекти, реализирани извън общинските центрове	брой	6	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Население на територията на МИГ, което се ползва от подобрените услуги	брой	4000	База данни и отчети на МИГ
	Брой изградени/обновени сгради за предоставяне на социални услуги	брой	1	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 322 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	11	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв.	215	База данни и отчети на МИГ
	Проекти, реализирани извън общинските центрове	брой	7	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Население на територията, обитаващо населени места с подобрен облик	брой	4000	База данни и отчети на МИГ
	Осигурена временна трудова заетост	брой	27	База данни и отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 421 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни и отчети на МИГ
	Общ обем на инвестициите	хил.лв.	58	База данни и отчети на МИГ
	Проекти, реализирани с международни партньори	брой	3	База данни и отчети на МИГ
Резултат	Разработени нови проекти	брой	3	База данни и отчети на МИГ
	Изградени партньорства	брой	3	База данни и отчети на МИГ

[Обратно в начало](#)

Приложение 10

Критерии за оценка и избор на проекти по прилагане на СМР от Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови”

I. Оценка на заявлението за подпомагане за Административно съответствие

АДМИНИСТРАТИВНИ КРИТЕРИИ	Решение на АЕ
1.Заявлението за кандидатстване е получено в установения срок за подаване.	Да/Не
2.Заявлението за кандидатстване е представено лично от кандидата или нотариално упълномощен представител	Да/Не
3.Заявлението за кандидатстване е получено в оригинал на хартиен носител, 1 брой копие на хартиен носител и 1 брой копие на електронен носител)	Да/Не
4.Заявлението за кандидатстване е попълнено и подписано от кандидата.	Да/Не
5.Във формуляра за кандидатстване е попълнена цялата изискуема информация.	Да/Не
6.Приложени са всички изискуеми документи, съгласно съответната наредба за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярката (за всяка мярка в пакета от документи за кандидатстване се разписват по отделно и изчерпателно всички необходими документи)	Да/Не

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:	
1. Представеният формуляр за кандидатстване отговаря на критериите за административно съответствие.	Да/Не

2. Представеният формуляр за кандидатстване не отговаря на критериите за административно съответствие и трябва да бъде върнат на бенефициента	Да/Не
3. Представеният формуляр не отговаря на изискванията и критериите за административно съответствие и трябва да бъде отхвърлен	Да/Не
4. Допълнителен коментар:	Да/Не

Оценката за административно съответствие се извършва на базата на чек-листове (съобразен с изискванията на съответната наредба). Всеки попълнен чек-лист следва да носи името на извършилия оценката и нагледно да предоставя информация за извършената проверка. Всеки чек-лист се подписва от оценителя и се завежда в досието на съответния проект.

Информацията се въвежда в електронен регистър на проектите от лицето с осигурен достъп.

II. Оценка за Допустимост на кандидата и заявлението за подпомагане

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ (обща)	Решение на ЕАСМР
1. Допустимост на кандидата за предоставяне на финансова помощ (съгласно Чл. 13. (1) на Наредба 23)	Да/Не
2. Дейностите са на територията на МИГ (съгласно Чл. 13. (2) на Наредба 23)	Да/Не
3. Постоянен адрес за ФЛ и седалище за юридически лица (съгласно Чл. 13. (3) на Наредба 23)	Да/Не
4. Дейностите по проекта съответстват с обхвата и условията по съответната мярка от ПРСР	Да/Не
5. Проектното предложение съответства на изискванията относно продължителност на изпълнението, съгласно Насоките за кандидатстване. Времевият график на проекта попада в периода на действие на СМР.	Да/Не
6. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	Да/Не
7. Съответствие с минимален/максимален размер на безвъзмездната финансова помощ по мярката.	Да/Не

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:	
1. Представеният формуляр за кандидатстване отговаря на критериите за допустимост.	Да/Не
2. Представеният формуляр за кандидатстване не отговаря на критериите за допустимост.	Да/Не

3. Допълнителен коментар:	Да/Не
---------------------------	-------

МИГ ще разработи (в пакета от документи за кандидатстване по всяка от мерките) подробни критерии за допустимост, отразяващи всички изисквания за допустимост по отделните мерки. На база на констатациите от оценката за допустимост, АЕУС прави заключението, дали представеният формуляр за кандидатстване е в съответствие с изискванията за допустимост или не съответства и следователно трябва да бъде отхвърлен.

III. Техническа оценка и избор на проекти по мерки от СМР

МЯРКА 121 „МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ДА/НЕ
1. Дейностите по проекта съответстват на целите, обхвата и условията на мярката от СМР	да/не
2. Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не
3. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Ръководството за кандидатстване	да/не
4. Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции.	да/не
5. Стойността на показателя «Нетна настояща стойност» е по голяма от 0 ($NPV > 0$ ⁵²)	да/не

⁵² Синтаксис: $NPV(rate, value1, value2, \dots)$; Rate е дисконтовата ставка върху един период; Value1, value2, ... са от 1, 2 и т.н. аргумента, представляващи стойностите, които искате да преброите.

6.Индексът на рентабилност ⁵³ (PI) има стойност по-голяма от 1. (PI>1)	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ (Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА“)	100
1.Проектът предлага типични местни производства (с изключение на тютюнопроизводство), които са значими за идентичността на района	10
2.Проектът е за биологично земеделие	20
3.Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	10
4.Кандидатът е млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец на възраст от 18 навършени до 40 не навършени години, към датата на кандидатстване	20
5.Инвестицията е директно свързана с дейности съгласно чл. 6 (2а) на Наредба № 8 от 3.04.2008 ⁵⁴	15
6. Проектът осигурява нови работни места	25
ОБЩО	100

МЯРКА 122 “ПОДОБРЯВАНЕ ИКОНОМИЧЕСКАТА СТОЙНОСТ НА ГОРИТЕ”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ДА/НЕ
1.Дейностите по проекта съответстват на целите,обхвата и условията на съответната мярка от СМР	да/не
2.Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не

⁵³ Целта е да се изчисли съотношението между сумата на настоящите стойности на всички положителни парични потоци и сумата на настоящите стойности на всички отрицателни парични потоци, включително и отрицателните потоци на инвестиционните разходи.

Изчислява се настоящата стойност на всеки отделен паричен поток. След това се изчислява съотношението: Коеф.П/Р $\Sigma \text{ППК}_{\text{nx}1}/(1+r)^n : \Sigma \text{ОПП}_{\text{nx}1}/(1+r)^n + \Sigma \text{К}_{\text{nx}1}/(1+r)^n$ където:

- Кп е инвестиционен разход през година n;
- ПППn - положителен паричен поток в година n;
- ОППn – отрицателен паричен поток в година n.
- **Оценката** на проекта се прави като коефициента П/Р се сравнява с единица.

⁵⁴ (2а) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 03.08.2009 г. и се прилага за проекти, подадени след тази дата и одобрени след 01.01.2010 г.) Финансовата помощ по ал. 2 се увеличава с 10% за:

1. инвестиции директно свързани с производството на мляко;
2. инвестиции в сгради и оборудване с цел подобряване на енергийната ефективност на земеделското стопанство на кандидата;
3. инвестиции свързани с производството на биогаз посредством използване на органични отпадъци получени от земеделската дейност на стопанството на кандидата или от местно производство;
4. инвестиции свързани с производството на електричество или топлинна енергия посредством преработка на биомаса включително строителство или обновяване на складове за биомаса (за посрещане на собствени енергийни нужди на земеделската дейност на кандидата);
5. инвестиции за създаване и/или презасаждане на бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия;
6. инвестиции на ниво стопанство във водоспестяващи технологии, вкл. съоръжения за съхранение на водата, и пречистване на отпадни води от производството.

3. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4. Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции.	да/не
5. Стойността на показателя «Нетна настояща стойност» е по голяма от 0 ($NPV > 0$)	да/не
6. Индексът на рентабилност (PI) има стойност по-голяма от 1. ($PI > 1$)	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ (<i>Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА“</i>)	100
1. Инвестициите са директно насочени към опазване на околната среда	10
2. Инвестициите са насочени към привеждане на предприятията в съответствие с действащите изисквания на ЕС	25
3. Дейностите по проекта са иновативни за територията и могат да бъдат мултиплицирани	10
4. Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	10
5. Проектът открива нови работни места	20
6. Проектът подобрява икономическата стойност на горите	25
ОБЩО	100

МЯРКА 311 “РАЗНООБРАЗЯВАНЕ КЪМ НЕЗЕМЕДЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ТОЧКИ
1. Дейностите по проекта съответстват на целите, обхвата и условията на съответната мярка от СМР	да/не
2. Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не
3. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4. Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции.	да/не

5.Стойността на показателя «Нетна настояща стойност» е по голяма от 0 ($NPV > 0$)	да/не
6. Индексът на рентабилност (PI) има стойност по-голяма от 1. ($PI > 1$)	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ (<i>Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА”</i>)	100
1.Проектът предлага възможности за развитие на интегриран селски туризъм (без ВЕИ)	25
2.Проектът осигурява заетост на млади хора, роми и жени	10
3.Проектът е представен от новосъздадено микропредприятие	15
4.Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	20
5.Проектът е с иновативни за територията услуги или производства (използвани са ИКТ)	30
ОБЩО	100

**МЯРКА 312 “ПОДКРЕПА ЗА СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА
МИКРОПРЕДПРИЯТИЯ”**

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ТОЧКИ
1.Дейностите по проекта съответстват на целите,обхвата и условията на съответната мярка от СМР	да/не
2.Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не
3.Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4.Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции.	да/не
5.Стойността на показателя «Нетна настояща стойност» е по голяма от 0 ($NPV > 0$)	да/не
6.Индексът на рентабилност (PI) има стойност по-голяма от 1. ($PI > 1$)	да/не

КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ <i>(Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА“)</i>	100
1. Проектът предлага производства незамърсяващи околната среда	20
2. Проектът създава нови работни места (мин.3)	15
3. Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	10
4. Финансираното производство/услуги има осигурени пазари	15
5. Осигурява работни места за млади хора, жени и роми	15
6. Проектът въвежда нови технологии	25
ОБЩО	100

МЯРКА 313 “НАСЪРЧАВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ТОЧКИ
1. Дейностите по проекта съответстват на обхвата и условията по съответната мярка от СМР	да/не
2. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4. Проектното предложение отговаря на поне една от целите на мярката	да/не
5. Проектът предлага инвестиция в туристически атракции/услуги, които са значими за идентичността на района	да/не
6. Проектът, отговаря на приоритетите на Общинските планове за развитие и програми за развитие на туризма, приети от Общинските съвети за съответната територия	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ <i>(Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА“)</i>	100

1.Проектът генерира приходи	10
2.Проектът обхваща територията на повече от една община или осигурява ползи за повече от една структура (организация)	20
3. Кандидатът не е получавал подкрепа от ЕС за подобна инвестиция	15
4. Проектът е на НПО или читалище и се основава на натрупан вече опит	5
5. Разработените туристически продукти и услуги са нови, устойчиви и с измерими резултати	30
6.Предлаганата инвестиция в туристически атракции/услуги са свързани с местните обичаи и традиции и допринасят за оформяне идентичността на района	20
ОБЩО	100

МЯРКА 321 “ОСНОВНИ УСЛУГИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО И ИКОНОМИКАТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ТОЧКИ
1. Дейностите по проекта съответстват на обхвата и условията по съответната мярка от СМР	да/не
2. Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не
3. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4. Проектното предложение води по постигане на поне една от целите на мярката	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ <i>(Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА“)</i>	100
1. Проектът се изпълнява в населено място различно от общинския център с население над 50 души (към края на предходната година)	15

2. Проектът изгражда инфраструктури, оползотворяващи биологични отпадъци, включително животински отпадъци	25
3. Проектът е за развитие/ предоставяне на услуги на уязвими групи от населението	10
4. Проектът изгражда центрове за отдих и спорт	15
5. Проектът намалява вътрешнообщинските различия	10
6. Заявлението съдържа архитектурно заснемане или технически /работен проект на инвестицията	15
7. Проектът е в съответствие с целите на Общинския план за развитие	10
ОБЩО	100

МЯРКА 322 „ОБНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА”

КРИТЕРИИ ЗА ЕКСПЕРТНА/ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА	ТОЧКИ
1. Дейностите по проекта съответстват на обхват и условията по съответната мярка от СМР	да/не
2. Налице е ясно описание на дейностите в съответствие с целите на проекта	да/не
3. Проектното предложение отговаря на изискванията за допустимост на разходите, посочени в Наредбата за съответната мярка от ПРСР и Насоките за кандидатстване	да/не
4. Проектното предложение води по постигане на поне една от целите на мярката	да/не
КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ (<i>Извършва се за проектите с качествена оценка „ДА”</i>)	100

1. Проектът се изпълнява в населено място различно от общинския център с население над 50 души (към края на предходната година)	15
2. Проектът обхваща повече от едно населено място	15
3. Проектът е на юридически лица с нестопанска цел или читалище	10
4. Рехабилитация или изграждане на зелени площи или спортни площадки	10
5. Реконструкция или ремонт на обществени сгради с местно културно, историческо значение или религиозни сгради	20
6. Заявлението съдържа архитектурно заснемане или технически/работен проект на инвестицията	15
7. Проектът е в съответствие с целите на Общинския план за развитие	15
ОБЩО	100

Приложение 11

СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ НА ТЕРИТОРИЯТА

Географският обхват на мерките, включени в Стратегията за местно развитие на “МИГ Брезово, Братя Даскалови”, покриват **всички населени места, намиращи се на територията на двете общини: Брезово и Братя Даскалови.**

Чрез реализацията на Стратегията за местно развитие се цели постигането на следните основни резултати:

- Оживяване на местната икономика чрез развитие на: технически и зърнени култури, екологично земеделие, етерично-маслени култури, лозарство, животновъдство и конкурентни малки и средни преработващи предприятия с акцент на винопроизводството, които повишават конкурентноспособността на местната икономика и увеличават трудовата заетост;
- Благоустрояване на средата, чрез доизграждане, рехабилитация и обновяване на инфраструктурата;
- Развитие на сектора на услугите на територията на община Брезово и Братя Даскалови;

- Изграждане на капацитет за устойчиво развитие на територията на общината.

Тези резултати се планираха на базата на направените подробни анализи на територията.

ОСНОВНИ СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

В Община Брезово и Община Братя Даскалови съществуват дадености, които говорят за отлично географско разположение и сравнително добро икономическо развитие. Двете общини имат сходни географски и икономически характеристики, въпреки, че се намират на територията на двете области - Пловдив и Стара Загора. Те попадат и в два различни района за планиране: Южен централен район и Югоизточен район за планиране.

От позиция на Националната регионална политика Община Брезово и Община Братя Даскалови се определят като «район за растеж». Като такъв район общините се третират като носител на устойчиво и ускорено развитие. От позицията на общинската политика за развитие и анализа на социално-икономическата ситуация това определение се приема и потвърждава.

Чрез реструктурирането на икономиката през последните 20 години и двете общински ръководства търсят своето място в развитието на областните икономики. Икономическият облик на територията се очертава ясно с помощта на традиционните статистически индикатори за териториална и селищна мрежа, демографски характеристики, човешки ресурси, потребителски възможности на населението, БВП и пр.

Природо-географска характеристика

Ситуационният анализ на територията бе насочен към решаване на конкретни задачи на планирането на територията и пряко обслужва управлението на СМР. Анализът има следните задачи:

- Да се разкрие и опише състоянието на територията обхванала община Брезово и община Братя Даскалови, демографската ситуация, достигнатата производителност, финансовия капацитет на местните структури, заетостта и безработицата, нивото на инфлацията и др.
- Да се изследват и оценят промените, които са настъпили през последните 10 години, както и регистрираните тенденции в различните сектори.
- Да се направят сравнителни анализи на данните, които са съизмерими с подобните в регионален, областен и национален разрез, както и базата за планиране на инициативите в СМР в даденото направление.
- Да се разкриват и изясняват проблемите и противоречията, които смущават нормалното функциониране на територията или намаляват ефективността на нейното управление, както и изпълнението на СМР.

Този аналитичен подход осигурява едно по-ефективно управление на СМР през периода 2012-2015 г.

Изследването прилагаше и методите на диагностичния анализ, като в случая целта бе да се разкриват причините и факторите, които са довели до това състояние и/или са породили

проблеми и противоречия – примерно кои са най-важните фактори, които са довели до неблагоприятната демографска ситуация, наблюдавана на територията, кои конкретни фактори/ причини или условия / са оказали влияние върху финансовите успехи/ неуспехи/ на общините, най-важните фактори, които предопределят високия темп на инфлационните процеси и др. Задачите на диагностичния анализ се конкретизираха в две насоки:

- Да се установи дали дадени предполагаеми фактори оказват реално влияние върху състоянието и развитието на изследваните общини.
- Да се осигурят модели на връзките, които ще служат като инструменти при техния анализ и да се измерват и оценяват техните конкретни влияния.

Изследването бе изградено върху реализацията на следните пет задачи:

- 1.1.Изследване степента на конкурентоспособност на местните стопански субекти в областта на земеделието и преработващата промишленост, намиращи се на територията на потенциалния МИГ.
- 1.2.Изследване степента на развитие и приложение на различните земеделски методи, целящи опазването на околната среда сред земеделските стопанства и местното население и анализиране на дейностите, щадящи околната среда.
- 1.3. Изследване качеството на живот и степента на готовност на местното население за разнообразяване на икономическата дейност, водеща до изравняване на стандартите и подобряване на услугите в малките населени места.
- 1.4.Разработване на SWOT анализ на община Брезово и община Братя Даскалови:
 - SWOT анализ;
 - Идентифициране на потенциалните местни лидери;
 - Основни препоръки за необходимостта от включване на конкретни мерки в Стратегията за местно развитие(СМР);
 - Изследване нагласите на потенциалните бенефициенти на МИГ.
- 1.5. Създаване на обща база с данни на икономическите субекти, неправителствени организации, публични органи, инфраструктурата и предоставяните услуги.

Обект на анализите бе територията на община Брезово и община Братя Даскалови, където е изградена МИГ, както и представителите на:

- ✚ Земеделски производители, регистрирани по Наредба №3 от 1999г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители;
- ✚ Земеделските стопани, регистрирани в ИСАК;
- ✚ Собственици на гори;
- ✚ Признати организации на производители;
- ✚ Лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за занаятите;
- ✚ Общини;
- ✚ Юридически лица, регистрирани по ЗЮЛНЦ;
- ✚ Читалища, регистрирани по Закона за читалищата;
- ✚ Граждански дружества, учредени по ЗЗД;
- ✚ Местни поделения на религиозни общности, регистрирани по Закона за вероизповеданията;
- ✚ Физически лица.

Географско положение

Община Брезово е кръстопътен възел. През нея минават пътищата:

- Пловдив – Брезово – Павел баня – Казанлък;
- Брезово – Гранит – Чирпан;
- Брезово – Братя Даскалови – Чирпан;
- Брезово – Долна махала – Карлово;
- Брезово – Свежен – Карлово.

Центърът на общината е гр. Брезово, който отстои на 36 км. от Областния център - гр. Пловдив.

За осъществяване на общинската комуникация и комуникацията между населените места в нея има сравнително добре развита пътно-транспортна мрежа, изпълнена с трайни настилки. След извършените през последните 4 години ремонти на пътищата в община Брезово, те са в сравнително добро състояние.

Община Брезово граничи с общините Раковски, Карлово, Калояново, Павел баня и Братя Даскалови.

Община Братя Даскалови е разположена в западната част на Старозагорска област. Тя е “гранична” община и граничи на запад с Пловдивска област (с община Брезово).

Близостта на град Пловдив като град с динамично икономическо развитие е изключително добра перспектива и важна предпоставка за развитието на двете по-малки общини. Този факт прави общините Брезово и Братя Даскалови по-значими в мрежовата общинска структура на Пловдивска и Старозагорска области.

Климат

Климатът попада в континенталната зона, подобласт на европейската континентална област. Най-съществената му особеност е - ярко изразен преходен характер, като за известен период превес има субтропическото влияние на Средиземноморието, а в други - средноевропейския континентален климат. Под влиянието на топлите въздушни маси, проникващи в Тракийската низина, зимата е топла и мека. По отношение на минималните температури, зоната се отличава със смекчени климатични условия: ранна и топла пролет и продължително лято, като средната денонощна температура е над 15° С. Този климат е благоприятен за развитие на култури с по-дълъг вегетационен период. Есента е слънчева и тиха, а първите есенни слани са към края на октомври, което благоприятства приключването на вегетацията.

Поради дъждовната сянка на Стара планина и Средна гора валежите са средно 500 л/м² за година с два максимума:

- Юнски – поради континенталното влияние
- Ноемврийски – поради средиземноморското влияние

Валежите са недостатъчни, поради което е изградена активна напоителна система. Средногодишната скорост на ветровете е 1.1 м/с, преобладават западните ветрове.

Релеф

Релефът е равнинен в южната част и нископланинен на север. Част от територията на двете общини е заета от планинските склонове на Сърнена Средна гора, които спускат

се на юг, преминават в Горнотракийската низина. Билата на планините са заоблени и плоски.

Водни ресурси

Районът е беден на големи реки. Поради наличието на малки водоизточници и благоприятен релеф са изградени множество водоеми за нуждите на селското стопанство.

Водните площи в община Брезово са представени от 81 бр. водоеми с обща площ 6869 дка. Най-характерната за територията е р. Розовска.

Подпочвените води са ниски, което затруднява поливното земеделие.

Водният ресурс на община Братя Даскалови е формиран от повърхностно течащите води и от съществуващите водоеми. Подземните води са ненапорни, със статично водно ниво на неголяма дълбочина. Речната мрежа на територията на общината е слабо развита. Основна за общината е Омуровска река. Тя я пресича в посока север - юг и отводнява една немалка част от територията ѝ. Западно от Омуровска река протича и Рахманлийка река. Южната част на общината е в басейна на река Марица, която пресича общината в малък участък от землището на с. Мирово. Двете споменати реки са леви притоци на р. Марица.

Напоителната система се състои от мрежа от микроязовири и малки водоеми. Инфраструктурата, включително помпените станции на територията на общината, се нуждае от сериозна реконструкция и от изграждане. Организационна форма в тази посока са водните сдружения, които се очаква да заработят и да развият проектния капацитет, тъй като те ще са и заинтересована страна.

До момента на територията на общината има изградени две сдружения за напояване:

- СН „Ержа” с. Плодовитово с 1100 дка поливни площи и стопанисващо 1 язовир;
- СН „Роса-М” с. Марково с 850 дка поливни площи и стопанисващо 1 язовир,

които обаче все още не са постигнали целта, за която са създадени: възстановяване на хидромелиоративните системи и подаване на вода за напояване.

Територия

Община Брезово заема североизточната част на Пловдивски регион и покрива площ от 465,443⁵⁵ кв.км, което представлява 7,7 % от площта на Пловдивска област.

Община Братя Даскалови е разположена в Горнотракийската низина и заема 482,364 кв.км⁵⁶ от територията на Старозагорска област.

Общата територия на Сдружение “МИГ Брезово, Братя Даскалови” е 977,807⁵⁷ кв.км.

⁵⁵ Данните са предоставени от община Брезово

⁵⁶ Данните са предоставени от община Братя Даскалови

⁵⁷ Данните са получени от общинските администрации

Баланс на територията⁵⁸

(Дка)									
Статст. зони, статист. райони, области и общини	Общо	Територия по вид							
		земеделска			горска	населени места и други урбаниз ирани територии и	водни течения и водни площи	за добив на полезни изкопае ми	за транспорт и инфраструк тура
		общо	в т.ч. обработваема площ						
			общо	в т.ч. поливна площ					
Югоизточен	19 798 732	11 311 737	9 144 922	1 179 605	6 732 995	573 673	435 349	572 872	172 106
Стара Загора	5 151 124	2 907 442	2 423 602	383 726	1 665 026	211 471	120 847	209 551	36 787
Братя Даскалови	526 251	328 063	284 530	3 151	162 012	18 384	7 714	6 220	3 858
Южен централен	22 365 054	10 414 882	7 383 759	2 128 328	9 761 258	742 639	499 111	808 621	138 543
Пловдив	5 972 891	3 449 048	2 766 694	1 127 568	1 862 425	266 330	170 388	173 315	51 385
Брезово	465 405	296 688	247 046	67 350	140 947	6 479	13 311	5 579	2 401

Административно разпределение

Община Брезово включва 16 населени места с общо население от 7168 жители (февруари 2011 г.), това са: гр. Брезово и селата: Чоба, Тюркмен, Зелениково, Розовец, Чехларе, Бабек, Свежен, Дрангово, Отец Кирилово, Златосел, Върбен, Борец, Пъдарско, Стрелци и Сърнегор. Шест от селищата - Бабек, Върбен, Свежен, Розовец, Сърнегор и Чехларе са с преобладаващ стръмен терен, а останалите - с преобладаващ равнинен терен.

Община Братя Даскалови има 23 населени места с общо население 8304 жители (февруари 2011 г.). Общинският център е с. Братя Даскалови, а останалите населени места са селата: Верен, Голям дол, Горно Белево, Горно Ново село, Гранит, Долно Ново село, Колю Мариново, Малко Дряново, Малък дол, Марково, Медово, Мирово, Найденово, Опълченец, Оризово, Партизанин, Плодовитово, Православ, Славянин, Съединение, Сърневец и Черна гора.

Растителен и животински свят

Релефът и климатичните условия в общината определят значителното разнообразие на растителния и животинския свят.

Характерът на релефа е преобладаващо равнинен и отчасти планински, което предполага смяна на земеделски с горски територии. Южните склонове на Средна гора, намиращи се в землището на двете общини, са заети от широколистна растителност, предимно дъбови

⁵⁸ Данните са получени от ТСБ в Стара Загора и Пловдив

и габъррови гори. Част от горите - особено габъровите и частично дъбовите, са нискостъблени и издънкови.

Южната част на община Братя Даскалови е заета предимно от ливади, покрити с тревна растителност. Дървесните видове са представени от върби и тополи. В северната, планинска част на общината, са разпространени дъб, гори от благуи и цер, келяв габър, драка и други. Горските територии са локализирани основно по южните склонове на Сърнена гора и се състоят предимно от широколистни гори. През последните години бяха залесени и територии с иглолистни видове. Като източник на суровина за дърводобив, горите не могат да се ползват за производство на качествен дървен материал поради характера си - значителна част са нискостъблени и сравнително малоценни по този критерий. Като елемент от алтернативната икономика обаче - селски, планински и ловен туризъм - този ресурс е от решаващо значение. Общината е богата на билки и дивеч, които са незаменим фактор за местния земеделски и туристически продукт. Горският ресурс в общината се стопанисва и управлява от Държавно лесничество - Чирпан.

Територията на общините Брезово и Братя Даскалови е обитавана от разнообразни биологични видове, по-значими от които са: див заек, сърна, глиган, вълк, чакал, лисица, дива котка, язовец и др. От птиците тук се срещат: кеклици, пъдпъдък, фазани, яребици, гургулици, белочела гъска, зеленоглавка, десетки видове пойни птици и др.

Клас костни риби: мряна, шаран, каракуда, лин, кефал, толостолоб, сом, платика, кротушка, слънчева риба.

Животновъдите отглеждат: крави, прасета, овце, пчели и кокошки. От лечебните растения най-често срещани са: липа, подбел, риган, мащерка, жълт кантарион и плодовете: шипка глог, трънки, капини и др.

Изброеното разнообразие на флората и фауната, намиращо се на територията, определят нейната уникалност и високия ѝ природозащитен статус.

Климатичните условия и разнообразният релеф предопределят богатото разнообразие на характерни за района животински видове.

Селскостопанските площи са заети предимно с едногодишни култури или трайни насаждения - лозя и овощни градини. През последните години се срещат и маслодайни растения.

Природни забележителности

В центъра на с. Гранит (Община Братя Даскалови) се намира най-старото дърво в България - **Гранитският дъб**, обявен за природна забележителност през 1967 г. Счита се, че Гранитският дъб е на възраст над 1670 години. Височината му е 22,40 м, а хоризонталната проекция на короната му обхваща 1017,36 кв.м. Според специалистите това е най-старото дърво не само в България, но и в Европа. Дъбът бил обожествяван от славяните поради неговата дълговечност и завидна жизненост. За да запазят частица от него, преди 21 години жителите на с. Гранит от жълъд са засадили ново дърво, което да наследи съществуващото.

Вкаменената сватба е друга природна забележителност, намираща се край село Медово.

Чирпан бунар е пещера, намираща се край село Опълченец. Пещерата е водна, с дълбочина на реката до 1,5 м. Може да се влезе през малък естествен вход около 3-4 метра вдясно от извора, както и през каптаж. Тя е населена от малка колония подковоноси прилепи - навярно 30-на, но в летеж създават впечатление на стотици.

Почви

От почвената карта става ясно, че в двете общини са застъпени:

- Излужени черноземни смолници
- Излужени канелено горски тежко-пясъчливо глинести
- Ливадно канелени тежко-пясъчливо глинести
- Кафяви горски почви

Тази почвена покривка, съчетана с благоприятни климатични условия, благоприятствува за развитието на горската растителност – бук, дъб, габър, тополя, върба. Иглолистните видове са изкуствено засадени.

Полезни изкопаеми

На територията на Община Брезово в момента не се извършва промишлена разработка на рудни и нерудни полезни изкопаеми. Интерес за бъдещи проучвания в дълбочинна разработка представляват медни руди, открити на югоизток от с. Зелениково.

Гранитите и скалите на метаморфния комплекс са силно изветрели и тектонски обработени, поради което не са качествени за строителни материали. По-голям интерес за кариерна разработка представляват кварцитите на Горната креда. Находища на кварцити са установени на юг от с. Дрангово и източно от гр. Брезово. Продължението на Брезовското находище на изток към с. Православ е обект на експлоатация.

Находище на варовик, годен за добив на вар, трошен чакъл за бетон и строителен камък – в с. Тюркмен.

Инфраструктурно и селищно развитие

И двете общини имат относително добра транспортна и комуникационна инфраструктура. Слабо развита е икономическата база, както и социалната и техническа инфраструктура. Техните показатели са под средните за страната. Възможностите за тяхното по-нататъшно развитие са ориентирани в ограничен кръг направления - селско стопанство, малки и средни предприятия и селски туризъм.

Транспорт

Пътна инфраструктура

Пътната инфраструктура е от особено важно значение за икономическото развитие и подобряването на комплексната жизнена среда на територията, затова нейното подобряване е водещ приоритет в плана за развитие на двете общини през следващите няколко години.

Транспортно-географското положение на общините е един от специфичните фактори за тяхното развитие. През територията преминава трасето на еврокоридор 4, чиито елементи са автомагистрала „Тракия” и отклонението ѝ на югоизток - автомагистрала „Марица”, която предстои да се изгражда на територията на двете общини.

Общините Брезово и Братя Даскалови разполагат с добре изградена автомобилна пътна мрежа, обхващаща всички населени места в общината. Пътната мрежа на територията възлиза на 345,78 км.

Третокласната пътна мрежа преминава през Средна гора и/или осъществяваща връзка с населените места с областните центрове и съседните области Хасково, Габрово и Пазарджик.

Четвъртокласната пътна мрежа обслужва връзките на селищата с общинския център и помежду им.

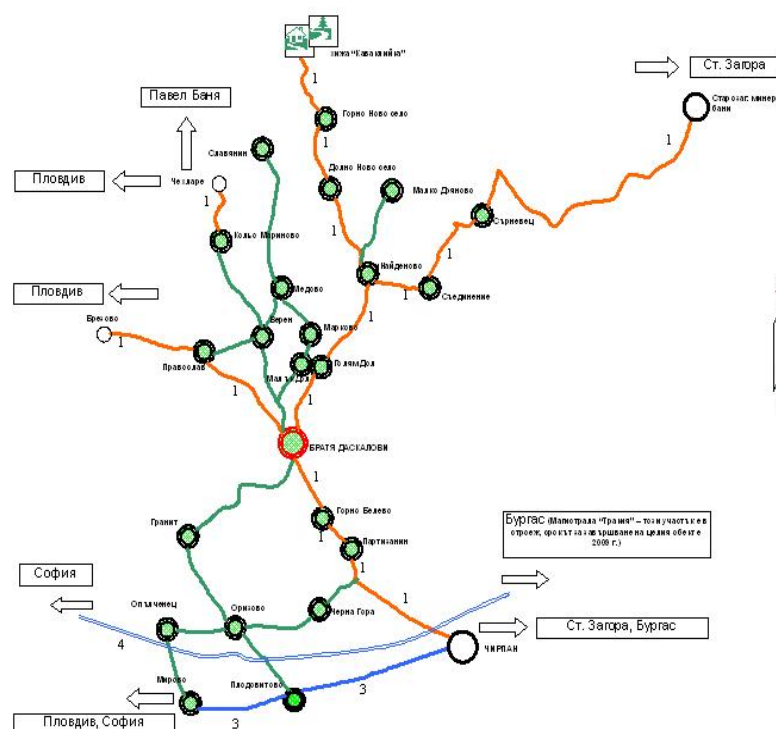
Общо пътната мрежа в община Брезово е както следва:

- Второкласни пътища 33,120 км.
- Третокласни пътища 38,260 км.
- Четвъртокласни пътища 107,400 км.

На юг от Общината преминава автомагистрала “Тракия” (А1 за България), основната връзка с нея се явява второкласният път II – 56 и третокласния път III - 666 Основните пътни артерии са в сравнително добро състояние.

Като цяло състоянието на пътната мрежа в населените места не е на необходимото ниво. Това се дължи преди всичко на факта, че не се поддържа системно, поради ограничените финансови ресурси на общината.

В по-голямата си част третокласната пътна мрежа не отговаря на съвременните изисквания и нормативи. Четвъртокласната пътна мрежа, която представлява почти половината от транспортната мрежа на територията на общините, е в задоволително състояние. Независимо от това, липсата на финансови средства предопределя недостатъчното поддържане на пътните настилки и нарастващите нужди от текущи и основни ремонти.

Проблемът, който пречи транспорта да работи надеждно като цялостна система, са вътрешно-общинските пътища и връзките на общината в посока Север – Запад – Изток. На практика всички селища са на север от добрите пътища, а точно на север общината е силно ограничена от пътната инфраструктура, което я прави затворена, а селищата – трудно достъпни и изоставящи в развитието си, въпреки наличието на вътрешен потенциал.

Железопътен транспорт

През територията на община Братя Даскалови преминава част от главната железопътна линия Пловдив - Бургас. На територията на общината има 3 броя ж.п. спирки: Опълченец, Оризово и Черна гора

Железопътният транспорт на територията на община Братя Даскалови представлява потенциален ресурс за развитие на местната икономика, но за съжаление, до момента не се използват сериозно възможностите му за развитие.

Предимства:

- Благоприятно географско положение: от преминаващите през територията на страната пет Общо европейски транспортни коридори: IV, VII, VIII, IX и X – два

коридора – IV и VIII минават в непосредствена близост до общината, почти през нейната южна част.

- Съществува изградена добра мрежа от вътрешно общински пътища – като количество и потребност от връзка между селищата те са на необходимото равнище.
- В южната си част общината е добре интегрирана в републиканската транспортна инфраструктура – посредством магистрала “Тракия”, второкласен републикански път в отсечката Ст. Загора – Пловдив и ЖП линия.

Проблеми:

- Влошено качество на вътрешно-общинските пътища – над 70 % от тях се нуждаят от ремонт, а около 30 на сто – от основна реконструкция.
- Крайно недостатъчни и неподдържани транспортни връзки със съседните общини в посока Запад – Север – Изток.
- Уличната мрежа в селищата е амортизирана, а близо 25% от уличните пространства са без положена настилка.

Развитието и модернизирането на транспортната инфраструктура изисква да бъдат предвидени сериозни мерки, включващи рехабилитацията на четвъртокласната пътна мрежа, рехабилитация на вътрешно-селищната пътна и пешеходна инфраструктура, както и целогодишна поддръжка на същите.

Изводи:

- Всички селища имат пътни връзки с общинския център – покритието с пътна мрежа е на добро равнище. Не може да се каже това от друга страна, за качеството на пътищата.
- През последните 15 години са отделяни недостатъчно средства за нова пътна настилка и за ремонт, от което резултатите са изключително амортизирани вътрешно общински пътища.
- Като гранична община Бр. Даскалови е връзката на област Ст. Загора със съседни общини от област Пловдив, което е достатъчен мотив и за подобряване на транспортната инфраструктура на областно ниво. Ремонтът на транспортните отсечки следва да бъде включен и в областния план за развитие.
- Като се има предвид основополагащото значение на пътната мрежа и това че развитието ѝ е от голямо значение, положението към момента е далеч под необходимото ниво.
- Транспортната инфраструктура е основополагаща и в политиката на Европейския съюз. Един от основните процеси, които предстои да се развиват динамично след 2007 г. е този на **сближаване** – ключов елемент от него безспорно е състоянието на пътищата и това е шанс за селските райони на България, включително Община Бр. Даскалови.

Комуникационна инфраструктура и информационно обслужване

Съобщителната система в общините Брезово и Братя Даскалови осигурява осъществяването на няколко вида пощенски и съобщителни услуги, характерни за общинското равнище.

Селищната телефонна мрежа в района на двете общини е много добре развита, с телефонна плътност над средната за страната, но с териториални диспропорции. Мрежата се модернизира с изпреварващи темпове, като повече от половината телефонни постове вече са цифрови. Качеството и видът на предлаганите услуги се подобряват непрекъснато.

Все още има неравномерност на предлаганите услуги и съвременните съобщителни услуги се предлагат главно в по-големите селища. Модернизацията на мрежата чрез изграждане на оптични рингове и постепенната подмяна на аналоговите централи с цифрови и в по-малките общини ще позволи откриване на цифрови номера за бизнеса и населението с разширяване набора от услуги - цифрови наети линии, ISDN и ширококолов абонатен достъп за предаване на данни, високоскоростен интернет, интерактивни услуги и др.

Територията на двете общини се покрива сравнително добре от действащите мобилни оператори. Територията се покрива и от различни доставчици на интернет услуги, от които БТК е основен доставчик. Трите мобилни оператора имат почти цялосно покритие на територията.

Добрите комуникации са от изключително значение за развитието и успеха на местния бизнес. Ето защо е наложително подобряване качеството на предлаганите услуги и увеличаване на техния брой на базата на прилагане на новите технологии в комуникационната сфера.

Електроснабдяване

Енергопреносната и електроразпределителната мрежа на общините Брезово и Братя Даскалови са добре изградени и като цяло обслужват потребностите на населението и бизнеса от електроенергия.

Община Брезово се захранва от три далекопровода: I-ви далекопровод - от подстанция „Чернозем“; II-ри далекопровод - от подстанция Раковски; III-ти далекопровод от подстанция „Раковски“.

Първият далекопровод от подстанция „Чернозем“ захранва селищата Върбен, Борец, Златосел и Отец Кирилово, а чрез изградената възлова станция в с. Пъдарско се захранват селищата Стрелци и Дрангово. Резервното захранване към възлова станция „Пъдарско“ е от далекопровода „Стряма“. Възлови станции „Бабек“ и „Брезово“ имат резервно захранване от далекопровода от подстанция „Чернозем“. В територията на Общината има изградени общо 92 трафопоста. Те са собственост на „Електроразпределение – Пловдив“ ЕАД, което след приватизация е собственост на австрийско дружество с 30% участие на държавата. Изградената електропроводна и електроразпределителна мрежа осигурява достатъчно сигурност и оперативност в захранването на общината. Енергийната ефективност на голяма част от енергийните консуматори е ниска. През последните години се подобриха по отношение на енергийната ефективност сградата на Общинска администрация в гр. Брезово, на някои сгради на кметства и кметски наместничества, на СОУ „Хр. Смирненски“. Основно внимание следва да се обърне и на използването на възобновяеми енергийни източници: био горива, слънчева и вятърна енергия и други.

Бъдещето решение за изграждане на енергийната инфраструктура в малките общини е изграждане на мрежа от ВЕИ. „Малкото е хубаво“ – днешните малки електрогенератори са чисти, ефикасни и икономични. Благодарение използването на природен газ или възобновяеми енергоизточници, както и поради повишената ефективност на новите технологии, отделянето на газообразни замърсители, в това число променящия климата въглероден двуокис, намалява със 70 – 100 %. Тъй като микро електрогенераторите се намират при самите потребители, тяхната отработена топлина може да се задържи и да се

използва, което води до краен термичен коефициент на полезното действие от порядъка на 80-90 %, за сравнение типичният КПД на сегашното централизирано електрооснабдяване е едва около 30 на сто.

С “микро електропроизводство” се обозначават мощности под 10 мегавата /10 000 киловата/. Тяхната големина не предполага присъединяване към националните електропроводни мрежи, но позволява директно включване в ниско волтовите местни електроразпределителни системи и дава възможност съоръженията да се монтират в повечето жилищни или производствени сгради.

Опитът на развитите страни показва, че претовареността на електропреносните мрежи може да се преодолее с инвестиции както в нови електропроводи и трансформатори, така и в малки децентрализирани генератори. Малките генератори произвеждат на място и намаляват натоварването на преносните съоръжения. Като се има предвид, че в градските центрове повечето кабели са подземни и за подсилването им се налага разкопаване на цели улици, става ясно, че инсталирането на малки местни генератори често пъти излиза далеч по-евтино. Претоварените и уязвими от капризите на времето електропреносни съоръжения, както и нарастващата ни зависимост от цифровата и компютърната техника, засилват интереса към висококачествено непрекъсваемо електрозахранване.

Друго съществено предимство на малките мощности е относителната им безвредност за природата. Съчетаването на високата ефективност (краен коефициент до 90 %, при 30 % на днешните системи) с използването на по-чисти и възобновяеми горива превръщат микро генераторите в ефективен инструмент за значително намаляване на екологичното натоварване, причинявано от съвременната енергетика.

Всички селища на територията на общините са електрифицирани. Смущенията в захранването с електроенергия са редки, причинени са най-често от аварии, възникнали в резултат на природни явления, а в редки случаи и от амортизация на мрежата. Не така стои въпросът с качеството на подаваната енергия, затова **е необходимо да се търси разрешаване на съществуващите проблеми чрез изграждане на нови трафопостове и стабилизиране на напрежението.**

Направен е ремонт на част от уличното осветление, при което осветителните тела са заменени с енергоспестяващи.

Водоснабдяване и канализация

Обслужването на територията на общините Брезово и Братя Даскалови по отношение на водоснабдяването и отвеждането на отпадните води се осъществява от “ВиК” ЕООД – Стара Загора и “ВиК” ЕООД – Пловдив.

Водоснабдяването на селищата от **община Брезово** се осъществява от 7 водоизточника:

- р. Керска река-Чехларе,
- р. Радина река-Розовец
- Речно водохващане-с. Бабек (р. Бабешка)
- р. Мандево дере
- р. Гъркова ливада
- р. Средока
- р.Лясково дере-с. Свежен.

Изградената канализационна система в община Брезово е само за дъждовни води. Общата дължина на намиращата се в експлоатация канализационна мрежа е 89 км. Изграждането

на системата е извършено в периода 1935-1960 г. Няма изградени пречиствателни съоръжения на територията на Общината.

Степента на благоустрояване на населените места на територията на Община Брезово по отношение на “ВиК” се разглежда с няколко показатели, характеризиращи изградеността на водоснабдителните и канализационните мрежи и съоръжения, а именно:

1. ВОДОСНАБДЯВАНЕ

- Водопотребление;
- Необходимо водно количество;
- Подадено водно количество;
- Дължина на водопроводната мрежа - вътрешна; външна;
- Пречиствателни съоръжения.

2. КАНАЛИЗАЦИЯ

- Дължина на изградената канализационна мрежа;
- Изграденост на пречиствателни съоръжения.

Водоснабдяването в Общината се осъществява по два начина: помпено и гравитачно. Водоснабдяването се осъществява от изградени шахтови и тръбни кладенци, водоеми, дренажи и речни водохващания. Водоснабдителна група - Златосел включва: с. Златосел, с. Дрангово, с. Отец Кирилово, с. Върбен, /с. Стрелци/, вилната зона при яз. “Дондуково”. За водоизточник се използват 2 тръбни кладенци в землището на кв. Парчевич, което се водоснабдява от 2 кантона.

Друга водоснабдителна група на територията на общината е Брезово - Чоба - Тюркмен с водоизточник шест тръбни кладенци на терасата на р. Розовска между селата Чоба и Тюркмен. Град Брезово се водоснабдява и от изградените 2 дренажа на терасата на р. Розовска между Брезово и Зелениково. Водата от дренажите постъпва в събирателна шахта и от там по самостоятелни системи се разделя за гр. Брезово и с. Зелениково. Село Борец се водоснабдява посредством 3 тръбни кладенци, разположени на 3,5 км югозападно от селото. От речното водоснабдяване в местността “Топлика” по гравитачен път се водоснабдява с. Розовец. Западно от с. Пъдарско има изграден шахтов кладенец, от който чрез помпи се водоснабдява с. Пъдарско. Село Бабек се водоснабдява чрез съществуващ речен филтър североизточно от селото. В с. Сърнегор питейната вода постъпва от водоем на територията на с. Отец Паисиево.

Водният ресурс на община Братя Даскалови:

- Е формиран от повърхностно течащите води и от съществуващите водоеми.
- Речната мрежа на територията на общината е слабо развита. Основна е Омуровска река. Тя пресича общината в посока север – юг и отводнява една немалка част от територията ѝ. Западно от Омуровска река протича и Рахманлийка река.
- Южната част на общината е в басейна на река Марица, която пресича общината в малък участък от землището на с. Мирово. Двете споменати реки са леви притоци на р. Марица.
- Напоителната система се състои от мрежа от микроязовири и малки водоеми. Инфраструктурата, включително помпените станции на територията на общината, се нуждае от сериозна реконструкция и от изграждане. Организационна форма в тази посока са водните сдружения, които се очаква да заработят и да развият проектен капацитет, тъй като те ще са и заинтересована страна.

Ключови факти:

Източници за питейно и битово водоснабдяване	19 броя
Водоизточници с по-голям дебит	▪ “Халкабунар” – 80 л./сек ▪ “Бр. Даскалови” – 12 л./сек ▪ “Мирово” – 10 л./сек ▪ “Кашлабунар” – 7 л./сек
Общ дебит на всички водоизточници	около 154 литра в секунда
Качество на мрежата	Изпълнена от етернитови тръби – загубите на вода са над допустимите по нормите на ВиК
Селища с проблем при питейното водоснабдяване	с. Славянин – преодоляването на проблема е залегнало в инвестиционната програма на плана за развитие.
Битова канализация за отпадни води	Няма изградена

Водопроводната мрежа в населените места е с обща дължина 124,6 км и покрива 83,4% от дължината на уличната мрежа. Външната водопроводна мрежа е с дължина 39 км или 23,8% от общата дължина на мрежата.

Като цяло водоснабдяването в общината се характеризира с амортизирана и неефективна водопреносна мрежа. Това е причина за загубата на голяма част от подаваните количества вода.

- ❑ Изградена е дъждовна канализация в община Брезово, а в с.Стрелци съществува подземна поливна инсталация;
- ❑ Правят се частични ремонти на съществуващите гравитачни системи. Поливните инсталации се притежават от водни сдружения (кооперация). Собствеността е общинска фирма (Община Брезово);
- ❑ Разработен е проект за канализацията Брезово-Чоба към МОСВ, с пречиствателни станции за питейни и отпадни води.

Водоснабдяването на населението и промишлените предприятия от общините Брезово и Братя Даскалови е проблемна и силно чувствителна сфера и предполага **предприемането на належащи мерки за рехабилитация на съществуващата водопреносна мрежа и изграждане на нови водоеми за оптимизиране използването на този ценен ресурс.**

Няма изградени пречиствателни съоръжения на територията и на двете общини.

Изводи:

- Питейното и битово водоснабдяване е на добро ниво като обща картина – в сравнителен план с другите общини в областта общината е сред най-добре водоснабдените. Тенденцията към подобряване на този критерий е трайна – според официалните данни в рамките на четири години населението с режим на водоползване е намаляло от 7,5 на сто до под 1 процент.
- Напоителната инфраструктура е разрушена и са необходими инвестиции за възстановяване и изграждане.
- Битова канализация селищата в общината нямат – изграждането е необходимо да започне през плановия период.

Сметосъбиране

Друга проблемна област от общинските инфраструктури е системата на сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърдите битови отпадъци. На територията на двете общини все още не съществува отговарящо на стандартите депо за ТБО.

Община Брезово носи отговорност за екологично съобразно събиране на отпадъците, включително и обработката на битовите, строителните, промишлени и опасните отпадъци.

С решение № 282 от 17.07.2009 г. е приета „Програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.” с „План за действие”, където са визирани главните цели при изпълнение на програмата, като по-важните са :

- почистване и рекултивиране на нерегламентираните сметища по населени места и последващ мониторинг;
- предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци;
- увеличаване количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъци;
- обезвреждане на отпадъците в съответствие с екологичните норми;
- осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците, както и укрепване на административния капацитет на институциите и лицата, отговорни пряко за управлението на отпадъците.

Разработен е и „План за управление на отпадъците от опаковки”.

С решение 332 от 06.10.2009г. е приета „Наредба за изменение и допълнение на Наредба за реда и условията за изхвърляне, събиране, транспортиране, претоварване, оползотворяване и обезвреждане на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Община Брезово”. В наредбата са изменени членове, които касаят транспортирането на ТБО във връзка със закриването на общинското депо в гр.Брезово със заповед на Директора на РИОСВ гр.Пловдив. Променени и прецизирани са членове по отношение на специфичните отпадъчни потоци – излезли от употреба живачни лампи, електрическо оборудване, моторни превозни средства, моторни масла и други. Добавен и нов раздел – „ Организация на дейностите по третиране на строителни отпадъци и земни маси”. Променени са и част от административно-наказателните разпоредби.

През месец август 2009г. след провеждане на обществена поръчка беше подписан нов договор с фирма „МИТ И КО,, за срок от 3 години.

Поради преустановяване експлоатацията на общинското депо в гр.Брезово след 16.07.2009 г., ТБО от общината се насочиха за извозване към Депо за неопасни отпадъци на гр.Пловдив, в землището на с.Цаланица. За целта е сключен договор с община Пловдив до 31.12.2009г., който е подписан и за текущата 2010г.

С решение № 682, протокол 34/21.01.2010г.Общински съвет гр.Карлово е изразил съгласие част от ТБО на Община Брезово да се транспортират и депонират на Регионално Депо гр.Карлово. Сключен е и договор между двете общини.

В изпълнение на „План за управление на отпадъци от опаковки” – част от „Програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.” бяха сключени договори с търговските обекти в гр.Брезово. Създадена беше организация за предаване на генерираните отпадъци от опаковки от търговските обекти на лицензирана фирма и последващото им оползотворяване.Предстои подписване на нови договори за текущата 2010 г. и разширяване обхвата на системата, а именно включване на търговски обекти от други населени места от територията на Общината.

Разработен е „Проект за закриване и рекултивация на Депо за неопасни отпадъци на гр.Брезово” на основание Постановление №209/16.08.2009г. Проектът е внесен в МОСВ и се чака финансиране от държавния бюджет.

В изпълнение на заложените цели в общинската „Програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013г.” през месец януари 2010г., след проведена обществена поръчка беше сключен договор с фирма „МИТ и КО” ЕООД със срок на договора е до 31.12.2012г.

От фирмата-изпълнител са закупени и поставени 60 броя нови контейнери – тип Бобър/пластмасови/, както и 25 комплекта съдове за разделно събиране/син-хартия;жълт-стъкло,пластмаса/.

Сметосъбирането е организирано с два вида съдове:

- тип „Бургас” – 4 куб – 240 броя, от които 45 бр. в гр.Брезово, останалите са по населени места;
- тип „Бобър” /пластмасов/- за смесени ТБО- 60 броя, от които 16 бр. в гр.Брезово , а останалите са по населени места;
- 25 комплекта тип „Бобър” за разделно събиране/хартия;пластмаса/, от които 8 двойки са в гр. Брезово, останалите по населени места .

От началото на месец март 2011 г. в общината стратифицирано разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез поставяне на 25 броя контейнери за хартия и 25 броя за стъкло и пластмаса.

Осем комплекта от същите са разположени в гр.Брезово, а във всяко от населените места – по един комплект /син-хартия; жълт-стъкло, пластмаса/.

През 2010 г. след решение на Общинския съвет е Община Брезово се включи да участва в две регионални сдружения - за експлоатиране на регионално съоръжение с.Шишманци и регионално съоръжение на депо гр.Карлово. На 10.11.2010г. Община Брезово е приета за член на регионално сдружение Карлово, а на 17.11.2010г. се проведе първото общо събрание на общините, членуващи в регионално сдружение с.Шишманци.

През 2010 г. е одобрен от МОСВ проект: „Закриване и рекултивация на общинско депо гр.Брезово” на стойност 410 490 лв., чието финансиране се очаква.

Изводи:

- На замърсяване е подложена природната среда в рамките на общината;
- Източниците на замърсяване са от промишлен, селскостопански и битов характер;
- Недостатъчен брой съдове /контейнери/ в селищата;
- Липсват данни за производствените отпадъци, съгласно Закона за ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху околната среда;
- Общината не разполага с терен, отреден за опасни отпадъци;
- Увеличава се размерът на такса битови отпадъци, без сериозна промяна на качеството на услугата;
- Участие в междуобщински проекти за създаване на депа за обработка на промишлените и битови отпадъци.

Община Братя Даскалови

Регионално депо с три претоварни станции и съоръжение за компостиране от закрит тип в землището на село Ракитница е окончателният сценарий за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците в регион Стара Загора. Решението е взето на 19 март 2010 г. на работна среща между представители на Министерството на околната среда и водите, консултанта по проекта за техническа помощ – датският консорциум RNEP, и на 12-те общини, членове на Сдружението с нестопанска цел "Регионално сдружение за управление на отпадъците": Стара Загора, Опан, Гълъбово, **Братя Даскалови**, Казанлък, Гурково, Николаево, Чирпан, Раднево, Павел баня и Твърдица. За реализацията на инвестиционния проект по оперативна програма "Околна среда" са предвидени 26 млн. евро.

Предстоящото изграждане на Депото в с. Ракитница (до неговото завършване депото за ТБО за община Брезово е в Карлово и в Цалапица, а за Братя Даскалови - в Чирпан) е решението за съвременно сметосъбиране.

Необходимо е да се предвидят сериозни мерки и по закриване на съществуващите нерагламентирани сметища и рехабилитация на терените, на които са разположени, а също и за системна работа за повишаване екологичната култура на населението.

Урбанизация и благоустрояване

Урбанизацията в общините Брезово и Братя Даскалови като цяло е на много ниско ниво. Съществуват и чувствителни различия в степента на благоустроеност на отделните населени места в двете общини.

Урбанизацията е сложен социален, стопански и демографски процес, свързан с нарастване ролята на градовете в селищната мрежа и в живота на страната. Същността на този процес е концентрация на население, производство и обслужващи дейности в градовете. Основните показатели за достигнато ниво на урбанизираност са делът на градското население, увеличаването на най-големите градове, концентрация на население в най-големите градове, формиране на градски агломерации и др. Урбанизационният процес в България има редица специфични особености.

СЕЛИЩАТА са комплекс от територия, население, сгради, техническа и социална инфраструктура. Те са израз на материалната и духовната култура на обитателите им и отразяват природните и социално-икономическите условия в България през различни исторически етапи.

Върху появата и развитието на селищата в България са оказвали и оказват въздействие множество фактори - природни, стопански, политически, демографски, етно-културни и др. Влиянието им е различно през различните исторически етапи от развитието на страната ни.

Данните от преброяването през месец февруари 2011 г. сочат, че населението на територията, включващо жителите на двете общини, е предимно селско, което е общо 13587 човека, или 87,82% от цялото население. Населението на **град Брезово** е единственото градско население - 1885 жители. Селското население живее в 15-те села на община Брезово, наброява 5283 жители и в 23-те села на **община Братя Даскалови**, където наброява общо 8304 жители.

Ключови факти за благоустрояването на община **Братя Даскалови**:

Водоснабдителна мрежа	Добро покритие на територията и с резерви
-----------------------	---

	относно качеството на тръбопроводите – 250 км.
Състояние на уличната мрежа	- Като благоустроени могат да се оценят около 60 на сто от улиците. - Уличното осветление е изградено при приблизително 60 на сто от общата улична мрежа.
Състояние на озеленяването	- Общото състояние на зелените пространства е на изключително добро ниво – следствие и от традиционната култура на бита и от стопанската дейност на населението. - Специално поддържани зелени площи в много селища липсват и общото им количество не надвишава 10 на сто от територията на селищата.
Състояние на чистотата	- Определени са за всяко селище площи за сметта. - Тези площи нямат статут на сметища, създават екологични проблеми и трябва да бъдат ликвидирани - Липса на изградено регионално депо за отпадъци.
Регулация на селищата	- Селища с кадастър и регулация: Медово и Партизанин - Селища с кадастър: Горно ново село и Долно ново село - Всички останали селища са без кадастър и регулация

Трябва да се има предвид, че:

- 1) Почти половината от улиците в населените места не са благоустроени изобщо и има остра нужда от тяхното обновяване и цялостна реконструкция.
- 2) Състоянието на “благоустроените” улици, както и на наличното улично осветление, по правило, е много лошо, особено в малките населени места и населените места в периферията.

Състоянието на наличните зелени площи в населените места е незадоволително, но в същото време следва да се признае, че болшинството от тях се намират в една сравнително чиста екологична среда, в планински и полупланински райони и в непосредствена близост до големи горски масиви.

Наличните устройствени планове на територията на общините са остарели и има належаща нужда от общ териториално-устройствен план и градоустройствени планове на всички населени места. Необходимостта от поставяне развитието на двете общини на планова основа е очевидно.

Във всички населени места, в които има квартали с концентрирани големи групи ромско население, строителството е незаконно и те са вън от регулация. Липсва техническа инфраструктура и не се търсят сериозни решения за подобряване условията на живот в тези квартали. Възможно е да се започне този процес само след градоустройствено решаване на въпроса.

Качество на живот

Най-обобщен показател за социалните резултати на икономиката и социалните услуги е качеството на живота. Чрез него се измерва и представя действителното съдържание на живота на всеки конкретен етап на развитие на определеното място.

Качеството на живота обхваща и отразява основните страни от условията на съществуване и развитие на обществото. То не е нито само икономическа, нито социална категория. Това е универсална жизнена категория, в която рефлектират цялостните резултати от дейността и се представя реалното състояние на обществото. С това си съдържание качеството на живота е базисна категория със самостоятелни икономически и социални значения. Тя е реалната връзка между жизнената дейност, общественото производство, труда, социалната организация, икономическото равенство или социалната справедливост в обществото. То може да се използва от теоретичния анализ чрез разполагането му в няколко жизнени уравнения.

На първо място, това е “жизнена дейност – качество на живота”. Изразява напълно резултатите от дейността на обществото.

На второ място, “общественото производство – качество на живота”. Изразява резултатите от общественото производство в неговите два основни дяла.

На трето място, “икономика – качество на живота”. Това отношение е от извънредно голямо значение поради несъмнено фундаменталната роля на икономическата дейност и нейните понякога оспорвани резултати върху живота.

На четвърто място, възможно е чрез тази категория да се търсят влиянията и конкретните дейности на обществото, като например отделни отрасли на икономиката, комуникациите, медиите, образованието, науката или културата.

И на последно място, необходимо е да се изследва качеството на всяка дейност в обществото, организирана и реализирана в структурата на обществото от отделните организации, фирми, институции и други социални поделения. Показателите за качеството на дейността в този случай ще бъдат много конкретни и различни от общите показатели за качеството на живота.

Качеството на живота като сумарен и синтезиран резултат на свой ред влияе върху основните форми на жизнената дейност. То се представя същевременно като най-обобщен фактор на развитието. От огромно познавателно значение е трансформирането на жизненото уравнение “качество на живота – жизнена дейност” в отношения на различните видове дейности.

Като синтетичен и максимално обобщен показател качеството на живота включва в себе си основни белези на обществото:

- Произвежданият продукт за даден период. Показателят за БВП е неподходящ поради слабостите в изчислението му. За предпочитане е показател за Брутен материален продукт /БМП/. Резултатите от нематериалните дейности се изразяват с други показатели;
- Средното потребление на основните блага – средства за съществуване и на първо място на основните необходими хранителни продукти. Това е по-точен и конкретен показател в сравнение с показателя за доход на човек от населението, обременен с множество слабости на методиката на изчисление;

- Индекс за образователно равнище. Той включва както данни за грамотността, така и характерът на достъпа до образованието, качеството на образованието и на образователната мрежа;
- Индекс на културата. Той взема под внимание показателите за културната инфраструктура и преди всичко нейните естетически стойности. Особено значение днес придобиват книгата, програмното съдържание на медиите, разпространението на класическите изкуства и на основните културни форми – театър, кино, опера, музеи, библиотеки, симфонични оркестри и др.;
- Равнището на здравните грижи за членовете на обществото, здравето и здравното осигуряване;
- Средна продължителност на живота;
- Реални свободи на членовете на обществото;
- Трудова заетост;
- Условия на труда;
- Морални норми на отношенията в обществото;
- Състоянието и опазването на околната среда;
- Политическата система и реалната демократизация на обществото;
- Разполагаемото свободно време и условията за развитие на способностите на индивида.

Това са положителните качества на обществото. Те обаче не са достатъчни, за да се изрази действителното съдържание на живота. Необходимо е да се вземат под внимание и отрицателните белези на действителността, които в известен смисъл са по-красноречиви. Към тях се отнасят:

- Равнище на престъпност;
- Наркомания;
- Алкохолизъм;
- Машабите на проституцията;
- Корупция;
- Егоизъм, индивидуализъм и отчуждение;
- Неграмотност, в това число и функционална неграмотност;
- Белезите на антикултурата и антиестетизмът;
- Разпространението на болестите в обществото;
- Замърсяването на околната среда и негативизмът на отношението към природата;
- Експлоатацията на труда, обществото и природата от частни групи, и специално от едрия капитал;
- Нарушаването на правата на човека;
- Авторитарност на политическата система и недопускане на мнозинството от населението до управление на производството и държавата.

Конкретното измерване на стойностите на отделните елементи на схемата, въпреки разнородността им, не е неразрешима задача. Неподаващите се на количествено изразяване белези, като например реалните свободи на членовете на обществото, морала, правата на човека и др. могат да се представят количествено след анализ на тяхното състояние и оценяването му по десетобална система.

Трудният теоретичен проблем е относителната стойност на всеки един от отделните елементи на качеството на живота. Би могло да се приеме подход на йерархичното им

подреждане или пък на класифицирането им по групи в зависимост от социалната им значимост. Тези подходи не ще доведат до верни оценки. Най-целесъобразно е всеки един от тези елементи да бъде оценяван по десетобална или дори шестобална система и на тази основа да се изведе краен количествен резултат.

Многостепенната схема за качеството на живота с осредняването на относителната тежест на отделните елементи фактически представя неточна картина. За да се избегне този недостатък, който при използването на множество показатели става твърде неточен, за предпочитане е да се обособят няколко групи показатели за качеството на живота. Към първа група на жизнено важни се включват средните доходи на населението, разходите за задоволяване на жизнено необходими потребности, за образование и култура, за здравеопазване, социалното осигуряване.

Демографска структура

Човешкият труд във всяка страна, регион и в света като цяло не може да се разглежда, без да се отчитат процесите и тенденциите на възпроизводството на населението. Те са естественото условие и предпоставка за формирането и развитието на човешките ресурси, на съвкупната работна сила и на трудовия пазар.

Населението се изучава от демографията, философията, икономиката, географията, историята, социологията, психологията, физиологията и други, като всяка от тези науки го разглежда от различни гледни точки.

От икономическа гледна точка и най-общо населението може да се определи като съвкупност от живи човешки индивиди, живеещи на дадена територия в определен исторически момент – дата или период, които се променят в резултата от ражданията, умираанията и миграциите. То може да се разглежда като:

- Съвкупност от индивиди със своя система от потребности и платежоспособно търсене на продукти и услуги, които са определящи цели на икономиката и на труда;
- Основен ресурс за осъществяване на всяка стопанска и по-общо на всяка трудова дейност;
- Съвкупност от индивиди и общности с различни потребности и интереси и поради това с различни цели.

За икономиката на труда е водещо разбирането, че населението е основен ресурс за осъществяване на всяка трудова дейност. Разбира се, не се подценяват и останалите аспекти.

Понятието *човешки ресурси* се свързва преди всичко с основните фактори на производството и по-точно с необходимите ресурси за осъществяване на всяка стопанска и трудова дейност. От тази гледна точка хората в качеството им на ресурс за всяка трудова дейност имат няколко особености:

- В трудовата дейност се използват едни или други техни качества, които са естествена даденост или са формирани в резултат от обучение;
- Трудът не е обикновена търговска вещ, не може да се купува в класическия смисъл на думата, т.е. върху него не се придобива пълното право на собственост;
- Участието и поведението в трудовия процес се мотивират от сложен комплекс фактори, които са динамични;
- Те се движещата сила на всяка дейност, ресурсът, който задвижва всички останали ресурси, като създава и значителна част от тях;

- Те са непрекъснато възпроизвеждащ се ресурс, макар че процесът на тяхното възпроизводство е уникален, тъй като става дума за възпроизводство на съзнателни човешки индивиди.

Двете общини (община Брезово и община Братя Даскалови) се намират в различни области: Община Брезово е в Пловдивска област и в Южен централен район, а община Братя Даскалови е в Старозагорска област и в Югоизточен район за планиране.

Териториите включени в ареала на МИГ „Брезово и Братя Даскалови” имат непрекъсната географска връзка по между си. Всички населени места на общините Брезово и Братя Даскалови са включени в МИГ. Територията на МИГ е разположена в североизточната част на Южен централен район и в западната част на Югоизточен район за планиране. Населените места на МИГ се намират в близост до главните транспортни коридори: главен път E80 и главен път E85.

Административните центрове са: гр.Брезово и с.Братя Даскалови. На територията на двете общини живеят общо **15472 жители**⁵⁹. Община Брезово представлява 1.07% от населението на област Пловдив и едва 0,10% от населението на страната. Община Братя Даскалови представлява 2,53% от населението на област Стара Загора и едва 0,11% от населението на страната.

Население и демографски тенденции

По брой население община Брезово и община Братя Даскалови попадат в категорията на малките общини в България, до 30 000 жители.

Измененията във възрастовата структура са в посока на застаряване на населението /процес, който се наблюдава на национално и регионално равнище/. За Общините е характерна тенденцията на относително намаляване на дела на младите хора в резултат на намаление на фертилните контингенти и раждаемостта, намаляване на трудоспособните контингенти и увеличаване дела на възрастните хора.

Разпределението по пол е следното: 7875 или 50,90% от населението са жени, а 7597 човека (49,10%) са мъже. Градското население живеещо на територията на МИГ е 12,18%, а селското – 87,82% човека. Съотношението градско-селско население се различава съществено в сравнение с данните за страната, които са в съотношение 27,12% селско към 74,12% градско население, данните за област Пловдив, където градското население е 74,18%, а селското – 25,82% и данните за област Стара Загора, където градското население е 70,83%, а селското – 29,17%.

За десет години населението на двете общини е намаляло с общо 4430 жители. Община Брезово е била 8837 жители и е намаляла с 1669 човека, а община Братя Даскалови е била 11065 жители и е намаляла с 2761 човека.

От населените места на територията 4 са с население между 51 и 100 души, 21 са с население между 101 и 500 души, 11 са с население между 501 и 1000 души и 3 са с

⁵⁹ Виж, НСИ - www.nsi.bg, Предварителни данни от преброяването, февруари 2011 г.

население над 1000 души. Най-голям е общ. център – гр. Брезово, следван от с. Черна гора и Оризово, а най-малкото населено място е с. Славянин с 62 жители. Малкото на брой населени места и по-ниския относителен дял на градското население е предпоставка за балансирано разпределяне на ресурсите ⁶⁰.

Гъстота на населението

Трайният спад в броя на населението, характерен за страната като цяло, запазва своята тенденция и в Община Брезово и община Братя Даскалови. Намалява населението както в общинските центрове, така и в селата на общините. Двете общини в своите области са с най-рядко населените общини за 2008 г. – 19.2 ч/км² за Братя Даскалови и 17.4% ч/км² Брезово.

Площ, гъстота на населението към 31.12.2008 г. ⁶¹					
Области и общини	Площ - кв. км.	Гъстота на населението - човека/км ²	Населени места - брой	Градове - брой	Села - брой
България	111 001,9	68,7	5 304	253	5 051
Югоизточен	19 798,7	56,8	683	38	645
Стара Загора	5 151,1	68,8	206	10	196
Братя Даскалови	526,3	19,2	23	-	23
Южен централен	22 365,1	68,9	1 306	54	1 252
Пловдив	5 972,9	118,0	215	18	197
Брезово	465,4	17,4	16	1	15

След преброяването през месец февруари 2011 г. тази гъстота е намаляла още на всички нива, но най-много в тези населени места. Данните в следващата таблица го потвърждават.

Площ, гъстота на населението към февруари 2011 г. ⁶²		
Области и общини	Площ - кв. км.	Гъстота на населението - човека/км ²
България	111 001,9	66,2
Югоизточен	19 798,7	-
Стара Загора	5 151,1	63,59
Братя Даскалови	526,3	17,84
Южен централен	22 365,1	-
Пловдив	5 972,9	112,49
Брезово	465,4	15,4

⁶⁰ Виж, Пак там

⁶¹ Данните са на НСИ

⁶² Използвани са предварителните данни на НСИ от преброяването, липсва информация за районите за планиране.

Ниската гъстота на населението на територията, спрямо тази на областите, районите за планиране и страната като цяло, е предпоставка за ниско качество на живота. Този извод обикновено не води до увеличаване броя и гъстотата на местното население, а точно обратното, води до нейното намаляване. Особено важно в случая е, че на територията има само един град, а всички останали населени места са села. Само 3 населени места са с население над 1000 човека.

Таблица 7⁶³. (по предварителни данни на НСИ от преброяването през месец февруари 2011 г.)

наименование		население	мъже	жени	Територия в кв.км.	Гъстота на населението
	Братя Даскалови	8304	4107	4197	482,364	17,22
1	с.Братя Даскалови	700	332	368	35.197	19,89
2	с.Верен	194	96	98	20.280	9,57
3	с.Голям дол	88	45	43	10.183	8,64
4	с.Горно Белево	260	125	135	17.914	14,51
5	с.Горно ново село	167	79	88	36.227	4.60
6	с.Гранит	677	341	336	32.300	20,96
7	с.Долно ново село	61	30	31	10.811	5,64
8	с.Колю Мариново	83	39	44	23.951	3,47
9	с.Малко Дряново	92	48	44	24.160	3,81
10	с.Малък дол	59	28	31	9.200	6,41
11	с.Марково	44	25	19	10.552	4,17
12	с.Медово	209	102	107	27.458	7,61
13	с.Мирово	749	378	371	20.270	36.95
14	с.Найденово	138	69	69	19.836	6,96
15	с.Опълченец	377	188	189	19.554	19,28
16	с.Оризovo	1407	693	714	20.622	68,23
17	с.Партизанин	494	247	247	17.032	29
18	с.Плодовитово	656	321	335	14.058	46,66
19	с.Православ	186	94	92	27.385	6,79
20	с.Славянин	38	20	18	20.049	1,9
21	с.Съединение	105	51	54	19.324	5,43
22	с.Сърневец	121	62	59	20.687	5,85
23	с.Черна гора	1399	694	705	25.314	55,27

⁶³ Данните са от преброяването през месец февруари 2011 г., предварителни данни

наименование		население	мъже	жени	Територия в кв.км.	Гъстота на населението
Сдружение "МИГ Брезово-Братя Даскалови"		15472	7597	7875	947,807	16,32
Община	Брезово	7168	3490	3678	465,443	15,4
1	с.Бабек	81	36	45	16,667	4,86
2	с.Борец	730	356	374	21,898	33,34
3	гр.Брезово	1885	929	956	50,433	37,38
4	с.Върбен	183	90	93	31,010	5,90
5	с.Дрангово	367	185	182	14,429	25,43
6	с.Зелениково	469	210	259	49,505	9,47
7	с.Златосел	133	65	68	20,409	6,52
8	с.Отец Кирилово	285	128	157	13,912	20,49
9	с.Пъдарско	602	296	306	17,141	35,12
10	с.Розовец	245	124	121	48,339	5,07
11	с.Свежен	143	69	74	60,022	2,38
12	с.Стрелци	545	264	281	31,007	17,58
13	с.Сърнегор	139	72	67	16,580	8,38
14	с.Тюркмен	356	171	185	15,833	22,48
15	с.Чехларе	79	39	40	21,506	3,67
16	с.Чоба	926	456	470	36,752	25,20

Общият брой⁶⁴ на населението на двете общини е и общият брой на населението на територията. По данни от преброяването през месец февруари 2011 г. то е 15 472 души. От тях мъжете са 7597, а на жените – 7875. В под трудоспособна възраст са - 2264 души, в трудоспособна – 7733 и в над трудоспособна – 5475 души. В гр. Брезово, който е единственият град, живеят 1885 човека, останалата част от населението е селско.

Естественят прираст за последните десет години е отрицателен⁶⁵, което се дължи на високата смъртност, ниската раждаемост и високия процент на напусналите територията на МИГ жители. За периода от 2001 г. до 2010 г., ест. прираст освен за територията е отрицателен за областите в които се намира територията, така например за област Пловдив е -28776, а за област Стара Загора е -19 884 души. От изселените жители най-многобройна е групата на лицата в работоспособна възраст между 18 и 64 години. Голяма е външната и вътрешната миграция. Трайният спад в броя на населението, характерен за страната като цяло и в частност за областите Пловдив и Стара Загора, запазват тенденциите за намаляване на населението, регистрирани на територията на МИГ.

Демографските тенденции не се отличават от тенденциите, валидни за селските райони в страната. Застаряващо население, отрицателен естествен прираст, съпроводен от отрицателен механичен прираст, миграция към райони с по-благоприятни условия за живот и трудова реализация, ниска заетост, сравнително висока безработица⁶⁶, понижен икономически статус, който е резултат от липсата на публични и частни инвестиции и перспективни производства.

⁶⁴ Виж, <http://www.nsi.bg>

⁶⁵ Виж, <http://www.nsi.bg>

⁶⁶ Безработицата в общината е 16,23% за м. 01.11 при 15,05% за м.12.10 г., при средната за страната за м. януари е - 9,78%, Информационен бюлетин, за безработицата и мерките за насърчаване на заетостта през м.януари 2011 г. в района на Дирекция“Бюро по труда” - Брезово и Братя Даскалови

Дълбоката кризата на местната икономика, довела до закриването на осигуряващите работа на населението предприятия на територията на общината, както и незавидното положение на селското стопанство след дългия и мъчителен период на реструктуриране, продължават да бъдат една от основните причини за миграцията на населението. Втори важен фактор несъмнено са големите различия в условията на живот с тези в населените места намиращите се в близост до големите градове. Липсата на достатъчно средства в общинския бюджет за образование, здравеопазване, благоустрояване на населените места допълнително задълбочават проблемите и са предпоставка за обезлюдяване на много от населени места.

Селското население се характеризира с изключително влошена възрастова структура – населението в нетрудоспособна възраст е повече от половината от общото население на селата. Трудовият потенциал е нисък, както и делът на лицата в трудоспособна възраст. Основна характеристика на демографската структура на общините очертана от наличната информация е, че **е налице концентрация на населението в общинските центрове и все още не е преодоляна тенденцията към обезлюдяване на периферията** на общините. Този проблем е един от основните социално–демографски въпроси, отчетени в действащия към момента план за развитие на общините Брезово и Братя Даскалови и на който все още не е намерено решение.

Възрастовата структура на населението определя в голяма степен качествената му характеристика. Тя отразява реално демографските процеси, протичащи в общините и определя състоянието на демографските показатели за продължителен период от време. Тя е и важен икономически индикатор за **устойчивостта** на броя на трудоспособното население в дългосрочен план.

В Община Брезово и Община Братя Даскалови се наблюдава трайна тенденция към увеличаване на дела на населението в надтрудоспособна възраст. Това е сериозен проблем, оказващ съществено влияние и върху процеса на естествено възпроизводство на трудоспособното население в бъдеще. Освен това представлява реална заплаха за цялостното развитие на общината през плановия период поради намаляване на трудовия ресурс на общността. Този процес застрашава също поддържането и нормалното функциониране на системата на образованието и нейната инфраструктура.,

Етническа структура на населението

Долната таблица показва, че в етническо отношение Община Брезово е една от открояващите се на територията на Област Пловдив поради факта, че на нейна територия живеят 2.54% от цялото ромско население на Областта. В тази връзка е напълно логично да се предположи, че Община Брезово ще е един от районите на приоритетно въздействие по отношение интеграцията на малцинствата, което изисква съответната промяна в начина на тяхното възприемане, категоризиране и представяне от мнозинството. Интегрирането на малцинствата е насочено към тяхното развитие по отношение осигуряване на равни възможности за личностно и професионално развитие с представителите на мнозинството.

При преброяването през 2001 г. броя на ромите в Община Брезово е 1164⁶⁷ души или 13.17% от цялото население в общината. В община Братя Даскалови живеят 800 роми или 7.25% от жителите на общината.

⁶⁷ Виж, данните от преброяване 2001 г.

Естествен прираст

Човешкият труд във всяка страна, регион и в света като цяло не може да се разглежда, без да се отчитат процесите и тенденциите на възпроизводството на населението. Те са естественото условие и предпоставка за формирането и развитието на човешките ресурси, на съвкупната работна сила и на трудовия пазар.

Живородените през последните 10 години намаляват значително и местното население застарява трайно. В посочената по-долу таблица се вижда тенденцията на намаляване броя на живородените деца за община Братя Даскалови. Раждат се предимно деца от ромски произход. Но като цяло естествения прираст на територията е отрицателен.

ЖИВОРОДЕНИ И РАЖДАЕМОСТ В ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКЛОВИ⁶⁸

Област	Живородени - брой								
Общини	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Област Стара Загора	3577	3250	3113	3145	3352	3262	3499	3547	3574
Братя Даскалови	90	70	64	88	76	80	92	76	75
<i>Раждаемост (на 1000 души от населението) – ‰</i>									
Област Стара Загора	9,3	8,8	8,5	8,6	9,2	9,0	9,7	9,9	10,1
Братя Даскалови	8,1	6,5	5,9	8,1	7,1	7,5	8,7	7,3	7,4
Област	Умрели - брой								
Общини	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Област Стара Загора	5447	5352	5315	5442	5402	5457	5499	5505	5255
Братя Даскалови	249	282	286	249	267	300	239	257	234
<i>Смъртност (на 1000 души от населението) – ‰</i>									
Област Стара Загора	14,2	14,5	14,5	14,9	14,9	15,1	15,3	15,4	14,8
Братя Даскалови	22,3	26,2	26,2	23,0	24,8	28,2	22,7	24,8	23,2

ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ В ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКЛОВИ

Област	Брой								
Общини	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Област Стара Загора	-1870	-2102	-2202	-2297	-2050	-2195	-2000	-1958	-1681
Братя Даскалови	-159	-212	-222	-161	-191	-220	-147	-181	-159
<i>Естествен прираст на 1000 човека от населението – ‰</i>									
Област Стара Загора	-4,9	-5,7	-6,0	-6,3	-5,7	-6,1	-5,6	-5,5	-4,7
Братя Даскалови	-14,3	-19,7	-20,5	-14,9	-17,7	-20,7	-14,0	-17,5	-15,7

В стойностите, показващи раждаемостта в Общините, има известни колебания, характерни за цялата страна. Тенденциите обаче ясно показват, че стойностите не могат да достигнат показателите, необходими за нормалното възпроизводство на населението.

⁶⁸ Данните са предоставени от ТСБ-Стара Загора

Смъртността е висока и като главна причина за това може да се посочи постепенното застаряване на населението през последните години и високата заболяемост на хората от характерните за страната болести на кръвоносната система, сърцето, мозъчни инсулти, диабет, онкологични заболявания и др.

Естественят прираст за последните десет години е отрицателен, което се дължи на високата смъртност, ниската раждаемост и високият процент на променилите постоянно си местоживееене жители на общините.

Съществен фактор за демографския срив в двете общини е и миграцията. Миграционните вълни (към по-големите градове, столицата и други страни) през изтеклите години обхващат предимно селата и силно влошават демографските и икономически показатели на населението. Тъй като в структурата на емиграционните потоци преобладават младите хора от поколението между 20 и 35-годишна възраст, то загубите на човешки потенциал са големи, а нарушенията в областта на популацията на населението почти необратими.

Негативните демографски тенденции влияят върху относителното и абсолютно намаляване на трудоспособния и икономически активния контингент на трудовите пазари. Основните демографски тенденции се отразяват и върху картината за гъстотата на населението в региона.

Основните приоритети в демографското развитие на общините следва да бъдат ориентирани към стабилизиране и запазване на населението, ограничаване неблагоприятните тенденции в демографските процеси (предимно в естественото възпроизводство), търсене на пътища за повишаване образователното равнище на населението чрез участието му в различни форми на обучение.

Качественият показател, даващ най-точната оценка за състоянието и перспективата на населението, е неговата възрастова структура.

През последните години в България съществува тенденция на задълбочаване на процеса на застаряване на населението. Централният южен регион не прави изключение от тази тенденция. Влошаването на възрастовата структура се дължи на мащабните емиграционни процеси, предимно сред младите възрастови групи, което доведе до увеличаване на относителния дял на възрастните сред населението. В резултат от процеса на демографско застаряване на населението, сериозни изменения претърпя неговото разпределение в трите възрастови групи – под, във и над трудоспособна възраст, което оказва негативно отражение върху икономическата и социалната сфера. Върху обхвата на населението във и над трудоспособна възраст влияние оказваше както застаряването на населението, така и направените законодателни промени в определянето на възрастовите граници на населението при пенсиониране. Тези тенденции важат както за община Брезово така и за община Братя Даскалови.

За икономиката на труда е водещо разбирането, че населението е основен ресурс за осъществяване на всяка трудова дейност. Разбира се, не се подценяват и останалите аспекти.

Понятието *човешки ресурси* се свързва преди всичко с основните фактори на производството и по-точно с необходимите ресурси за осъществяване на всяка стопанска и трудова дейност. От тази гледна точка хората в качеството им на ресурс за всяка трудова дейност имат няколко особености:

- В трудовата дейност се използват едни или други техни качества, които са естествена даденост или са формирани в резултат от обучение;
- Трудът не е обикновена търговска вещ, не може да се купува в класическия смисъл на думата, т.е. върху него не се придобива пълното право на собственост;

- Участието и поведението им в трудовия процес се мотивират от сложен комплекс фактори, които са динамични;
- Те се движещата сила на всяка дейност, ресурсът, който задвижва всички останали ресурси, като създава и значителна част от тях;
- Те са непрекъснато възпроизвеждащ се ресурс, макар че процесът на тяхното възпроизводство е уникален, тъй като става дума за възпроизводство на съзнателни човешки индивиди.

По принцип хората, формиращи населението на даден регион, могат да участват или да се подготвят за участие в трудова дейност от най-ранна възраст до края на живота си. Това е и възможно най-широкото разбиране за човешките ресурси, т.е. населението на общината е идентично с човешките ѝ ресурси.

В по-тесния смисъл на понятието човешки ресурси са хората, които в даден момент или за даден период имат реална възможност да вземат участие в някакъв вид трудова дейност.

Определянето на числеността на хората, които могат да се разглеждат като ресурс за системата на труда в даден момент или за даден период, се извършва въз основа на различни критерии, но най-общите са два:

- Индивидите да притежават качества, които намират реално положение в някакъв вид трудова дейност;
- Здравословното им състояние да позволява нормално трудово участие.

Основният показател е каква част от населението се намира в трудоспособна възраст. Освен това особено важен е фактът, коя група преобладава, тази в надтрудоспособна възраст или тази в подтрудоспособна възраст.

Ето какво е разпределението по общини.

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ КЪМ 31.12. В ОБЩИНА БРЕЗОВО (Брой)			
Години	Под трудо- способна	В трудо- способна	Над трудо- способна
1999	1227	3609	4293
2000	1121	3347	4110
2001	1081	3366	4112
2002	994	3243	3925
2003	982	3343	3871
2004	1002	3412	3814
2005	961	3522	3772
2006	938	3549	3697
2007	943	3572	3622
2008	911	3575	3568
2011	963	3637	2568

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ В ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКЛОВИ									
Област Общини	2007			2008			2011		
	под трудо- способ- на възраст	в трудо- способ- на възраст	над трудо- способ- на възраст	под трудо- способ- на възраст	в трудо- способ- на възраст	над трудо- способ- на възраст	под трудо- способ- на възраст	в трудо- способ- на възраст	над трудо- способ- на възраст
Област Стара Загора	52485	220142	82999	52081	219404	82009	52286	209532	65183
Братя Даскалови	1347	4593	4349	1282	4501	4140	1301	4096	2907

Цифрите потвърждават очерталата се тенденция към застаряване на населението. Има известно увеличение на младите хора, което се дължи основно на ромизацията на населението. Тази тенденция налага изграждане на общински политики за интеграция на ромите и създаване на преференциални условия на живот и работа.

Основните приоритети в демографското развитие на общините следва да бъдат ориентирани към стабилизиране и запазване на населението, ограничаване неблагоприятните тенденции в демографските процеси (предимно в естественото възпроизводство), търсене на пътища за повишаване образователното равнище на населението чрез участието му в различни форми на обучение.

Икономическа активност

Благосъстояние на населението

Най-голям дял при формирането на дохода на домакинствата в **Община Брезово** има работната заплата - 38.9%, следвана от пенсиите – 26.8% и доходите, реализирани в личните стопанства - 8.52%. Анализът на данните показва, че през последните години бавно расте средният доход на домакинствата, формиран от предприемаческа дейност – 9.96%. Това говори за все още слабо развит дребен и среден бизнес. Силно изразеното преимущество на доходите от работна заплата, лично стопанство и пенсии говори за пасивност и недостатъчна мотивация за предприемачество.

Приоритетните разходи на домакинствата в Общината са за покупката на храна и покриването на разходите за издръжка на жилищата. Всички останали пера са относително равномерно разпределени и не заемат повече от 5-6 % от потребителските разходи на едно семейство. Това е един важен индикатор за значителното обедняване на домакинствата в региона. В тази посока действат и намаляващите разходи за образование и свободно време. За сметка на дела на разходите за храна, нарастват разходите за поддържане на жилището и за транспорт и съобщения. Това обстоятелство насочва към предположението, че населението в Общината все още ограничава разходите и потреблението на хранителни продукти, за да може да преразпредели недостатъчните си доходи за посрещането и на други базисни свои нужди.

Доверието на потребителите през последните месеци на 2009 г. и началото на 2010 г. е отрицателно и непрекъснато нараства - за м.1 на 2010 г. е – 54%. 50.9% от населението

през последните месеци е с негативни очаквания за общата икономическа ситуация в страната. Едва 15.8% от населението изразява намерения за изразходване на голяма сума пари за подобрения в дома, което е много красноречив показател за икономическото състояние на населението. Тази тенденция е характерна от много години, но сега тя е силно подчертана. Населението все по-трудно понася натиска на инфлацията и овладяването бюджета на домакинството. Очакванията на хората са за задълбочаваща се икономическа криза, увеличаване на безработицата и трудно преодоляване потребностите от първа необходимост. При тази изключително сложна вътрешна среда е трудно да се предприемат икономически стъпки за диверсификация на предприемаческата дейност.

Цялостното развитие на икономиката на област Пловдив и област Стара Загора зависи от макро и микросредата – тоест понастоящем и те са засегнати от световната икономическа криза, както и от посоката на развитие на националната ни икономика. Основни елементи на икономическото развитие са ресурсното обезпечаване – финансови механизми, квалифицираната работна ръка и привличането на инвестиции. Дейността на частните фирми е съсредоточена главно в услугите, търговията, преработващата индустрия /предимно за хранителни стоки/, операциите с недвижимо имущество, строителството.

В община Брезово няма привлечени чужди инвестиции, икономиката е слабо развита, с местно значение, няма значими фирми, които да осигуряват заетост и добро благосъстояние на жителите. Инвестициите са важен и определящ фактор за постигане на висок и устойчив икономически растеж и имат значителен принос към БВП. През последните години се запазва неравномерното разпределение на ПЧИ и инвестициите в дълготрайни материални активи по райони. Това се дължи на съсредоточаването им в зони с добре развита инфраструктура и в близост до големите градове.

НАЕТИ ЛИЦА ПО ТРУДОВО И СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ ПО ГОДИНИ И СЕКТОРИ В ОБЩИНА БРЕЗОВО (Среден списъчен брой)			
Години	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
1999	1297	560	737
2000	1386	543	843
2001	1255	390	865
2002	943	317	626
2003	1059	316	743
2004	1132	315	817
2005	1189	379	810
2006	1216	395	821
2007	1094	320	774
2008	1083	306	777

В община Братя Даскалови положението е подобно. Наличният белгийски инвеститор не е достатъчен за оказване на мощен тласък в развитието на общинската икономика.

НАЕТИ ЛИЦА ПО ТРУДОВО ИЛИ СЛУЖЕБНО ПРАВООТНОШЕНИЕ В ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКЛОВИ									
(Среден годишен брой)									
	2006			2007			2008		
Област, община	общо	обществен сектор	частен сектор	общо	обществен сектор	частен сектор	общо	обществен сектор	частен сектор
Област Стара Загора	112674	37458	75216	114269	35738	78531	1E+05	34684	84134
Братя Даскалови	1153	381	772	1082	342	740	1020	351	669

Изводи за бизнес средата в двете общини :

- Основният извод е, че бизнес средата като цяло не е мотивираща за развитие на бизнес в различни сектори и отрасли;
- Основните отрасли, развити или с потенциал за развитие са - хранително – вкусова промишленост, вкл. преработваща; земеделие – екологично и традиционно; туризъм, търговия и услуги.

Основни тенденции в развитие на икономиката на двете общини:

- Недостиг на пазари за реализация на продукцията поради недостатъчната поглъщателна способност на вътрешния пазар;
- Ниска платежоспособност на потребителите;
- Ниска конкурентоспособност на произвежданата продукция;
- Разрушаване на съществуващите външнотърговски връзки и загуба на традиционни пазари;
- Недостатъчни връзки с новите европейски и световни практики;

Безработица и заетост

Хората имат право на достойно съществуване и пълноценно участие в обществото. Условие за реализирането на тези права е осигуряването на продуктивна заетост, която позволява пълноценно използване на възможностите и способностите на отделната личност. Интеграцията на България в Европейския съюз следва тенденцията за развитие на общество, основано на знанията. Тази тенденция ще предопредели насоките и основните приоритети на структурната реформа в страната и ще постави на преден план необходимостта от активно използване на информационните технологии и високотехнологичните производства и услуги в икономиката. В този смисъл развитието на човешките ресурси и преди всичко привеждането на образователната и професионално-квалификационната структура на работната сила в съответствие с изискванията на икономиката, основана на знанията, ще бъде стратегически приоритет за развитието на пазара на труда. Развитието на икономиката, основана на знанията, предполага непрекъснато усъвършенстване на професионалните знания и умения. Това налага

преосмисляне на условията, организацията на труд и възможностите за съвместяване на ученето през целия живот. Новите информационни технологии налагат и ново качество на упражнявания труд - по-добри условия на труд, повишена безопасност, по-голяма социална сигурност.

С цел трайно решаване на проблема с неравновесието на пазара на труда, изразяващо се в ограничено търсене на работна сила при значителен процент на безработица, е необходимо усилията и средствата да се съсредоточат за генериране на заетост във всички възможни направления (държавен и частен сектор, големи инвеститори, малък и среден бизнес). В същото време при ниското търсене на труд шансовете за заетост на лицата в неравностойно положение на пазара на труда, намаляват още повече. Неблагоприятните демографски тенденции и увеличаването на фискалната тежест на разходите за пенсионно осигуряване особено остро поставят проблема за разработването и въвеждането на мерки за повишаване на икономическата активност на населението.

Състоянието на трудовия пазар в община Брезово се определя от действието на различни социално демографски, икономически, сезонни и нормативни фактори. Общината се обслужва от Дирекция "БТ" – Раковски, поради което някои данни са за двете Общини - Брезово и Раковски. Икономически активното население на територията на Община Брезово е 3637 души, а на община Братя Даскалови е – 4096 души.

Анализът на динамиката на безработицата през последните години показва тенденция на увеличаване. Тази тенденция се дължи на икономическата криза и реформирането на икономическите субекти.

Търсенето на работна сила, като основен компонент на пазара на труда, се влияе от динамични фактори в сложно взаимодействие. На първичния трудов пазар търсенето зависи от икономическата конюнктура, като същевременно се отчитат сезонни колебания, нормативни промени, касаещи заетостта и др. Осигуряването на субсидирана заетост чрез програми и мерки за заетост е инструмент за балансиране отрицателните тенденции на първичния трудов пазар и е зависимо предимно от финансирането от Държавния бюджет.

Пазарът на работна сила в малките общини, включително **община Братя Даскалови**, е силно зависим от средата. Дали от общината ще изтича работна ръка или ще има приток, зависи каква е ситуацията в съседните общини.

Изводи:

- Неблагоприятното съотношение е относително устойчив фактор – община Братя Даскалови ще бъде потърпевша от процеса на изтичане на работна ръка при наличието на мощни индустриални центрове на около 50 км. разстояние.
- Близостта до тези градове и общини като Пловдив, Ст. Загора и Чирпан от друга страна означава, че тук сравнително лесно могат да се намерят специалисти и квалифицирани работници.
- Този фактор благоприятства и движението на работната сила в двете посоки при едно значимо подобряване на пътната инфраструктура – какъвто е един от главните приоритети.

Сред общините в областта Бр. Даскалови е под "златната среда" – осмо място както по население, така и по трудоспособен брой жители. Но като относителен дял на последните тя е на 10-то място от 11 общини.

Изводи:

- Основният извод е наблюдаваща се устойчива тенденция на спад в постоянната заетост.

- Структурата на заетите през последните десет години търпи радикална промяна в полза на частния сектор. Общината не прави изключение от общата тенденция в страната – частния сектор е по-динамичен и на него се възлага очакването за ръст на разкритите работни места през следващите години.
- Поради структурата на местната икономика заетостта има значителни сезонни колебания – близо половината от заетите са в селското стопанство и това е неизбежно.
- Преструктурирането на социалните сфери на бюджетна издръжка, вкл. образованието оказва влияние на дела на обществения сектор в посока намаляване.

През последните години при настъпилите социално-икономически промени в страната бяха закрити голяма част от предприятията в двете общини. Фирмите и организациите в обществения и частния сектор работят най-вече за вътрешния потребител и намаленото потребление почти унищожи пазарните им ниши. В селското стопанство за обработването на земята се използват остарели технологии. Отрасълът се нуждае от инвестиции за развитие на модерно земеделие и животновъдство. Някои фирми от търговията и услугите прекратиха временно работа, в резултат на което общият брой на регистрираните безработни лица се увеличи.

Търсене на работна сила и услуги по заетостта

В териториален аспект на пазара на труда за едно работно място се конкурират средно по 10 безработни лица. Бюрото по труда използва различни форми за насърчаване на заетостта, главна цел на които е да се осигури заетост и социална интеграция на дълготрайно безработни лица, явяващи се обект на социално подпомагане. Тук можем да отбележим предлагането на посреднически услуги, програмите и мерките за насърчаване заетостта сред младежите, за обучение през целия живот, за насърчаване на предприемачеството, за откриване на нови работни места, за осигуряване равни възможности на пазара на труда чрез социално- икономическа интеграция на рисковите групи и т.н.

Достъп до услуги

Здравеопазване

В момента на територията на **Община Брезово** има разкрити 7 бр. индивидуални медицински практики и 6 стоматологични такива, звено за БНМП. Населението се обслужва от 4 аптеки. Индивидуалните медицински практики са обхванали всички населени места от Общината, но:

- В настоящия момент те не са достатъчно мобилни;
- Възниква необходимостта от възстановяване на училищното здравеопазване на територията на Общината.

Във връзка с промяна в структурата на заболяемостта на населението, увеличаването на социално значимите заболявания бяха разкрити и нови здравни структури. Увеличаването на броя на диабетиците наложи разширяване на дейността на ОбССУ. Разкрит е и център за рехабилитация на инвалиди.

За **община Братя Даскалови** са характерни следните ключови факти от сферата на здравеопазването:

Здравни заведения	▪ Индивидуални практики за първична медицинска помощ- 8 бр.; ▪ Индивидуална практика за първична стоматологична помощ – 2 бр.
Здравен персонал	▪ 8 лекари ▪ 2 стоматолози
Покритие на общината от лекари	▪ ИППМП са с назначени лекари и покриват и 23-те населени места
Покритие на общината от стоматолози	▪ От ИППСП са заети 2 и обслужват населението от 8 населени места
Болничното обслужване	МБАЛ “Д-р Н. Тошев” - гр. Чирпан.
Спешна помощ	БНМП – Чирпан
Хора, обслужвани от един лекар	1100 души
Хора, обслужвани от един стоматолог	3800 души

Образование

В структурно отношение общинската образователна система в **община Брезово** е изградена в съответствие с действащата нормативна база.

Училища⁶⁹ и детски градини в община Брезово и Братя Даскалови с наличния брой деца, ученици и учители в тях.

Учебни заведения в община Брезово за учебната 2010/2011 г.

	Име на училището /детското заведение	Бр. деца	Бр. учители	Бр. ученици
1.	СОУ „Христо Смирненски” гр. Брезово		24	347
2.	ПУ „Отец Паисий” с. Пъдарско		8	50
3.	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Стрелци		13	115
4.	НУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Борец	16	5	39
5.	ПГ „Златьо Бояджиев” гр. Брезово		14	96
6.	ЦДГ „Вела Благоева” гр. Брезово	101	10	
7.	ЦДГ „Роза” с. Борец	24	2	
8.	ЦДГ „Светлина” с. Стрелци	12	2	

Броят ученици в общината е общо 661, а броя учители – 78.

През последните години процесите в системата на образованието в **Община Брезово** се обуславят от промените в социално-икономическите условия и най-вече от демографската ситуация. Като цяло структурата на образованието е запазена, съхранен е броят на учебните заведения, независимо от влиянието на някои негативни фактори като миграция, ниска раждаемост и т.н. Образованието е достъпно за всички деца в общината. Особени грижи се полагат за отпадналите деца и децата в неравностойно положение.

⁶⁹ Данните са предоставени от община Брезово и Братя Даскалови

Демографският процес, свързан с намаляване броя на децата в училищна възраст, най-вероятно ще продължи и през следващите години. Това налага схващането, че образователната политика на Общината трябва да бъде съобразена с този факт и да се набележи адекватно на реалностите реструктуриране на образователната система с цел нейното оптимизиране. По-подробно тези процеси, както и вижданията на Общинското ръководство и Общинската администрация, ангажирана с проблемите на образованието, са изложени в Стратегията и програмата за развитие на образованието в Община Брезово. Стандартът за численост в общообразователните училища е приблизително точен и осигурява нужната численост на персонала, както и необходимите условни щатове за лекторски. Би могло да се помисли да се създадат стандарти за извънучилищните дейности – общински детски център, център за работа с деца, спортни клубове, тъй като в тези звена се развиват дейности, стимулиращи творческите способности на децата. Поради липса на стандарти, тяхната численост сега се осигурява в рамките на стандарта за общообразователните училища.

Добре би било, при определяне на стандартите да се създаде коригиращ коефициент, с помощта на който да се осигуряват допълнителни средства за веществена издръжка в зависимост от вида на отоплението – локално парно, централно парно, отопление с електроенергия или твърдо гориво.

Образованието е една от основните социални дейности на **община Братя Даскалови** с над 30 на сто от разходите по общинския бюджет.

Мрежата от детски заведения и общообразователни училища и техният капацитет (брой деца, брой групи, брой ученици, паралелки и класни стаи) са функция от контингентите деца в съответните възрастови групи.

Ключови факти от системата на образование са показани по-долу:

Учебни заведения в община Братя Даскалови за учебната 2010/2011 г.

	Име на училището /детското заведение	Бр. деца	Бр. учители	Бр. ученици
1.	СОУ "Христо Ботев" – с.Братя Даскалови		8	77
2.	ОУ "Пейо Крачолов Яворов" – с.Гранит		6	43
3.	ОУ "Д-р Петър Берон" – с.Мирово		7	43
4.	ОУ "Георги С.Раковски" – с.Пратизанин		10	72
5.	ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" – с.Черна гора		15	163
6.	ОДЗ "Детелина" – с.Оризovo		14	160
7.	ЦДГ "Смехоранчета" – с. Мирово	21	2	
8.	ЦДГ"Минзухар" -с.Горно Белево	12	2	
9.	ЦДГ"Буратино" - с. Черна гора	20	2	
10.	ЦДГ" Незабравка" - с.Братя Даскалови	12	2	
11.	ЦДГ" Боряна" -с.Партизанин	16	2	
12.	ЦДГ"Иглика " -с.Найденово	12	3	
13.	ЦДГ"Н.Вапцаров" -с.Гранит	17	2	

Намаляващият брой ученици води до намаляване и броя на училищата и пренасочване на децата в съседните селища, което налага обезпечаването на ежедневните им пътувания. От селата без училища е осигурено ежедневното придвижване на учениците до училищата и връщането им по домовете.

Като цяло общините отчитат висок процент от населението със средно образование. Това е изключителен капитал за развитието на местната икономика, но за съжаление повисокият образователен статус е характерен за по-възрастното население. Необходимо е да

бъде осигурена по-висока степен на образованост сред малдежите, за да могат да се реализират на пазара на труда. Безпокойство поражда високия процент неграмотни или с начално образование хора в подтрудоспособна възраст, главно от ромски произход, които трудно могат да се реализират на трудовия пазар.

Състоянието на образованието позволява да направим няколко извода:

Материалната база на образованието е в добро състояние. Тя разполага общо със 110 класни стаи, от които използваните са 62.

Налице са заплахи за редуциране броя на децата, а от там и на заетите преподаватели.

Налага се практиката на “пътуващите ученици и учители”, което поставя нови изисквания, както за безопасност, така и за комфорт на обучението.

Наличната транспортна инфраструктура (и планираното ѝ развитие), както и близостта до големи градове, дават на общината възможност да привлича ресурси (кадри, оборудване) и да повиши нивото на обучение, като го направи по-конкурентно.

За да осъществим преход към едно съвременно европейско общество е необходимо да се насочат усилията и сериозно да се инвестира в образованието.

Други дейности за подкрепа в тази мярка са :

- Ремонт и адаптиране на учебни сгради;
- Осигуряване на компютри и достъп до тях от всеки ученик;
- Изграждане на компютърни мрежи в и между учебните заведения;
- Достъп на всяко учебно заведение до Интернет – общинска Интернет мрежа;
- Създаване на виртуални библиотеки, бази данни и други информационни системи за нуждите на образованието.

Освен осъвременяване на материалната база за подобряване на обучителната среда ще предприемем действия за:

- Създаване на програми за професионално образование и обучение в информационни и комуникационни технологии;
- Включване на информационните и комуникационни програми и технологии в училищата;
- Квалификация на преподавателите за работа в Интернет и боравене с мултимедийни средства;
- Интензивно чуждоезиково обучение за всеки ученик;
- Разработване на учебни програми, преодоляващи несъответствията между изграждащите от образованието умения и нуждите на пазара на труда;
- Осигуряване на професионално насочване в средните училища;
- Развиване на взаимодействия между социалните и икономически партньори и наблюдение на нуждите на пазара на труда;

Общините отчитат висок процент от населението със средно образование. Това е изключителен капитал за развитието на икономиката ни. Същевременно трябва да бъде осигурена по-висока степен на образованост на пазара на труда, за да могат те да се включат в икономиката на познанието. На другия полюс общините са обезпокоени от големия процент млади хора, неграмотни или с начално образование, които са най-вече, от бедните етнически малцинства– роми, изолирани от пазара на труда.

Дейностите, които включват в тази мярка са:

- На основата на създадените през последните години модели за ограмотяване на възрастни, създаване на цялостна програма за обхват и ограмотяване на 16 – 28 годишни възрастни;

- Разработване на общински програми за “Интегрирано образование” съвместно с широката подкрепа на родителската общност;
- Повишаване квалификацията на преподавателите за работа с деца билингви;
- Разширяване на извънкласните и извънучилищни форми за привличане интереса на децата от бедните етнически квартали към училището и знанието;
- Създаване на общински фонд “ Образование” за поощряване на талантиливи ученици от бедните семейства да продължават образованието си;
- Организиране на “Училища за родители” за повишаване на родителските умения и мотивация към образованието и развитието на техните деца;
- Подготовка на млади хора със средно образование от бедните етнически общности и включването им като помощници на учителите в подготвителни паралелки с деца, които не владеят български език;
- Разширяване на обхвата на децата от бедните етнически семейства в детските и предучилищни заведения за усвояване на български език преди постъпване на училище.

Има 16 читалища в община Брезово и 20 читалища в община Братя Даскалови:

N	Име на читалището	Населено място
1.	Читалище “Пробуда”	с. Сърневец
2.	Читалище “Христо Ботев”	с. Гранит
3.	Читалище “Просвета”	с. Православ
4.	Читалище “Отец Паисий-1928 г.”	с. Мирово
5.	Читалище “Светлина-1921”	с.Опълченец
6.	Читалище “Отец Паисий-1934 г.”	с.Марково
7.	Читалище“Кирил и Методий-1956”	с.Горно Ново село
8.	Читалище “Христо Ботев-1927”	с.Черна гора
9.	Читалище “Отец Паисий-1928 г.”	с.Горно Белево
10.	Читалище “Трифон Бонев-1926 г.”	с.Голям Дол
11.	Читалище “Отец Паисий-1927 г.”	с.Найденово
12.	Читалище “Христо Ботев-1927”	с.Партизанин
13.	Читалище “Просвета-1927г.”	с.Съединение
14.	Читалище “Пейчо Минев-1905 г.”	с.Братя Даскалови
15.	Читалище “Христо Ботев-1908 г.”	с.Верен
16.	Читалище “Саморазвитие - 1907 г.”	с.Медово
17.	Читалище “Иван Белев”	с.Кольо Мариново
18.	Читалище “Искра-1934 г.”	с.Долно ново село
19.	Читалище “Просвета-1946г.”	с.Плодовитово
20.	Читалище “Павел Матев - 1922 г.”	с.Оризovo

N	Име на читалището	Населено място
1.	НЧ „Отец Паисий - 1976 г.”	гр. Брезово
2.	НЧ „Искра - 1883”	с. Чоба
3.	НЧ „Лъч-1918 г.”	с. Борец
4.	НЧ „Хр. Ботев 1927 г.”	с. Пъдарско
5.	НЧ „Наука – 1904 г.”	с. Стрелци
6.	НЧ „Христо Ботев 1936”	с. Отец Кирилово
7.	НЧ „Г.С.Раковски – 1871 г.”	с. Зелениково
8.	НЧ „Развитие – 1868 г.”	с. Отец Кирилово
9.	НЧ „Васил Левски - 1930”	с. Дрангово
10.	НЧ „Жеко Димов 1938”	с. Тюркмен
11.	НЧ „Светлина 1929”	с. Златосел
12.	НЧ „Хр. Ботев 1930”	с. Върбен
13.	НЧ „Никола Банов 1939”	с. Бабек
14.	НЧ „Димитър Благоев - 1910”	с. Сърнегор
15.	НЧ „Сребрю Бабаков 1903”	с. Чехларе
16.	НЧ. „Груд Георгиев 1868”	с. Свежен

Туристически услуги

Община Брезово предлага един реален туристически продукт, основаващ се на нейното културно-историческо наследство, архитектурните и природни забележителности съчетани с интересни природни ландшафти. Стратегическите насоки за развитието на туризма в общината са ориентирани към увеличаване на неговата привлекателност и конкурентоспособност. По-пълно използване на туристическия потенциал и на туристическия продукт. Това очертава необходимостта от разширяване на туристическата инфраструктура, прилагане на агресивна маркетингова реклама и повишаване качеството на туристическите услуги.

На територията на общината функционират пет хижи, като в най-добро състояние е хижа “Братан”, намираща се в подножието на в. “Братан”. “Братан” и х. “Свежен” са обхванати от националната туристическа пътека, свързваща ги с х. “Каваклийка”. Пътят, водещ от с. Розовец до х. “Братан” е в много лошо състояние, което възпрепятства посещението на хижата от туристи. Хижа “Братан” е едно добро място за развитието на “ловен” туризъм.

Село Свежен със своите природни и исторически дадености предразполага за развитието на “екологичен” и “културен” туризъм. До момента много малко е направено в тази насока. Основната причина за това е лошото състояние на пътя Бабек – Свежен.

Селата Чехларе, Сърнегор и местността “Дондуково” със своята чиста природа дават предпоставки за развитието на “екологичен” и “селски” туризъм.

Община Братя Даскалови има интересни културни и исторически обекти и трябва много бързо да пренасочи своите ресурси към развитие на туристическите услуги. По-интересните обекти са:

- **Тракийска куполна гробница** от ранноелинистичната епоха, намира се в Момина могила в землището на с. Братя Даскалови. В гробницата са открити останки от богато погребение /част от златна диадема, нишки от златотъкани дрехи или покров, части от гръцки амфори, както и част от бронзов погребален венец с позлата от началото на трети век пр.Хр. Гробницата принадлежи на владетел на земите на юг от Сърнена гора. Той е бил съвременник на тракийския цар Сент трети. В началото на 2011 г. гробницата е обявена за паметник на културата – притежава статус недвижима културна ценност с категория „национално значение”;
- **Вековен летен дъб** - с. Гранит. Летният дъб в с. Гранит, община Братя Даскалови е считан за най-старото живо дърво в Европа. Възрастта му се изчислява на 1665 години. Направените проучвания сочат, че израстването на фиданката датира от 345 г. Короната му е 1017 кв.м, обиколката на стъблото – 7,45 м., а височината – 23,40 м. Той е поникнал през 334 – 335 година. От огромната прекрасна зелена корона днес са останали само няколко живи клона, подкрепяни от стоманена конструкция.
- **Вкаменената сватба** - близо до с. Медово се намира скалния феномен Вкаменената сватба. Състои се от естествена пещера във варовикови скали. Входът не е голям, а камерата представлява широко помещение. Местната легенда гласи, че на времето когато местнуия феодал се женел, Господ слязъл преоблечен като просяк и помолил сватбарите за малко храна, но те му отказали и го охулили. За наказание и назидание на другите хора той ги вкаменил. В днешно време на мястото има скали, с формата на човешки фигури, а също и на голям годишен пръстен. Вярва се, че когато се посети Вкаменената сватба, всеки човек трябва да се провре през пръстена. Ако не успее да мине, е натрупал доста грехове, които му пречат и които трябва да изкупи;

- **Чирпан бунар** е пещера намираща се край с. Опълченец. Пещерата е водна с дълбочина на реката до 1,5 м. Може да се влезе през малък естествен вход около 3-4 метра вдясно от извора. Тя е населена от малко подковоносни прилепи.

Протичащите демографски процеси и в община Брезово и в община Братя Даскалови са с влошени, неблагоприятни характеристики, което е характерно за страната като цяло. Общините не правят изключение по очертаващите се трайни тенденции на отрицателен естествен прираст, ниска раждаемост, висока смъртност, нарушена възрастова структура и пр. Крайният резултат е появата на един постоянен процес на намаляване броя на населението. Подобна констатация може да се направи и за равнището на естественото възпроизводство на населението. То също е с отрицателни измерения, което е характерна тенденция за страната като цяло.

Икономическо развитие

Анализът и оценката на общинските икономики показват сериозни проблеми в развитието на стопанската дейност. Налице е изоставане в темповете на развитие на общините както съотнесено с предходните години, така и в сравнение с останалите общини от двете области и страната. Въпреки че се наблюдава известно повишение на икономическата активност през периода след 2003 г. в сравнение с предходните години, общото незадоволително състояние на местната икономика се запазва. Негативните тенденции се засилват от средата на 2008 г. и особено през 2009 г.

Територията на общините Братя Даскалови и Брезово е типично селска територия, защото голяма част от поземления ресурс са земеделски територии. Това предопределя селското стопанство като основен отрасъл на местната икономика. Създаването на ефективен и конкурентно способен аграрен сектор е основна цел на местните власти на територията. Бъдещето на селскостопанското производство в двете общини е в засиленото участие на високопроизводителна техника и на съвременни технологии. Добре развито е растениевъдството. Водещи браншове са зърнопроизводството, лозарството и овощарството. Съществуват добри почвеноклиматични условия за развитие на маслодайната роза, лавандулата, памука. През последните няколко години вложените инвестиции в земеделието доведоха до увеличение на лозовите насаждения с около 10 000 дка, лавандуловите с 270 дка, розовите с над 330 дка, овощните градини с 300 дка вишни. В общинската икономика промишлеността е с ограничени възможности. Базирайки се на суровините от земеделието, в настоящия момент икономиката е представена от малки предприятия, осъществяващи дейност основно в сферата на хранително-вкусовата промишленост, главно: консервна, млекопреработвателна, винарска и мелничарска. Отдалечеността от промишлени замърсители е добра предпоставка за производството на екологично чиста селскостопанска продукция и за развитието на селски туризъм. Заради спокойствието и тишината, които предлагат селата на територията в северния нископланински район на двете общини, през последните години има засилен интерес към свободния жилищен фонд в тази част на територията. Близостта на Средна гора и множеството микроязовири в района предлагат места за краткотраен отдих в края на работната седмица.

Стопанските субекти в общината се включват в категорията малки и средни предприятия като приблизително 95 % от всички са микрофирми с персонал под 10 човека. Срез тях има семейни фирми, в които собствениците се самонаемат или наемат членове на семейството. **Голям е делът на фирмите, работещи в сферата на търговията и ремонтните дейности.**

	Бр. Предприятия
ОБЩО	172
А Селско, ловно и горско стопанство	
D Преработваща промишленост	
Е. Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	
G Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мот	
Н Хотели и ресторанти	
I Транспорт, складиране и съобщения	
К Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесусл	
N Здравеопазване и социални дейности	
О Други дейности, обслужващи обществото и личността	

Източник: ТСБ Стара Загора 2007 год.

	Бр. Предприятия
ОБЩО	172
А Селско, ловно и горско стопанство	
D Преработваща промишленост	
Е. Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	
G Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мот	
Н Хотели и ресторанти	
I Транспорт, складиране и съобщения	
К Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесусл	
N Здравеопазване и социални дейности	
О Други дейности, обслужващи обществото и личността	

Източник: ТСБ Пловдив 2007 год.

Промисленост

Промислеността в общините Брезово и Братя Даскалови е водеща по размер на ДМА. Те представляват около 1/5 от всички ДМА на територията на общините. Наблюдава се трайна тенденция към намаляване на дела на ДМА в промишлеността от общия размер, което е показателно за **свиване на промишленото производство и намаляване значението му в местната икономика в резултат на закриване на сравнително**

големи промишлени предприятия. След 2000 г. новите инвестиции са изключително ограничени, независимо че увеличават размера си през годините.

Независимо от първенството по отношение на ДМА, общините са с **ниска степен на индустриализация.** Основните промишлени предприятия на територията на общините са от сектор **машиностроене, хранително-вкусовата промишленост, дървообработване и лека промишленост.**

На територията на община Брезово по-известните фирми са:

Винарската изба „Риком” продължава хилядолетните традиции при производството на вино. Тук се произвежда и известната марка вино „Брезовски мискет”. Тя има капацитет от 12 милиона литра и изнася продукцията си в много страни в Европа, Русия и света. Фирма „Брезово ООД” е

специализирана в производството на гъши черен дроб и гъши продукти. По-голямата част от продукцията е предназначена за европейски пазар.

Розоварната фабрика в с. Зелениково е една от най-големите на Балканите. Тя произвежда висококачествено розово и други етерични масла, които са важна суровина за парфюмерийните и фармацевтични предприятия в целия свят.

Млекопреработвателното предприятие „**Bia Milk**” в село Розовец произвежда богат асортимент от млечни продукти, които са добре приети както на нашия, така и на европейския пазар.

„**МЗ Брезово**” ООД е машиностроително предприятие, което произвежда детайли за гражданската и военна промишленост.

„**Сонико**” ЕООД е специализирано в производството на заключващи устройства. В различните населени места в общината има още около 40 малки и средни предприятия и селско стопански ферми, които:

- произвеждат и консервират плодове и зеленчуци;
- преработват млечни продукти;
- произвеждат детайли за обувната промишленост;

- произвеждат облицовъчни материали и други.

На територията на общината работят няколко земеделски кооперации и десетки земеделски и животновъдни ферми.

В община Братя Даскалови основните икономически отрасли са свързани и с наличието и използването на суровини от земеделски произход. Такива икономически единици са “Конекс-Тива” ООД за преработка на земеделска продукция с около 100 постоянно заети, “Агро” ООД – в с. Оризово за отглеждане на земеделска продукция, “Евтерпа” ООД в с. Партизанин (производство на козметика и парфюмерия, с над 50 заети). Тези фирми използват предимно местен трудов ресурс, като продукцията им е предназначена за пазари в страната и за износ.

Въпреки незавидното състояние на промишлеността към момента, двете общини разполагат със сериозен потенциал за развитие на производства на основата на местни ресурси преди всичко от селското (преработка на зеленчуци и плодове) и горското стопанство (дървопреработване, производство на дървени изделия). Необходимо е, обаче, да се заложи на изграждането на мощности, базиращи се на нова техника и високи технологии, за да посрещне предизвикателствата на сериозната конкуренция след приемането на България в ЕС.

Туризм

Селищата в двете общини и техните околности пазят в себе си кътчета и исторически обекти, привлекателни както за любителите на природата, така и за интересувашите се от миналото на нашите предци, живели по тези земи. Благоприятните географски дадености, голямото културно-историческо богатство, съчетани с очарованието и колорита на местния бит и традиции, са великолепна предпоставка за развитието на туризма. За да може да се превърнат наличните дадености в реален туристически продукт, е необходимо много добро познаване на местните туристически ресурси, които да бъдат анализирани и на основата на този анализ – оценени. В най-общи линии те се диференцират на туристически ресурси с природен, антропогенен и смесен характер.

Осигуреността на територията с различни по характер туристически ресурси е фактор и реална възможност за развитие на разнообразни форми на туризъм: културно-познавателен, рекреативен (възстановителен), спортен, развлекателен, селски и т.н.

Въпреки наличните ресурси за развитие на различни форми на нетрадиционен туризъм, секторът е слабо развит и с ограничено значение за икономиката на двете общини. Основното направление в него е културния и селския туризъм.

Липсва, обаче, като цяло необходимата туристическа инфраструктура. Необходимо е да се отделят значителни средства и за изграждане на местни туристически атракции.

Следва да се обнови **Стратегията за развитие на туризма**, тъй като приоритеното му развитие изисква сериозни усилия и инвестиции, както при възстановяване и опазване на съществуващите обекти, така и при изграждането на нова туристическа инфраструктура, изграждане на екопътеки, съпътстваща инфраструктура и създаване на кадри, които да посрещнат очакванията на туристите.

На територията на община Брезово функционират пет хижи, като в най-добро състояние е хижа “Братан”, намираща се в подножието на в. “Братан”. “Братан” и х. “Свежен” са обхванати от националната туристическа пътека, свързваща ги с х. “Каваклийка”. Пътят, водещ от с. Розовец до х. “Братан” е в много лошо състояние, което възпрепятства посещението на хижата от туристи. Хижа “Братан” е едно добро място за развитието на “ловен” туризъм.

Село Свежен със своите природни и исторически дадености предразполага за развитието на “екологичен” и “културен” туризъм. До момента много малко е направено в тази насока. Основната причина за това е лошото състояние на пътя Бабек – Свежен.

Селата Чехларе, Сърнегор и местността “Дондуково” със своята чиста природа дават предпоставки за развитието на “екологичен” и “селски” туризъм.

Община Братя Даскалови също трябва да пренасочи своите ресурси към развитие на туристическите услуги.

Селски туризъм

Богатствата на местния фолклор и бит, съхранени в селищата на община Брезово и община Братя Даскалови, създават условия за развитие на селския туризъм. Почти всички населени места, се характеризират с атрактивно разположение и прекрасна природна среда. Като прибавим към тях съхранените обичаи и занаяти, традиционната кухня и гостоприемството на местното население ще се убедим, че неповторимата атмосфера на българското село може да се почувства почти във всяко кътче от територията на общините. Тук може да се видят продукти на природо съобразно селскостопанско производство от личното стопанство - плодове и зеленчуци, домашно сирене и кашкавал, конфитюри, домашно кисело мляко. Туристите могат да се запознаят с тайните на местната кухня, да дегустират местни вина, да се докоснат до местните традиции, празници и занаяти. Анализът и оценката на туристическите ресурси на района налагат извода, че те представляват една от непълноценно използваните възможности. Благоприятното географско положение, близостта и сравнително лесния достъп до големите градове – Пловдив и Стара Загора, възможностите на многобройните язовири са изключително благоприятни предпоставки за развитието на този вид дейност. Пълноценното използване на наличните ресурси се възпрепятства от редица фактори, най-важните сред които са климатичните условия, които не благоприятстват използването на потенциала целогодишно, липсата на квалифицирани в областта на туризма кадри, неуредени зони за активен туризъм на територията на общините, лошо състояние на пътната мрежа, липса на модерна база, ниска категория на хотелската база с малки възможности за настаняване, липса на контакти и взаимодействие с туроператори.

Доброто развитие на силните страни и туширането на слабите страни могат да се превърнат в успешен път към реализирането на туристическия потенциал на територията на община Брезово и община Братя Даскалови и превръщането им в атрактивна и желана туристическа дестинация. На първо място би следвало да се потърсят нови възможности за подобряване и развитие на туристическата инфраструктура. Решаваща е ролята на общинските власти по отношение дългосрочното планиране на политика за развитие на туризма и създаване на интегрирани туристически атракции, маршрути и продукти.

Селско и горско стопанство

Важна роля за развитие на земеделието играе възможността за напояване на обработваемите земи. Въпреки че няма голям воден басейн общините не са лишени от водни ресурси. В ниските части на общините напояването е било напълно достъпно, следва да се възстанови мрежата от канали. В същото време в полупланинските райони, следва да се търсят възможности за изграждане на съвременни системи за капково напояване, което ще оптимизира използването на водните ресурси и ще позволи интензифициране на земеделското производство. Това изисква, да се осигурят сериозни инвестиции от страна на земеделските стопани. Една от възможните форми е сдружаването и привличането на средства за тяхното изграждане.

Отглеждането на трайни насаждения в района е с големи традиции. Добри доходи и по-голяма заетост осигурява отглеждането на етерично-маслени култури, овощни насаждения, лозя и др., въпреки ограничения размер на засетите и реколтивирани площи, поради характера на релефа.

Благоприятните почвени и климатични условия за отглеждане на трайни насаждения, обаче се подценяват. Площите, заети от трайни насаждения са ограничени и това е трайна тенденция през последните 10-15 години. За възстановяване традициите в отглеждане на трайни насаждения в общината следва да се насърчават и подпомагат всички земеделски производители, които имат желание и потенциал да създават нови масиви. Независимо, че при тези насаждения възвръщаемостта на инвестициите е отложена във времето, тя е по-висока. С развитието на преработвателната промишленост се увеличава и търсенето на такава продукция. **Ето защо следва да се търсят възможности за използването на наличните запустели земи в землищата на двете общини.**

Сериозни възможности за развитие крие и отглеждането на овощни насаждения и зеленчуци. Интересът към изграждане на преработвателни предприятия на територията на двете общини може да създаде сигурен пазар на това производство.

Местоположението на територията, както и почвено-климатичните условия са подходящи за отглеждане на култивирани билки, което представлява сериозен потенциал.

Положителен факт е, че макар и малко по размер, засетите обработваеми площи се реколтивират почти на 100%, което е знак за професионализъм и добра организация. **Въпреки това, следва да се отбележи, че земеделието в двете общини има екстензивен характер и промяна в това отношение може да се очаква с навлизане на големите арендатори и едрите фермери, тъй като това изисква големи инвестиции, които земеделските производители и кооперациите не могат да осигурят.**

Въпреки добрата териториална осигуреност и произтичащите от това предпоставки за съвместни селскостопански дейности, кооперациите в общините не са много на брой. Причината за липсата на кооперативна инициатива е недостатъчният финансов ресурс и ниската степен на информираност относно възможностите за финансиране на земеделските организации. Това е и основната причина частните стопанства в общината да имат незадоволителна материално-техническа база. **Липсва периодичност при подновяване на селскостопанската техника, в следствие на което материалните средства са изхабени и с нисък производствен капацитет.** На практика стопанските дворове в общината разполагат само с най-необходимите технически средства.

Животновъдството в двете общини е недостатъчно развито. Не се използват природо-климатичните дадености и традициите в планинското и полупланинско животновъдство. Наличните пасища и мери са добра възможност за изхранване на животните и са предпоставка за снижаване себестойността на отглежданите животни. Развитието на животновъдството във ферми може да се осъществява само с активната подкрепа на държавата поради високите разходи и силната конкуренция от внос .

Животновъдството се развива предимно в лични стопанства, без да има достатъчно на брой обособени семейни (фамилни) стопанства. Въпреки това животновъдните дейности са с традиции в региона. **Приоритет са секторите млечно и месно говедовъдство, свиневъдство и овцевъдство.**

Данните за секторите в животновъдството показват отрицателна тенденция в развитието на сектора. Тук е очевидно, че преобладава спад в млечното говедовъдство, което е силно повлияно от ниските изкупни цени на млякото.

Като цяло, повечето от селскостопанските животни се отглеждат в дребни стопанства. Това не благоприятства последващата ветеринарна и селекционна дейност. Като

обезпокояващ фактор за развитието на животновъдството се явява и все по-намаления брой на хората в трудоспособна възраст в селските райони.

Голяма част от произвежданата животинска продукция няма стоков характер и остава за покриване потребностите на производителите и техните семейства. Над 1/3 от произведеното мляко, близо половината от произведеното месо не се предлагат на пазара.

Горското стопанство в двете общини е недостатъчно развито. Разпореждането с горите и стопанската дейност се осъществяват от държавата, но има сериозен потенциал за в бъдеще.

Изводи за основните характеристики на територията

Традициите в сферата на селското стопанство и благоприятните природни условия отреждат водещото му място в местната и регионална икономика, особено при наличието на сериозното свиване на промишленото производство и закриване на част от съществуващите малки и средни предприятия. Нещо повече, успешното развитие на аграрния сектор би могло да стимулира изграждането на преработвателните мощности.

Основание за значението на този сектор са съществуващите условия:

- ✓ Богата обработваема земя, подходяща за развитие на лозарство, овощарство, зеленчукопроизводство, етерично – маслени и технически култури;
- ✓ Дългогодишна традиция в земеделието и натрупан ценен професионален опит;
- ✓ Наличие на пазари – както регионален, така и национален, а за определени продукти – и международен;
- ✓ Благоприятна позиция в републиканската пътна инфраструктура - Еврокоридори № 4 и № 8, пресичащи южната ѝ част - автомагистрала “Тракия” в посока изток - запад, както и отклонението на юг – автомагистрала “Марица”;
- ✓ Съчетаването на природни и инфраструктурни условия е на изключително добро ниво и база за развитие, отличен потенциал, който следва да се използва ефективно и ефикасно за развитие и надграждане;
- ✓ Възможности за привличане на финансови средства по структурните фондове на ЕС с проекти в областта на земеделието: както за производство, така и за преработка и съхранение на земеделска продукция, включително и по проблеми свързани с маркетинговата политика.

Селското и горското стопанство са водещ отрасъл в досегашното развитие на общинските икономики в двете общини. Само в община Братя Даскалови са регистрирани 31 кооперации и сдружения, частни стопани и арендатори, и в комплект с обработваните 213 хил. дка земя. Правят един доста ценен ресурс за бъдещо развитие. Това се подкрепя и от следните ключови фактори:

- В общата структура на земеделските територии най-голяма площ заемат нивите;
- Нарастват площите на винените лозя, на хлебната пшеница и слънчогледа;
- Най-голям дял в структурата на културите имат зърнено житните култури, основно хлебна пшеница и ечемик;

- От окопните култури се отглежда най-вече слънчоглед;
- Районът е подходящ за отглеждане на памук и твърда пшеница;
- Царевицата за зърно и силажната царевица са пряко свързани с развитието на животновъдството. В последните години се отглеждат незначителни площи;
- Особен интерес представляват винените лозя, а климатичните условия са изключително благоприятни за развитието на лозарството. На територията на общината има 2 винарски изби;
- От овощните насаждения са застъпени праскови, череши, вишни;
- Районът е изключително благоприятен за отглеждане на етерично-маслените култури – това са предимно маслодайната роза и лавандула. Проявява се интерес и към лавандулата. Релефът, флората и екологично чистата среда са особено подходящи за развитието на пчеларството. Броят на пчелните семейства е увеличен., което показва, че този отрасъл има много добра перспектива за развитие;
- Районът е подходящ за развитие на животновъдството, в т.ч. говедовъдство с комбинирано направление – мляко-месо и само за месо, като се използват подходящи породи, както и овцевъдство и козевъдство, с оглед максимално използване на богатите пасища, с които разполага общината.

Като цяло растениевъдството и в двете общини се характеризира със задоволителни темпове на развитие и има изключително благоприятни условия за растеж. Основна причина за недостатъчно ефективното използване на ресурсите са многото на брой малки земеделски стопанства с екстензивно развитие. Намалелите добиви от някои традиционни култури (предимно технически и зърнени култури) са резултат от липса на подходяща агротехника и неспазване на стандартите за химическа обработка, наторяване, както и използването на лош посадъчен материал. **Липсата на организация по изкупуването или преработването на продукцията също е проблем от голяма важност.**

Голяма част от животинската продукция е произведена по екстензивен начин в дребни ферми и лични стопанства, което не дава възможност за прилагане на ефективни технологии, за осъществяване на балансирано хранене и максимално използване на генетичните заложи на животните.

Ниските изкупни цени на млякото са фактор, който влияе пряко върху произведеното количество. Млякото де изкупува на безценица и това се отразява зле на земеделските производители. Продукцията не отговаря на санитарните и хигиенни изисквания, което се отразява на цената и възможността за производство. В повечето случаи липсва и контрол на качеството на произвежданата продукция.

Потенциалът за растеж на сектора се определя от степента на развитие на животновъдството и развитието на преработвателния сектор. Съществуването на добри условия за пасищно животновъдство е допълнителен фактор, който може да се използва и за производството на сертифицирана екологично чиста продукция.

Липсата на финансов ресурс затруднява голяма част от животновъдите да изградят помещения за отглеждането на животните, извън населените места, които да отговарят на европейските стандарти.

Липсват и устойчиви партньорства, които да осигуряват необходимия местен потенциал за развитие на животновъдството и растениевъдството. Необходимо е насърчаване развитието на секторните и други клъстерни обединения, които да увеличават конкурентоспособността чрез повишаване на продуктивността, темпа на техническо обновление и въвеждането на иновации, както и подобряването на хигиенните и фитосанитарни условия в сектора.

Икономическият анализ – средство за повишаване ефективността на стопанската дейност на МИГ

Динамичните изменения в свободната пазарна икономика обективно произтичат от ускореното развитие на научно-техническия прогрес и непрестанно нарастващите изисквания на населението. Именно тези изисквания налагат пазарът да бъде в центъра на вниманието на всяка самоуправляваща се икономическа единица. Следва да се отчита действието на пазарните фактори на всички етапи с цел да се проектират, произвеждат и предлагат само стоки, които са търсени от платежоспособни купувачи и следователно ще могат бързо и изгодно да се продават. Важно място в процеса на разкриване влиянието на всички фактори – пазарни и непазарни, икономически и неикономически, външни и вътрешни и т.н., има икономическият анализ.

Под анализ в най-общия смисъл се разбира разчленяване (диференциране, разлагане, разбор), изследване чрез разлагане на изучавания обект, процес, явление, резултат и т.н. От тази гледна точка, анализът е един от основните методи на познанието. Чрез него се разкриват и оценяват, както елементите на цялото, тяхното място и роля в него, така и свойствата, връзките, зависимостите и взаимоотношенията им в хода на функционирането и развитието на цялото. С анализа се дават количествена и качествена характеристика и оценка на процесите, явленията и резултатите от целенасочената дейност.

Анализът е в единство и зависимост със синтеза. Без него анализът не може да изпълни своето предназначение. Вzeti заедно, представляват средство за изследване и оценяване на достигнатото състояние, за доказване на оптималното бъдещо развитие на изследвания обект или на елементите в него. Ефективността на анализа и на синтеза изисква всеобхватни и задълбочени знания за обекта, за неговата вътрешна природа и на законите, на които се подчинява съществуването и развитието на този обект. Ето защо акумулираната информация при анкетното изследване, работните срещи, разговори с хората от общината е изключително точна, надеждна и обхватна информация, върху която може да се правят изводи, решения и препоръки.

Важно място тук имат научните понятия и категории, принципите и изискванията, формите, методите, средствата и организацията на провеждане на анализа.

Икономическият анализ не е самоцел в управленската дейност. Той е най-доброто средство за усъвършенстване на планирането, а следователно и на управлението.

SWOT анализ на територията на МИГ – оценка на вероятностите

Много е важно когато се създава стратегия за местно развитие, първо да се определи какво в този регион се прави най-добре, за да може цялата стратегия да се ориентира спрямо него. Разбира се, нито една община не е еднакво силна във всички области, в които работи - и в това няма притеснение, защото откриете ли слаби страни, може да се направи нещо по въпроса. Дори някои от слабостите да са фундаментални, най-добре е да се разбере това сега и да се търси нова пазарна стратегия. В същото време трябва да се изследва околната среда, за да се разбере какви възможности и заплахи крие той. Този процес се нарича SWOT анализ, защото разглежда силните и слаби страни, възможностите и заплахите.

БИЗНЕС СРЕДА

Силни страни	Слаби страни
❑ Изградена транспортна и комунална инфраструктура обслужваща бизнеса; ❑ Наличие на фирми с админ. и иконом. потенциал; ❑ Близост до център, разполагащ с научен и изследователски потенциал за технологично обновление на съществуващите промишлени производства или за създаването на нови; ❑ Възможност за запознаване с техническите постижения, установяване на бизнес контакти, технологии и ноу-хау на Пловдивския панаир; ❑ Център на розодобивната и розопереработвателната промишленост; ❑ Възможности за намиране на нови пазари, чрез Пловдивския панаир; ❑ Предпоставки за развитие на исторически, културен, селски и спортен туризъм; ❑ Направени стъпки от страна на местните власти за привличане на български и чуждестранни инвестиции; ❑ Поява на малки и средни предприятия, главно преработващи маслодайни култури: рози, лавандула, бял трън и др.; ❑ Развита хранително-вкусовата промишленост (мелничарска, мандри, птицекарница, консервно и сладкарско производство и др.); ❑ Наличие на малки производствени предприятия в парфюмерийната промишленост; ❑ Развито зеленчукопроизводство: корнишони, зелен фасул, грах, тиквички, домати, люти чушки и др.; ❑ Добре развито лозарство и овощарство. Засени нови сортове грозде (В община Братя Даскалови са увеличени лозовите насаждения с около 3 000 дка а в Брезово – около 1000 дка. В община Брезово са създадени около 600 дка нови овощни градини: сини сливи, череши, ябълки, дюли и др.); ❑ Отглеждане на маслодайни култури (в община Братя Даскалови лавандуловите масиви са увеличени с - 270 дка, а розовите с над - 330 дка, а в община Брезово са обновени около 1000 дка розови масиви);	❑ Лошо поддържана пътна инфраструктура (особено междуселищната мрежа); ❑ Остаряло производствено оборудване и технологии; ❑ Нисък дял на иновациите и използването им от фирмите; ❑ Ниска пазарна конкурентноспособност на произвежданата продукция; ❑ Липса на ясни стандарти за земеделската продукция и ползите за земеделските производители от подобреното качество; ❑ Липса на пакетажен цех, който да осигури търговски вид на произвежданата земеделска и преработваща продукция; ❑ Недостиг на инвестиционен капитал за обновяване и разширяване на производствата; ❑ Липса на общински политики и публични ресурси за изграждане на индустриални зони; ❑ Отсъствие на секторни сдружения и публично-частните партньорства (липсва желание за обединяване и сътрудничество); ❑ Слаби или липсващи функционални връзки между: образование-наука-производство, както и между образователна система – трудов пазар; ❑ Увеличена безработица през последните 6 месеца поради икономическата криза; ❑ Липса на финансов потенциал на животновъдите отглеждащи под 10 животни. (не притежават достатъчно собствена земя за паша и фураж, отглеждат животните в рамките на населените места и замърсяват околната среда); ❑ За последните 20 години добитъкът е намалял около 50 пъти, което изцяло е подменило поминъка на местното население; ❑ Отглеждането на патици осигурява поминък, но замърсява околната среда; ❑ Затварянето на винарската фирма е проблем

❑ Туристическо дружество има традиции в областта на туризма; ❑ Развито животновъдство. Във всяко населено място средно по 2-3 човека отглеждат около 15 животни (предимно крави). В община Брезово извън населените места са изнесени фермите на около 15 животновъди, които отглеждат общо 1000 крави; В Братя Даскалови повече от 30 животновъди отглеждат между 15 и 100 крави; ❑ Овцевъдството е развито основно в селищата на община Брезово. В момента се отглеждат около 2000 овце, от тях 1000 са в по-големи стада, а останалите се отглеждат за семейни нужди. В община Братя Даскалови единици са тези, които отглеждат по-големи стада от 15 до 200 овце; ❑ Има зайцеферма и ферми за отглеждане на щрауси; ❑ Добре е развито пчеларството; ❑ Наличие на големи ферми за отглеждане на патици; ❑ Арендаторите обработват голямо количество селскостопански земи, засети главно с технически и зърнени култури: пшеница, овес, ръж и рапица; ❑ Наличие на частни лицензирани ракиджийници; ❑ Развити услуги като: фризьорство, шивачество, сервизно обслужване и др. ❑ Наличието на язовири осигурява развитието на рибовъдство, напояване и условия за атракции; ❑ Отглеждане на коне за езда (изнесени са извън населеното място); ❑ повишен ръст и активност през последните години отбелязват търговските фирми и фирмите за услуги; ❑ Наличие на водни сдружения за напояване.	за хората от Брезово, защото са лишени от възможността местни винопроизводители да ползват утвърдената марка - Брезовски мискет; ❑ Ниска ефективност на животновъдството поради малките стада животни и преобладаващото им семейно отглеждане; ❑ Земята се обработва от големите арендатори, но липсват големи собственици на земя; ❑ Затруднено поливно земеделие поради: ниски подпочвени води, липса на поливна техника и нерегламентирани отношения с дадените под аренда язовири; ❑ Изчезване на традиционните за територията до 1989 г. отрасли като: биволовство и бубарство; ❑ Отглежданите кози и свине през последните години са намалели драстично; ❑ Разпокъсани селскостопански и пустеещи земи, които често ерозират.
Възможности	Заплахи
❑ Подходяща комбинация от климат, почви и географско положение за отглеждане на маслодайна роза, лавандула, лозя, овощни насаждения и памук; ❑ Разработване на проекти за финансиране от ПРСР и структурните фондове на ЕС; ❑ Предприемане на активни действия за привличане на нови инвестиции; ❑ Съживяване на изоставени производствени зони чрез публично-частни партньорства; ❑ Разширяването и модернизацията на международното летище, като предпоставка за използване и привличане на инвестиции, развитие на туризма и подобряване на комуникационната среда; ❑ Ефективно използване на културно-историческия потенциал на територията за развитие на туризма;	❑ Финансово-икономическа криза; ❑ Незадоволително междуобщинско сътрудничество при решаване на общите проблеми на икономическото развитие; ❑ Нисък процент на общински инвестиции в инфраструктури и системи, които обслужват бизнеса; ❑ Липса на обособени бизнес зони; ❑ Напускане на младите хора и лишаване на местната промишленост от образовани и професионално подготвени кадри; ❑ Конюнктурно оценяване на проектите и политически натиск при разпределение на европейските фондове; ❑ Политическа и икономическа нестабилност; ❑ Забавяне усвояването на финансовите средства от еврофондовете;

❑ Подобряване достъпа до капитали и алтернативни финансови източници; ❑ Подобряване на административния капацитет на фирми и земеделски производители; ❑ Възможност за преработка и продажба на животинска продукция от личното стопанство, съгласно новата наредба за директна продажба на домашно произведени продукти; ❑ Подобряване на бизнес средата и инвестиционния климат; ❑ Финансова подкрепа на реално произвеждащите земеделски производители; ❑ Развитие на екологично земеделие и производства шадящи околната среда; ❑ Развитие на нови преработващи производства и съвременни услуги; ❑ Разширяване на рибовъдството, преработката на рибни продукти, напояването и разширяването на туристическите атракции във водоемите; ❑ Изграждане на индустриални зони извън населените места с необходимата инфраструктура; ❑ Осигуряване на систематизирана информация на земеделските производители за европейските изисквания към селскостопанските производства (Информационен център за подкрепа на селскостопанските производители); ❑ Потенциал за бъдещо разширяване на пчеларството; ❑ Възможности за разширяване на местната преработваща и парфюмерийна промишленост.	❑ Спиране на европейското финансиране за част от проектите; ❑ Промяна в климата и необходимост от перманентна адаптация на земеделските производства.
---	--

Извод: В условията на кризата фалират предимно малките и средни фирми, оцеляват най-често фирмите от семеен тип, които са по-гъвкави и мобилни. Те са насочени главно към преработващата промишленост, селското стопанство, търговията и услугите.

ОКОЛНА СРЕДА

Силни страни	Слаби страни
❑ Уникален климат и ландшафт, осигуряващи условия за отдик и лечение на белодробни заболявания; ❑ Наличие на голям брой водоеми (язовири), в община Брезово са над 60, а в община Братя Даскалови - над 50. Използват се за напояване, рибовъдство и питейна вода; ❑ Наличие на уникални природни дадености “Търкаляните камъни” в близост до с. Свежен и “Вкаменената сватба” в с.Медово; ❑ Природен резерват „Сечената курия” – с.Чехларе; ❑ Натура 2000 – Омуровска река – с.Чехларе; ❑ ЗМ “Каваклийка” до с.Горно ново село; ❑ Най-старото дърво в България и най-стария дъб в Европа, който е на 1700 г. –с.Гранит; ❑ В Брезово е открито друго дърво на 400 г.; ❑ В с.Сърнегор наличие на атрактивна природна местност; ❑ През територията на община Брезово и община Братя Даскалови преминават: Златна река, Розовска река, Омуровска река и др. по-малки реки; ❑ Екологично чист район с плодородни почви и мрежа от естествени и изкуствени водни басейни; ❑ Намалено замърсяване на въздуха от промишлени източници.	❑ Многобройни нерегламентирани сметища; ❑ Дейности замърсяващи околната среда като: птицекланица, ферми за отглеждане на патици и други животни в рамките на населеното място, както и мандрите; ❑ Непочистени корита на реките; ❑ Наличие на пустеещи земи и ерозирали земеделски почви; ❑ Безразборно изсичане на горите; ❑ Липса на необходимите залесявания след горските пожари; ❑ Липса на общински политики за превантивна дейност при природни бедствия и пожари; ❑ Нарастване на битовите и строителните отпадъци и намаляване капацитета на депата за тяхното съхранение; ❑ Липса на устойчива общинска и междуобщинска политика в областта на екологията.
Възможности	Заплахи
❑ Изграждане на завод за преработка на битови отпадъци; ❑ Планиране на дейности за устойчиво подобряване на екологичната обстановка; ❑ Изграждане на алтернативни енергийни източници; ❑ Изграждане на канализация за отпадните води и пречиствателни станции; ❑ Възстановяване на традиционни дървесни видове; ❑ Извършване на залесителни дейности на изоставени и ерозирали земи; ❑ Почистване и укрепване на речните корита; ❑ Развитие на екол. земеделие и природосъобразна експлоатация на горите и водните басейни; ❑ Изграждане на горски просеки за предпазване от пожарите; ❑ Извеждане на животните извън населените места; ❑ Премахване на замърсяванията на водоемите от животновъдството, мандрите и кланиците.	❑ Замърсявания на околната среда; ❑ Намаляване на горския фонд; ❑ Заплаха от нарушаване на природните местообитания на животни и птици; ❑ Промяна на биоразнообразието; ❑ Намаляване на биоразнообразието.

ИНФРАСТРУКТУРА

Силни страни	Слаби страни
❑ Изградена транспортна инфраструктура и близост до магистралите: Тракия и Марица; ❑ Изградена техническа инфраструктура; ❑ Добре развита телефонна и съобщителна мрежа с пощенски, телефонни и телеграфни станции; ❑ Достъп до ж.п. мрежа (Трасето СЕ773 София-Пловдив-Бургас). На територията на община Братя Даскалови се намират 2 гари, снабдени със съоръжения за товаро-разтоварни дейности; ❑ Изградена дъждовна канализация в община Брезово, а в с.Стрелци, съществува подземна поливна инсталация; ❑ Правят се частични ремонти на съществуващите гравитачни системи. Поливните инсталации се притежават от водни сдружения (кооперация). Собствеността е общинска фирма (Община Брезово); ❑ Разработен проект за канализацията Брезово-Чоба към МОСВ, с пречиствателни станции за питейни и отпадни води; ❑ Близост до международно летище (на 64 км от Община Брезово) с перспектива да се превърне в най-голямото карго летище за Югоизточна Европа; ❑ Добре изградена електропреносна мрежа; ❑ Осигурено водоснабдяване на всички населени места; ❑ Осигурен достъп до Интернет в повечето населени места; ❑ Успешни практики за увеличаване на зелените площи в населените места.	❑ Пътната мрежа е технически остаряла и има нужда от спешни ремонти; ❑ Лоша общинска пътна инфраструктура на територията на община Братя Даскалови, особено в северната част на общината; ❑ Липса на покритие на мобилните мрежи в определени населени места (с.Свежен и други населени места на община Братя Даскалови); ❑ Не са асфалтирани голяма част от улиците в населените места на общините Братя Даскалови и Брезово; ❑ Проблеми с поддръжката на озеленените и благоустроени зелени площи; ❑ Липсва газификация за населените места; ❑ Несигурно водоснабдяване (в с.Сърнегор недостига вода за пиене); ❑ Амортизирана водопреносна мрежа, с висока аварийност и големи водни загуби по мрежата; ❑ Липсваща, а там където я има и остаряла канализационна мрежа; ❑ Основната част от поливните инсталации са разграбени и унищожени; ❑ Недостиг на финансов ресурс за поддържане на техн. инфраструктура; ❑ Ограничена закрыта спортна база в центровете на общините и недостиг на спортни обекти и места за развлечения на открито; ❑ Не са ремонтирани голяма част от училищата и детските градини; ❑ В ромските квартали липсва техническа инфраструктура; ❑ Лошо качество и висока цена на водата в Братя Даскалови; ❑ Незавършена реставрация и консервация на архитектурните обекти, както и лошо поддържане на паметниците на културата; ❑ Липса на алтернативни енергийни източници и общински политики за тяхното изграждане и ефективно използване.
Възможности	Заплахи

❑ Спиране на незаконното строителство; ❑ Изграждане на алтернативни енергийни източници и технологични линии за производствата на биогорива; ❑ Изграждане на качествена пътна инфраструктура свързваща магистралите с общините; ❑ Асфалтиране на селските улици, особено на тези с голяма натовареност; ❑ Изграждане на високоскоростен Интернет достъп покриващ цялата територия на МИГ; ❑ Изграждане на съвременна техническа инфраструктура; ❑ Газификация на жилищата и на промишлените обекти; ❑ Поетапно изграждане на канализационната мрежа и пречиствателните станции за отпадни води; ❑ Пълно покритие на териториите от мобилните оператори; ❑ Изграждане на спортна, развлекателна и културна инфраструктура; ❑ Благоустрояване на средата.	❑ Евентуалното събаряне на незаконните сгради в ромския квартал съгласно изискванията на ЗУТ, ще лиши голяма част от ромите от жилища, което ще доведе до социални проблеми; ○ Лошата пътна и техническа инфраструктура възпрепятства инвеститорите, а от там и развитието на региона и неговото обезлюдяване.
---	---

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Силни страни	Слаби страни
○ Добре изградена образователна инфраструктура, която привлича ученици и от съседните общини. (В община Брезово има 4 общински училища и 1 държавна професионална гимназия по селско стопанство (механизатори и кулинали) в община Братя Даскалови има 6 общински училища); ○ Детските градини в община Брезово са 3, а в община Братя Даскалови - 7; ○ Близостта до Пловдив и Стара Загора задоволява в голяма степен професионалните и образователните потребности на местното население; ○ Изградени са училищни настоятелства и в двете общини, но само в гр. Брезово са регистрирани две от тях; ○ Наличие на квалифициран педагогически персонал в училищата; ○ Добри здравни услуги в областните центрове: Пловдив и Стара Загора; ○ В Брезово и Братя и Даскалови са изградени центрове за спешна медицинска помощ; ○ В община Брезово им 7 практики и 6 стоматолози,	❑ Сезонното наемане на работната ръка от арендаторите създава проблеми през останалия период от годината; ○ Недостатъчен обществен междуградски транспорт, поради липса на минимален брой пътници. (Между населените места пътуват основно училищните автобуси); ❑ Липсват подготвени кадри и инвестиции за повишаване квалификацията на фирмения персонал; ❑ Ежедневна и седмична трудова миграция към Пловдив и Стара Загора; ❑ Закрита болницата за астматично болни деца в с.Стрелци, която не се използва; ❑ Трайна тенденция на застаряване на местното население; ❑ Влошено качество на медицинските услуги; ❑ Обезлюдяване, миграция и емиграция към по-големите български градове и европейските страни; ❑ Висок процент от населението е с нисък

а в община Братя Даскалови – 8 практики и 4 - стоматолози; ○ В Брезово е изграден Общински социален център, включващ: социален патронаж, столово хранене, рехабилитационен център (Физиотерапия), който обслужва 13 населени места. Центърът обслужва диетично-болните, прави някои изследвания и транспортира болните на хемодиализа. ○ Домашният патронаж в Брезово обслужва 15 селища на общината, а в Братя Даскалови има 2 патронажа (в с.Оризovo и с.Братя Даскалови); ○ В с.Братя Даскалови работи дневен център за възрастни хора; ○ В Братя Даскалови работи младежки център с фитнес зала и компютърен център; ○ Има Дом за деца лишени от родителски грижи в с.Зелениково, който е на общинска издръжка; ○ 16 броя читалища в Брезово и 20 читалища в Братя Даскалови са регистрирани по ЗЧ; ○ Силни традиции в културната сфера (Театрални, танцевални и певчески състави към читалищата, Картинна галерия „Гранит” и Клуб „Родолюбие”. Традиционни културни изяви на женското дружество в с.Стрелци и на пенсионерските клубове); ○ Изграден капацитет на местни НПО, като регистрирани в двете общини са: ▪ Сдружение”Ромско бъдеще – Брезово”; ▪ Общински Футболен клуб – Брезово; ▪ Спортно дружество по бадминтон Брезово; ▪ Туристическото дружество - Брезово; ▪ Ловно-рибарското дружество - Брезово; ▪ Ловно-рибарското дружество – Братя Даскалови; ▪ Сдружение „партньорство за здраве”; ▪ Секция на младежкия червен кръст, работи без регистрация; ▪ Футболен клуб – с.Падарско; ▪ Сдружение за възраждане – с.Медово; ▪ Пчеларско дружество – Братя Дакалови; □ Наличие на ценни археологични обекти в местностите: „Момина могила”, “Халка бунар” и „Сенкови могили”; □ Разработени програми и натрупан опит по отношение на интеграцията на групите в неравностойно положение; □ Една част от ромите работят в “Брезово” АД, където се отглеждат патици, а друга група наемат земя под аренда и отглеждат зеленчуци в с. Гранит (Братя Даскалови).	образователен статус, ниска здравна култура и висок процент на безработица; □ Липсват достатъчен брой подготвени кадри за разработването и реализацията на качествени местни проекти; □ Ниска компютърна грамотност и умения за работа в Интернет особено на възрастното население; □ Слаба връзка между работодателите с Бюрата по труда, което значително ограничава първичния трудов пазар; □ Амортизиран сграден фонд и медицинска апаратура; □ Незадоволително качество на медицинските услуги; □ Тенденция за увеличаване на разходите за здравеопазване; □ Слабо присъствие на личния лекар по места; □ Голяма ромска група и в двете общини, която е с висок процент безработица и затруднена социална адаптация; □ Липса на мотивация сред ромското население за повишаване на образованието и трудовата реализация; □ Бързо нарастване броя на неграмотното население; □ Ниско образователно равнище сред местното население, липса на възможности за квалификация и преквалификация.
Възможности	Заплахи
○ Да се използват и популяризират положителните	○ Обезлюдяване. Миграцията на местното

практики за интегриране на ромите. (В с. Падарско и с.Гранит ромите не живеят в общност, а са интегрирани с българското население и работят земя под аренда); ○ Има голям сграден фонд: училища, детски градини, летен лагер и др., които могат да се използват ефективно за предлагане на повече услуги; ○ Повишаване на възможностите за квалификация и преквалификация; ○ Подобряване и осъвременяване на социалните грижи; ○ Изграждане на спортни съоръжения и разнообразяване на спортните услуги.	население към по-големите градове и чужбина ще се увеличи и ще доведе до застаряване и обезлюдяване на района; ❑ Влошено качество на човешките ресурси (Местно население изцяло състоящо се от пенсионери и роми с нисък образователен и квалификационен статус); ❑ Липса на социална сфера и публични услуги; ❑ Липса на съвременни услуги и комуникации за населението; ❑ Закриване на училищата и детските градини; ❑ Социална изолация на ромите, поради липсата на детски градини и училища; ❑ Нисък образователен статус и нисък местен потенциал, възпрепятстващ реализацията на по-сериозните бъдещи проекти.
--	---

КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ

Силни страни	Слаби страни
❑ В близост до големи търговски центрове, като гр. Пловдив и гр.Стара Загора; ❑ Аерогара-Пловдив е в близост до общините; ❑ Магистрала “Тракия” и магистрала “Марица” преминават през част от територията; ❑ Добре развита пътно-транспортна мрежа в общините; ❑ Редовен транспорт между Брезово и Пловдив и между Братя Даскалови и Стара Загора; ❑ 2 аптеки в община Брезово и 3 аптеки във Братя Даскалови; ❑ 7 медицински практики в община Брезово (6 стоматолози и един спешен център) и 8 медицински практики в община Братя Даскалови (4 стоматологични кабинета и един спешен център); ❑ Изграждането на Депо в с. Ракитница. (До неговото завършване депото за ТБО за община Брезово е в Карлово и в Цаланица, а за Братя Даскалови - в Чирпан); ❑ Активен пазар на недвижими имоти, който води хора с по-големи финансови възможности на територията; ❑ Архитектурен резерват с. Свежен състоящ се от 100 къщи архитектурни паметници от национално значение; ❑ Паметници на културата с местно значение са: ○ Църквата „Св.Димитър” –	❑ Високо ниво на регистрираната безработица (24,35% към 31.01.2010 г.- Братя Даскалови и 14% за община Брезово); ❑ Ограничен брой места за отдых в населените места, които не са благоустроени и лошо се поддържат; ❑ Липса на места за провеждане на младежки инициативи; ❑ Липса на детски площадки; ❑ Неефективната система за презентиране на историческото, културното наследство и даденостите на територията; ❑ Липса на конкурентни туристически продукти и рекламирането им; ❑ Недостатъчно развита практиката на публично-частни партньорства; ❑ Недостатъчно подготвени кадри за работа с ИТ технологиите; ❑ Занемарена поддръжка на паметниците на културата; ❑ Спад на търсенето на недвижими имоти през последната година; ❑ Невъзможност за текуща поддръжка на всички зелени площи от страна на общините; ❑ Липсват най-необходимите здравни

гр.Брезово; ○ „Шипковата розоварна” – с. Зелениково; ❑ Съществува стара римска крепост в землището на с.Сърнегор, община Брезово; ❑ Археологически интерес представлява трако-римския династичен център в землището на с. Братя Даскалови в местността Момина могила, който се проучен от археолозите; ❑ Най-масовите културни събития за територията са традиционните събори във всяко населено място. Има и традиционен събор на паметника(гроба) на Хаджи Димитър – с.Свежен; ❑ Организират се традиционни кукерски представления по Сирни заговезни в с.Струмци и с.Борец. ❑ Ежегодно през месец май се провежда и празник на розата; ❑ Към читалищата активно работят пенсионерските клубове и женските дружества; ❑ Децентрализирано административно обслужване в почти всички села на община Брезово с изключение на услугите свързани с ТСУ; ❑ Обслужване на населението в общините “на едно гише”; ❑ Отлични климатични условия и благоприятни въздушни течения осигуряващи условия за лечение на белодробни болести (През 1969 г. проф. Юруков констатира, че климатичните условия са близки с тези на гр.Банкя); ❑ Голям горски фонд – 30 % от общинската земя на двете общини, но малко количество общински горски фонд; ❑ Частично оформени зелени площи.	грижи за хората живеещи в по-малките населени места;
Възможности ❑ Възможности за подобряване на услугите; ❑ Благоустрояване на средата; ❑ Осигуряване на съвременна техническа, бизнес, културна и спортна инфраструктура; ❑ Осигуряване на условия за организиране на културен и социален живот; ❑ Осигуряване на възможности за учене през целия живот; ❑ Благоустрояване на ромските квартали; ❑ Създаване на предпоставки за отдых и развлечения; ❑ Възможности за климатолечение и развитие на спа центрове; ❑ Възстановяване скривалището на Левски в Горно Белево; ❑ Проучване и реставрация на новите архитектурни паметници и превръщането	Заплахи ❑ Разрушаване и преустройство на амортизирания публичен сграден фонд и остарялата инфраструктура; ❑ Закриване на училища, читалища и други публични центрове; ❑ Намаляване броя на лекарските практики; ❑ Спиране на автобусните линии за административните центрове – Пловдив и Стара Загора; ❑ Затихващ културен и социален живот.

им в местни атракции, отразяващи традиционния начин на живот на местното население.

Изводи:

- ❖ Доминират обективните процеси, ресурсните предпоставки и изявените намерения от гражданите, бизнеса и местните власти за развитие на Община Брезово и община Братя Даскалови;
- ❖ На лице е естествена потребност за привличане на инвестиции, технологично обновяване и постигане на конкурентноспособност на икономиката и диверсифициране на вътрешните и външни пазари;
- ❖ В общината е работено и продължава да се работи по идентифицирани проблеми. Някои от тях са овладени. Към други са предприети конкретни мерки – техническа структура, околна среда, социална инфраструктура;
- ❖ Общините извършват целенасочени планирани действия в областта на местното икономическо развитие;
- ❖ Стимулира се развитието на човешкия си ресурс и се търсят възможности за кадрово обезпечение;
- ❖ Подкрепя се развитието на младите хора и образованието на хората през целия живот и въвеждането на иновационни практики;
- ❖ Работи се за развитие на местната инфраструктура, но липсват сериозни инвестиции в тази насока;
- ❖ Регистрират се многобройни проблеми свързани с подобряването на бизнес средата на територията на МИГ, макар да се полагат усилия за запазването и развитието на местния бизнес и за привличането на външни инвеститори;
- ❖ Общините разполагат с необходимия институционален потенциал за усъвършенстване управлението на местната общност и за осъществяване на устойчив икономически растеж през следващите години.

Идентифициране на потенциалните местни лидери

МИГ-ът се изгражда в сравнително малък район, какъвто е районът на **община Брезово** и **община Братя Даскалови**. Квалифицираните човешки ресурси са ограничени и затова от изключителна важност е да се идентифицират местните лидери, които ще бъдат водещата сила на инициативната група.

ОБЩИНА БРЕЗОВО

Субект	Статус	Адрес	Предмет на дейност
Иван Стефанов Иванов	ЗП	с.Бабек, обл. Пловдивска	животновъд
Николай Венков Зенков	"Ванимал" ЕООД	0893-470-002	Птицевъдство

Славчо Петков Стоянов	ЗП	с.Тюркмен	земеделие и животновъдство
Делян Стоянов Тодоров	СП		зеленчуко производител
Бисер Димитров Стамболов	ЗП	с.Дрангово	земеделие и животновъдство
"КЛАН ХЛ" ООД	птицекланница	София	клане на патици
"АДЖАР-2010"			
Стойчо Неделчев Тасев	СП	с.Дрангово	земеделие
Златко Боев Манолов	СП	0887-825-707, Чехларе	млекопроизводство
Минчо Атанасов Атанасов	СП	Розовец	животновъдство
Дончо Ив. Кацарски	СП	с.Розовец, ул. 4-та	животновъдство
Илия Димитров Аврейски	животновъд-ССП	с.Златосел, ул. 19-та № 53	животновъдство
Динко Валериев Уручевски	СП	с.Златосел	земеделие
Василка Георгиева	НЧ "Таню Генов"	с.Златосел	читалище
Боянка Танева Тошева	СП	с.Златосел, ул. I-ва, № 67	лозарство, техн.култури, растениевъдство
Димитър П. Петров	физическо лице	с. Свежен, ул. 2-ра, №142	животновъдство
Стефан П. Петров	физическо лице	с. Свежен	животновъдство
Вельо Кр. Бояджиев	СП	031996-362	коневъдство
Мирослав Иванов Иванов	СП	Сърнегор, 0898-731-362	животновъдство и земеделие
Народно читалище "Димитър Благоев"	читалище	с.Сърнегор	културно-просветна и образователна дейност
Нешо Стайков Нешев	СП	03191-338; 0899-901-573	животновъдство
Илия Станков Станков	ЗП	с.Върбен, 0887-649-881	отглеждане на ЕРД
Веселина Атанасова Рускова	ЗП	с. Върбен1 03190-398	овощарство, лозарство, отглеждане на тех.култури
Калина Динева Калчорова	секретар на читалището	0877-658-124	читалище
Станчо Тошков Рупски	СП	с.Отец Кирилово, 0883-316-566	зеленуков производител и животновъдство
Руска Минева Дакова	ЗП	0885-231-346	животновъдство
Желязко Рангелов Димитров	ветринарен лекар, производител на пчелна продукция	д.Дрангово	производство пчелни продукти
"Стрела" 2007 ООД	фирма	с. Стрелци, ул. 17 № 73	земеделие
Момчил Георгиев	СП	с. Стрелци	животновъдство

Георгиев			
НЧ "Наука"	Организация с нестопанска цел	с.Стрелци; 031995-271	културна дейност
Нела Христова Молова	ЕТ "Роман-Христов Нанков"	с.Стрелци	търговия и услуги на населението
Валери Иванов Кирилов	Садина агро ООД	с. Зелениково	земеделие
Румен Колев Меразчиев	едноличен търговец	с. Зелениково	
Пейка Кръстева Попова		с.Зелениково	
Звезда Рангелова Бръмбарова	СП	гр.Брезово, ул. В.Левски 15; 0887-450-627	производство на селскостопанска продукция
Петър Неделчев Петров	ЗП	0886-360-406	зърнопроизводство
	физическо лице	clorin69@abv.bg	
"Средногорец Агро" ООД	СП	Брезово, 0888-901-061	производство и търговия със селскостопанска продукция, услуги и др.
Недялка Стоева Миневска	читалище	031912-457; minevska_n@abv.bg	
Георги Иванов Русинов	животновъдство	Борец	животновъдство
Луиджи Работов	зърнопроизводител	Раковски	зърнопроизводство
Людмил Работов	СП	Раковски	зърнопроизводство
Стоян Георгиев Станчевски	живононвдство		животновъдство
Красимир Рангелов Караджов	селскостопански производител - животновъд	с.Борец	животновъдство
Вълка Георгиева Димитрова	читалище	с. Борец	
Константин В. Константинов	църковно настоятелство	с. Борец	вероизповедание
Иван Д. Иванов	спортна организация	Борец	спортен състезател
Петър Ст. Станчевски	животновъд	Борец	животновъдство
Мария Тодорова Костанева	ЗП	Брезово, ул. Г.Димитров № 68, 0894-892-672	земеделие-овощарство и животновъдство
Велка Генчевска	директор НУ	с.Борец	образование
ТД "Средногорец" - Брезово	сдружение с нестопанска цел	Брезово, ул. Г.Димитров № 25	туризъм
ЕТ "Братя Муевски - Иван Муевски"	фирма	Брезово, ул.Бойчо 21 А; 03191/23-56; ivan_muevski@abv.bg	авторемонтни части
Бистра Петрова Кръстева	СП	с. Пъдарско	магазинер
Генка Петрова Танчева	ЕТ "Роман-Христов Нанков"	с. Пъдарско	търговска
Петър Димитров Петров	ЗП	0886-837-044	зърнопроизводство

Маргарита Петрова Тинкова	читалище	с.Пъдарско; 0878-842-264	културна, социална, информационна
------------------------------	----------	--------------------------	--------------------------------------

ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКАЛОВИ

Субект	Статус	Адрес	Предмет на дейност
ЕТ "Георги Троев"	фирма	с. Братя Даскалови	производство на селскостопанска продукция
Вълкана Стефанова Колева	фирма	0887-594-329	търговия
Цветана Желева Атанасова			
Ваня Златева	читалище	Плодовитово	културно-масова
Георги Минков Колев	кметство	Плодовитово	кмет
Александър Иванов	ЗП	Плодовитово	зърнодобив
Пенко Тодоров	ЗП	Плодовитово	оранжерийно производство
Иванка Генова Господинова	ЗП	0882-024-709	зърнопроизводство и животновъдство
Антоний Маринов Диитров	кметство	с.Гранит;0885-304-837	административна
НЧ "Христо Ботев"	читалище	с.Гранит; chitalishte_granit@abv.bg	култура
Видко Нешев Нешев	км.наместник	с.Д.н. Село	
Небибе Ариор Осман	НЧ "Искра"		
Адраман Бекташ Агаджик	ЗП	с.Д.н. Село	животновъдство
НЧ "Пейчо Минев"	читалище	с. Братя Даскалови	запазване и развитие н културните ценности на обществото
Пенчо Неделчев Неделчев	ЗП	с. Партизанин	ЗП
Мариана Георгиева Танева	ЗП	с. Партизанин	земеделие
Петър Димов Петров	ЗП		
Ваня Тодорова Стоева	кмет	с. Братя Даскалови	
Неделчо Димов Матев	СП	0886-01-87-55	растениевъдство
Георги Илиев Георгиев	ЗП	с. Партизанин; 0898-381-105	зеленчукопроизводство
Маньо Желязков Манев	агроном	с. Партизанин	селско стопанство
Марияна Н. Николова	фирма	с. Братя Даскалови	услуги
Таньо Иванов Иванов	кмет	с. Горно Белево;041351-36	
Кольо Г. Колев	СП	0885-787-474	земеделие
Михаил Ангелов Стоев	ЗК "Напредък"	с. Братя Даскалови; 088-763-412	селско стопанство
Янко Тодоров Джанков	СП	с. Братя Даскалови	растениевъдство
Катя Калчева Генова	служител	с. Оризово, 0888-129-	административна

		513	
ПК "Обединение"	кооперация-търговска	с. Братя Даскалови	търговия
Христо Стоянов Стоянов	служител в Общинска администрация	с. Братя Даскалови; ул. Септемврийци № 27	
Петър Танев Танев	Община	с. Братя Даскалови; 0884-915819; petartanev70@abv.bg	мл.експерт "Външно финансиране"
Йордан Тодоров Тенчев	секретар на община Братя Даскалови	с. Братя Даскалови, ул. Септемврийци 55; 04134/288; sekretar@bratia-daskalovi.com	предоставяне на услуги на граждани и фирми и местно самоуправление
Видьо Колев Видев	физическо лица	с. Братя Даскалови	пчеларство, животновъдство
Евтерпа Козметик и Сие ООД	производство на парфюмерия и козметика	с. Партизанин; 04151411; evterpa@dir.bg	производство
Жеко Михайлов Жеков	кмет	с. Православ; 243	услуги на населението
Минчо Желев Минчев	кмет	с. Верен, 220	услуги на населението
Райна Сл. Дързева	пенсионер	с. Медово	пенсионер
Димчо Иванов Димитров	кмет	с. Опълченец; 04158-260	
ОУ "Д-р Петър Берон"	училище	с. Мирово, 041350/267	образование
ОУ "Г.С.Раковски"	училище	с. Партизанин; oupartz@abv.bg	образование
Стоян Ганчев Стоянов	кметство	с. Оризово	
Красимира Петрова Славчева	ОУ "Христо Ботев"	с. Оризово; ул. Тракия 32; 04132/22-28; orizovo@abv.bg	учебна
Сдружение "За възраждане на с. Медово"	НПО	с. Медово	обществено полезна
Марийка Иванова Георгиева		с. Партизанин	култура
Д-р Видьо Тонев Тонев	ИППДП, с. Черна гора и с. Братя Даскалови; 0886-926-526	с. Партизанин; 62-18	лекар по дентална медицина
Диана Ангелова Ангелова	СП	с. Сърневец	Производство на зърнени култури
Мария Стоянова Димитрова	безработна	с. Братя Даскалови	пчеларство, животновъдство
Кати Комерс ООД	фирма	katikomers@abv.b	винопроизводство, лозарство
Галин Николов Пройков	ЗП		отглеждане на оранжерии
Стоянка Иванова Якова	читалище	с. Православ	
ОУ "П.К. Явоворов"	училище	с. Гранит,	

		ougranit@abv.bg	
Диана Илиева	общинска администрация	04424-11	
Мария Николова Стоянова	ОДЗ "Детелина"	с. Оризово; 041-32-22-23	обучение и възпитание
Таньо Тотев Танев	читалище;СП	с. Оризово	зеленчукопроизводство
"МИРА" ООД	фирма	с. Братя Даскалови, ул.Септемврици 100	производство на селскостопанска продукция
Конекс-Тива ООД	фирма	с. Оризово	
Донка Иванова Стратева	ЗП	с. Братя Даскалови	животновъдство, земеделие
Димитър Петков Димитров	кметски наместник	с. Сърнец	
Христо Колев Милев	физическо лице	с. Братя Даскалови; 08858-125	земеделие
Таня Христова Бончева	СП	с. Черна гора; 0887-098-664	животновъдство
Гено Иванов Иванов	СП	с. Черна гора	животновъдство
Желязко Петров Тенев	СП	с. Черна гора	животновъдство
Таньо Ст. Стоянов	кметство	с. Черна гора	административна

Основни препоръки за необходимостта от включването на конкретни мерки в СМР

При проведеното анкетно проучване и осъществени разговори с жители на района на двете общини бяха направени много препоръки за включване в Стратегията за местно развитие /СМР / на конкретни мерки. Наистина голяма част от препоръките са породени от това, че важни въпроси от социално-икономическото развитие на общините не са решавани от много години. В една част от хората е загубена вярата за това, че многократно поставяни проблеми някога ще бъдат решени положително. Трябва да се има предвид и очертания се страх на голяма част от жителите, публично да поставят проблемите на общността. Този феномен е почти необясним за Брезово, където хората са по-малко зависими от местната власт, за разлика от селата например.

Фактът, че голяма част от жителите все още не са запознати подробно и пълно с целите и задачите на СМР не позволи да бъдат точно формулирани направените предложения и идеи. Разбира се предстои обсъждане на всички предложения и тяхното приоритетно подкреждане при разговорите и семинарите с потенциалните бенефициенти.

Групиране на предложенията:

1. Предложения, водещи до осигуряване условия за устойчиво развитие в селския регион:

- Да се използва екологично чисто гориво за отоплителните инсталации, чрез изграждане на газоснабдителна мрежа в гр. Брезово;
- Да се реализират инициативи за благоустрояване на населените места;
- Да се реализират проекти за подобряване на пътната инфраструктура в населените места в общините;

- *Да се реализират проекти за локални пречиствателни станции на отпадните води;*
- *Да се изгради цялостна канализационна мрежа в общините;*
- *Да се подпомогнат финансово земепреработвателите за закупуване на нова техника;*
- *Да се обособят региони за култивирано отглеждане на билки и етерично маслени култури като се стимулират желаещите да се занимават с тяхното отглеждане;*
- *Изграждане на спортни и детски площадки в населените места;*
- *Подобряване на публично частните партньорства между общинските власти и бизнеса;*
- *Изграждане на система за управление на общинските имоти;*
- *Изграждане на инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води;*
- *Стимулиране въвеждането и изграждането на възобновяеми енергийни източници;*
- *Подпомагане на частни инициативи в създаване на мероприятия, особено на територията на селата в общините (сувенири, пакетиране на храни, услуги);*
- *Осигуряване на информация към МСП за възможностите за финансиране по европейски програми и Структурните фондове;*

2. Предложения за създаване условия за дългосрочна заетост и повишаване на доходите:

- *Да се стимулира изграждането на МСП с цел осигуряване на нови работни места;*
- *Да се подпомогне развитието на културния и селския туризъм в региона с цел използване на природните дадености;*
- *Да се сертифицират масиви от трайни насаждения, в които се произвеждат екологично чисти плодове и зеленчуци;*
- *Устойчиво и балансирано регионално развитие на земеделието, чрез култивиране на диворастващи лечебни растения и превръщането им в основа за развитие на малкия семеен бизнес;*
- *Реализиране на програмите за развитие на туризма в общините с цел ефективно използване на ресурсите;*
- *Поддръжка и актуализация на публично достъпен регистър на местните фирми;*
- *Създаване и укрепване на партньорски взаимоотношения с представители на бизнеса;*

3. Предложения водещи до подобряване на конкурентоспособността на местните продукти:

- *Да се развие биологичното земеделие и се обособят екологични знаци на местните продукти;*
- *Възстановяване на помпените станции и поливните съоръжения с цел възраждане на зеленчукопроизводството;*
- *Окрупняване на малки животновъдни ферми с цел въвеждане на механизация и автоматизация на производствения процес;*
- *Стимулиране развитието на малки преработващи предприятия от хранително-вкусовата промишленост;*

- *Сертифициране на ферми и преработвателни фирми за производство на екологично чисти продукти;*
- *Подпомагане на МСП чрез информационни кампании и срещи за възприемане и ефективно използване на новите информационни технологии и въвеждане на по-високи стандарти за качество на услугите и производствата;*
- *Подпомагане изграждането на малки семейни и кооперативни предприятия за преработка на земеделска продукция и производство на традиционни местни стоки, храни и напитки;*
- *Подкрепа за младите фермери;*
- *Създаване на база данни с информация за свободни сгради, обекти и оборудвани терени;*
- *Рехабилитация на четвъртокласната пътна мрежа*
- *Целегодишна поддръжка на пътната маркировка и сезонно почистване и поддържане на пътната настилка на територията на общините;*
- *Ремонт, реконструкция и обзавеждане на общинските училища, включително и дворните пространства;*
- *Провеждане широки информационни кампании сред работодателите и бизнеса на територията на общините относно възможностите за квалификация и преквалификация на работната сила;*
- *Създаване на туристически информационни центрове в двете общини.*

4. Предложения водещи до опазване на природните ресурси и околната среда:

- *Да се намери решение на проблема с неприятните миризми от биоразградими вещества и животински екстреманти в населените места на общините;*
- *Да се организира залесяване на необработваемите земи с цел предотвратяване на ерозията;*
- *Засилване на публичния контрол върху ненарушаване на биоразнообразието в региона;*
- *Въвеждане на разделно събиране на отпадъците;*
- *Закриване на нерегламентирани сметници на територията на общините;*
- *Усвояване на пустеещи земи и уедряване средния размер на обработваемите участъци;*
- *Модернизация и развитие на рибарството и рибарските стопански субекти на територията на общините;*
- *Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова канализационна система за отвеждане отпадните води;*
- *Изграждане на подпорни стени и диги в критични свлачищни участъци ;*
- *Поетапно въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване за всички населени места, като за целта се закупи нова допълнителна сметосъбираща техника и специализирани съдове за ТБО;*
- *. Осъществяване на залесителни мероприятия с различни широколистни видове върху неземеделски земи с цел намаляване риска от атмосферни замърсявания;*
- *Изграждане и възстановяване детски площадки във всички населени места на общините;*
- *Възстановяване на туристическата инфраструктура.Изграждане на културно-исторически туристически пътеки.*

5. Предложения за стимулиране на интегрирани и устойчиви практики:

- Развитие на публично частното партньорство с цел стимулиране на малки и средни предприятия в региона;
- Създаване на екологичен съвет осъществяващ публичен мониторинг върху опазването на околната среда;
- Провеждане на регулярни срещи с бизнеса за информиране относно предстоящи общински проекти и инициативи;
- Създаване и разгръщане на дейността на бизнес-център за подкрепа, обучение и информация за МСП, бизнеса и местната общност;
- Проучване и дефиниране на потенциални инвеститори и възможности за публично-частно партньорство;
- Информационно и инвестиционно подпомагане на земеделските стопани на територията на общината относно възможностите за финансиране в рамките на Програмата за развитие на селските райони;
- Провеждане на обучение за повишаване знанията и уменията на администрацията да подготвя, планира, реализира и управлява публично-частни партньорства;

Изследване на нагласите на потенциалните бенефициенти на МИГ

Имайки пред вид, че целта на проучването е да подпомогне разработването на стратегия за местно развитие и създаване на местна инициативна група (МИГ), е изключително важно да се изследват пълно нагласите и подготовката на местните хора. МИГ ще подпомага разработването на проекти на територията на общините Брезово и Братя Даскалови, които са с местно значение и ще ги одобрява. Финансирането им ще е осигурено чрез Министерството на земеделието и храните. Местната инициативна група (МИГ) е публично-частно партньорство за развитие и управление на селските територии. То е основен посредник между местната общност и управлението, прилагането, наблюдението на Програмата за развитие на селските райони, с цел създаване на възможност за по-близък достъп до инвестиции на земеделските производители, предприемачите, неправителствените организации и читалищата за насърчаване и разнообразяване на заетостта, съхраняване на културното наследство и идентичността в селския район.

При направеното проучване на възможностите и нагласите на местното население за усвояване на европейските фондове за развитието на селския район на територията на община Брезово и община Братя Даскалови се получиха много противоречиви и нееднозначни резултати. Общо нагласите на местното население могат да се класифицират в няколко групи:

Песимистично настроени хора, които не виждат реални пътища за позитивна промяна на живота в района на двете общини.

В тази група спадат млади хора, които са твърдо убедени, че няма място за тяхното кариерно развитие в родното място и затова те се насочват в големите областни центрове. Тази група е с по-висок човешки потенциал, с добра перспектива за израстване в определена професия и тя търси своята реализация в условия, даващи такава възможност за растеж.

Към тази група могат да се причислят и хората в пред пенсионна възраст, които трудно се адаптират в условия на задължителна преквалификация, с цел на по-нататъшна професионална реализация. Тези хора са с изградени трудови навици и завършени професионални и управленски умения. Те реално отчитат условията на развитие през следващите години, преценяват като недостатъчни ресурсите, които са необходими за

обръщане на тенденциите на развитие на местната общност и немогат да оценят своето място в тези процеси.

Умерено настроени хора, които отчитат условията на преструктуриране на икономиката в региона като правилна.

Тази група хора не е преобладаваща. Те се мотивират по-лесно при преследване на определени цели за развитие на общността. Те търсят възможности, преследват упорито целите и насочват усилията си към преодоляване на трудностите. За съжаление, и върху тях оказват негативно влияние отрицателните тенденции в развитието на селските региони и недостатъчните финансови ресурси за преодоляването им.

Оптимистично настроени хора

Тази група се очертава като най-многобройна. Тези хора реално оценяват процесите в обществото и винаги търсят най-изгодни предложения, водещи до осигуряване условия за устойчиво развитие в селския районите управленски решения за преодоляване на негативните влияния на факторите на развитието на общността. Именно от тази група ще се изграждат по-нататъшните дейности, стимулиращи цялостното и комплексно развитие на района.

При проведените разговори и срещи с потенциални бенефициенти в района на МИГ-а бяха направени изключително много предложения, оценки, конкретни идеи, бяха направени упреци и обвинения към местната управа, получиха се дори утопични предложения. Всички тези идеи немогат да се класифицират и подредят, но те ще бъдат „пресети“ в следващия цикъл на подготовка на Стратегията за местно развитие.

Проучването показва, че като цяло хората се отнасят положително и мотивиращо към предоставените възможности за начертаване пътя за по-нататъшно развитие на района, в които те живеят и се реализират.

Необходимо е да се отчетат и някои фактори, които се явяват като задържащи развитието на региона:

1. Недостатъчна информираност на населението за възможностите за ползване на европейските фондове.
2. Непознаване целите и задачите на програмата за развитие на селските райони.
3. Недостатъчно доверие у хората за реализацията на бъдещи планувани цели на местната общност.
4. Ниско ниво на квалификация на хората, работещи в селското стопанство, приоритетно за региона на общината.
5. Липса на изявени лидери в населените места на общината.
6. Недостатъчни финансови ресурси за решаване на приоритетните мерки на общинския план за развитие.
7. Наличие на тенденция за задържане нивото на неизползваната земеделска земя.
8. Слабо развитие на животновъдството, въпреки предпоставките на района.
9. Разпокъсаност на поземлената собственост.
10. Изоставане в процесите на преодоляване на ерозията на почвите и използване на напояването на почвите.
11. Забавяне на въвеждане на биологичното земеделие.
12. Голям брой на полу-пазарни стопанства и невъзможност да се постигат европейски критерии за развитие на селското стопанство.
13. Лошо състояние на инфраструктурата в района, недостатъчно развитие на водопроводната и канализационна мрежа.

[Обратно в начало](#)

ТАБЛИЦИ С ДАТИТЕ И БРОЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПУБЛИЧНИТЕ ИНИЦИАТИВИ

ОПИСАНИЕ НА РАБОТНИТЕ СРЕЩИ, ИНФОРМАЦИОННИТЕ СЪБИТИЯ, ОБУЧЕНИЯТА И ГРАЖДАНСКИТЕ ФОРУМИ МИГ „БРЕЗОВО – БРАТЯ ДАСКАЛОВИ” ПО ДАТИ И ТЕМИ НА

№	Дата /год.	Населено място	Вид на срещата/консултативни, работни, информационни/	Събитие	присъствали
1	15.01.2010г.	гр.Брезово	Работна среща	Заседание на МИГ”Брезово-Братя Даскалови”	11
2	20.02.2010г.- 21.02.2010г.	с.Свежен /община Брезово	Обучение на екипа и партньорите по проекта №1	Първо обучение на екипа и партньорите	11+20
3	31.03.2010г.	гр. Брезово	Начална информационна среща	Първа информационна среща с цел окуражаване на активното участие на населението в процеса на местно развитие	54
4	11.04.2010 /10:00-12:00 ч./	Гр.Брезово зала на ОС	Среща на работните групи/инструктаж/	Среща на работните групи /инструктаж, дискусия/	21
5	11.04.2010г. /13:30-15:00/	с.Братя Даскалови, офис на проекта	Среща на работните групи/инструктаж/	Среща на работните групи /инструктаж, дискусия/	14
6	05.05.2010 г.	Гр. Брезово	Среща работни групи	Заседание на работните гр. За Община Брезово (Занятие 1-во)	15
7	9.05.2010г.	с. Братя Даскалови	Среща работни групи	Заседание на работните гр. За Община Братя Даскалови (Занятие 1-во)	10
8	21.05.2010 10:00-12:00	гр. Брезово	Среща работни групи	Заседание на работните гр. За Община Брезово (Занятие 2-ро)	17
9	21.05.2010г.	с.Братя Даскалови	Среща работни групи	Заседание на работните гр. За Община Братя Даскалови (Занятие 2-ро)	10
1	7.06.2010г.	с.Братя	Среща работни групи	Заседание на работните групи на Община Брезово и Община	19

0		Даскалови		Братя Даскалови (съвместно за
1 1	02.07.2010 г.	Гр. Брезово	Среща работни групи	Заседание на работните групи на С Даскалови (съвместно заседа
1 2	02.07.2010г.	гр.Брезово	информационна	Работни групи-информационна с активното участие на населението в и подготовка на местните лидери пътуващия семинар За с
1 3	09.07.2010г.	с.Братя Даскалови и гр.Брезово	информационна	Работни групи на МИГ”Брезово-Б кметовете от населените мес
1 4	09.07.2010 и 10.07.2010	С. Свежен	Обучение на екипа и партньорите по проекта	Обучение на екипа и партньор
1 5	20.07.2010г.	с.Зелениково	информационна	Работни групи-информационни групи(информационна среща за о участие на населението в процес подготовка местните лидери и акти семинар) с.Зеле
1 6	20.07.2010	С. Пъдарско	информационна	Работни групи-информационни групи(информационна среща за о участие на населението в процес подготовка местните лидери и акти семинар) С. Пъ
1 7	20.07.2010г.	с.Партизанин	информационна	Работни групи-информационни групи(информационна среща за о участие на населението в процес подготовка местните лидери и акти семинар) с. Пар
1 8	20.07.2010 г.	С. Гранит	информационна	Работни групи-информационни съ (информационна среща за окуражава населението в процеса за местно разв лидери и активни граждани за път
1	24.07.2010г.	гр. Брезово	Пътуващ семинар за обучение	Пътуващ семинар за обучение

9			на местни лидери	административен капацитет на МИГ гр. Брезов
2 0	24.07.2010г.	С. Пъдарско	Пътуващ семинар за обучение на местни лидери	Пътуващ семинар за обучение административен капацитет на МИГ С. Пъдарско
2 1	25.07.2010г	С. Зелениково	Пътуващ семинар за обучение на местни лидери	Пътуващ семинар за обучение административен капацитет на МИГ С. Зелениково
2 2	25.07.2010г	с.Братя Даскалови	Пътуващ семинар за обучение на местни лидери	Пътуващ семинар за обучение административен капацитет на МИГ с.Братя Даскалови
2 3	26.07.2010г	с.Партизанин	Пътуващ семинар за обучение на местни лидери	Пътуващ семинар за обучение на м ЛИДЕР и административен капацитет
2 4	26.07.2010г.	с.Гранит	Пътуващ семинар за обучение на местни лидери	Пътуващ семинар за обучение на м ЛИДЕР и административен капацитет
2 5	17.09.2010г.	с.Братя Даскалови	ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ/ информационна	Първа сесия на граждански форум
2 6	13.10.2010г.	гр.Брезово	ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ/ информационна	Втора сесия на граждански форум
2 7	22.11.2010г	гр.Брезово	ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ/ информационна (учредително събрание)	Трета сесия на граждански форум
2 8	06.12.2010г.	с.Братя Даскалови	ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ/ информационна	Четвърта сесия на граждански форум
2 9	13.01.2011г	с.Братя Даскалови	работна	Заседание на Управителния съвет
3 0	07.02.2011г	с.Братя Даскалови	Информационна/обучение по писане на проекти	Първа информационна среща за проект обучение по писане на проекти
3 1	08.02.2011г	с.Братя Даскалови	Информационна/обучение по писане на проекти	Втора информационна среща за проект обучение по писане на проекти
3 2	09.02.2011г.	с.Братя Даскалови	Информационна/обучение по писане на проекти	Трета информационна среща за проект обучение по писане на проекти

3 3	14.04.2011	гр.Брезово	Информационна/обучение по писане на проекти	Първа информационна среща за обучение по писане
3 4	15.04.2011	с. Пъдарско, Община Брезово	Информационна/обучение по писане на проекти	Втора информационна среща за обучение по писане
3 5	16.04.2011	с. Чоба, Община Брезово	Информационна/обучение по писане на проекти	Трета информационна среща за обучение по писане
3 6	03.05.2011г	гр.Брезово	ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ/информационна	Пети граждански форум
3 7	15.06.2011 г.	Гр.Брезово	Информационна среща	Финална информационна среща

СПИСЪК НА РАБОТНИТЕ СРЕЩИ, ИНФОРМАЦИОННИТЕ СЪБИТИЯ, ОБУЧЕНИЯТА И ГРАЖДАНСКИТЕ ФОРУМИ ПО ПРОЕКТ МИГ „БРЕЗОВО – БРАТЯ ДАСКАЛОВИ” ПО ВИДОВЕ

	БРОЙ СРЕЩИ	БРОЙ УЧАСТНИЦИ	ДАТИ НА СЪБИТИЯТА
РАБОТНИ СРЕЩИ, В ТОВА ЧИСЛО И СРЕЩИ НА ЕКИПА И РАБОТНИТЕ ГРУПИ (ПРИСЪСТВЕНИ)	10	158	15.01.2010; 11.04.2010; 07.06.2010;
СЕМИНАРИ И ОБУЧЕНИЯ (В ТОВА ЧИСЛО И ОБУЧЕНИЯ ПО ПИСАНЕ НА ПРОЕКТИ ПО ВРЕМЕ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ СРЕЩИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА СМР)	14	365	20.02.2010; 21.02.2010; 25.07.2010; 26.07.2010; 14.04.2011;
ИНФОРМАЦИОННИ СРЕЩИ	14	299	31.03.2010; 02.07.2010; 08.02.2011; 09.02.2011;
ГРАЖДАНСКИ ФОРУМИ	5	229	17.09.2010; 13.10.2010;

СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИ - ПЕЧАТНИ И РАДИО МЕДИИ ПО РЕДА НА ТЯХНОТ

№	МЕДИЯ	БРОЙ	
1	БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО		
2	В. „ЧИРПАНСКИ НОВИНИ”	12	
3	В. „ТРАКИЙСКИ АГРОВЕСТИ”	26	
4	В. „ЧИРПАНСКИ НОВИНИ”	21	
5	В. „БРАТЯДАСКАЛОВСКИ НОВИНИ”	5	
6	В. „ЧИРПАНСКИ НОВИНИ”	22	
7	В. „ЧИРПАНСКИ НОВИНИ”	23	
8	В. „ЗДРАВЕЙ, ЧИРПАН”	6	
9	В. „ЧИРПАНСКИ НОВИНИ”	10	
10	24 Часа /XXI/	бр.167 (7110)/ Притурка бр.120 (461)	

СПИСЪК НА ПУБЛИКУВАНИ БЮЛЕТИНИ НА ГРАЖДАНСКИЯ ФОРУМ ПО РЕДА НА ТЯ

№	БЮЛЕТИ	Д
1	БЮЛЕТИН НА ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИЯ ФОРУМ	
2	БЮЛЕТИН НА ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ	
3	БЮЛЕТИН НА ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ	
4	БЮЛЕТИН НА ЧЕТВЪРТИ ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ	
5	БЮЛЕТИН НА ПЕТИ ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ	